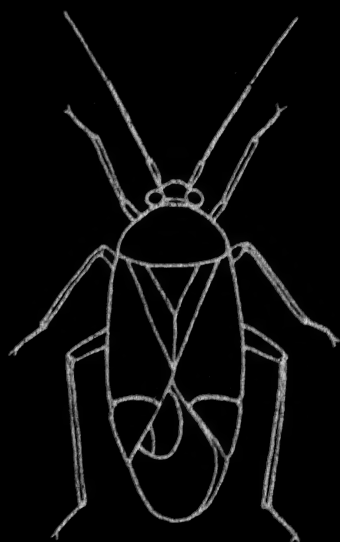

DANMARKS FAUNA

81

SVEN GAUN

BLOMSTER-
TÆGER

DANSK NATURHISTORISK
FORENING

287
ID 24

MBL/WHOI

0 0301 0015478 7

287
D24
v. 81

DANMARKS FAUNA

ILLUSTREDE HÅNDBØGER OVER DEN DANSKE DYREVERDEN
MED STATSUNDERSTØTTELSE UDGIVET AF
DANSK NATURHISTORISK FORENING

Bd. 81

SVEN GAUN

BLOMSTER- TÆGER

MED 127 AFBILDNINGER

KØBENHAVN

1974

Udgivet med støtte af
Undervisningsministeriet og Carlsbergfondet

ISBN 87-87519-00-3

VINDERUP BOGTRYKKERI A-S

Forord

Da tægebindet nr. 12 i serien Danmarks Fauna udkom i 1912, var det ulykkeligvis allerede forældet. Kort forinden havde nemlig professor Reuter fra Helsingfors publiceret et arbejde over et helt nyt heteroptersystem, som også for miridernes vedkommende bragte meget mere klarhed over inddelingen af denne vanskelige familie.

Bindet her følger den nye systematik og er skabt på grundlag af samlingerne i Zoologisk Museum i København, Naturhistorisk Museum i Århus, egne indsamlinger og talrige eksemplarer, som jeg har lånt, fået forærende eller fået tilsendt til bestemmelse mange forskellige steder fra. Den grundlæggende litteratur er Wagners arbejde i *Die Tierwelt Deutschlands*, bind 41 og 55, Stichels *Illustrierter Bestimmungstabelle der Wanzen II*, vol. 2, hvorfra navnlig beskrivelsen af formerne stammer, og endelig Southwood and Lestons *Land and Water Bugs of the British Isles*. Bindet omfatter alle indtil nu kendte skandinaviske og næsten alle nordtyske mirider.

I beskrivelsen er anvendt flere fremmedord end sædvanlig i bestræbelsen på at gøre bogen mere internationalt anvendelig. Den videnskabelige udvikling har medført, at bestemmelsen af dyrene kræver større viden og bedre hjælpemidler end tidligere, og anvendelsen af internationale betegnelser er derfor kun naturlig.

Imagotegningerne er med stor dygtighed udført af fru Lyneborg. Hvor iøvrigt intet andet er anført, er tegningerne af forfatteren.

Mange mennesker er jeg tak skyldig for hjælp under udarbejdelsen af bogen. Stor tak skylder jeg først og fremmest professor Ossiannilsson fra Uppsala, som gennem man-

ge år med aldrig svigtende hjælpsomhed har lært mig uhyre meget. Ligeledes takker jeg universitetsadjunkt Nils Møller Andersen for hjælp med tilsendelse af dyr og litteraturhenvisninger. Han har som min kontaktmand på Zoologisk Museum i København måske overhovedet muliggjort bogens tilblivelse.

Mange andre, som har hjulpet mig, ønsker jeg at takke her: Fra Zoologisk Museum i København dr. S. L. Tuxen, fra Sverige dr. Gyllensvärd, fra Finland dr. Linnavuori, fra Norge Gudmund Taksdal, fra England G. E. Woodroffe og fra Tyskland dr. Wagner.

Stoholm J., den 30. januar 1974.

Sven Gaun

Blomstertæger

(Familien Miridae Hahn)

Tægerne (Heteroptera) er en underorden af de næbmundedes orden (Hemiptera), og deres mest iøjnefaldende kendetegn er de karakteristiske forvinger – halvdækvingerne – hvis forreste del er uigennemsigtig og læderagtig, mens den bageste del er tynd og hindeagtig. Under hvilen ligger halvdækvingerne næsten altid vandret og dækker hinanden med det bageste afsnit.

Blomstertægerne, miriderne (tysk: Blindwanzen, engelsk: Capsid bugs), adskiller sig fra de øvrige tægefamilier ved at følgende morfologiske træk er til stede samtidig: Siderne af clypeus (se senere) konvergerer mod spidsen, biøjnene mangler (heraf den tyske benævnelse), og der findes 4 følehornsled og 3 fodled. Endvidere er halvdækvingerne opdelt i felter på en karakteristisk måde, og her finder vi det letteste kendetegn i de 2 oftest meget tydelige celler, som dannes af årer i den iøvrigt årefri membran (fig. 2f). Endelig er genitalapparatet hos ♂ assymetrisk udformet, og genitalåbningen er drejet til venstre.

Ikke alene individmæssigt, men også artsmæssigt er blomstertægerne den største tægefamilie i den palæarktiske region. Såvel på urter og græsser som på buske og træer er de hele sommeren igennem de fleste steder langt hyppigere end alle andre tægefamilier tilsammen. Der er beskrevet omkring 6000 arter, hvoraf de 1500 er fundet i den palæarktiske zone. I Mellemeuropa er beskrevet ca. 700 arter, og herhjemme er der fundet godt 200.

Størrelsen varierer herhjemme fra 1,5 til 15 mm. Kroppens form er fra smal langstrakt til kortoval (liniedannet

til ægformig). Enkelte arter har stor lighed med myrer, er myrmecoide. Hudskelettet er tyndt og blødt, særlig bagkroppens. Farverne og farvemønstrene varierer meget også indenfor samme art. Om de i de enkelte tilfælde er arvelige eller skyldes ydre påvirkning, ved man kun i et fåtal af tilfældene noget om. Sikkert er det dog, at farven ofte ændres i løbet af et individs levetid.

Dækvingernes farve og farvesammensætning er ofte meget smuk, men det kræver en vis forstørrelse for rigtigt at kunne iagttage det. I almindelighed er de grønne, brune, røde eller gule med alle overgange. Nogle arter er ensfarvet brune eller sorte undertiden med røde eller gule aftegn, og disse aftegns farveintensitet afhænger måske af ernæringsforholdene. Andre er ensfarvet grønne, dog oftest med mørke aftegn. Den grønne farve er som regel ret sart, og afbleges mere eller mindre efter døden og ved tørring.

Behåringen kan være opret, halvt opret eller tilliggende. I de to første tilfælde har hårene et almindeligt udseende og er runde i tværsnit. Undertiden er de stive og lange og kaldes da børstehår.

De tilliggende hår kan være af almindeligt udseende, undertiden bløde og silkeagtige som i de hvide striber hos *Pilophorus* (fig. 1a). Oftest er de dog $\pm$ ovale i tværsnit og synes noget krøllede og krumme som hos *Phytocoris* og *Psallus* (fig. 1b). Endelig kan de være mere flade og ensrettede som hos *Orthocephalus* (fig. 1c) eller næsten helt skælformede som hos *Heterocordylus* (fig. 1d).

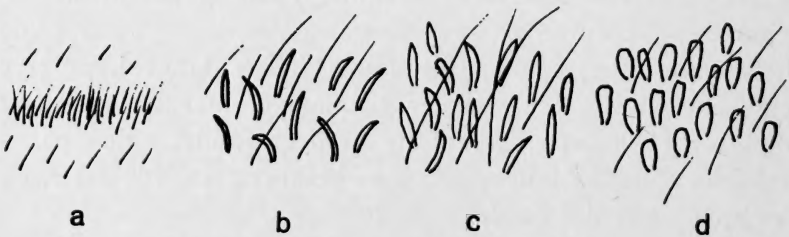

Fig. 1. Behåringen hos a: *Pilophorus* (den tætte hårrække er hvid). b: *Phytocoris* og *Psallus*. c: *Orthocephalus*. d.: *Heterocordylus*.

Kønnene ligner hinanden meget, og kun få arter viser udpræget seksualdimorphisme. Hannen er dog gerne lidt slankere end hunnen, der hos mange arter viser tilbøjelighed til kortvingethed.

Bygningen

Som hos andre insekter deles miridernes krop i 3 dele: Hoved, bryst og bagkrop.

Hovedet (fig. 2 og 8).

Betragter man hovedet fra oven ser man mellem øjnene *issen* (vertex, fig. 2m). Issens overgang til hovedets bagside kan være *afrundet* (fig. 8j), *med en kant* (fig. 8k), *randet* (fig. 8l) eller *skarprandet* (fig. 8m). Er issen randet, ses bagtil en tværgående liste kaldet *nakkelisten*. Issen kan desuden være forsynet med en længdefure, et tværnedtryk eller ved hvert øje have en lille grubeformig fordybning, der tydes som rudimenter af biøjnene. Fortil går issen over i *panden* (frons, fig. 2n), hvorfra pandekilestykket (*clypeus* eller *tylus*, fig. 2o) udgår. Oftest er der ingen skarp grænse mellem disse dele, men der kan findes en tværfure mellem dem. Undertiden er panden trukket frem til en næse, som dækker *clypeus'* basis.

Betragter man hovedet fra siden, finder man i almindelighed forrest profilen af *clypeus* (fig. 2o). Bag denne findes 2 ± tydelige fremadrettede lapper. På den øverste, overkæbelappen (*gena*, fig. 2p), er følehornene indleddede. Den underste kaldes underkæbelappen (*lora*, fig. 2r).

På hovedets underside ses den 4-leddede *snabel* (rostrum, fig. 2s), som dækker struben. Der er hos miriderne ikke dannet nogen rende til snablen.

Følehornene (*antennerne*) er 4-leddede. De 2 yderste led er som regel de tyndeste og 1. led det tykkeste. Kun sjældent er 2. led tykkest (*Atractotomus*, *Heterotoma* og *Heterocordylus*), og det er som regel det længste. Kun hos *Harpocera*, *Conostethus* og *Systellonotus* er 3. led det længste.

Leddene kan være stavformige (lige tykke i næsten hele længden), tenformige (tykke på midten og jævnt afsmalnet mod begge ender) eller kølleformige.

Brystet (fig. 2).

Brystet deles i 3 segmenter: Forbryst (*prothorax*), mellembryst (*mesothorax*) og bagbryst (*metathorax*), og oversiden af disse kaldes henholdsvis *pronotum*, *mesonotum* og *metanotum*.

Pronotum (fig. 2a) er set fra oven rektangulært og $\pm$ hvælvet. Oversiden kan, ligesom det bagvedliggende scutellum, være $\pm$ punkteret eller tværrynket (*rastreret*). Forranden, som er smallere end bagranden, er undertiden forsynet med en kraveagtig vulst, som kaldes *halsringen*. Halsringen kan være meget smal, men er altid skilt fra den øvrige del af pronotum ved en fure. På det forreste afsnit af pronotums overside findes på hver side af den længdegå-

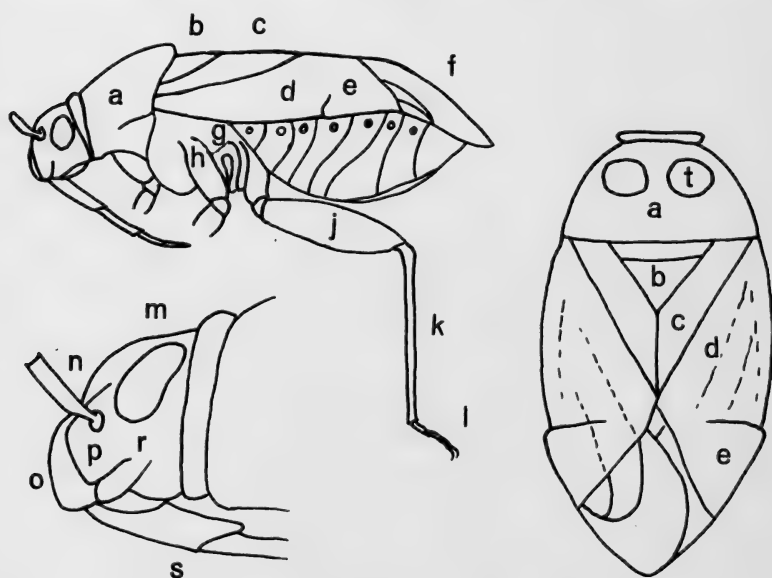

Fig. 2. En miride set fra siden og fra oven, skematisk. a: Pronotum. b: Scutellum. c: Clavus. d: Corium. e: Cuneus. f: Membran. g: Stinkkirtelåbninger. h: Mellemhofte. j: Femur. k: Tibia. l: Tarsus. m: issen. n: Panden o: Clypeus. p: Genæ. r: Lora. s: Snablen. t: Calli.

ende midtlinie (*medianen*) 2 ovale, glatte, noget hvælvede felter, som kaldes *calli* (fig. 2t). Pronotum kan iøvrigt være forsynet med en midtkøl, en tværfure eller et tværnedtryk. Farven kan variere noget, og undertiden kan sorte aftegn fra det underliggende mesonotum skinne igennem. På undersiden danner prothorax et trekantet stykke, *xyphus*, som går bagud mellem forhofterne.

Scutellum (fig. 2b) udgør den bageste synlige del af mesonotum, som med sin forreste del strækker sig frem under pronotum. Scutellum ses som et trekantet parti med basis fremad og spidsen bagud, liggende umiddelbart bag pronotum. Scutellum kan på sin forreste del være delt af en tværfure. Den forreste del er oftest gul og kan ofte ved bevægelse af pronotum delvis skjules af dettes bageste del.

Metathorax ses kun på undersiden mellem mellem- og baghofterne. Her findes på hver side tæt foran bagbenenes hofter en pæreformig åbning for stinkkirtlerne (fig. 2g). Sekretet fra disse kirtler er årsag til, at mirider ikke er særlig efterstræbte som fødeemne for andre dyr.

De 2 par vinger er anbragt på meso- og metanotum. Øverst ligger dækvingerne, der, som tidligere nævnt, hos miriderne har en karakteristisk inddeling. I den forreste sklerotiserede del findes ind mod scutellums sider et båndformigt parti, *clavus* (fig. 2c), som ofte smalner lidt til fortil. Bagtil er det spidst og danner med det tilsvarende stykke på den anden dækvinge *clavussømmen*, som ligger i dyrets midtlinie. Langs dækvingernes yderrand findes undertiden en utydelig begrænset strimmel, som kaldes *embolium*. Den midterste og største del kaldes *corium* (fig. 2d). Det er tilspidset fortil og har bagtil en bagrand med en inder- og en ydervinkel. Bagranden grænser op til et 3-kantet, bagtil spidst parti, som kaldes *cuneus* (fig. 2e).

På den inderste del af corium kan ses en længdeløbende åre, som kaldes *cubitalåren*. I den yderste del findes en tilsvarende kaldet *radialåren*.

Bag forvingernes sklerotiserede parti ligger *membranen* (fig. 2f), som er gennemsigtig, men kan være $\pm$ mørk eller

mørkplettet. Ved dens forreste afgrænsning mod cuneus ligger de 2 for miriderne så karakteristiske afrundede celler, een indvendig større og een udvendig mindre. De er begrænsede af årer, som kan være udløbere fra årerne i corium. Ellers er membranen uden årer.

Dækvingerne kan være forkortede i $\pm$ udstrækning. Reduktionen sker bagfra, idet membranen ikke længere dækker bagkropsspidsen. Ved yderligere reduktion forsvinder den ene eller begge membranceller, og membranen kan til slut kun ses som en søm på den sklerotiserede dels bagrand. Går reduktionen videre forsvinder cuneus og dernæst den karakteristiske inddeling. Fuldstændig vingeløse former kan ses.

Det bageste par vinger ligger sammenfoldede under dækvingerne. Af interesse kan her nævnes en af årer begrænset langagtig celle inderst ved forranden. I denne celle findes hos enkelte grupper en kort, blindt endende, tilbageløbende åre, som kaldes *hamus*.

På brystets underside er de 3 par ben anbragt. Inderst (*proximalt*) findes et ret kort stykke kaldet *hoften* (*coxa*, fig. 2h), som ligger tæt til kroppens underside. Derefter følger et lille trekantet stykke, lårvedhænet (*trochanter*), der altid er sammenvokset med det følgende led, låret (*femur* pl. *femora*, fig. 2j). Femur er gennem knæleddet forbundet med skinnebenet (*tibia* fig. 2k), som er længere og meget tyndere end femur. På tibias yderste (*distale*) ende er foden (*tarsus* fig. 2l) anbragt. Denne består af 3 led, hvoraf det yderste er forsynet med klørne og derfor kaldes *kloleddet*.

Klørerne kan have meget forskellig udformning. De har undertiden helt proximalt en *basaltand* (fig. 9b), og de er gerne forsynet med karakteristiske vedhæng (fig. 9). Man taler om *arolier*, som udgår fra en sklerotiseret plade mellem klørerne. Arolierne kan være børsteformige (tidligere kaldet empodialhår), lappedannede eller mangle helt. Fra selve klørerne og hyppigst fra undersiden udgår *pseudoarolierne*. Også disse kan være børsteformige, lappedannede eller mangle helt. Er de lappedannede kan de være $\pm$ sammenvoksede med klørerne.

Klovedhængenes form er i 1912 af Reuter benyttet som det vigtigste kendetegn ved inddelingen af mirider i underfamilier. Fra anden side er det hævdet, at vedhængene skulle være mindre godt egnede til dette formål. Man har haft den opfattelse, at deres eneste anvendelse var som hefteredskaber, og derfor ment, at de skulle være udformede efter det underlag, dyrene færdedes på, altså være en slags analoge dannelser. Dette må imidlertid anses for at være forkert. Stenodeminiarterne, der så godt som udelukkende lever på græsser, har veludviklede lappedannede divergerende arolier, som tilsyneladende er velegnede som hefteredskaber på vejende græsstrå. Men den samme type arolier findes hos andre arter, der lever helt andre steder, hvor denne udformning tilsyneladende ikke skulle være nødvendig. Man finder også forskellige arter mirider, som lever på samme plante, men har vidt forskelligt udformede klovedhæng. De fleste forskere erkender nu, at bygningen af klovedhængene, der også er i overensstemmelse med andre morfologiske kendetegn, er et karakteristisk træk for underfamilierne og i mindre grad for levevisen. Det er vel i det hele taget et spørgsmål, om klovedhængenes vigtigste egenskab er som hefteredskab. Ligeså sandsynligt er det, at det kan være en slags sanseredskaber.

Bagkroppen er delt i 11 segmenter. Åndehullerne (*stigmata*) sidder på undersiden, et yderst på hvert segment, og bagtil

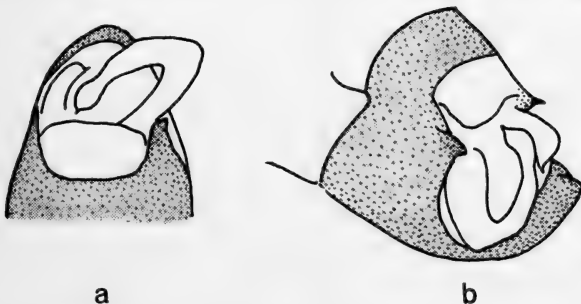

Fig. 3. Genitalsegmentet med paramerer hos *Notostira elongata*. a: Set ovenfra. b: Set skråt bagfra fra venstre side, lidt fra oven.

sidder kønsorganerne. Hos miriderne er 1. segment stærkt reduceret og 10. og 11. segment ganske små og sæde for tarmåbningen. 8. og 9. segment er forandrede og sæde for kønsorganerne.

Hannens kønsorganer. Hos ♂ kaldes 9. segment for genitalsegmentet (fig. 3). Det er næsten cylindrisk, men noget indsnævret bagtil. Den nedadvendende side bøjer bagtil opad og noget til venstre, således at den bageste åbning, *genitalkammeråbningen*, kommer til at sidde opad og til venstre. I venstre side af genitalkammeråbningen kan der findes nogle udskæringer, hvorigennem penis føres under erektionen. Membranen mellem 9. og 10. segment benævnes *genitalkammermembranen*. Den er stærkt udvidet og dybt indkrænget i genitalsegmentet. Denne sækformige dannelse kaldes *genitalkammeret*. I bunden af genitalkammeret er *penis* fastgjort, og på hver side af genitalkammeråbningen sidder de 2 uens genitalgrifler (*paramerer*, gonopoder, engelsk: claspers).

Penis er hos miriderne meget kompliceret bygget (fig. 4), og det er ikke altid nemt ved den almindelige præparation at erkende de finere dele. Penis består inderst af et rør som kaldes *theca* (fig. 4a), som på sin inderste del, hvor den er i forbindelse med genitalkammerets bund, er membranøs. Bagtil – distalt – bliver theca ofte $\pm$ sklerotiseret. Den yderste del af penis er – i ikke erigeret tilstand – indkrænget i theca og kaldes *aedeagus*. Under erektionen krænges aedeagus ud gennem thecas munding og ud gennem genitalkammeråbningen.

Aedeagus består foruden af sædlederen (fig. 4b) og dennes munding af en sækformig membranøs dannelse, som kaldes *vesica* (fig. 4c). Vesica kan have membranøse vedhæng, som kan være $\pm$ sklerotiserede. Undertiden finder man dem i form af et stavformet sklerit (spiculum), hvoraf der kan findes flere, og undertiden som tandede, $\pm$ forgrenede dannelser, der er meget karakteristiske for arten.

Paramererne (fig. 5) er uledede, sklerotiserede vedhæng af varierende form og størrelse. Den venstre er som regel

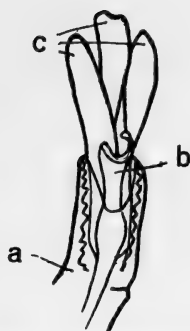

Fig. 4. Delvis erigeret penis hos *Pithanus* (skematisk efter Kullenberg 1947). a: Theca. b: Sædlederen. c: Vesica (her er ingen sklerotiserede dele).

langt den mest udviklede og den højre reduceret. Hos *Cyllocoris* og *Orthotylus* er den højre paramer dog veludviklet, og hos *Heterotoma planicornis* og *Orthotylus tenellus* er den endog større end den venstre.

På en veludviklet venstre paramer kan man som regel skelne forskellige afsnit. Fra selve *paramerlegemet* (*corpus parameri*) udgår en *basaldel*, ved hvilken parameren er fastgjort i genitalkammeråbningen. Endvidere findes en *sanseknude* (*processus sensualis*) besat med sansehår, og modsat basaldelen løber parameren ud i en dannelse (*processus hamatus*), hvis spids kaldes hovedet eller *hypofysen*. På højre paramer kan man måske tale om en lignende inddeling, men den er meget mere utydelig. Paramerernes form kan variere meget og er meget karakteristisk for visse grupper, hvor hovedtrækkene går igen i forskellige variationer (fig. 5).

Paramererne er bevægelige og har mekaniske funktioner under parringen. Desuden virker de sikkert også som sanse-redskaber. Når de er i ro, er de således udformede, at de ligger tæt til bagkropsspidsen og passer ind i hinanden. Sanseknuden vender da gerne opad med den behårede side udad.

Hunnens kønsorganer (fig. 6 og 7). Hos ♀ er 8. og 9. bagkropssegment på bugsidens delt af en længdespalte dan-

net af 2 vulster. I denne spalte hviler *læggebrodden* (fig 6f), når den er i ro. 8. og 9. segment danner genitalsegmenterne, og de er altså her hos ♀ symmetrisk byggede.

Læggebrodden dannes af de to par symmetrisk byggede, bladformede vedhæng på 8. og 9. segment (valvulae), der ligger tæt sammen. De udgår ved midten af 7. segment, som her danner en trekantet plade, *squama* (fig. 6e), og som dækker basis af læggebrodden. Her findes også – ligeledes dækket af *squama* – indgangen til *genitalkammeret* (bursa copulatrix, fig. 6d). Læggebroddens yderste par blade, første par valvulae, dækker næsten fuldstændig de inderste, andet par valvulae, og er på randene undertiden forsynet med tænder i forskellig udstrækning. Som støtte for disse blade udgår der fra deres basis 2 grene, som er fastgjort indvendig i bagkroppen og her forsynet med 2 runde plader. Det inderste par blade er i reglen kun forsynet med tænder mod spidsen. Fra bladenes basis udgår der ligeledes 2 grene, som er fastgjort i bagkroppen (fig. 6a og b). Under æglægning-

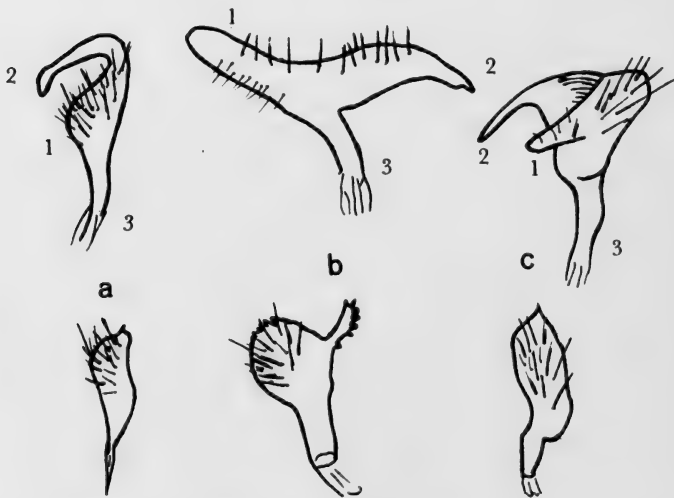

Fig. 5. Paramerer (skematisk efter Kullenberg 1947). Øverste række: Venstre paramerer. Nederste række: Højre paramerer. a: Lygustypen. b: Orthotylus-typen. c: Phylinaetypen. 1: Sanssekuden. 2: Hypofysen. 3: Basaldelen.

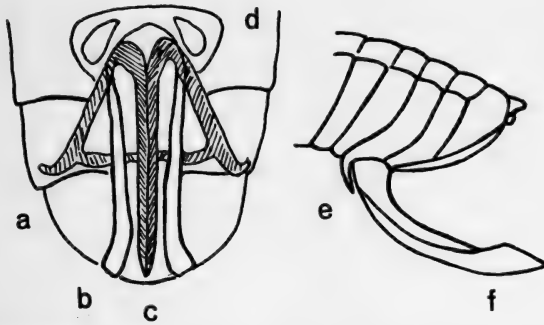

Fig. 6. Kønsoorganerne hos en miride ♀. Til venstre de indre kønsorganer hos en Conostethus ♀ set ovenfra. Til højre bagkroppen hos en Asciodema ♀ med halvt udslået læggebrod set fra siden. a: Det yderste blads gren. b: Det inderste blads gren. c: Læggebrodden. d: Genitalkammeret. e: Squama. f: Læggebrodden. (Skematisk efter Wagner 1967).

gen rejses læggebrodden op, og ved hjælp af de tandede blade bores et hul i underlaget, hvor æggene skal placeres.

Selve genitalkammeret består ligesom hos ♂ af en sækagtig indkrængning af intersegmentalmembranen, her mellem 8. og 9. bagkropsled. Det kan have en meget indviklet bygning med flere udposninger, men man kan i reglen skelne mellem en forvæg, en bagvæg og et loft. Loftet er anbragt mellem grenene tilhørende læggebroddens yderste blade. Bagvæggen er fastgjort til de tilsvarende grene fra de inderste blade. Disse vægge kan være afstivede af $\pm$ sklerotiserede dele, hvis bygning kan have taxonomisk betydning.

Hos mirinaetypen (fig. 7) har bagvæggen i midten en fortykkelse (B-strukturen), til siderne og foroven en membranøs del (A-strukturen) og derunder et lille $\pm$ hårklædt felt (E-strukturen). Hos orthotyliinaetypen er det navnlig et par kraftige sklerotiserede plader i genitalkammerets loft (K-strukturen, fig. 32), som har betydning.

Biologi

Blomstertæger er, som navnet siger, bundet til den levende planteverden, hvor de ernærer sig ved at udsuge blade, stilke, blomster og frugter. De kan kun optage flydende føde,

og er det ikke ren plantesaft, de søger, vil det udskilte spyt opløse plantevævet, så det kan opsuges. Herved beskadiges navnlig de umodne frugter og frø, og hvor tægerne optræder i større mængde, kan de gøre skade på forskellige afgrøder. Det gælder for eksempel for æbler og pærer (*Plesiocoris rugicollis*), kartofler (*Calocoris norvegicus* og *Lygus pabulinus* og blomsterknopper (*Lygus pabulinus* og *Halticus*).

Skønt langt de fleste blomstertæger lever af planter (er *phytophage*), går mange arter ikke af vejen for også at ud-suge bløde og forsvarsløse insekter som bladlus og andre. Enkelte arter er sikkert helt overvejende *zoophage* (*Pilophorus*, *Deraeocoris* og andre).

Hos blomstertægerne er det meget almindeligt, at en art kun har een værtsplante. Man kalder disse arter for *monophage*, og dermed menes, at størstedelen af deres livsudfoldelse og æglægningen sker på denne ene planteart. Her træffes også det største antal individer. Men derfor kan man udmærket træffe dyrene på andre planter, hvor de sikkert også lejlighedsvist kan finde næring. Det er således almindeligt, at man kan ketse imagines og nymfer i vegetationen under de træer, hvorpå de lever. Ligeledes vil man under artens spredning kunne træffe dem på andre planter end de sædvanlige.

Mange arter kan dog tilsyneladende formere sig på mange forskellige slags planter, men blomstertægerne er under alle omstændigheder, som mange andre insekter, stærkt miljøbetingede. Man træffer arter, som udelukkende lever på saltelskende urter ved kyster (*halophile*), og arter, som foretrækker varme og meget tørre steder inde i landet (*xerophile*). I den palæarktiske zone findes nogle arter mod øst (tørre og varme somre), mens andre er vestlige – atlantiske (mere fugtige og køligere somre). Nogle er sydlige og træffes sjældent eller rent undtagelsesvist her i landet, mens andre er nordiske eller endog rent arktiske. Blandt disse sidste træffes arter, som finder et passende køligt miljø enten mod nord eller oppe i bjergene mod syd. Man

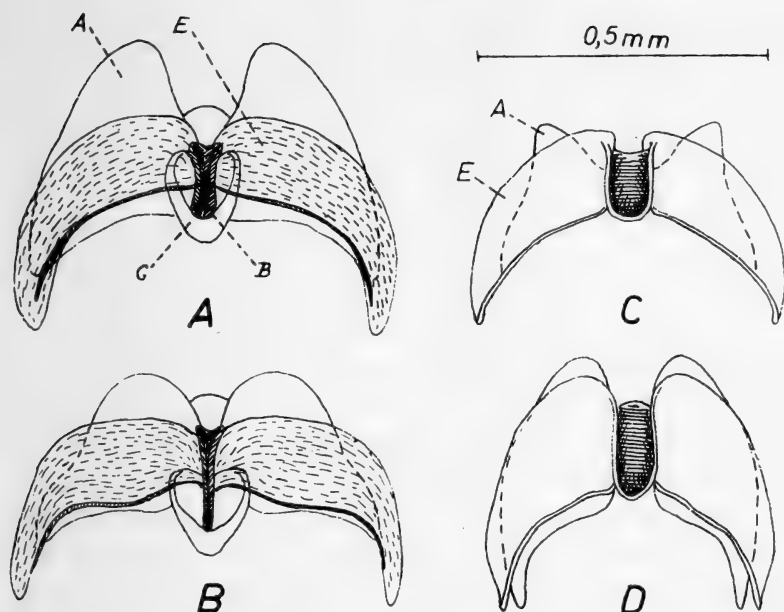

Fig. 7. Bagvæggen af Bursa copulatrix visende A-, B- og E-strukturen hos A: *Notostira elongata*. B: *Notostira erratica*. C: *Trigonotylus ruficornis*. D: *Trigonotylus coelestialium*. (Efter Wagner 1967).

kalder disse boreomontane. Selv om forholdene i Danmark kun er undersøgt i meget begrænset omfang, genspejler den palæarktiske fordeling sig indenfor landets grænser.

Tægerne har ufuldstændig forvandling (hemimetaboli), og derfor ligner 1. nymfestadium, der kommer ud af ægget, til en vis grad det voksne individ (*imago*). Miriderne har 5 nymfestadier og mellem hvert stadium finder et hudskifte sted. For hvert hudskifte vokser individet og antager mere og mere imagos skikkelse. 1. nymfestadium er meget lille og mangler vingeanlæggene. Vingeanlæggene kommer undertiden i 2., men langt hyppigere i 3. stadium. I 4. stadium er anlægget til flyvevingerne længere end anlægget til dækvingerne, men i 5. stadium er det omvendt. Af 5. stadium fremkommer de fuldvoksne individer, som i de første dage er dårligt sklerotiserede og meget bløde (*immature* individer). Hvert nymfestadium varer omkring een uge lidt afhængig af temperatur og ernæringsforhold.

Nymferne har en meget tynd og blød hud og skrumper derfor betydeligt ved tørring. Farven er som regel sart grøn, men nymferne kan også være livligt farvede – som regel forskelligt fra imago. De er på forskellige punkter anderledes byggede end imagostadiet. Grænsen mellem scutellum og vingeanlæg er meget utydelige. Stinkkirtlerne udmunder på ryggen af bagkropsleddene, tarsen er som regel 2-leddet, og de mangler fuldstændigt de ydre tegn på kønsorganer.

Formeringen er kønnet. Kun i eet tilfælde synes den her i landet at foregå ved partenogenese, nemlig hos *Campylo-neura virgula*. Æggene overvintrer i reglen. I de tilfælde, hvor overvintringen sker i imagostadiet, kan parringen ske både forår og efterår. I det sidste tilfælde overvintrer dog kun et fåtal eller ingen hanner. De overvintrende imagines gemmer sig ved roden af planterne, dybt i græs og mos, men nogle arter kan dog være i aktivitet på lune dage hele vinteren igennem. Disse arter overvintrer på nåletræer, hvis nåle de udsuger (arter af *Stenodema*, *Orthops* og *Exolygus*). Kun i et enkelt tilfælde synes overvintringen at ske i nymfestadiet (*Macrolophus nubilus*).

Under parringen, som særligt er studeret af Kullenberg, indtager hannerne stillinger, som er karakteristiske for arterne. Kort tid efter anbringes de ret store, ofte bananformige æg ved hjælp af læggebrodden i forskellige plantedele. Kun hos *Strongylocoris* og hos *Malacocoris* anbringes æggene ovenpå underlaget.

Indfangning og præparation

Miriderne fanges overvejende ved ketsning af græs og urter og ved nedbankning fra buske og træer. Man skal naturligvis søge at fange dyrene, mens de er til at få fat på. Enhver entomolog ved, at han i jagten på een bestemt art ikke alene skal være på det rigtige sted på den rigtige dato, men også på det rigtige klokkeslet. Og endvidere skal han anvende den rigtige fangstmetode. Indfangningen skal derfor foretages på alle tider af døgnet. Udføres ketsningen ved middagstid på en varm sommerdag, tages også tit mirider,

som normalt opholder sig på jordbunden, men som tvinges til at søge til vejrs på grund af jordoverfladens høje temperatur (for eksempel *Systellonotus*).

Dyrene er meget skrøbelige, og da hårlaget nemt gnides af, og antenneled mistes, må indfangningen og aflivningen foregå med den største forsigtighed. Bedst anvendes en sugflaske, og ofte er det praktisk som flaske at anvende en række samleglas med forskelligt mærke på. Dyrene dræbes hurtigst muligt med eddikeæterdampe, og man må herunder passe på, at der ikke dannes dråber på glassets inderside. Det kan have stor betydning for bestemmelsen, hvis man noterer, hvilken plante dyret er taget på.

Dyrene kan opbevares i nogle dage i mættede eddikeæterdampe, men de macererer meget nemt, så ben og antenner let går af. Bedst er det derfor at præparere dyrene så snart dødsstivheden har fortaget sig nogle timer efter aflivningen. Den bedste beskyttelse får de, hvis man klæber dem op på rektangulære skiver af elfenbenskarton. Skiverne nåles i den ene ende med nål nr. 2 eller 3 og afstanden fra nålen til dyrets bagende skal være så rigelig, at der eventuelt kan være plads til udpræparerede genitalorganer. Under opklæbningen anvendes en fin skaftenål samt en meget fin pensel, og som klæbemiddel anvendes en passende tynd tragantopløsning i vand tilsat en ringe mængde thymol eller 10% solbrolopløsning i alkohol. Dette sidste forhindrer bakterie- og svampevækst ikke alene i opløsningen, men også på kartonskiven.

Dyret skal på kartonskiven anbringes således, at kroppen og hovedet er vandret, og at hovedet har den naturlige bøjning. Det kan knibe med at få snablen anbragt mellem hofterne, og i mange tilfælde er det nyttigt at bemærke, hvor langt snablen når inden monteringen. Antennerne strækkes lige frem, hos større arter kan de bøjes tilbage i de 2 yderste led. Benene bøjes i leddene og anbringes i naturlig stilling. Hos hannen kan man anbringe genitalsegmentet bag dyret, eventuelt i dissekeret tilstand. Når dyrene anbringes således, er målingerne nemme at foretage. Den eneste

ulempe er, at man ikke kan betragte dem fra undersiden uden at bløde dem op og vende dem. Denne ulempe undgås, hvis dyrene klæbes op på objektglas og opbevares i objektglaskasser. Dette er en opbevaringsmåde med mange fordele, men den egner sig bedst til en egen studiesamling.

Miriderne kan også nåles på minutiennåle eller opbevares i sprit. Det sidste gælder altid for æg og nymfer. Om den øvrige indfangnings- og præparationsteknik henvises til Politikens håndbog »Vi ser på insekter«.

Ved præparation af genitalorganerne hos hannen, må man huske, at det har stor betydning, hvis man kan betragte paramererne og vesica fra forskellige synsvinkler. Lettest er det derfor, når dyret er fastklæbet, men inden bagkroppen er tørret, at fjerne genitalsegmentet og om nødvendigt dissekere det. De 2 paramerer og vesica m. m. kan så anbringes hver for sig fastklæbet i tragantopløsningen i en passende stilling bag dyret. Har dyret været tørret, oplødes det i mættet vanddamp i et lukket glas (for eksempel en petri-skål) i 8–12 timer. Undertiden kan segmentet hurtigt oplødes i en dråbe vand anbragt om bagkroppen på papskiven. Genitalsegmentet kan derefter behandles som ovenfor nævnt.

Genitalierne er ganske godt beskyttede på denne måde. Med en bedre beskyttelse og mere elegant er problemet løst af Ossiannilsson (1966). Han anbringer genitalierne i opbevaringsvædske i et kapillarrør, som ved hjælp af et plastikstykke nåles under dyret.

Hvis en finere undersøgelse er nødvendig, kan følgende fremgangsmåde anvendes: Genitalsegmentet koges i ca. 1 minut i 10% kaliumhydroxydopløsning. Dette sker bedst i en lille hvid porcelænsskål. Tiden og temperaturen skal varieres lidt efter, hvor sklerotiserede organerne er. Hos immature individer skal behandlingen være så varsom som mulig. Man kan undertiden hjælpe lidt på bløddelens opløsning ved at åbne kapslen forfra.

Efter macerationen overføres kapslen i rigeligt destilleret vand for at fjerne kaliumhydroxyden. Under opholdet her

kan man undersøge paramerernes stilling og udseende fra forskellig synsvinkel. Er sklerotiseringen ringe, kan præparatet farves her ved tilsætning af eosin. Maceration og farvning kan foretages samtidig, hvis genitalkapslen opvarmes i en opløsning af 60 dele 90 % mælkesyre og 40 dele glycerin tilsat så meget af farvestoffet lignin-pink, at blandingen får en kraftig rød farve.

Efter grundig udvanding, afvandes præparatet derefter i iseddikesyre i nogle minutter. Det føres derefter over i xylol for at fjerne syren og kan derefter anbringes på et objektglas i en dråbe monteringsmedium. Dette kan enten være canadabalsam eller euparal. Afvandingen kan også ske i ren alkohol, hvorefter præparatet kan overføres direkte til monteringsmediet. Her udpræpareres organerne og anbringes i en passende stilling, og et dækglas anbringes ovenpå. For at sikre sig, at organerne beholder stillingen, kan man lade præparatet tørre lidt i et støvtæt rum, inden en ny dråbe monteringsmedium og et dækglas anbringes.

Man er nu i stand til at undersøge organerne ved stor forstørrelse og i gennemfaldende lys. Metoden har dog to væsentlige ulemper: Ved sammenpresningen forsvinder paramerernes tredimensionale form, som er et meget vigtigt karakteristikum, og præparat og dyr skal fra nu af opbevares hver for sig. Dette sidste kan dog undgås, hvis man i stedet for objekt- og dækglas anvender film, der kan nåles under dyret.

De sklerotiserede strukturer hos hunnen behandles som ovenfor beskrevet. De er dog meget mere todimensionale og egner sig godt til sammentrykt montering.

Undersøgelsen

Meget ofte kan man med lidt øvelse allerede ved at betragte dyret uden væsentlige hjælpemidler, ved hjælp af billeder eller tidligere bestemte dyr, henføre individet til en bestemt slægt eller art. Remane taler om det habituelle indtryk, som skyldes vor opfattelse af flere komplekse ken-

detegn uden forudgående nærmere analyse. På dette punkt betyder øvelse og genkendelse uhyre meget.

Men de tider, hvor amatør-entomologen tog luppen op af vestelommen og bestemte arten, er ved at være forbi, i hvert fald for miridernes vedkommende. Een art er blevet til flere arter, og de ligner nu ofte hinanden så meget, at en nærmere undersøgelse er nødvendig. Hertil anvendes helst et binokulært stereomikroskop med måleokular og påfaldende belysning samt helst også et almindeligt mikroskop til stærkere forstørrelse.

Det er vigtigt for bestemmelsen af dyret, at det er intakt med ubeskadiget hårlag, og at sklerotiseringen er tilendebragt. Kønsganernes bygning hos immature individer kan være vanskelig at erkende, og kroppen skrumper stærkt. Antenneleddenes og benenes længde og navnlig indbyrdes længdeforhold ændres dog kun lidt ved tørring. De immature individer har også en lysere og mere udvisket farve. Jo ældre imagostadiet er, jo mørkere og mere karakteristisk bliver farven i reglen. Men iøvrigt er farvevariationerne hos mange mirider så store, at man ikke kan tale om farven som et karakteristisk tegn.

De vigtigste undersøgelser koncentrerer sig derfor om de enkelte organers bygning og om størrelsesforholdene.

Organernes bygning. Ved inddeling af miriderne i underfamilier anvendes kløvedhængenes bygning. Ofte er det tilstrækkeligt at iagttage klørerne fra forskellig synsvinkel på det monterede dyr, men det kræver en god forstørrelse. En nærmere undersøgelse kan foretages, mens kloleddet er anbragt på et objektglas i en dråbe lactofenol (lige dele fenol og mælkesyre). Dråben varmes og leddet vendes under mikroskopet. Det kræver lidt øvelse at få kloleddet til at ligge rigtigt, inden man lægger et dækglas over.

Undersøgelsen af genitalierne hos hannen kan også ofte foretages direkte på det monterede dyr, når de nødvendige kendetegn er synlige uden for genitalkammeråbningen. I mange tilfælde er det dog nødvendigt at dissekere organerne og derefter betragte de enkelte dele for sig. Det er meget

vigtigt, at man kan vende og dreje organerne under bestemmelsen. Paramererne er udpræget 3-dimensionalt byggede. Selv en ganske lille drejning af disse giver på papiret et helt andet omrids, hvilket tegninger fra forskellige taxonomiske værker giver et tydeligt udtryk for.

Tegningerne af klørne og genitalierne i denne bog er skematiske og fortrinsvist vist fra den side, hvorfra de fleste enkeltheder er synlige. Tegningerne skal, for at give den bedste forståelse, sammenholdes med beskrivelserne under arterne. Størrelsen er kun angivet, hvor det har betydning for bestemmelsen.

De sklerotiserede dele af genitalierne hos hunnen er sværere at finde, og det er først i de senere år, at taxonomiske undersøgelser på dette område har fået betydning. Skleritterne er næsten plane og undersøges bedst under et dækglas.

Undersøgelsen af behåringen skal ske i god belysning og om nødvendig med belysning fra forskellige vinkler. Hårenes farve kan undertiden være svære at erkende. Betragter man dem med lyset, kan de spejle dette og virke lysere end de er. Ser man dem mod lyset, kan skyggevirksomheden gøre dem mørkere. De tilliggende hårs farve kan også blive mere sølvagtige, jo stærkere lyskilde man anvender. I langt de fleste tilfælde er man dog ikke i tvivl.

Størrelsesforholdene. Ved måling af størrelsesforholdene anvendes et måleokular, og, når ikke andet er nævnt, måles der vinkelret over midten af objektets længdeakse. Det er en forudsætning, at alle dele har den naturlige stilling.

Antenneleddenes længdeforhold volder ingen vanskelighed, men det lønner sig at måle begge antenner efter. De kan være asymmetriske, hvad enten det nu kan skyldes skader opstået i nymfestadierne eller andre fejl i udviklingen.

Snablens længde måles til det sted på kroppens underside, hvor spidsen når. Det er meget vigtigt, at hovedet har den naturlige stilling, og målingen foretages derfor bedst på friske dyr inden monteringen.

Isse: øjebredden og hovedets bredde måles fra oven vin-

kelret på hovedets tværsakse. Man korrigerer synsvinklen, til øjnene synes lige brede. Derefter måles så øjets bredde og issens bredde mellem øjnene. Hovedets bredde er issens bredde + $2 \times$ øjebredden (fig. 8a og b).

Hovedets højde og længde måles fra siden ud for hovedets midte. Der måles mellem lodrette og vandrette linier, som skærer hovedets begrænsninger (fig. 8c og d).

Hovedets bøjningsvinkel måles ved den vinkel, som findes mellem en linie parallelt med dyrets længdeakse og en linie gennem issens bagrand og spidsen af clypeus (fig. 8e). Jo større denne vinkel er, jo stejlere er hovedet ansat.

Pronotums bredde måles over det bredeste sted, og dets længde måles fra det forreste sted på forranden til det bageste sted på bagranden.

Ved måling af tarsalleddene må det erindres, at disse ofte er meget skråt afskåret ved enderne. Det er leddets hele længde, der er gældende, og dette ses bedst, når leddene betragtes fra siden (fig. 8f, g og h). Længden af 2 sammenhængene led måles dog i den naturlige forbindelse med hinanden.

Dyrets længde måles fra hovedets forreste begrænsning til spidsen af membranen. Hvor denne ikke dækker bagkropsspidsen måles til bagkroppens spids. Her gælder målet kun på friske dyr, for bagkroppen kan skrumpe en del ved tørring eller spritopbevaring. Længden, som er angivet ved hver art, er ikke absolut gældende. Der kan træffes individer, som er lidt større eller mindre.

Bestemmelsen

Undersøgelsen foretages i den rækkefølge, beskrivelsen og tabellerne foreskriver det. Med lidt øvelse og ved brug af hjælpetabellen bagest i bogen, lykkes det hurtigt straks at ramme den rigtige gruppe, således at de første besværlige undersøgelser undgås. Tabellerne anvendes således, at man for hvert tal til venstre vælger mellem 2 alternativer og følger det respektive tal til højre. Men man må gøre sig klart, at disse tabeller, som måske til en vis grad følger dy-

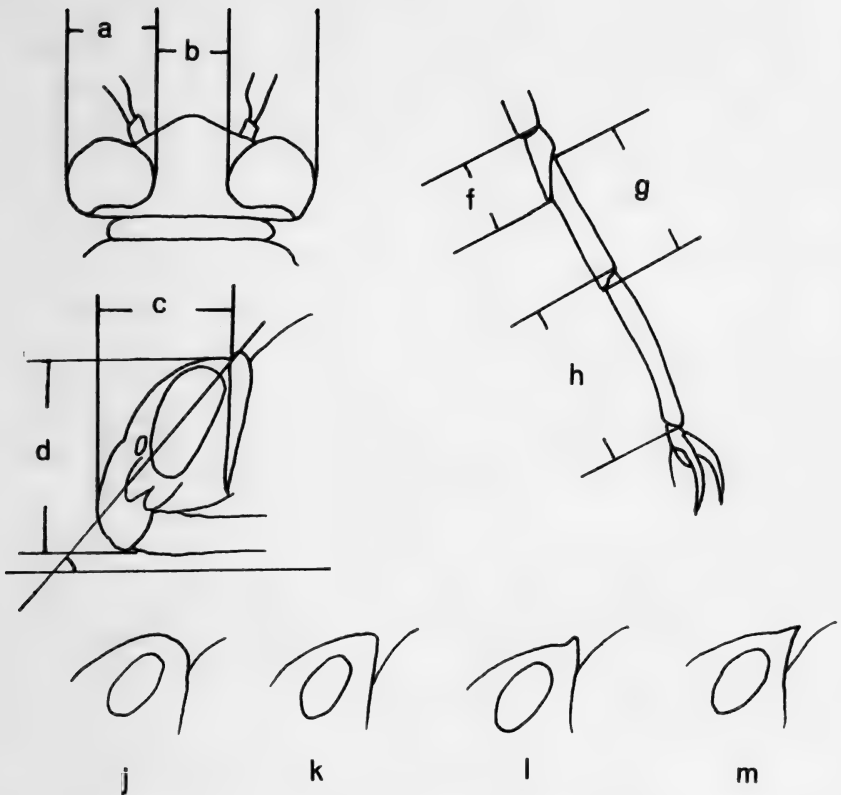

Fig. 8. Øverst: Hovedet af en *Phytocoris dimidiatus* ♂ og bagtarsen af *Psallus luridus*. Nederst: Issens form set fra siden, skematisk. a: Øjets bredde. b: Issens bredde. c: Hovedets længde. d: Hovedets højde. e: Hovedets bøjningsvinkel. f: Længden af første tarsalled. g: Længden af 2. tarsalled. h: Længden af 3. tarsalled. j: Issen afrundet. k: Issen med en kant. l: Issen randet (med nakkeliste). m: Issen skarprandet.

rets fylogenetiske udvikling, er kunstigt opstillede, og at visse arter kun med vanskelighed lader sig indpasse i dem. Derfor gælder det om, til trods for at enkelte ting ikke passer, at undersøge alle de træk, som angives at være karakteristisk for dyret. Dette skal så vejes op mod de træk, som naboarten besidder. Herved kan langt de fleste dyr med sikkerhed bestemmes, mens enkelte kun kan bestemmes med en vis sandsynlighed. Nogle hunner kan således kun henføres til 2 eller 3 nærtstående arter.

For hver underfamilie og visse andre grupper findes en beskrivelse af de vigtigste fællestræk, og når der er flere arter i en slægt, findes en slægtsbeskrivelse. Denne gruppevisse karakteristik kan dog godt mangle træk, som allerede er nævnt i tabellerne eller i en tidligere beskrivelse. Hvis man begynder direkte ved arten, kan det derfor være nødvendigt i tvivlstilfælde at gå fremad i bogen. Til slut skal det bemærkes, at tabeller og beskrivelser kun gælder for de i bogen nævnte arter, men det er kun i ganske få tilfælde, at de ikke er alment gyldige.

Efter beskrivelsen af arten er i parentes angivet, hvor den til dato er fundet. D står for Danmark, S for Sverige, N for Norge, F for Finland og NT for Nordtyskland. Endvidere er hyppigheden angivet ved fra 0 til +++.

Følgende forkortelser er anvendt:

f. (forma): Form. Afvigende udseende, som ikke er arvelig, men skyldes ydre påvirkning. I bogen er eventuelle arveligt betingede farvevariationer dog medtaget her.

p. (pagina): Side.

sp. (species): Art.

s. str. (sensu stricto): I snæver forstand.

±: Mere eller mindre.

Blomstertæger, familien Miridae Hahn (Capsidae Burmeister)

Tabel over underfamilierne:

1. Arolier manglende eller børsteformige, undertiden vanskelige at se (fig. 9a, b og d) 2
- Arolier store, frie og lappedannede (fig. 9c, e, f og g) 6.
2. Pseudoarolier mangler. Kløer med tydelig basaltand (fig. 9b). Pronotum med tydelig halsring . *Deraeocorinae* p. 29.
- Pseudoarolier synlige (fig. 9a og d). Undertiden er de små og svært erkendelige, men da er pronotum uden halsring . . . . . 3.

3. Pronotum uden halsring. Oftest små og myggeagtige arter ..... *Phylinae* p. 188.
 – Pronotum med halsring ..... 4.
 4. Tarsens 3. led meget tykkere end de andre led. Membranen med een celle. Små brunsorte tæger på bregner (fig. 39–40) ..... *Bryocorinae* p. 28.
 – Tarsens 3. led ikke tykkere end de øvrige led. Membranen med 2 celler ..... 5.
 5. Dækvinger delvis gennemskinnelige. Halsringens for- og bagrand set fra oven konkav. Pseudoarolierne store (fig. 9a) ..... *Dicyphinae* p. 40.
 – Dækvingerne uigennemskinnelige. Halsringens for- og bagrand lige. Kropformen myrelignende. Pseudoarolierne små ..... *Hallodapinae* p. 138.

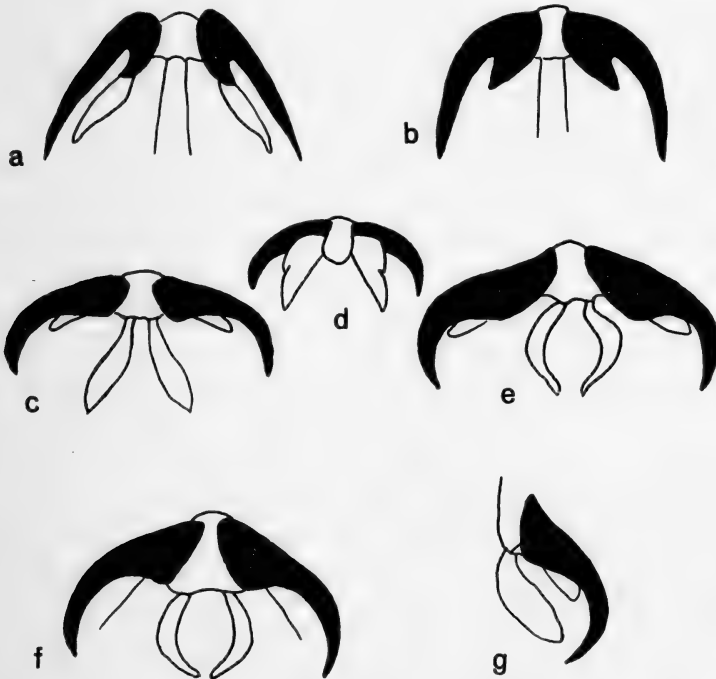

Fig. 9. Kløer og klovedhæng (skematisk efter Wagner og Weber 1964). a–f set forfra, g set fra siden. a: *Dicyphus*. b: *Deraeocoris*. c: *Lygus*. d: *Bryocoris*. e: *Orthotylus*. f: *Orthocephalus*. g: *Phytocoris*.

6. Arolier parallelle eller konvergerende. Pseudoarolier undertiden børsteformige (fig. 9f). Pronotum uden halsring
 ..... *Orthotylinæ* p. 141.
 - Arolier divergerende. Pseudoarolier lappedannede (fig. 9c). Alle grupper undtagen slægtsgruppen *Stenodemini* har en tydelig halsring ..... *Mirinae* p. 50.

Bryocorinae Douglas et Scott

Herhjemme repræsenteres underfamilien kun af 2 små brunlige arter, der lever på bregner. De er karakteriserede ved, at dækvingernes yderste åre danner en dyb fure, og ved at membranen kun har een celle. Pronotum har en smal halsring. Arolierne mangler, men pseudoarolierne er bladagtige, meget veludviklede og udgår fra kløernes inderside (fig. 9d).

Genitalsegmentet hos ♂ er ret kort. Venstre paramer har 2 snoede arme, højre paramer er stærkt reduceret.

I tropenerne er underfamilien repræsenteret ved talrige arter, som kan gøre stor skade på te, bomuld, kakao og i gartnerier.

SLÆGTSTABEL

1. 1. antenneled mindre end det halve af hovedets bredde.
 3. led længere end 4. led. Snablen når midthofterne ....
 ..... *Monalocoris* p. 28.
 - 1. antenneled næsten så langt som hovedets bredde. 3. led på længde med 4. led. Snablen når ikke forbi forhofterne
 ..... *Bryocoris* p. 29.

Monalocoris Dahlbohm

Pronotum er tydeligt, dækvingerne kun utydeligt punkterede. Altid macropter. I hele verden er der kun fundet 7-8 arter. Herhjemme findes kun:

1. *Monalocoris filicis* (Linné) 1758 (fig. 39).

Oval brun til mørkebrun og fint lyst håret. Undertiden er dækvingernes siderande og pronotums baghjørner gule. Is-

sen er tydeligt randet og antennerne er gulbrune. 2. led er sort distalt, 3. led er sort, men gult proximalt, 4. led er sort. Membranen og cuneus bøjer bagtil skarpt ned og dækker bagkropsspidsen. Benene er gule, 3. tarsalled er sort distalt. Længde 2–3 mm.

Farvevariationer:

1. Lysgulbrun, ensfarvet eller med brunt pronotum . . . . .
 . . . . . f. *atlantica* Lindb.

Arten lever på bregner (Filices) i skove på skyggefulde steder. Den overvintrer som imago. Overvintrende dyr kan være ret mørke, mens den friske imago, som viser sig i juli, ofte er lys og grønlig. Dyrene er temmelig træge og ernærer sig ved at udsuge de unge sporer. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

Bryocoris Fallén

I hele verden findes kun 3 arter, herhjemme kun:

1. *Bryocoris pteridis* (Fallén) 1807 (fig. 40).

Lysebrun til mørkebrun. Issen randet. Antennernes farve som hos foregående art. Dækvingerne er tydeligt punkterede. Både ♂♂ og ♀♀ kan optræde brachyptere eller macroptere. ♀ er ofte brachypter og er da ensfarvet lysebrun med manglende cuneus og membran. Hos de macroptere former (særligt ♂) er oversiden sort, corium dog bleg med et lidt mørkere parti foran cuneus. Dækvingerne rager hos ♂♂ langt ud over bagkroppens spids. Længde 2–4 mm.

Arten lever ligeledes på bregne, særligt på ørnebregnen (*Pteridium aquilinum*) og træffes sammen med ovennævnte art. Tilsyneladende foretrækker den dog et mere fugtigt og skyggefuldt miljø. Den overvintrer som æg, og imago træffes fra juli til september. Ikke ualmindelig, men ret steds-gen. (D++.S.N.F.NT.).

Deraeocorinae Douglas et Scott

Arter af denne underfamilie er middelstore, ret brede og med sorte, brune, gule og røde farver. Oversiden er glin-

sende og kraftigt punkteret, særlig pronotum. 3. og 4. antenneled er meget tyndere end 2. led. Kløerne har kun et par børsteformede arolier og en tydelig tandagtig udvidelse proximalt (fig. 9b).

SLÆGTSTABEL

1. Pronotum med en dyb u-formig rende omfattende calli (fig. 10). Membranen tæt behåret. (Underslægten *Clivenemini* Reuter) ..... *Bothynotus* p. 30.
- Pronotum uden en sådan rende. Membranen ubehåret. (Underslægten *Deraeocorini* Douglas et Scott) ..... 2.
2. Bagtarsens 1. led meget kortere end 2. + 3. led .....
..... *Deraeocoris* p. 31.
- Bagtarsens 1. led næsten så langt som 2. + 3. led .....
..... *Alloeotomus* p. 38.

Bothynotus Fieber

I slægten findes flere amerikanske arter. I Europa findes kun:

1. *Bothynotus pilosus* (Boheman) 1852.

Rødbrun til brunsort med lange grå hår. Øjnene er fremstående og fjernet fra pronotums forrand. Pronotum er meget groft og kraftigt punkteret. Scutellum har fortil en grubeagtig fordybning (fig. 10). Dækvingerne er ligeledes punkterede og lidt gennemsigtige. ♂ er altid macropter, ♀ i reglen brachypter. Længde 5–6 mm. Den brachyptere ♀ dog kun omkring 3,5 mm.

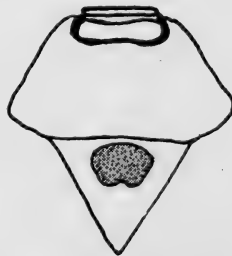

Fig. 10. *Bothynotus pilosus*. Pronotum og scutellum set fra oven. (Efter Wagner og Weber 1966).

Arten lever formodentlig blandt detritus i bunden af fugtige engdrag fortrinsvis i og ved nåletræsskove. På stille varme sommeraftener kommer den frem og kan da ketses i græsset. Denne skjulte tilværelse er formodentlig årsag til, at den kun er taget 3 gange her i landet, ved Himmelbjerget og ved Bjerringbro. Den overvintrer som æg, og imago træffes fra juli til september. (D+.S.N.F.NT.).

Deraeocoris Kirschbaum (Capsus Fabricius)

Oftest store brede, kraftige arter med røde, gule og sorte farver. Oversiden er glinsende og næsten ubehåret. Hovedet er lille, øjnene runde og fremstående. Halsringen er ofte mat og med en filtet behåring. Stinkkirtelmundingerne er store og ofte mørktfarvede hos de nordeuropæiske arter. Klørerne har en meget kraftig basaltand (fig. 9b). ♂ er meget længere og slankere end ♀. Arterne har stor farvevariation.

Slægten findes især i Midt- og Sydeuropa og lever så vidt vides udelukkende af rov. Den forekommer spredt mod nord, hvor alle arter er sjældent forekommende.

ARTSTABEL

1. 1. antenneled på øjets længde (set ovenfra). Halsringen glinsende. Størrelse under 5 mm ..... 2.
- 1. antenneled $1,5 \times$ øjets længde, sjældent mindre, men da er halsringen mat. Størrelse over 5 mm. (Underslægten *Deraeocoris* s. str.) ..... 3.
2. Scutellum glat. (Underslægten *Knightocapsus* Wagner) ..
..... 1. *lutescens* p. 32.
- Scutellum punkteret. (Underslægten *Camptobrochis* Fieber) ..... 2. *punctulatus* p. 32.
3. Pronotums halsring glinsende uden filtagtig behåring. Stinkkirtlernes åbninger hvidrandede .... 3. *ruber* p. 33.
- Halsringen mat og ru og med filtagtig behåring ..... 4.
4. Længde over 8 mm. Stinkkirtlernes åbninger sortbrune 5.
- Længde under 8 mm. Stinkkirtlernes åbninger gullige 6.

5. 2. antenneled $1,5 \times (3. + 4.)$ led. Hovedet rødligt og $\pm$ sortpletet. Scutellum med sorte punkter *olivaceus* p. 34.
 – 2. antenneled mere end $2 \times (3. + 4.)$ led. Hovedet mest sortfarvet. Scutellum ensfarvet punkteret . *trifasciatus* p. 35.
 6. Pronotums halsring lys . . . . . *annulipes* p. 36.
 – Pronotums halsring sort . . . . . 7.
 7. Corium bredt gullig langs yderranden .. *cordiger* p. 63.
 – Corium ensfarvet sort . . . . . 8.
 8. Ret lille. ♂ 6,3–6,7 mm. ♀ 5,2–5,5 mm. 2. antenneled kort, hos ♂ ca. $1,6 \times$ hos ♀ ca. $1,3 \times$ hovedets bredde . . . . . 4. *scutellaris* p. 37.
 – Ret stor. ♂ 6,7–7,8 mm. ♀ 6,4–7,0 mm. 2. antenneled langt, hos ♂ ca. $1,8 \times$ hos ♀ ca. $1,7 \times$ hovedets bredde .. . . . *morio* p. 38.

1. *Deraeocoris lutescens* (Schilling) 1836.

Oversiden lysebrun til mørkebrun ofte med mørke tegninger. Hovedet er ofte gult. Antennerne er gulbrune, 2. led er smalt sort distalt, 3. og 4. led er sorte, lyse proximalt. Snablen når midthofterne. Benene er gule. Tibierne har 2 mørke ringe. Længde ♂ 3,8–4,2 mm. ♀ 4,4–4,6 mm.

Farvevariationer:

1. Hele dyret ensfarvet gulbrunt . . . . . f. *innotata* Reut.
 2. 2. antenneled bredt sort distalt . . . . . f. *dubia* Rey.

Arten findes på mange forskellige slags løvtræer, men er også taget på buske og urter. Overvintrer som imago og bliver ofte mørkere efter overvintringen. Den er fundet for nylig ved Holstenshus på Fyn i eet eksemplar, og er desuden fundet i Holsten. (D+.NT.).

2. *Deraeocoris punctulatus* (Fallén) 1807 (fig. 41).

En ret lille, slank gulbrun art med mørke tegninger. Hoved og pronotum for størstedelen mørke. Pronotum og dækvinger punkterede. Dækvingerne gulbrune med sortbrune tegninger af ringe udstrækning. Cuneus gulbrun, spidsen mørk. Membranen lys med mørke årer. Antennerne er sorte, 1. og

2. led ofte lyse på midten, 2. led kun svagt tykkere distalt. Ben gulbrune, femora distalt med en lys ring. Tibier med 2 lyse ringe.

Hos ♂ er højre paramer jævnt smallere mod den næbformige spids. Venstre paramer er leformig, og hypofysen har en meget lille modhage ved spidsen. Sanseknuden har talrige lange og tynde hår, som let knækker (fig. 11a). Længde 4–4,5 mm.

Farvevariationer:

1. De sortbrune aftegn er mørkebrune . . . . f. *pallidula* Sti.
2. Hoved og pronotum sortbrune. Scutellum sortbrun med lys median og en gulbrun længdestribe til hver side. Clavus sortbrun, gulbrun mod midten. Cuneus sort, gulbrun inderst. Membranen brun . . . . . f. *pulchella* Reut.
3. Hoved, pronotum og scutellum ensfarvet sortbrune. Clavus gulbrun i indervinklerne, corium smal gulbrun til siderne . . . . . f. *poppiusi* Reut.

Findes på tørre og ufrugtbare steder, hvor den lever på forskellige urter som almindelig røllike (*Achilla millefolium*) og regnfang (*Tanacetum vulgare*), og på jorden mellem planterne. Den overvintrer som imago, og den nye generations imagostadier træffes fra midten af juli. Herhjemme er den kun taget i Gribskov og ved Tisvilde på sydvendte bakkeskråninger. (D++.S.F.NT.).

3. *Deraeocoris ruber* (Linné) 1758 (segusinus Müller)
(fig. 42).

Oversidens farve veksler lige fra sort til okkerfarvet. Hos ♀ er i reglen hoved, pronotum og dækvinger gulrøde eller rødbrune og kun cuneusspidsen er sort. ♂ er mørkere og oftest farvet som f. *segusina* Ml. Iøvrigt er 1. antenneled sort, 2. led sort med gul midte og tydeligt tykkere distalt. 3. og 4. led er rødgule. Længde 6,5–7,5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden rød. Pronotums bagrand, clavus og cuneusspidsen sort . . . . . f. *danica* F.

2. Som ovenfor, men pronotum kun rød helt fortil. Corium sort ..... f. *dobsiki* St.
3. Som 1, men pronotum er helt sort ..... f. *fieberi* Sti.
4. Som 3, men hovedet fortil, scutellum fortil og corium bagtil sort ..... f. *gothica* Scop.
5. Som 4, men cuneus helt sort ..... f. *concolor* Reut.
6. Oversiden helt sort, men hovedet bagtil og cuneus, bortset fra spidsen, rød ..... f. *segusina* Müll.
7. Oversiden helt mørk, men cuneus rød med sort spids ....
..... f. *denigrata* Sti.

Arten lever på forskellige slags løvtræer og urter. Den overvintrer som æg. Imago ses fra juli til september. Den er fundet hist og her og undertiden i antal på lyse enge i skove ofte på stor nælde (*Urtica dioeca*). Den er endnu ikke fundet i Jylland. (D++.S.N.F.NT.).

Deraeocoris olivaceus (Fabricius) 1776.

En stor snavsetokkergul til gulligrød art med ensfarvet hoved og pronotum, Scutellum har en sort median og clavus er ensfarvet lys. Antenner gulrøde, 2. og 3. led er bredt sorte distalt, 4. led er helt mørkt. Benene er gulbrune, tibier mørkere med 2 gule ringe. Størrelse 8,5–10,5 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum ensfarvet brungul. Cuneus rød på midten ....
..... f. *media* Kbm.
2. Pronotum $\pm$ sort, corium for størstedelen lys .....
..... f. *fallax* Horv.
3. Som 2, men corium ensfarvet sort ..... f. *larvata* Horv.
4. Helt sort, kun hovedet med røde tegn .....
..... f. *erythrostroma* Schrk.

Arten overvintrer som æg, og lever zoophagt på forskellige løvtræer, særlig hvidtjorn (*Crataegus*). Imago optræder først på sommeren. Det er en sydlig art, der er fundet i omegnen af Hamborg. (D0.NT.).

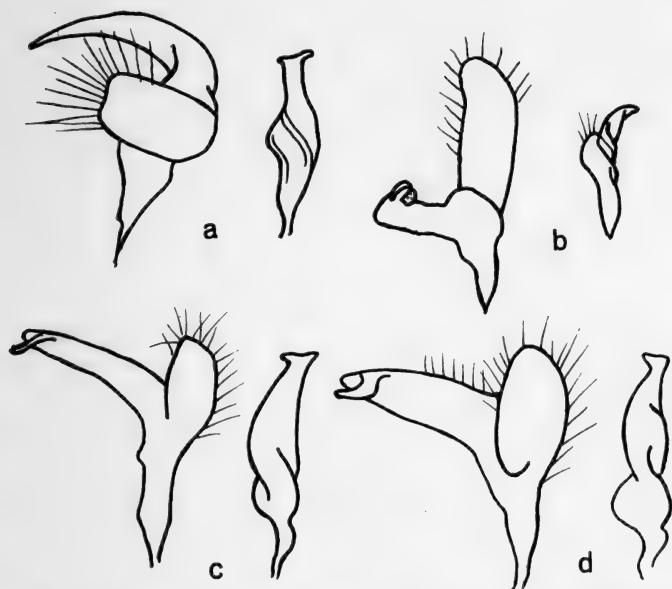

Fig. 11. Venstre og højre paramer set fra oven. a: *Deraeocoris punctulatus*. b: *D. trifasciatus*. c: *D. scutellaris*. d: *D. morio*. (Skematisk efter Wagner og Weber 1964).

Deraeocoris trifasciatus (Linné) 1767.

En meget stor og næsten nøgen art, kun behåret på pronotums rande. Farven er meget varierende. Oftest er hovedet sort med en rød plet ved hvert øje. Pronotum er sort med røde siderande. Scutellum og clavus er rød, den sidste mørkere for- og bagtil eller helt sort. Corium er rød med sorte tegninger, cuneus rød med sort spids.

Antennerne er sorte, de 3 inderste led er undertiden $\pm$ røde på den proximale halvdel. 2. led er mere end $2 \times$ (3. + 4.) led og stærkt fortykket distalt. Benene er sorte eller brune. Længde σ 10–12 mm. f 8,5–10,5 mm.

Hos σ er højre paramer bredest på midten, stærkt snoet og smallere distalt. Venstre paramer har en stor forlænget sanseknude med enkelte hår. Hypofysens spids er noget tilbagekrummet (fig. 11b).

Farvevariationer:

1. Oversiden skarlagensrød, kun er 2. antenneled sort distalt, pronotum sort på midten og dækvingerne med sorte tegninger . . . . . f. *rubriceps* Horv.
2. Pronotum gulrød med sort halsring og calli. Scutellum og dækvinger gulrøde, kun mørke ved coriums bagrand og cuneus' spids . . . . . f. *imitator* Horv.
3. Som 2, men corium er også sort fortil . . f. *regalis* Horv.
4. Pronotum rød med sorte strøg i midten og med sort halsring og calli . . . . . f. *bipartita* Horv.
5. Oversiden helt sort, kun med en rød plet ved hvert øje . . . . . f. *annulata* Germ.

Lever på løvtræer, særligt blomstrende frugttræer og hvidtjørn (*Crataegus*). Den overvintret som æg, og imago ses fra midten af juni til august. Arten er fundet i Sverige (Uppland i juni), og flere gange i Slesvig-Holsten. (D0.S.NT.).

Deraeocoris annulipes (Herrich-Schaeffer) 1842.

Brungrå med mørke tegninger og sort punktering. Pronotum med lys median og sorte calli. Scutellum kun svagt punkteret. Dækvingerne $\pm$ sortplettede. Antenner sortbrune eller sorte, 2. led med en gulbrun ring på midten. Længde 6,5–7 mm.

Overvintret som æg, imago i juni og juli. Arten lever på lærk (*Larix*) og er fundet i Lauenborg og lige syd for Elben. (D0.NT.).

Deraeocoris cordiger (Hahn) 1834.

Oversiden sort og gult tegnet, nøgen og farveløst punkteret undtagen hoved, calli og scutellum som er helt glatte. Pronotum er sort. Scutellum gult $\pm$ sort ved forranden. Clavus er sort og corium overvejende gul. Cuneus er næsten altid gul med sort spids. Antenner og ben overvejende sorte. Længde 5,5–6,5 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum $\pm$ gult. Grundfarven orange f. *aurantiaca* Sti.
2. Som 1, men grundfarven okkergul . . . . . f. *apicalis* Sign.
3. Kun pronotums siderande gule . . . . . f. *lateralis* Reut.
4. Pronotum helt sort. Corium næsten helt sort, kun med en smal rødliggul siderand fortil og udvendig ved bagranden . . . . . f. *faliaciosa* Reut.
5. Pronotum helt sort. Corium næsten helt sort . . . . .
. . . . . f. *beieri* Wagn.

Arten lever på gyvel (*Sarothamnus scoparius*) og overvintrer som æg. Det er en vestlig art, som er nået til egnene lige syd for Elben. (D0.NT.).

4. *Deraeocoris scutellaris* (Fabricius) 1794.

Oversiden er stærkt punkteret og glinsende, kun fint behåret langs siderne. Oversiden er sort med gullig isse og oftest med rødt scutellum. Issen er randet. Calli og scutellum er glatte, og pronotum er helt glat mellem porerne. Dækvingerne er kraftigst punkteret fortil. Membranen er mørk med ensfarvede årer.

Antennerne er sorte. 2. led hos ♂ 1,6 ×, hos ♀ 1,3 × hovedets bredde. Benene er i reglen sorte. Bagtarsens 3. led er ca. 0,75 × (1. + 2.) led. Basaltanden er kort og bred.

Hos ♂ er genitalsegmentet lille. Højre paramer er temmelig tyk og snoet, slankere mod spidsen og med et hammerformigt hoved. Venstre paramer er ca. 0,4 mm og slank. Hypofysens arm er krummet, sanseknuden lille og med lange hår (fig. 11c).

Farvevariationer:

1. Scutellum sort . . . . . f. *deruber* Wgn. et Web.
2. Scutellum hvidt . . . . . f. *alboscuteolata* Reut.

Arten synes at have en begrænset udbredelse i Nordtyskland, Holland, Slesvig-Holsten, Sydsverige og Jämtland. Den lever navnlig på og under hede- og klokkelyg (*Calluna* og *Erica*), og overvintrer som æg. Imago ses i juni og

juli. Den forekommer spredt og sjældent. Herhjemme er den fundet på Himmelbjerget og ved Toftlund i Sønderjylland i forrige århundrede. (D+.S.N.F.NT.).

Deraeocoris morio (Boheman) 1852 (luctuosus Ribaut).

Ligner ovenstående art uhyre meget i farve og skikkelse, men denne art er noget bredere og større. Scutellum er stærkt hvælvet og hyppigst sort, og pronotum er rastret imellem porerne. Antennerne er sorte og slanke, 2. led forholdsvist langt ca. $1,75 \times$ hovedets bredde hos begge køn, hos ♂ ret kraftigt og lidt fortykket distalt. Benene er sorte, tibier bredt brune distalt. Bagtarsens 3. led ca. $0,67 \times$ (1. + 2.) led. Basaltanden ret smal.

Genitalsegmentet hos ♂ er større og paramererne kraftigere end hos foregående art. Højre paramer er fortykket ved basaldelen. Venstre paramer er større, har en meget bredere arm til hypofysen, og sanseknuden er forholdsvis stor med lange hår (fig. 11d).

Farvevariationer:

1. Scutellum rødt . . . . . f. *ossiannilssoni* Wgn. et Web.

Arten er boreomontan og angives at leve på timian (*Thymus*) og merian (*Origanum*). Æggene overvintrer og imago findes i juni og juli. I Sverige er den fundet på Öland, i Västergötland, i Dalarne og så nordlig som Jämtland. Endvidere findes den i Midt tysklands bjerge. (D0.S.).

Alloeotomus Fieber

Gulbrune til rødbrune, kraftigt punkterede arter, der lever på nåletrær. Coriums yderrand afvekslende sort, rødt og gult plettet. Issen med tværnedtryk. Antenner stærkt behårede, femora korte. Bagtarsens 1. led så langt som 2. + 3.

ARTSTABEL

1. Oversiden tæt og langt opret gråt behåret. Isse: øjebredden hos ♂ 1,5, hos ♀ ca. 2 . . . . . *gothicus* p. 39.

- Oversiden hos ♀ næsten nøgen, hos ♂ kort tilliggende behåret. Isse: øjebredden hos ♂ 1, hos ♀ ca. 1,5 .....
 ..... *germanicus* p. 39.

1. *Alloeotomus gothicus* (Fallén) 1807.

Rødbrun til grå-brun. Øjnene ret små. Issens tværnedtryk er utydeligt i midten, og lidt foran dette ligger en lille grube. Scutellum har en lys plet i alle 3 vinkler. Corium lyse- og mørkebrunt tegnet. Cuneus rødbrun, bagtil mørkere. Antenner brune, 2. led med kort tilliggende behåring og derimellem hos ♀ med længere hår, som er ca. 3 × ledets diameter. Bagtibier udvendig med meget lange oprette hår, som hos ♀ er 2 × benets diameter. Længde 5–6 mm.

Hos ♂ er højre paramer tyk på midten med en bred konkav spids. Venstre paramer har en stump og kortbørstet sanseknude, hypofysens arm er lang og slank. Spidsen er næsten ikke krummet, men drejet og næbformig. Vesica har 2 sklerotiserede stave, hvoraf den ene er nålespids og tynd, den anden kortere og tykkere.

1. Gråbrun. Corium sortplettet bagtil, Cuneusspidsen helt sort ..... f. *fuscus* Sti.

Arten overvintrer i ægstadiet og imago træffes i august og september. Den lever på nåletræer, særlig på skovfyr (*Pinus silvestris*) og populationerne forekommer ret spredt. Den er herhjemme taget ved Tisvilde og i Charlottenlund. (D++. S.N.F.NT).

Alloeotomus germanicus Wagner 1939.

Farvet som forannævnte art, som den ligner meget. Hovedet er lille med ret store øjne, og issens tværnedtryk er tydeligst i midten. 2. antenneled er kort tilliggende behåret, og hos ♀ med enkelte længere hår, som ikke er 2 × leddets diameter. Bagtibierne har fine hår, som ikke er længere end benets diameter. Længde 6–7 mm.

Hos ♂ er venstre paramer kraftigere og lidt mere krummet mod spidsen end forrige arts. Desuden er sanseknuden

spids og med lange børster. De sklerotiserede stave er som hos foregående art.

Farvevariationer:

1. Cuneusspidsen helt sort ..... f. *sticheli* Wagn.

Levevis som foregående art. Er fundet flere steder i Sverige og i Finland. Den er ikke ualmindelig i Slesvig-Holsten. (D.O.S.F.N.T.).

Underfamilien Dicyphinae Reuter

Omfatter et antal små sarte arter, der ofte kan minde om myg. Farven er lys grøngul, sjældnere grå til sortbrun. Dækvingerne er gennemsigtige og benene er lange og tynde. Arolierne er børsteformige og pseudoarolierne er lappedannede og frie (fig. 9a). Genitalsegmentet hos ♂ er rundt. Venstre paramer er formet som en le med en lang og lige hypofyse med en kam. Højre paramer er stærkt reduceret. Paramererne er ofte meget små og svære at undersøge.

SLÆGTSTABEL

1. Øjnene berører pronotums forrand. Lever på løvtræer ..
..... *Campyloneura* p. 41.
- Øjnene er fjernede fra pronotums forrand. Lever på forskellige urter ..... 2.

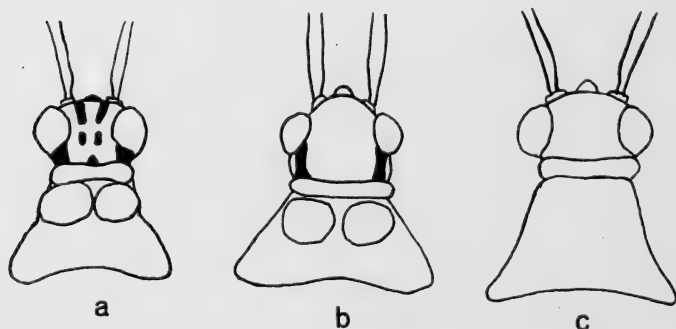

Fig. 12. Hoved og pronotum af a: *Dicyphus pallicornis*. b: *Macrolophus nubilus*. c: *Campyloneura virgula*.

2. Dyret er ret bredt og dets omrids er ovalt. Længden højst $2,5 \times$ bredden ..... *Stethoconus* p. 41.
 – Dyret er smallere og længden er mere end $3 \times$ bredden ..... 3.
3. Calli er tydelige. Pronotums tværfure bag calli når helt ud til siderne (fig. 12a). Tibiernes torne i reglen mørke ..... *Dicyphus* p. 42.
 – Calli utydelige. Pronotums tværfure når ikke ud til siderne (fig. 12b). Tibierne med lyse torne ..... *Macrolophus* p. 48.

Campyloneura Fieber

I slægten findes kun een art:

1. *Campyloneura virgula* (Herrich-Schaeffer) 1835
 (fig. 43).

Bleggul, lyshåret og smukt farvet. Hovedet sort med en gul plet ved hvert øje. 1. antenneled lyst, mørkere proximalt og distalt, undertiden rødlig proximalt. 2. led er sort, 3. led er bleggullig og brunligt proximalt. Halsringen er hvidgul og calli mørke. Pronotums bagerste del er hvidgul. Scutellum er overvejende gul. Dækvingerne er glasklare, clavus er mørkere farvet, og cuneus er mat og gul med rød eller sort spids. Membranen er klar med røde årer.

Benene er lysegule, femoras spidser undertiden røde. Tibierne har lange sorte torne. Længde 4,5–5 mm.

Arten lever på forskellige løvtræer, særlig på ask (*Fraxinus*). Imago overvintrer, og nymferne, som findes fra maj til juli, er let kendelige, idet de er gule med røde antenner, pronotumsider og vingeanlæg. Imago træffes fra juli.

♂♂ er uhyre sjældne og ♀♀ formerer sig formodentlig ved partenogenese. Arten er pletvis udbredt og temmelig almindelig i den sydøstlige del af landet. (D+++S.N.NT.).

Stethoconus Flor

Kroppen er ret bred som hos *Liocoris*, men hovedet er endnu mindre. Pronotum er uden antydning af tværfure, og halsringen er ret flad og bred.

Stethoconus cyrtopeltis (Flor) 1860.

Oversiden er blegbrun med fine lyse hår og $\pm$ brunt tegnet. Antennerne er gule, 1. led mørkt distalt, 2. led mørkt distalt og proximalt. Desuden er 2. led meget længere end 3. + 4. led. Længde 4–5 mm.

Artens levevis er ukendt, og den er taget både ved ketsning af græsser og ved nedbankning fra træer, særlig frugttræer. Den er uhyre sjælden og er kun taget enkeltvis spredt i Europa og een gang i det østlige Finland. (D0.F.).

Dicyphus Fieber

Hovedet bag øjnene er halsagtig forlænget. Issen ofte gul med en karakteristisk sort tegning. Mellem øjet og hovedets baggrund findes meget ofte en sort plet. Antennerne og benene er påfaldende lange og tynde, og halsringen og calli er meget fremtrædende. Fortibierne er uden tydelige torne, og femur er forsynet med mørke runde pletter.

Højre paramer er stærkt reduceret og kun ca. 0,1 mm. Venstre paramer er større, oftest ca. 0,25 mm, og karakteristisk ved sit leagtige udseende (fig. 13). Paramererne er vanskelige at undersøge og kræver en god forstørrelse.

Dyrene lever på langhårede planter på skyggefulde steder. Mange har kun een værtsplante. De fleste arter overvintrer i imagostadiet og er om foråret blevet betydeligt mørkere i farven.

ARTSTABEL

1. Hovedet sort med 2 eller 4 gule pletter. Calli små, sorte og tydeligt adskilte. Antennerne er overvejende sorte. Altid macroptere. (Underslægten *Brachyceraea* Fieber) 2.
- Hovedet lysegult ofte med 2 bagtil konvergerende, undertiden afbrudte, mørke længdebånd, som undertiden smelter sammen til en mørk plet i panden. Calli er store og støder sammen i pronotums midtlinie. Antennerne overvejende lyse ..... 3.

2. Hovedet sort med en gul plet ved hvert øje. Bagtibier uden sorte punkter ..... 2. *globulifer* p. 44.
- Hovedet sort med 4 gule pletter dannende et sort kors. Bagtibiernes torne udgår fra sorte punkter ..... *annulatus* p. 45.
3. Overside, antenner og ben med en fin tilliggende behåring. Hårene og tornenes længde på tiberne overstiger ikke disses diameter. På fingerbøl (*Digitalis*). (Underslægten *Idolocoris* Douglas et Scott) .... 1. *pallicornis* p. 44.
- Overside, antenner og ben med kraftigere mere opret behåring. Hårenes og tornenes længde på tiberne overstiger disses diameter. (Underslægten *Dicyphus* s. str.) ..... 4.
4. 2. antenneled: pronotums bredde er hos ♀ højst ca. 1,2 hos ♂ op til ca. 1,4. Små arter ..... 5.
- 2. antenneled: pronotums bredde er hos ♀ mindst ca. 1,2 hos ♂ 1,5–2 ..... 6.
5. Oversiden brunhåret. 2. antenneled 1,3 × 3. led ..... 3. *stachydis* p. 45.
- Oversiden sorthåret. 2. antenneled 1,4 × 3. led ..... *hyalinipennis* p. 46.
6. Calli meget store, ca. 2 × så tykke som halsringen. Pronotums tværfure ligger lidt bag midten ..... 7.
- Calli mindre, ca. 1,5 × så tykke som halsringen. Tværfuren ligger lidt foran pronotums midte. Altid macropter ..... 8.
7. Baglårenes underside med talrige sorte børstehår. 2. antenneled oftest ensfarvet lyst, undertiden lidt mørkere proximalt og distalt ..... 4. *pallidus* p. 46.
- Baglårenes underside lyshåret med enkelte lange børstehår. 2. antenneled mørkebrunt til sort proximalt og distalt ..... 5. *constrictus* p. 47.
8. 1. og 2. antenneled næsten helt sorte. Hoved og pronotum meget mørke. Isse: øjebredden ca. 1 .. *errans* p. 47.
- 1. antenneled oftest rødt. 2. antenneled, pronotum og hoved for størstedelen gule. Isse: øjebredden ca. 1,5 ..... 6. *epilobii* p. 48.

1. *Dicyphus pallicornis* (Meyer-Dür) 1861
(pallidicornis Reuter).

Langstrakt grønbleg til mørkebrunlig, ret ensfarvet med sorte pletter på hovedet (fig. 12a). Antennerne lysegule, ca. halvt så lange som kroppen, 1. led med 2 sorte ringe eller mørkt, proximalt og distalt lysegult. 2. led kortere end pronotums bredde, ofte med en mørk ring proximalt. Calli er temmelig store og støder sammen midt på pronotum. Pronotums tværfure ligger lidt bag midten. Hos macroptere dyr findes ofte en sort plet bagtil udvendigt på corium, og cuneus er hvidlig med bred mørk spids. Begge køn er både brachyptere og macroptere.

Hos ♂ har venstre paramer en kort tandet kam på hypofysen. Sanseknuden er flad og med talrige lange børster (fig. 13a). Højre paramer er kort og kølleformig. Længde brachypter 3–4 mm, macropter 4–4,5 mm.

Farvevariationer:

1. Lys okkergul eller strågul. Pronotum brunsort med lysegul forrand og median. Scutellum mørkebrun, lateralt med en okkergul plet . . . . . *f. fieberi* Sti.
2. Oversiden næsten helt brunsort . . . . . *f. stotti* China.

Arten lever udelukkende på fingerbøl (*Digitalis purpurea*) og findes ofte i haver med bevoksninger af denne plante. Unge dyr er grønlige, mens den overvintrede imago i reglen er ensfarvet mørk. Arten kan have 2 generationer om året. Imago træffes helt hen i oktober måned. (D+++S.N. NT.).

2. *Dicyphus globulifer* (Fallén) 1829.

Langoval, glinsende gråbrun med fin brun behåring. Pronotum groft rasteret. Halsringen er gul og ofte sort bagtil. Calli er sorte, glatte og adskilte af en lys midtlinie. Scutellum er mørk med 2 kileformede gule pletter lateralt. Coriums indervinkel er ± mørk. Spidsen af cuneus er ensfarvet lysebrun. Antennerne er sorte og kort sorthårede, 1. led er sort, smalt gult proximalt og distalt. 2. led er lidt fortyk-

ket distalt. Femora har runde sorte pletter i striber. Tibi-erne er sorttornede.

Hos ♂ har venstre paramer en krummet spids hypofyse med en ret lang kam, som proximalt ender i en skæv spids tand. Sanseknuden er ret lille og med korte børster (fig. 13b). Længde 3,5–4 mm.

Arten lever på pragtstjerne (Melandrium), trevlekrone (Lychnis) samt krageklo (Ononis). Imago overvintrer og træffes fra sidst i juli og i maj. Spredt og ret sjælden. Fundet ved Krabbesholm Skov ved Skive og desuden ved Randers, Vejle, Strib og på Tåsinge. (D++S.N.F.NT.).

Dicyphus annulatus (Wolff) 1804.

Ligner ovenstående meget. Halsringen er oftest sortpletlet. Hos ♂ er venstre paramer forholdsvis lille med en utydelig sanseknude med omkring 3 børstehår. Længde 3–3,5 mm.

Arten lever på Strandkrageklo (Ononis spinosa). Den overvintrer som imago. Almindelig i de midttyske bjerge og fundet nordligst ved Hamborg. (D0.NT.).

3. *Dicyphus stachydis* Reuter 1883.

Oversiden bleg gråbrun, grå- eller brunhåret. Hovedet lyst med de karakteristiske mørke pletter. Clypeus og genae ofte sorte. Pronotum med mørke sider. Calli gule. Scutellum gullig eller ensfarvet sortbrun. Spidsen af cuneus rødlig eller grå til sort. Antennerne mere end halvt så lange som kroppen. 1. led gult eller brunligt med 1 eller 2 mørke ofte rødlige ringe. 2. led gult, brunligt proximalt og distalt. 2. led: pronotums bredde er hos ♀ ca. 1,2 hos ♂ ca. 1,4. 3. led ca. 1,7 × 4. led. Bagfemora med lange oprette børstehår.

Hos ♂ er venstre paramers hypofyse lige med en undertiden utydelig kam. Sanseknuden er ret flad og med 2–3 lange børstehår, som let ses med paramererne in situ (fig. 13c). Højre paramer er stærkt reduceret.

Begge køn kan være brachypterer eller macropterer, det sidste er dog ret sjældent. Længde brachypter 3–4 mm, macropter 4–5 mm.

Lever på skovgaltetand (*Stachys silvatica*) og overvintrer som imago. Den nye generations imago træffes fra sidst i juli. Den træffes ofte sammen med *Dicyphus pallidus*, men er knapt så almindelig. (D++++.S.N.NT.).

Dicyphus hyalinipennis (Burmeister) 1835.

Ligner foregående art meget. 2. antenneled: pronotums bredde er ca. 1 og 3. antenneled er ca. 2×4 . led.

Hos ♂ har venstre paramer en tydelig stor kam, som mod basis ender med en but spids. Sanseknuden har omkring 8 korte stive børstehår. Begge køn kan være brachypterer og macropterer. Længde brachypter 3,5–4 mm, macropter 4,5–5 mm.

Lever på galnebær (*Atropa belladonna*) og er hyppig i de midttsyke bjerge. Den er fundet lige syd for Elben. Overvintrer som imago. (D0.NT.).

4. *Dicyphus pallidus* (Herrich-Schaeffer) 1835.

Bleg, grågrøn med lys behåring. Hovedet lyst med de sædvanlige aftegn, der ofte smelter sammen til en mørk plet. Isse: øjebredden hos begge køn ca. 1,4. Øjnene er ret flade og afstanden til pronotum ret lang. Pronotum ofte med en mørk plet lateralt for calli. Corium har ofte en mørk plet lige foran cuneus, cuneus lys, undertiden med brun spids. Antennerne er blege og næsten så lange som kroppen. 1. led har en bred rød ring distalt. Tibierne har lange mørke torne.

Hos ♂ er genitalsegmentet stort, og venstre paramer er meget stor, ca. 0,7 mm. Sanseknuden er stor med talrige lange børstehår (fig. 13g). Højre paramer er lille og slank, ca. 0,2 mm, og med talrige hår udvendig.

Begge køn kan være brachyptere eller macroptere. Størrelse 4,5–6,5 mm.

Arten lever på skovgaltetand (*Stachys silvatica*) og overvintrer som æg. Imago træffes fra juli til september. Almindelig i bevoksninger med skovgaltetand. (D++++.S.NT.).

5. *Dicyphus constrictus* (Boheman) 1852.

Bleg grågrøn, oversiden lyst brunhåret. Hovedet gulligt med de sædvanlige mørke aftegn, der som regel her er helt sorte. Isse: øjebredden hos ♂ er ca. 0,9 hos ♀ ca. 1. Øjnene er ret udstående og afstanden til pronotum ret kort. Pronotum er lys, mørkere lateralt. Scutellum er brungul med mørke aftegn. Cuneusspidsen ± mørk. 1. antenneled er sortbrunt med en bred lysegul ring på midten. 2. led: pronotums bredde er hos ♂ ca. 1,7 hos ♀ ca. 1,5. 3. led er sortbrunt, smalt gult proximalt. Femurs underside er tyndt lyshåret med enkelte lange lyse hår. Tibierne har spredte brune torne.

Hos ♂ har venstre paramer en ret lang hypofyse med en kam. Sansesnuden er lille og flad med 6–8 børstehår (fig. 13f).

Arten er som de ovenfor nævnte dimorf, og i de fleste tilfælde er ♂ macropter og ♀ brachypter. Længde brachypter 3,5–4,5 mm, macropter 4,5–5 mm.

Lever på forskellige hårede planter, men navnlig på skovgaltetand (*Stachys silvatica*) og på salvie (*Salvia*). Den overvintrer som æg, og imago træffes fra juli til september. Den er kun fundet enkelte steder herhjemme, bl. a. i antal ved Gudhjem på salvie (*Salvia*). I Sverige er den taget spredt helt op i Lapmarken. (D+.S.N.NT.).

Dicyphus errans (Wolff) 1804.

Meget slank og bleggrå, ofte mørktfarvet. De 2 længdebånd på hovedet flyder ofte sammen. Clypeus er brun og pronotum ofte sort med lys median. Scutellum er mørk med 2 kileformige pletter ved siderne. Corium er mørk bagtil, og spidsen af cuneus er bredt mørk. 1. antenneled er sort, smalt gult proximalt og distalt. 2. led er brunt og ligeledes mørkt proximalt og distalt.

Hos ♂ har venstre paramer en stor kort kam på hypofysen, og sansesnuden er lille og med korte børstehår (fig. 13d). Længde 4,5–5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden meget mørk ..... *f. longicollis* Fallén.

Lever som foregående art på forskellige hårede urter og på knoldet brunrod (*Scrophularia nodosa*). Den overvintrer som æg, og imago træffes fra juli og til oktober. Den er endnu ikke fundet herhjemme, men er truffet i Sverige og Nordtyskland. (D0.S.N.NT.).

6. *Dicyphus epilobii* Reuter 1883 (fig. 44).

Bleg grågrøn til gullig med fine brune hår. Clypeus er brunlig. De mørke tegninger på hovedet kan ofte være utydelige. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,4 hos ♀ lidt mere. Pronotum er gul, ofte med en mørk plet lateralt. Scutellum er ofte rødlig ved forranden. Corium har en mørk plet bagtil, og undertiden er også indervinklerne mørke. Cuneus-spidsen er ofte brun. Antennerne er meget kortere end kroppen. 1. led er rødt, ofte lysere proximalt og distalt. 2. led er lysegult og mørkere distalt, undertiden også proximalt. 2. led: pronotums bredde er hos ♂ ca. 1,7 hos ♀ ca. 1,3. 3. og 4. antenneled er brune, 3. led lyst proximalt. Benene er lysegule og tæt mørkhårede. Tibier med mørke torne.

Hos ♂ har venstre paramer en lang lav kam på hypofysen, og sanseknuden har talrige ret lange børstehår (fig 13e).

Arten lever på lådden dueurt (*Epilobium hirsutum*) og overvintrer som æg. Imago træffes fra juli til ind i september og er meget almindelig, hvor der er bevoksninger af værtsplanten. (D++++.S.NT.).

Macrolophus Fieber

Små bleggrønne arter med lyse antenner og ben.

ARTSTABEL

1. Scutellums spids ensfarvet lys ..... 1. *nubilus*.
 - Scutellums spids smal sort ..... *rubi*.

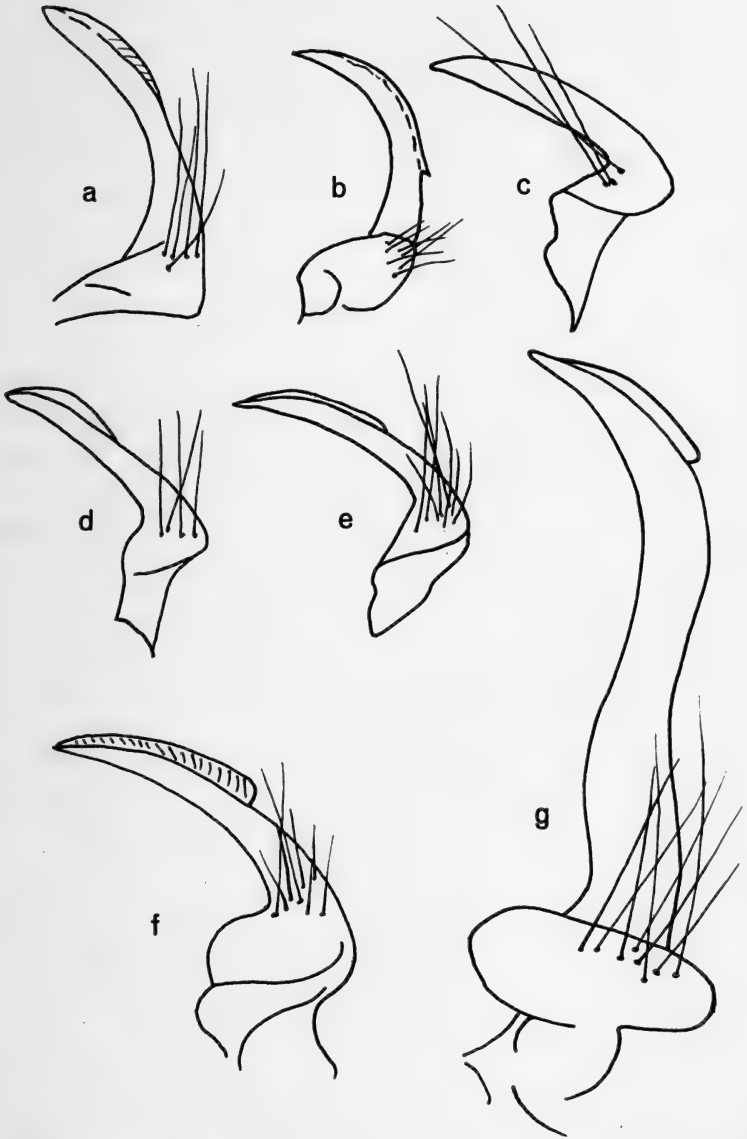

Fig. 13. Venstre paramer set fra siden hos a: *Dicyphus pallicornis*. b: *D. globulifer*. c: *D. stachydis*. d: *D. epilobii*. f: *D. constrictus*. g: *D. pallidus*.

1. *Macrolophus nubilus* (Herrich-Schaeffer) 1835
(fig. 45).

Lille slank og lysegrøn med fine gule hår. Bag øjnene findes en sort plet (fig. 12b). Pronotum og scutellum er grønne, dækvingerne gule eller grønne. Clavusspidsen er ofte sort. Membranen er farveløs, årene er gulgrønne eller brunlige. Antennerne er grønne, men 1. led er sort. 2. led er så langt som pronotums bredde hos ♀, hos ♂ $1,2 \times$ pronotums bredde. Tibierne er ofte lidt brunlige distalt. ♂ er godt 3 mm, ♀ ca. 3,5 mm.

Er meget karakteristisk ved den blege farve og de knaldsorte 1. antenneled og den sorte plet bag hvert øje. Arten lever på hårede planter som skovgaltetand og andre. Den overvintrer formodentlig i nymfestadiet. Imago træffes fra midten af maj til slutningen af juli. Arten er ikke særlig hyppig og er almindeligst i den sydligste del af landet. (D++S.N.F.NT.).

Macrolophus rubi Woodroffe, 1957.

Ligner foregående art meget, men er lidt mere langstrakt. Clavus og cuneus er sorte mod spidsen. Isse: øjebredden hos ♂ er 2,3, hos ♀ næsten 3. 2. antenneled er ca. $1,7 \times$ pronotums bredde hos ♂, ca. 1. 2 hos ♀. ♂ er ca. 3,5 mm, ♀ 4–4,5 mm.

Lever på rubusarter (brombær) og overvintrer formodentlig som æg. Arten er fundet i England og i et tilfælde lige nord for Elben i august måned. (D0.NT.).

Underfamilien Mirinae Hahn

En underfamilie af meget forskelligt udseende arter karakteriserede ved klovedhængenes fælles bygning (fig. 9c og g). Desuden har genitalorganerne både hos ♂ og ♀ i mange tilfælde fælles bygningstræk (fig. 5a). Underfamilien er meget stor og derfor inddelt i flere slægtsgrupper og slægtsundergrupper.

SLÆGTSGRUPPETABEL

1. Bagtarsens 1. led tydeligt kortere end 2. + 3. led. Kropsformen oval. Pronotum altid med halsring . *Mirini* p. 73.
- Bagtarsens 1. led på længde med eller oftest tydeligt længere end 2. + 3. led. Oftest smal langstrakt eller myrelignende. Antenner lange og tynde . . . . . 2.
2. Pronotum uden halsring. Issen med en længdefure og/eller et tværnedtryk (fig. 14a-c) . . . . . *Stenodemini* p. 53.
- Pronotum med en lidt utydelig flad halsring. Sort og myrelignende. Næsten altid brachypter . *Pithanini* p. 51.

Pithanini Douglas et Scott

Indeholder kun 2 meget karakteristiske arter.

SLÆGTSTABEL

1. Bagkroppen myreagtig indsnøret fortil. 2. antenneled tydeligt fortykket distalt . . . . . *Myrmecoris* p. 51.
- Bagkroppen smallere, men ikke indsnøret fortil. 2. antenneled ikke fortykket distalt . . . . . *Pithanus* p. 52.

Myrmecoris Gorski

Kun een art:

Myrmecoris gracilis (Sahlberg) 1848 (fig. 46).

Både i form og af farve den mest myrelignende af miriderne. Oversiden er sort til rødbrun og ubehåret. Pronotum er bredest fortil, hvor der findes en utydelig halsring. Pronotum bliver snævrere bagtil, hvor der findes en ringformig indsnøring. Bag denne ses mesonotum, som breder sig ud bagtil. Man finder næsten altid de brachyptere former, og her er vingerne ganske små og skælagtige.

Bagkroppen er sort og siderne flade og opadbøjede. Antennerne er lange og tynde, 1. led er gulbrunt, 2. led er mørkere distalt, 3. led er mørkt, men smalt gulligt proximalt.

Hos den macroptere form findes ingen tydelig cuneus, og membranen har kun een celle. Desuden har dækvingerne

nogle brede hvide tværbånd. Længde: ♂ 4,5–5 mm. ♀ 5–5,5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden og ben rødbrune ..... f. *rufuscula* Reut.
2. Overside og ben sorte. Bagkropssegmenterne med hvide pletter ..... f. *fusca* Reut.

Arten lever zoophagt på meget tørre steder særligt i skove, hvor den opholder sig på jorden eller på græsser. Den findes ofte i selskab med myrer, uden iøvrigt tilsyneladende at have forbindelse med dem. Overvintret som æg. Imago findes i juli og i begyndelsen af august. Sjælden og stedegen. Den er fundet i Norge og i Sverige helt op til Norrbotten. I Danmark er den fundet forskellige steder. Ved Grenå, ved Gammelgab, Vestjylland (bl. a. macropter i stort antal i en opskylningszone på stranden). Endvidere er den taget på Læsø, på Råbjerg Mile og ved Boderne på Bornholm. (D++S.N.F.NT.).

Pithanus Fieber

Arterne er i langt de fleste tilfælde brachyptere og myrelignende. Bagkroppen er sort og med opadbøjede rande.

ARTSTABEL

1. 1. antenneled $0,33 \times$ hovedets bredde. Femora er ensfarvede gulbrune, højst mørktplettede distalt .....
..... 1. *maerkeli* p. 52.
- 1. antenneled $0,45 \times$ hovedets bredde. Bagfemora sorte distalt ..... *hrabei* p. 53.

1. *Pithanus maerkeli* (Herrich-Schaeffer) 1838 (fig. 47).

Hovedet sort med en brungul streg ved hvert øje. Pronotum sort med en bred halsring, der er noget utydelig i midten. Bagkroppen er sort og med flade opadbøjede sider, som hos ♀ er gule. Antenner sorte, 1. led er dog gult på den distale halvdel. Hos brachyptere individer er pronotum bredest på midten og er bagtil forsynet med en flad ret utydelig ind-

snøring. Dækvingerne er her meget korte, sorte mod midten og lysegule lateralt.

Enkelte ♀♀ kan være macroptere. Hos disse breder pronotum sig klokkeformigt ud bagtil. På dækvingerne er cuneus og cellerne i membranen ofte ret utydelige. Benene er ensfarvede gulbrune. Længde: ♂ 3,5–4 mm, ♀ 4,5–5,3 mm.

Farvevariationer:

1. Hoved, pronotum og scutellum violetgrå. Dækvinger ensfarvet gulhvide ..... f. *pallida* Rem.

Arten lever på græsser særlig i og ved skove. Overvintrer som æg. Imago fra midten af juni og i juli måned. Almindelig overalt. Den er fundet helt op i Lule Lappmark i Sverige. (D+++S.N.F.NT.).

Pithanus hrabei Stehlik 1952.

Oversiden sort. Bagkroppen hos ♀ noget bredere end hos foregående art, som den ligner meget. Kun ♀♀ er fundne. Længde brachypter ca. 4,75 mm, macropter ca. 5,5 mm.

Arten er beskrevet i ganske få eksemplarer fra Tjekkoslovakiet. Den er også fundet ved Leningrad og i eet eksemplar fra det sydøstlige Finland. (D0.F.).

Stenodemini China

Slægtsgruppen Stenodemini udgør en meget karakteristisk afdeling indenfor vore mirider. Kroppen er langstrakt, ofte næsten linedannet. Pronotum er uden halsring, men kan fortil være noget nedtrykt. Forhjørnerne er noget fremtrukne og forranden derfor konkav. Siderandene er skarpe. Vingerne kan være noget reducerede, særlig hos ♀.

Dyrene lever på græsser, og de fleste overvintrer i imago-stadiet. Nogle arter tåler den stærkeste blæst og sidder fastklamrede i vajende græsstrå ved hjælp af de store arolier og benenes forsyning af stive hår. Andre arter foretrækker rolige fugtige mosestrækninger fremfor tørre græsmarker.

Så godt som alle arter gennemgår en karakteristisk farveændring i relation til bestemte tidspunkter i deres livscyclus.

SLÆGTSTABEL

1. Issen uden medial længdefure . . . . . 2.
- Issen med medial længdefure . . . . . 3.
2. Pronotum uden midtkøl . . . . . *Actitocoris* p. 54.
- Pronotum med en midtkøl, i hvert fald bagtil . . . . .
. . . . . *Acetropis* p. 55.
3. Pronotum og scutellum punkterede . . . . *Stenodema* p. 56.
- Scutellum upunkteret . . . . . 4.
4. Øjnene flade, når ikke eller næsten ikke ud over pronotums siderand. Hovedet længere end bredt (fig. 14b).. 5.
- Øjnene når langt ud over pronotums siderand. Hovedet bredere end langt (fig. 14a) . . . . . 7.
5. Bagtibier med lange hår men uden torne. Hårene på indersiden længere end tibiernes bredde. Panden fremtrukket til en i midten kløvet næse, som ovenfra dækker basis af clypeus (fig 14c) . . . . . *Notostira* p. 60.
- Bagtibierne med korte hår og små torne. Panden kun med antydning af næse. Basis af clypeus ikke dækket 6.
6. Bagfemora cylindriske. 1. antenneled 1,5 × pronotums længde eller mere. 8-10 mm . . . . . *Megaloceraea* p. 63.
- Bagfemora tyndere mod spidsen. 1. antenneled omtrent af samme længde som pronotum. 4-7,5 mm . . . . .
. . . . . *Trigonotylus* p. 63.
7. 1. antenneled tyndere mod spidsen. Snablen når ikke baghofterne. 4-6,5 mm . . . . . *Teratocoris* p. 66.
- 1. antenneled næsten cylindrisk. Snablen når baghofterne. 6,5-9 mm . . . . . *Leptopterna* p. 71.

Actitocoris Reuter

Pronotum uden længdekøl og med afrundede sider. En østlig slægt med kun een art, som forekommer yderst sjældent.

Actitocoris signatus Reuter 1878.

♂ med parallelle sider, mørktfarvet, undertiden næsten helt sort. ♀ bredere bagtil og lysebrun til gullig. Oversiden iøvrigt med mørke tegninger og langt opret behåret. Antenner

lange og ligeledes langt opret behårede. 2. led distalt kølleformigt opsvulmet og sort. Begge køn kan være macroptere og brachyptere. Længde 4–5,5 mm.

Arten lever på græsser (Graminaceae) og tagrør (Phragmites) på fugtige kystenge. Den er yderst sjælden og er i Skandinavien kun fundet i 5 eksemplarer i det sydvestlige Finland. Desuden er den taget ved Leningrad. (D0.F.).

Acetropis Fieber

Hovedet er vandret. Panden udtrukket til en næse, som ovenfra set dækker basis af clypeus. Issen har et ovalt tværnedtryk mellem øjnene, som er flade og ikke når udenfor pronotums siderande. Pronotum og scutellum er meget fint punkterede, næsten glatte. Pronotums sider er skarpe og bladagtigt afsatte ved en fure. Dækvingernes ribber er stærkt ophøjede og ♀ ofte brachypter.

Arterne er syd- og mellemeuropæiske. Imago lever kun en månedstid og dør i løbet af juli måned. Overvintringen sker i ægstadiet.

ARTSTABEL

1. Pronotums forrand ikke kraveformigt nedtrykt. Pronotum med en lav $\pm$ tydelig midtkøl bagtil. Siderandene er vandrette. 2. antenneled distalt og femora med tydelige oprette hår . . . . . 1. *gimmerthali* p. 55.
- Pronotums forrand er kraveformig nedtrykt, og dens siderande er opadbøjede. Pronotum har en tydelig længdekøl fra kraven og til bagranden. 2. antenneled og femora er næsten nøgne . . . . . *carinata* p. 56.

1. *Acetropis gimmerthali* (Flor) 1860
(♂ fig. 48. ♀ fig. 49).

Oversiden ret ensfarvet, ♀ grøngul, ♂ mere blegt lysebrun og næsten nøgen. Antennerne er mørke hos ♂ og forsynet med lange brune eller sorte hår. Hovedet har en brun me-

dian. Pronotum og scutellum har en lys median. Benene er gulbrune, 3. tarsalled er sort. Længde 4,5–6 mm.

♂♂ lever tilsyneladende kun i kort tid og dør allerede sidst i juni måned. ♀♀ er da stærkt ægfyldte og lever sjældent længere end til midt i juli.

Arten findes herhjemme på magre udyrkede marker, navnlig på eng-rapgræs (*Poa pratensis*). I England findes den på græsser i strandenge. (D+++S.NT.).

Acetropis carinata (Herrich-Schaeffer) 1841.

♂ og ♀ har et meget forskelligt udseende. ♂ er sort til brunlig med 2 gule længdestriber på hovedet. Antennerne er sorte og næsten nøgne. Pronotums midtkøl og sider, scutellums median, embolium og cuneus er hvidgule. Altid macropter. ♀ er meget lysere, hvidgul til gulbrun. Hovedet har brune længdestriber. Antennerne er sorte, 1. led dog ofte ± lyst. Pronotums sider, median og embolium er hvidgule. I reglen brachypter. Længde 6,5–7 mm.

Arten findes på tørre steder i skovbryn og lysninger. Den er fundet i Slesvig-Holsten. På Zoologisk Museum findes et enkelt eksemplar mærket »Sjælland 1825«. Artens forekomst i Danmark må indtil videre anses for tvivlsom. (NT.).

Stenodema Laporte (Miris Fabr.)

Kroppen er ± længdestribet. 1. antenneled er ret tykt, krummet og tæt håret. Issen har en tydelig længdefure og pronotum ofte en fin længdekøl. Bagtarsens 1. led er så langt som 2. + 3. led.

Farven er stærkt varierende fra grøn til gul eller brun med et ± rødligt anstrøg. Om efteråret bliver farverne mørkere og ofte også rødere, og tegningerne udviskes noget. Imago overvintrer, og sidst på foråret, hvor parringen finder sted og æglægningen begynder, har dyrene antaget en græsgrøn farve. Dette gælder dog ikke ♂♂, hvis grundfarve i reglen er gulbrun eller rustfarvet. Kun hos *Stenodema virens* bliver ♂ grøn som ♀, men med en mere brun-

lig tone. Sent på sommeren kan man træffe meget mørktfarvede ♂♂ fra forrige års generation.

Arterne er livlige og flyver gerne. De fleste foretrækker tørre magre græsmarker. Overvintringen finder ofte sted på nåletræer.

ARTSTABEL

1. Bagfemora tornede distalt. (Underslægten *Brachytropis* Fieber) ..... 2.
- Bagfemora ikke tornede. (Underslægten *Stenodema* s. str.) ..... 3.
2. Bagfemora på bagranden med en lang og en kort torn (fig. 14d) ..... 1. *calcaratum* p. 57.
- Bagfemora sammesteds med mere end 2 torne (fig. 14e) ..... 2. *trispinosum* p. 58.
3. Panden fremtrukket, dækker over basis af clypeus (fig. 14h). Bagfemora pludselig tyndere distalt (fig. 14f) .... 3. *virens* p. 58.
- Panden ikke fremtrukket (fig. 14j) ..... 4.
4. Bagfemora pludseligt tyndere distalt (fig. 14f) ..... 4. *laevigatum* p. 60.
- Bagfemora cylindriske i hele længden (fig. 14g) ..... 5. *holsatum* p. 60.

1. *Stenodema calcaratum* (Fallén) 1807 (fig. 50).

Let kendelig på bagfemoras to torne, hvoraf den distale er lille og bred, mens den proximale er lang og krummet. Panden er ikke fremtrukket, og isse: øjebredden er hos ♂ ca. 2, hos ♀ noget mere. Pronotum har en bleg midtlinie, som hyppigt strækker sig helt til bagranden. Pronotums sider er svagt konkave. Længde 6,5–8 mm.

Arten kan med hensyn til farve om efteråret deles i to typer. Den ene er gulgrå med brune striber og grågule pletter langs vingeribberne, og bagkroppens grundfarve er grøn. Den anden har en mat, lys teglstensrød farve med de samme gråbrune tegn som den førstnævnte, og bagkrop-

pens underside er her grågul. Efter overvintringen, hvor der er flest ♀♀, kan de to typer ikke mere skelnes fra hinanden. ♂ er her græsgrøn med rødlig tarser. Desuden er antennerne røde på den distale halvdel af 2. led og på hele 3. og 4. led.

Meget almindelig på tørre enge, særlig i nærheden af træer. (D++++.S.N.F.NT.).

2. *Stenodema trispinosum* Reuter, 1904.

Bagfemoras distale torn er kort og spids. Den næstyderste er lang og ikke særlig krummet. Den proximale torn sidder noget længere inde og er ret bred ved basis (fig. 14c). Tornene kan have lidt varierende udformning. Undertiden er den proximale torn stærkt reduceret (var. *reducta* Wagn.), undertiden findes en ekstra torn proximalt for de 3 øvrige (var. *quadrispinosa* Wagn.).

Øvrigt er arten noget bredere end foregående art. Pro-notums blege median findes kun på den forreste halvdel, og siderne er lige. Der kan findes meget mørke, næsten sorte individer. (f. *nigrescens* Wagn.). Længde 7–9 mm.

Arten findes på strandkogleaks (*Scirpus maritimus*) og rørhvene (*Calamagrostis*) på fugtige steder ved saltvand. Den er fundet overalt i landet, og er ret almindelig på egnede lokaliteter. Det er en nordlig art, som ikke er fundet sydligere end i Nordtyskland. (D++++.S.N.F.NT.).

3. *Stenodema virens* (Linné) 1767.

1. antenneled er tykkere end forfemora, tæt hårede og på længde med hovedets bredde. 2. led er knapt $2,5 \times$ 1. led hos ♀, lidt længere hos ♂ og meget længere end 3. + 4. led. Bagtibierne er noget krummede proximalt. Farverne har hos denne art en særlig tendens til at blive teglstensrøde i eftersommeren. Sent på foråret er ♂♂ ofte grønligt blågrå, inden de dør i løbet af juni. Længde 7–8,5 mm.

Næringsplanten skifter med årstiden. Om vinteren findes den på nåltræer, hvis nåle udsuges. Dyrene er ret træge,

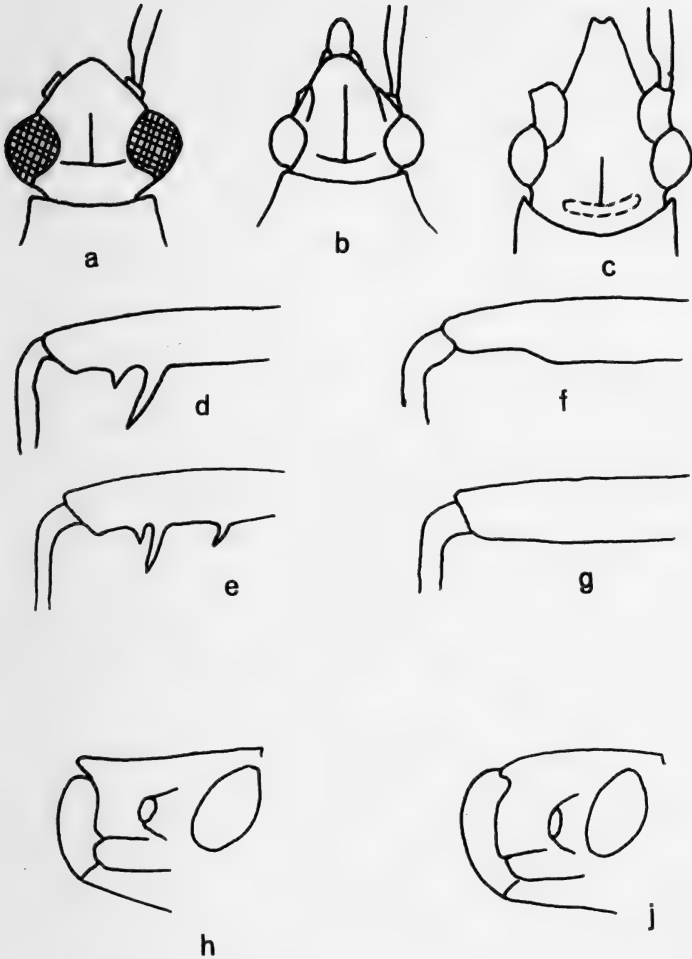

Fig. 14. Slægtsgruppen Stenodemini. Hovedet af a: *Teratocoris*. b: *Trigonotylus*. c: *Notostira*. Endvidere bagfemora hos d: *St. calcaratum*. e: *St. trispinosum*. f: *St. laevigatum*. g: *St. holsatum*. Endelig pandens form hos h: *St. virens* og j: *St. laevigatum*.

men bevæger sig ret godt selv ved temperaturer omkring frysepunktet. Æggene lægges blandt andet på rug (*Secale*), og imago optræder fra omkring 1. august. Almindelig overalt, men hyppigst i de sydøstlige egne af landet. (D+++S. N.F.NT.).

4. *Stenodema laevigatum* (Linné) 1758.

1. antenneled er langt og slankt og ca. $1,2 \times$ hovedets bredde. 2. led er $2 \times$ 1. led og så langt som 3. + 4. led. Bagfemora er også her lidt krummede proximalt. Længde 7,5–9 mm.

Arten er slankere end *S. virens*, og farveforandringerne er omtrent som hos *S. calcaratum*. Den foretrækker tilsyneladende lidt fugtige lokaliteter. (D++++.S.N.F.NT.).

5. *Stenodema holsatum* (Fabricius) 1787.

Kroppen er noget bredere og kortere end hos de øvrige stenodemaarter. 1. antenneled er ret tykt og ubetydeligt kortere end hovedets bredde. 2. led er ca. $2,5 \times$ 1. led og meget kortere end 3. + 4. led. Hovedet, pronotum og scutellum har 2 uskarpt begrænsede mørke længdestriber. Længde 5,5–7 mm.

Arten er lidt trægere end de øvrige arter, og er hyppigst på lidt fugtige og skyggefulde steder, især i skove. (D++++.S.N.F.NT.).

Notostira Fieber

Arterne er smalle, langstrakte, og med meget lange antenner og ben. 1. antenneled er tæt håret og halvt så langt som 2. Issen har længdefure og tværnedtryk. Pronotum og scutellum er helt glatte, cuneus lang og smal. Bagtibierne er indvendig længere og tættere hårede end udvendig.

De 2 nedennævnte arter ligner hinanden uhyre meget, og kun hos efterårsgenerationens ♀♀ kan med sikkerhed iagttages en forskel i membranens bygning. Bestemmelsen sker derfor ved undersøgelse af genitalapparatet. Hos ♂ drejer det sig om den venstre paramer, hos ♀ om A-strukturen i bagvæggen i Bursa copulatrix.

ARTSTABEL

1. Venstre paramer med stor og fremtrædende sanseknude, hypofysens arm kort, tyk og noget krummet (fig. 15a).

- A-strukturen hos ♀ er stor og opad forlænget (fig. 7a). Hos efterårsgenerationens ♀♀ er afstanden mellem den bagerste spids af den store membrancelle og membranens bagerste spids meget kortere end længden af cuneus (fig. 15c) ..... 1. *elongata* p. 61.
- Venstre paramer med en lavere sanseknude. Hypofysens arm er længere, slankere og næsten lige (fig. 15b). A-strukturen hos ♀ er meget mindre (fig. 7b). Den nævnte afstand på membranen hos efterårsgenerationen er omtrent samme længde som cuneus (fig. 15d). .....
..... 2. *erratica* p. 62.

1. *Notostira elongata* (Geoffroy), 1785.

(*Megaloceraea erratica* Linné). (♂ fig. 51. ♀ fig. 52, begge sommergeneration).

Venstre paramer kan let iagttages in situ fra venstre side, spidsen krummer noget fremad og indad.

Der findes 2 generationer i årets løb. Sommergenerationens imagostadium kommer frem i begyndelsen af juli måned. ♀♀ er større og længere end efterårsgenerationens, og bagkropsspidsen når i reglen længere bagud end vingespidsen. Farven er græsgrøn med sorte aftegn i form af ± sammenflydende prikker i rækker. På issen og scutellum, men navnlig tydeligt på pronotum findes de som 4 sorte længdestreger, der ofte kan flyde sammen til bredere langagtige pletter. Hos ♂ er den sorte farve mere udtalt, ofte findes der kun en smal gul midtlinie på den bagerste del af pronotum samt 2 gule pletter på issen.

Efterårsgenerationen kommer frem i slutningen af august. ♀ er her rødgrå undtagen bugen, som er lysegrågrøn. Senere ændres farven til det klart rødbrune med 4 grå længdestriber på isse, pronotum og scutellum. I vinterens løb bleger farverne af, og om foråret antager bagkroppen en græsgrøn farve, mens dækvingerne bliver grårøde eller gulgrønne. ♂ ♂ ligner meget sommergenerationens. Senere på efteråret kan de blive stærkt rødbrune og inden vinteren dør de. Længde 6-9 mm.

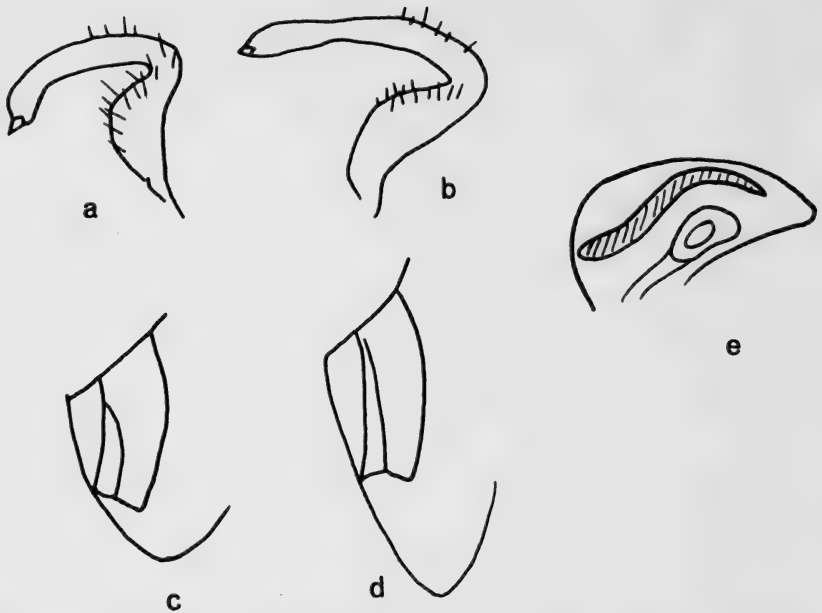

Fig. 15. Notostira. a: Venstre paramer set fra oven hos *N. elongata*. b: Hos *N. erratica*. c: Membranen hos *N. elongata*, efterårsgenerationen. d: Hos *N. erratica*, efterårsgenerationen. e: Vesicæ sklerotiserede stav hos *Trigonotylus ruficornis*.

En livlig tæge, som foretrækker tørre græsmarker. Æggene lægges tidligt om foråret i græssernes bladskeder. Ved ketsning ligger de ofte urørlige et stykke tid i en kataleptisk tilstand og kan således allerede i nettet kendes fra andre arter. Almindelig overalt. (D++++.S.N.NT.).

2. *Notostira erratica* (Linné) 1758.

Venstre paramers arm peger in situ skråt opad og fremad på en meget karakteristisk måde. ♀♀ hos efterårsgenerationen er ret let kendelige på de nævnte forhold på membranen, men også ♂♂ har her en forholdsvis lang membran. Længde 6–9 mm.

Farveforandringer og levevis adskiller sig så vidt vides ikke fra den forrige arts, men den er herhjemme langt sjældnere. Den er ikke ualmindelig i Sydøsttysklands bjerge

og i Sverige. I Finland synes den helt at have erstattet elongata. (D+.S.N.F.NT.).

Megaloceraea Fieber

Kun een art:

1. *Megaloceraea recticornis* (Geoffroy) 1785.
(*linearis* Füssl.).

Meget slank og smal med meget lange antenner, som er rødligbrune, kort sorthårede og ca. $1,3 \times$ kroppens længde. 1. led er næsten så langt som hoved og pronotum tilsammen. 2. og 3. led er lige lange. Pronotum har en fin midtkøl, som er tydeligst hos ♂. Tibierne har korte sorte torne. Længde 7,5–10 mm.

En stor sydlig art, som kun sjældent træffes i de nordiske lande. Her er den taget på hundegræs (*Dactylis*) og bjærg-rørhvene (*Calamagrostis epigeios*) på uplejede græsmarker. I Sverige er den taget flere steder, nordligst i Västmanland. Herhjemme kendes den fra Anholt by.

Den overvintrer som æg, og imago findes i juli og august. (D+.S.F.NT.).

Trigonotylus Fieber

Set ovenfra er panden $\pm$ afrundet og dækker ikke clypeus, som tydeligt ses. Issen har en meget tydelig længdefure, særlig bagtil. Øjnene er ret flade, isse: øjebredden er 2–3, og øjnene når kun lidt udenfor pronotums sider (fig. 14b). Pronotum har ofte tæt på siden af den lysere median, lidt foran midten, 2 mørke porer. Bagtibierne er fint lyst korthårede med spredte lyse eller lysebrune torne. Oversiden er næsten nøgen med spredte lyse hår, farven er grønlig eller gullig.

Alle arterne overvintrer som æg.

ARTSTABEL

1. Antenner fint behårede, bleggrønne og aldrig rødfarvede.
2. led næsten så langt eller lige så langt som 3. + 4. led
..... 1. *elymi* p. 64.

- 2.-4. antenneled er glatte og ofte rødfarvede. 2. led er tydeligt kortere end 3. + 4. led ..... 2.
- 2. Panden spids fortil. Brystets underside næsten altid med blodrøde streger ..... *pulchellus* p. 65.
- Panden fortil afrundet. Over- og underside ensfarvet grøngul ..... 3.
- 3. 3. antenneled ca. $0,9 \times 2$. led. Hos ♂ har vesica en tydelig, ret tyk, krummet stav (fig. 15e). Hos ♀ er A-strukturen i bursa copulatrix vingeformet (fig. 7c) .....
..... 2. *ruficornis* p. 65.
- 3. antenneled oftest over $0,97 \times 2$. led. Hos ♂ er vesica uden stav. Hos ♀ er A-strukturen næsten ensdannet med E-strukturen (fig. 7d) ..... 3. *coelestialium* p. 66.

1. *Trigonotylus elymi* (Thomson) 1871.

(*psammaecolor* Reuter).

Temmelig bred. Oversiden bleggrøn til gullig, ofte med brunlige længdestriber. Issen og spidsen af clypeus er fortil bredt afrundede. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 2,3, hos ♀ ca. 2,5. 1. antenneled er spredt kort mørkhåret, 2. led er fint tilliggende håret og ca. $2,5 \times$ hovedets bredde. Bagfemur er kun svagt smallere distalt. Benene er grønne, 3. tarsalled mørkt distalt. Længde 5,5-7 mm.

T. elymi er et udpræget kystdyr, som udelukkende findes i klitter ved saltvandskyster. De lever på marehalm (*Elymus*) og hjælme (*Ammophila*). Dyrene foretrækker friske grønne strå og findes først på sommeren i juni og begyndelsen af juli måned. Pletvis udbredt, men ikke sjælden. (D+++S.N.NT.).

En underart *T. elymi gallicus* er beskrevet af Wagner. Den afviger fra hovedformen ved at have utydeligt behårede antenner, ved at 2. antenneled er ca. $3 \times$ hovedets bredde og ved at isse: øjebredden hos ♂ er ca. 1,9, hos ♀ ca. 2,2.

T. elymi gallicus er fundet i Nordtyskland og Sverige.

Trigonotylus pulchellus (Hahn) 1834.

Lys grågrøn, ofte med et rødligt skær. Oversiden ofte med brune eller rødlige længdestriber. 1. antenneled fint kort mørkhåret med blodrøde længdestriber, eller $\pm$ rødt. 2., 3. og 4. led røde og meget fint tilliggende behåret ved stor forstørrelse. Panden og Clypeus tilspidset fortil. Bagtibiaerne er rødlige distalt. Tarsen er rød, 3. led mørkere. Længde 4–5 mm.

Farvevariationer:

1. 1. antenneled rødt med 2 gule eller grønne strøg . . . . .
 . . . . . f. *pseudoruficornis* Sti.
2. Undersiden ensfarvet grøn . . . . . f. *wagneri* Sti.

Imago træffes i juli og august. Den træffes i tørre sandede egne på forskellige græsser, særlig på sandskæg (*Corynephorus canescens*). (D0.S.NT.).

2. *Trigonotylus ruficornis* (Geoffroy) 1785. (Fig. 53).

Bleggrøn, ret smal, ♂ meget mindre end ♀. Pronotum og scutellum ofte med 2 brune sidestriber. 1. antenneled ensfarvet rødligt eller grønt med rød sribet tegning. 2., 3. og 4. led rødlige. Forholdet mellem 3. og 2. antenneled svinger meget (0,85–0,96), og er ikke noget sikkert kendetegn i forholdet til nedenstående art. Bagfemora er tydeligt smalere distalt og tibiaerne har brune torne.

Hos ♂ er vesica forsynet med en tydelig, spids, lidt krummet, sklerotiseret stav, som kan være noget utydelig hos immature individer. Længde ♂ ca. 4,8–5,2 mm, ♀ 5,2–6,5 mm.

Farvevariationer:

1. 1. antenneled grønt med røde striber . . . . .
 . . . . . f. *pseudepulchella* Sti.
2. Antenner, tibiaer og tarser bleggrønne, 3. tarsalled dog brunt . . . . . f. *viridicornis* Reut.

Arten findes på græsmarker på både tørre og fugtige lokaliteter. Næringsplanterne er hovedsagelig hvene (*Agrostis*) og

rødsvingel (*Festuca rubra*). Imago træffes fra juni til september. Udbredt og meget almindelig på græsser på fugtige steder. Formodentlig 2 generationer om året. (D++++.S.N.F. NT.).

3. *Trigonotylus coelestialium* (Kirkaldy) 1902.

Arten ligner fuldstændig den foregående art, og den adskilles kun fra denne ved genitaliernes bygning. Særlig ♂ ♂ er let kendelige ved manglen på den sklerotiserede stav.

Træffes sammen med ovennævnte art, men indtil nu kun på strandenge. Den synes at være hyppigst sidst på sommeren. Er sikkert hyppigt overset og måske ikke så sjælden. Fundet ved Gilleleje, ved Glyngøre og på Grenen. (D+. S.N.T.).

Teratocoris Fieber

Adskiller sig fra *Trigonotylus* ved de kuglerunde udstående øjne. Issen har en kort længdefure og er tydeligt udfladet mellem øjnene. Clypeus ses næsten ikke ovenfra. Pronotum er fortil kraveagtigt nedtrykt. Scutellum har på hver side en $\pm$ tydelig kant og bag denne en grube begyndende ved forhjørnerne og endende bagtil ved midten af medianen. 1. antenneled er langt og tyndere distalt.

Dækvingerne er hos ♀ ofte forkortede, hvilket sjældent ses hos ♂. Hos brachyptere individer kan grænsen mellem cuneus og corium være utydelig, og ofte findes i membranen kun een celle.

Hos de fleste arter findes hos ♂ på genitalsegmentets bagrand i hver side en tap af lidt forskelligt udseende (fig. 16). Den er tydeligst og mest udviklet i venstre side, men mangler helt hos *T. antennatus*.

De fleste arter er boreale og træffes på sumpgræsser. De overvintrer alle i ægstadiet.

ARTSTABEL

1. Pronotum med et tydeligt tværnedtryk, som går ud til siderne og gør sideranden konkav lige bag midten. Isse:

- øjebredden ca. 1,6. 1. antenneled ofte rødligt og næsten ikke behåret. Genitalsegmentets bagrand hos ♂ uden tap. .... 1. *antennatus* p. 68.
- Pronotum med et utydeligt tværnedtryk, og siderandene kun ganske lidt konkave. Isse: øjebredden ca. 2. 1. antenneled tæt og tydeligt behåret. Genitalsegmentets bagrand hos ♂ med en tap (fig. 16) ..... 2.
2. 1. og 2. antenneled delvis røde. 2. antenneled mindst 2,4 × pronotums bredde hos ♂, 2 × hos ♀. Genitalsegmentets tap er lav og todelt (fig. 16c) ..... 2. *paludum* p. 69.
- Antenner uden rød farve, ofte brunlige. 2. antenneled tydeligt kortere ..... 3.
3. 2. antenneled, ca. 1,8 × pronotums bredde hos ♂, ca. 1,5 × hos ♀. ♂ ofte med en udbredt mørk farve. Højnordiske arter ..... 4.
- 2. antenneled, ca. 2,1 × pronotums bredde hos ♂, ca. 1,8 × hos ♀ ..... 5.
4. Isse oftest med et tydeligt skarpt tværnedtryk. Genitalsegmentets bagrand hos ♂ med en enkelt forholdsvis tyk tap (fig. 16d) ..... *herbaticus* p. 69.
- Isse oftest med et utydeligt tværnedtryk. Genitalsegmentets bagrand hos ♂ med en todelt tap (fig. 16b) ....
..... *viridis* p. 70.
5. 3. + 4. antenneled mindst 1,1 × 2. antenneled hos ♂, mindst 1,2 × hos ♀. Genitalsegmentets bagrand hos ♂ med en todelt tap, hvis øverste gren er opadrettet og lang (fig. 16a) ..... *caricis* p. 70.

Fig. 16. Genitalsegmentets tap hos a: *Teratocoris caricis*. b: *T. viridis*.
c: *T. paludum*. d: *T. herbaticus*. e: *T. saundersi*.

- 3. + 4. antenneled mindre end ovenfor nævnt. Genitalsegmentets bagrand hos ♂ med en lang og smal tap (fig. 16e) ..... 3. *saundersi* p. 70.

1. *Teratocoris antennatus* (Boheman) 1852. (Fig. 54).

Oversidens farve meget variabel fra lysegrøn over gulbrunt og gulrødt til sort. ♂♂ er altid sorttegnede, ofte overvejende sorte, ♀♀ kan undertiden være helt ensfarvede lysegrønne. Øjnene er store og udstående. Issen har en dyb længdefure og et dybt tværnedtryk. Antennerne er brunlige, 1. led er ofte smalt sort helt proximalt. Hos ♀ er det på længde med hovedets bredde, hos ♂ noget længere. Længde ♂ 3–3,5 mm, ♀ 5–5,8 mm.

Farvevariationer:

1. Bleggrøn. Hovedet med en brun plet ..... f. *fieberi* Sti.
2. Pronotum desuden med en brun median .. f. *reuteri* Sti.
3. Isse og pande med sortbrun plet. Pronotum og scutellum med sort median ..... f. *hüeberi* Sti.
4. Hovedet med en sortbrun krydstegning. Pronotums forrand smal sort. Scutellum næsten helt sort. Corium og clavus sorte bagtil ..... f. *dahli* Wagn.
5. Oversiden sort, men issen med 2 gule pletter, pronotum med en lys plet på calli og ved for- og baghjørner. Scutellum helt sort ..... f. *bohemani* Sti.
6. Som 5, men pronotum, scutellum og clavus helt sorte ....
..... f. *notata* Bär.
7. Oversiden helt sort. Corium lys lateralt .....
..... f. *dorsalis* Fieb.

Her i landet er arten tilsyneladende altid brachypter. De kan da være helt myrelignende og kendes bedst som hørende til slægtsgruppen Stenodemini på issens længdefure.

Arten træffes på græsrigge fugtige områder og navnlig på strandkogleaks (*Scirpus maritimus*). Den er halophil og træffes ofte i selskab med *T. saundersi*. Imago fra midt i juli til september. Pletvist udbredt og temmelig sjælden. (D++S.N.F.NT.).

2. *Teratocoris paludum* Sahlberg 1870.

Smukt lysegrøn. Pronotums bagerste del med fine porer. 1. antenneled ca. $1,4 \times$ hovedets bredde og bredt rødt distalt. 2. led $2 \times$ 1. led og ca. $2 \times$ pronotums bredde hos ♀, $2,5 \times$ hos ♂. Desuden er 2. led helt eller delvist rødt. Knæ, bagtibiernes distale del og bagtarsens proximale del er ligeledes røde.

Både ♂ og ♀ er dimorphe, oftest brachyptere med utydelig cuneus. Længde ♂ 4,5–5,5 mm, ♀ 5,5–7 mm.

Farvevariationer:

Hoved og pronotum med en sort median .....
 ..... f. *mediolineata* Büttn.

En boreomontan art, som herhjemme er fundet på star (*Carex*) og græsser (*Graminaceae*) på fugtige steder ved ferskvand. Den forekommer stationært på små områder undertiden i mængder. Imago findes fra begyndelsen af juli til september. Pletvist udbredt, særligt i Jylland. (D++.S.N.F. NT.).

Teratocoris herbaticus Uhler 1887.

Ligner *T. saundersi* meget og kan kun i typiske tilfælde skelnes fra denne. De har da noget kortere antenner og ben, og pronotum er noget bredere bagtil. Hoved og pronotum har i reglen en sort median. Hos ♂ er pronotums forrand ofte mørk og med en mørk streg lateralt bag forranden. Scutellum er i reglen $\pm$ sort, og coriums inderrand kan være smal mørk. ♀ er grønlig, og scutellum er her ofte ensfarvet grøn. Isse: øjebredden er ofte lidt mindre end 2. 1. antenneled oftest så langt som hovedets bredde og 2. antenneled knapt $2 \times$ hovedets bredde. Iøvrigt er antennerne grønne, undertiden $\pm$ mørktfarvede.

♀ er ikke sjældent brachypter. Længde 4–4,5 mm.

Mange forskere betragter arten som en arktisk type af *T. saundersi* og anser den for at være synonym med eller en underart af denne art. Den er i Skandinavien fundet i Lapmarken og findes desuden på Island. Levevis som *T. saundersi*. (D0.S.N.).

Teratocoris viridis Douglas et Scott, 1867.

Oversiden bleggøn til blågøn og næsten nøgen. Hoved, pronotum og scutellum er hos ♂ ± sort. ♀ er langt lysere, men har næsten altid en sort median på hoved, pronotum og scutellum. Desuden kan begge køn have en sort længdestreg fortil og lateralt på pronotum.

Antennerne er i reglen meget mørke hos ♂, lysere hos ♀. 1. antenneled er højst $1,2 \times$ hovedets bredde hos ♂, højst $1,1 \times$ hos ♀. 2. antenneled er højst $2,3 \times$ pronotums bredde hos ♂, højst $2 \times$ hos ♀. Længde $4-4,5$ mm.

Arten lever på siv (*Juncus*) og sumpgræsser (*Carex*) ved bredden af søer og floder. Imago træffes fra sidst i juni til sidst i juli. Den er boreal og fundet i Skotland, Norge og i Sverige sydligst i Härjedalen. (D0.S.N.F.).

Teratocoris caricis Kirkaldy, 1909. (elegans Woodroffe).

Minder meget om *T. saundersi*. Hos ♂ har hoved, pronotum og scutellum en ret konstant udbredt mørk tegning. 1. antenneled $1,4-1,5 \times$ hovedets bredde hos ♂, $1,2-1,4 \times$ hos ♀. 2. antenneled $2,6-2,8 \times$ hovedets bredde hos ♂, $2,3-2,6 \times$ hos ♀. 1. antenneled og bagfemora med en kortere, mørkere og mere tilliggende behåring end hos *T. saundersi*. Hos ♀ er behåringen lidt tættere og længere end hos ♂. Både ♂ og ♀ er dimorphe. Længde ♂ $4,6-5,5$ mm, ♀ $5-7$ mm.

Arten lever ved ferskvand på sumpgræsser, særligt på nikkende star (*Carex gracilis*). Den er fundet i Skotland, hvor den har den samme udbredelse som *T. viridis*, og ved Luleå i Sverige. (D0.S.).

3. *Teratocoris saundersi* Douglas et Scott, 1869.

(*lineatus* Wagn.). (Fig. 55).

Oversiden smukt lysegrøn og næsten ubehåret. Hoved og pronotum har ofte en mørk median, der hos ♂ fortsætter på scutellum. Desuden har pronotum ofte en lille sort fure lateralt ved forranden. ♀ er ikke sjældent ensfarvet lys.

Antennerne er ofte brunlige, 1. antenneled er 1,2–1,3 × hovedets bredde hos ♂, 1,15–1,2 × hos ♀. 2. led er ca. 2,5 × hovedets bredde hos ♂, ca. 2,25 × hos ♀ og brunere distalt. 3. og 4. led er brune og tilsammen ubetydeligt kortere end 2. led. Benene er lange og grønne, tarsen brunlig. Begge køn er dimorphe. Længde: ♂ 4,5–5 mm, ♀ 5,5–6,5 mm.

Arten lever på harril (*Juncus gerardi*), star (*Carex*) og andre lavtvoksende planter på sumpede steder ved brakvand eller saltvand. Imago fra juli til september. Udbredt og temmelig almindelig. (D++++.S.N.F.NT.).

Arten er ret variabel. Fra England har Woodroffe beskrevet 2 former. Den ene form (costal form) svarer til det ovenfor beskrevne. Den anden form (inland form) har længere antenner. 1. antenneled er sædvanligvis mere end 1,37 × hovedets bredde hos ♂, og mere end 1,22 × hos ♀. 2. antenneled er længere end 2,7 × hovedets bredde hos ♂, og længere end 2,28 × hos ♀. Dyrene lever, som navnet siger, oftest flere kilometer inde i landet ved ferskvand.

Fra Tyskland har Wagner beskrevet en underart, *T. saundersi unicolor*. Den er noget mindre. 1. led er 1,1–1,2 × hovedets bredde hos ♂, ca. 1,05 × hos ♀. 2. led er ca. 2,6 × hovedets bredde hos ♂, og ca. 2,1 × hos ♀. Desuden er 2. led ca. 1,1 × (3. + 4.) led. Oversidens farve er helt uden sorte aftegn, kun sjældent har ♂ en smal brun median. Længden er hos ♂ 4,2–4,5 mm, hos ♀ 5,3–5,9 mm. Dyrene er fundet på tagrør i Slesvig-Holsten, og imago kommer frem forholdsvis sent på året fra midten af juli måned.

Formodentlig skal *Teratocoris saundersi* opfattes som en racekreds.

Leptopterna Fieber

Arterne af denne slægt er større, grovere og mere hårede end andre arter af *Stenodemini*. Hoved, pronotum og scutellum er varierende brunsort og gult tegnede. ♂♂ er meget mørkere end ♀♀, som kan være helt gulgrønne med svage aftegn. Issen er fladt nedtrykt og øjnene kugleformigt udstående. 1. antenneled er cylindrisk og tæt behåret. 1.

tarsalled er tykkere end de øvrige. ♀ er oftest brachypter med en lille membranrest. ♂ er altid macropter.

Begge arter er hyppigt forekommende græsbeboere på tørre solrige steder. Imago kommer frem fra midten af juni og findes til hen i august.

ARTSTABEL

1. Isse: øjebredden hos ♂ mindst 2. 2. antenneled hos ♀ er langt og cylindrisk ..... 1. *dolabrata* p. 72.
- Isse: øjebredden hos ♂ langt mindre. 2. antenneled hos ♀ er kortere og betydeligt tykkere proximalt end distalt ..... 2. *ferrugata* p. 72.

1. *Leptopterna dolabrata* (Linné) 1758.

(♂ fig. 56. ♀ fig. 57).

Grågrøn og forholdsvis langhåret. Pronotum sort med brune striber. Dækvingerne mørkebrunt og lysebrunt farvede. Med alderen bliver farverne mere udprægede gule og sorte, særligt hos ♂, hvor dækvingerne efterhånden kan blive helt orangefarvede.

Genitalsegmentets bagrand har hos ♂ på hver side en stump, forholdsvis lang tap. Hos ♀ er squama ret spids, stærkt sklerotiseret og derfor mørk. Længde 7–9,5 mm.

Farvevariationer:

1. Hovedet mørkt med 2 gule pletter bagtil, en gul rand ved øjnene og en gulbrun plet på basis af clypeus. Pronotum sort med gul median og gule siderande. Scutellum sort med en lysere median, som er bredest bagtil ..... f. *carinata* Dougl. et Scott.
2. Pronotum orangerød med 2 sorte striber. Dækvinger orangerøde, gule bagtil ..... f. *aurantica* Reut.

Almindelig overalt på tørre græsmarker. (D++++.S.N.F.NT.).

2. *Leptopterna ferrugata* (Fallén) 1807. (♀ fig. 58).

Grønlig til gulbrun, noget kortere håret end foregående art. Hovedet mørkebrunt eller sort med 2 gule sidestriber og ofte

med en smal gullig median. Pronotum med mørkebrune eller sorte striber. Scutellum sort.

Genitalsegmentets bagrand har hos ♂ på hver side en langt kortere, trekantet spids tap. Hos ♀ er squama noget afrundet i spidsen og ikke stærkere sklerotiseret end 7. segment. Længde 6,5–8,5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden ret lys. Hovedet med en fremad spaltet sort median ..... f. *albescens* Reut.

Almindelig på græsmarker, men foretrækker måske lidt tørre steder end foregående art. (D+++S.N.F.NT.).

Slægtsgruppen *Mirini* Hahn

1. Set fra siden er hovedet meget kort og overkæbelappen, gena, så høj som øjet. Set forfra er hovedet trekantet med de ret små udstående øjne anbragt i de øverste vinkler (fig. 17a). Arterne er ret store, grove og hårede med en tydelig og bred halsring ..... *Capsodaria* p. 73.
  - Set fra siden er hovedet længere, og gena er kun halvt så høj som øjet. Set forfra er de forholdsvis store øjne anbragt på siden af hovedet (fig. 17b) ..... 2.
2. Pronotum og dækvinger uden tydelig punktering, men undertiden rastreret. Issen uden nakkeliste (kun ved hvert øje hos *Dichrooscytus*) ..... *Miraria* p. 75.
  - Pronotum og dækvinger oftest tydeligt punkterede. Hvis punkteringen er utydelig, har issen en tydelig nakkeliste ..... *Capsaria* p. 104.

Capsodaria Wagner

Herhjemme kun een slægt:

Capsodes Dahlbohm (Lopus Spinola)

De danske arter er store, grove og langhårede og ofte livligt farvede i sort, rødt eller gult. Ovenfra set er hovedet bredere end langt. Pronotum har en tydelig og bred hals-

ring, og siderne er tydeligt randede. Overvintringen sker som æg.

ARTSTABEL

1. Pronotums bagrand næsten lige. 4. antenneled omtrent så langt som 3. (Underslægten *Capsodes* s. str.). Oversiden med brunsorte hår ..... 1. *gothicus* p. 74.
- Pronotums bagrand stærkt konkav. 4. antenneled tydeligt kortere end 3. (Underslægten *Horistus* Fieber). Oversiden lyshåret ..... *cingulatus* p. 74.

1. *Capsodes gothicus* (Linné) 1758. (Fig. 59).

Oversiden sort. Zinnoberrød eller gul er følgende: På issen en plet ved hvert øje, pronotums siderande, scutellum med undtagelse af forranden, embolium og cuneus med undtagelse af forrand og spids. Antenner og ben sorte. ♀ ofte med svagt forkortede vinger. Længde 6-7,5 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum, scutellum og cuneus helt sorte .....
..... f. *superciliosa* L.
2. Cuneus rød eller orangefarvet. Pronotums siderande sorte bagtil ..... f. *crocea* Sti.
3. Som 2 men pronotums siderande er helt lyse og det gælder også den laterale del af corium ind til cubitalåren ..
..... f. *elegans* Reut.
4. Corium mørk, men hele sideranden orangefarvet .....
..... f. *marginalis* Rey.

Arten lever på forskellige urter og småbuske, i England navnlig på almindelig kællingetand (*Lotus corniculatus*), oftest hvor disse gror på fugtige steder. Imago træffes tidligt på året fra midt i juni og til august. Den er fundet spredt i landet, hyppigst i den østlige del. (D++S.F.NT.).

Capsodes cingulatus (Fabricius) 1787.

Oversiden brun til gul med hvide eller røde længdestriber. Scutellum gulrød, antenner sorte, femora bleggule, tibier bleggule med sorte torne. Længde 5,5-7 mm.

Levevis formodentlig som foregående art. Det er en sydlig art, som er trængt op til egnen omkring Bremen. (D0. NT.).

Miraria Hahn

SLÆGTSTABEL

1. Issen randet ved hvert øje, men urandet i midten. Grønne arter med en rødlig tone på dækvingerne. På nåletræer ..... *Dichrooscytus* p. 77.
- Issen urandet ..... 2.
2. Issen med en tydelig længdefure som går helt bagtil. 3. + 4. antenneled meget kortere end 2. led. Oversiden rød, brun eller gulgrøn. Stor ca. 8,5–10 mm .. *Pantilius* p. 78.
- Issen uden længdefure, kun hos *Megacoelum* med en utydelig kort fure. 3. + 4. antenneled omtrent på længde med 2. led ..... 3.
3. Bagfemora meget lange, tykkest proximalt og jævnt tyn- dere distalt (fig. 17c). 1. antenneled meget langt ..... *Phytocoris* p. 78.
- Bagfemora kortere og tydeligt tykkest på midten, næsten cylindriske, og pludselig smallere proximalt og distalt (fig. 17d) ..... 4.
4. Bagtarsens 1. led 2×2. led og tydeligt tykkere end de andre led. Grøn til gulrød med sorte tegninger. På græs- ser ..... *Stenotus* p. 89.
- Bagtarsens 1. led ligeså langt eller kortere end 2. .... 5.
5. Dækvingerne har mellem cubitalåren og brachialåren en tydelig tredje åre. Dækvingernes årer er tydelige og op- højede ..... *Miris* p. 90.
- Dækvingerne har ingen tredje åre. Årene er ofte ret uty- delige 6
6. Calli er tydelige og når til pronotums siderande ..... *Hadrodemus* p. 91.
- Calli meget mindre og utydelige, når ikke ud til prono- tums siderande ..... 7.
7. Pronotums halsring ret bred, bredere end 2. antenneled proximalt. 2. antenneled tydeligt tykkere end 3. led. Bag-

- tibiernes torne er tydeligt kortere end benenes diameter ..... *Callocoris* p. 92.
- Pronotums halsring ret smal, smallere eller ligeså bredt som 2. antenneled proximalt. 3. og 4. antenneled af samme diameter som 2. led. Bagtibiernes torne er længere eller ligeså lange som benenes diameter ..... 8.
8. Dækvinger med fin tilliggende behåring. Den store membrancelle spidst afrundet (fig. 17e). 2. antenneled ligeså tykt som 3. led. Genitalsegmentets bagrand hos ♂ med en ganske lille tand i venstre side (fig. 17g) ..... *Adelphocoris* p. 99.
- Dækvingerne uden tilliggende behåring, men ofte med lange oprette sorte hår. Den store membrancelle bredt afrundet (fig. 17f). Genitalsegmentet hos ♂ med en stor tand ved den venstre bagrand (fig. 17h). ..... *Megacoelum* p. 102.

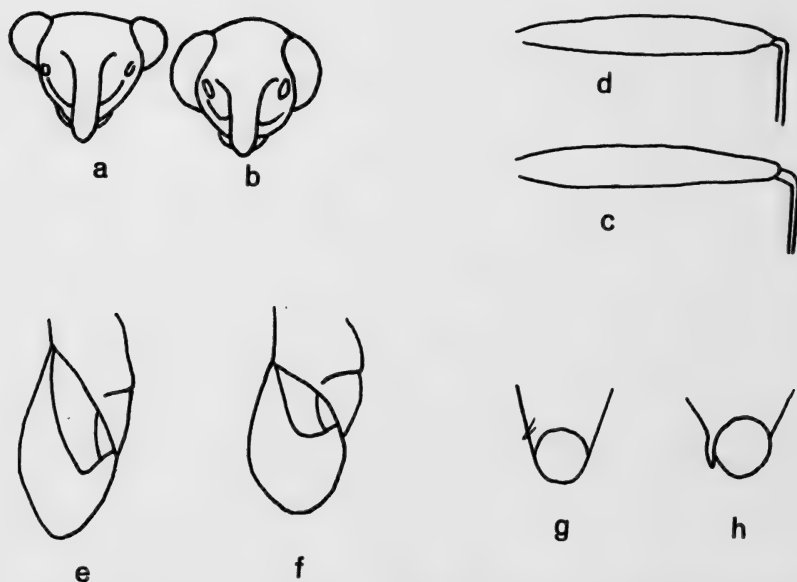

Fig. 17. Slægtsgruppen Mirini. a: Hovedet set forfra hos *Capsodes*. b: Hos *Phytocoris*. c: Bagfemora hos *Phytocoris*. d: Hos *Adelphocoris*. e: Membrancellerne hos *Adelphocoris*. f: Hos *Megacoelum*. g: Genitalkapslens bagrand set fra oven hos *Adelphocoris*. h: Hos *Megacoelum*.

Dichrooscytus Fieber

Oversiden grøn med teglstensrød farve på dækvingerne, utydeligt punkteret eller rastreret. Antenner lange, særligt 2. led. Bagtarsens 3. led så langt som 1. + 2. led. På nåletræer, overvintrer i ægstadiet.

ARTSTABEL

1. Kroppens længde mindst 5 mm. Isse: øjebredden hos ♂ ca. 1,2, hos ♀ ca. 1,33. 2. antenneled 1,3–1,5 × pronotums bredde ..... 1. *rufipennis* p. 77.
- Kroppen højst 5 mm. Isse: øjebredden ca. 2 hos begge køn. 2. antenneled højst lidt længere end pronotums bredde ..... 2. *intermedius* p. 77.

1. *Dichrooscytus rufipennis* (Fallén) 1807. (Fig. 60).

Oversiden rastreret, fint lyst håret med enkelte sorte hår. Hoved og pronotum grønne. Scutellum og dækvinger ± teglstensrøde. Membranen grå med røde årer. Antenner grøngule, undertiden rødlig distalt, 2. led 2 × 3. led. Ben grøngule, femora undertiden rødlig distalt. Tibier med lysebrune torne, brunlige distalt ligesom 3. tarsalled. Bagtibia ca. 3 × tarsens længde. Længde 5,5–6,5 mm.

Arten lever zoophagt på fyr (Pinus), men kan undertiden træffes på andre nåletræer. Nymferne er lysegrønne med højrode vingeanlæg. Imago træffes fra sidst i juni og i juli måned. Spredt og ret sjælden. Taget ved Tisvilde, Geelskov, Fredericia, Vejle og Silkeborg. (D++S.N.F.NT.).

2. *Dichrooscytus intermedius* Reuter, 1885.

Livlig grøn med spredte korte, sorte og lyse hår. Hoved og pronotum er grønne. Scutellum er rødligt og rastreret på midten. Dækvingerne er rødlig, ofte med smalt grønne sider. Cuneus er rød, ofte med grønne rande. Antenner og ben er grønlig, tibierne har brune torne. Længde 4,5–5 mm.

Farvevariationer:

1. Scutellum og dækvinger ensfarvede røde .....
..... f. *handlirschi* Reut.

Arten lever på gran, særlig hvidgran (*Picea glauca*), hvor den på enkelte træer kan træffes i mængder. Imago optræder i juli måned og lever kun kort tid. Almindelig udbredt. (D+++S.N.NT.).

Pantilius Curtis

Kun een art:

1. *Pantilius tunicatus* (*Fabricius*) 1781. (Fig. 61).

En stor kraftig gulgrønlig (♀) til rød (♂) art. Oversiden med uregelmæssigt fordelte sorte punkter, som mangler helt lateralt på corium og ofte på scutellum. Pronotum har smalle sorte siderande. Cuneus er gulligrøn eller rødlig med rødbrun forrand og spids. Membranen er grå med røde årer. Antennerne er gulbrune, leddene ofte mørkere distalt. 1. og 2. led ret tykke. Femora er sortpunkterede. Længde 7,5–10,5 mm.

Farvevariationer:

1. Mørkerødbrun, tæt sorttegnet ..... f. *infuscata* Sti.
2. Grundfarven grøn, dækvinger rødbrune .....
..... f. *pulchra* Sti.
3. Grundfarven hvidgul, med brune punkter .....
..... f. *pallidissima* Sahlb.

Arten lever på hassel (*Corylus avellana*). Æggene lægges i oktober og klækkes først hen i august næste år. Nymferne er græsgrønne med sorte punkter på oversiden og med de karakteristiske antenner. De vokser meget hurtigt til, og imagostadiet nås i løbet af september. Almindelig overalt på hassel. (D++++S.N.F.NT.).

Phytocoris Fallén

En gruppe meget karakteristiske mirider med meget lange, tynde antenner og ben. Hovedet er ofte lyst med mørke skråstreger og pletter. Pronotum er ofte bagtil forsynet med et ± afbrudt mørkt tværbælte, og bagranden er smal lys. Scutellum er ofte lys med mørke forhjørner og 2 mørke streger bagtil. Dækvingerne er brunligt marmorerede i for-

skellige nuancer, og oversiden er besat med tilliggende lyse krusede hår og spredte $\pm$ oprette lyse og mørke hår. Corium har meget ofte bagtil en $\pm$ firkantet omtrent ensfarvet lys plet. Membranen er $\pm$ mørkpletet. Årerne er mørke, men lyse bagtil, og den midterste åre er næsten altid mørk. Femora er ensfarvede eller mørkplettede særlig distalt. Snablen er meget lang, og når forbi baghofferne.

Hos σ findes en karakteristisk sklerotiseret stavagtig dannelse i vesica. Den har en u-formet bøjet rand besat med tænder, hvoraf de proximale er små og utydelige, mens de distale til gengæld er store og krumme.

De fleste arter lever zoo- og phytophagt på træer og buske. De kan være vanskelige at bestemme, da både farverne og forholdstallene kan variere betydeligt indenfor samme art.

ARTSTABEL

1. 3. antenneled bleggult, undertiden mørkere distalt. (Underslægten *Ktenocoris* Wagn.) ..... 2.
- 3. antenneled sort eller mørkegråt med en lys ring proximalt og også ofte med en lys ring på midten eller distalt. (Underslægten *Phytocoris* s. str.) ..... 4.
2. 1. antenneled slankt. De oprette børstehår er derfor tydeligt længere end leddets diameter. Hos σ er genitalåbningen mod ryggen uden tap. Coriums lyse plet bagtil ofte utydelig ..... 1. *ulmi* p. 81.
- 1. antenneled tykkere, og hårene derfor højst så lange som leddets diameter. Coriums lyse plet tydelig. Hos σ er genitalåbningens rand mod ryggen forsynet med en tap ..... 3.
3. Hos σ er den omtalte tap enkel (fig. 18a) ..... 2. *varipes* p. 81.
- Hos σ er den omtalte tap tvedelt (fig. 18b) ..... *insignis* p. 82.
4. Midttibierne overvejende lyse. De lyse ringe er bredere end den midterste mørke ring ..... 5.
- Midttibierne overvejende mørke. De lyse ringe er smal-

- lere end den midterste mørke ring. Spidsen af fortibierne er oftest meget mørk ..... 6.
5. Pronotum sider med en indad skarpt afgrænset sort plet. Spidsen af fortibierne er altid mørk ..... 3. *tilia* p. 82.
- Pronotums sider mørke uden skarp begrænsning. Spidsen af fortibierne er næsten altid lys ..... 4. *longipennis* p. 83.
6. 1. antenneled sort med hvide velafgrænsede længdestriber på siderne ..... 5. *populi* p. 85.
- 1. antenneled uregelmæssigt plettet ..... 7.
7. 1. antenneled og femora tæt besat med lange oprette lyse hår ..... *hirsutulus* p. 86.
- 1. antenneled med tilliggende behåring og enkelte oprette børstehår. Femora uden lange hvide hår ..... 8.
8. Isse: øjebredden hos ♂ under 1, hos ♀ højst ca. 1,3. Pronotum afsmalnet fortil ..... 9.
- Isse: øjebredden hos ♂ 1 eller derover, hos ♀ hyppigst over 1,4. Pronotum mindre afsmalnet fortil ..... 10.
9. 1. antenneled lidt længere end $0,5 \times 2$. led. Dette er ca. $1,5 \times$ pronotums bredde, lyst proximalt og med en tydelig lys ring lige distalt for midten. Pronotum stærkt glinsende. På løvtræer ..... 6. *dimidiatus* p. 86.
- 1. antenneled lidt kortere end $0,5 \times 2$. led. Dette er ca. $1,7 \times$ pronotums bredde, lyst proximalt og mørkt distalt og uden tydelig ring. Pronotum er mat glinsende. På nåletræer ..... 7. *intricatus* p. 87.
10. 1. antenneled omtrent på længde med hovedets bredde. 2. led mørkt, smalt lyst helt proximalt, og lidt lysere ensfarvet på midten, mindst 2×1 . led ..... 11.
- 1. antenneled mindst $1,2 \times$ hovedets bredde. 2. led brunt, lyst helt proximalt, og med en tydelig lys ring lige distalt for midten, ca. $1,8 \times 1$. led. På løvtræer ..... 8. *reuteri* p. 87.
11. 1. antenneled på længde med hovedets bredde hos ♂, ubetydeligt længere hos ♀. Isse: øjebredden hos ♂ ca. 1,1, hos ♀ ca. 1,4. På nåletræer ..... 9. *pini* p. 88.

- 1. antenneled lidt længere, issen derimod noget smallere, særligt hos ♀. Lever fortrinsvis på løvtræer og er betydeligt mørkere end ovennævnte art .....
 ..... *pseudopini* p. 89.

1. *Phytocoris ulmi* (Linné) 1758. (Fig. 62).

En stor, robust rød til rødbrun art, hvis overside har gule tilliggende hår og enkelte spredte sorte oprette hår navnlig ved pronotums halsring. Hele dyret er ret ensfarvet, og hoved, pronotum og scutellum mangler den lyse median, som er karakteristisk for *varipes*. Cuneus har en lys forrand og en rød spids. Membranen er gråpletet med røde årer. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,5, hos ♀ ca. 1,65. 1. antenneled er slankt og virker tyndest på midten. Det er lidt kortere end pronotums bredde og ca. 1,4 × hovedets bredde. Tibierne er ret ensfarvede, uden tydelige ringe og med lyse torne.

Hos ♂ er genitalsegmentets bagrand uden tap i venstre side. Venstre paramer har en tydelig spids sanseknude og en drejet spids. Vesicas sklerotiserede stav er kort og bred og med 6-7 store skrå tænder på spidsen og ganske få små tænder langs den ene rand (fig. 18c). Længde 6,5-8 mm.

Arten træffes på løvtræer, særlig frugttræer og frugtbuske, hvor den udsuger de umodne frugter. Den bevæger sig tilsyneladende kun om natten. Så længe solen skinner, gemmer den sig i den lave vegetation under træerne eller under bladene. Den foretrækker åbne, ikke for tørre steder. Imago-stadiet ses fra midten af juli til september. Ikke sjældent, men almindeligst i den sydøstlige del af landet. (D+++S.N. F.NT.).

2. *Phytocoris varipes* Boheman, 1812. (Fig. 63).

Oversiden smukt gulligrød med rødbrune tegninger, lidt mere bred og afstumpet bagtil end *ulmi*. Issen er meget bred. Hoved, pronotum og scutellum har en lys median. Pronotum har desuden ofte en lys længdestribe ved hver

side. Cuneus er gullig $\pm$ rødbrun plettet og ofte med mørkere spids. Membranen er brunplettet med røde eller brune årer.

Isse: øjebredden er hos σ ca. 1,8, hos ♀ ca. 2,4. 1. antenneled er rød og brunplettet og ret tykt, hos σ ca. 1,3, hos ♀ knapt $1,5 \times$ hovedets bredde. 2. led er gulbrunt, lysere proximalt og ca. $1,7 \times$ pronotums bredde. Fortibierne er brune distalt, midt- og bagtibierne er brune proximalt og uden ringe. σ er macropter, ♀ pseudobrachypter.

Hos σ findes på genitalsegmentets bagrand i venstre side en tydelig tap. Længde 6–7,5 mm.

Farvevariationer:

1. 1. antenneled ca. $1,6 \times$ hovedets bredde .....
 ..... f. *leptocerus* Reut.

Arten forekommer på tørre lokaliteter, men er særlig hyppig på sandet eller stenet bund på røllike (*Achillea*), kamille (*Matricaria*) og rød svingel (*Festuca rubra*). Den kan på egnede steder være uhyre almindelig for eksempel ved Svaneker. Imago fra midt i juli til september. (D++++.S.N.F. NT.).

Phytocoris insignis Reuter, 1876.

Ligner ovennævnte art overordentlig meget, men er noget mørkere og lidt mindre. Isse: øjebredden er hos σ ca. 1,5, hos ♀ ca. 2. 1. antenneled er hos begge køn ca. $1,3 \times$ hovedets bredde, og 2. led er lidt kortere end hos varipes. Længde σ 5,8–6,5 mm, ♀ 4,7–5,7 mm.

Arten er sikkert ofte blevet forvekslet med varipes. Den synes dog at foretrække hedeegne, hvor den træffes på hedelyng (*Calluna*). Imago fra juli til august. Den er fundet i Slesvig-Holsten og på de nordfrisiske øer. (D0.NT.).

3. *Phytocoris tilia* (Fabricius) 1776.

Let kendelig på pronotums aftegn. Iøvrigt er oversiden hvidlig eller grønlig, livlig mørkt tegnet. Pronotums bageste del med $4 \pm$ sammenflydende sorte pletter. 1. antenneled

er sort med hvide pletter, hos ♂ 1,25, hos ♀ 1,4 × hovedets bredde. 2. led er sort med en lys ring proximalt og lige distalt for midten. Tibier er sortringede med sarte lyse torne. Længde 6–7 mm.

Farvevariationer:

1. Hvidlig med brunsorte aftegn. Dækvingerne med 2 sortbrune utydelige pletter ..... f. *cretacea* Reut.
2. Grønligvid. Pronotum sort bagtil med hvid median. Corium bredt hvidlig fortil, iøvrigt sort og hvidt marmoreret ..... f. *signata* Reut.
3. Som 2, men pronotum er kun sort bag calli med grønlig-hvid median og bagrand. Dækvingerne har 2 sorte hvidligt plettede tværbånd ..... f. *marmorata* Dougl. et Sc.
4. Pletterne lateralt på corium er meget små ..... f. *denigrata* Wagn

Imago træffes på forskellige løvtræer fra midt i juli til september. Almindelig. (D+++S.N.F.NT.).

4. *Phytocoris longipennis* Flor, 1860. (Fig. 64).

Langstrakt og skrøbelig med forholdsvis lange tibier. Oversidens mørke farve er noget udvisket. Hovedet er lyst, og øjnene hos ♂ meget store og udstående. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 0,5, hos ♀ ca. 1,1. Pronotum har bagtil 4 eller 6 sortgrå længdestreger. Corium er gråbrunt tegnet, og den firkantede plet bagtil er meget tydelig. Dækvingerne når langt bagved bagkropsspidsen. Enten er fortibiernes spids altid lys, eller den mørke ring, som kan findes der, næsten altid tydeligt lysere distalt.

Antennerne er gulgrå. 1. led ± sortpletet. 2. led er mørkere, men lyst proximalt og med en utydelig lys ring lige distalt for midten. Dets længde er ca. 2 × pronotums bredde hos ♂, lidt kortere hos ♀.

Hos ♂ har venstre paramer en tydelig, noget spids sanseknode, undertiden forsynet med små tænder. Hypofysens arm er slank, og den distale del udvidet og forsynet med en spids. Højre paramer er stor og forsynet med 8–12 tæ-

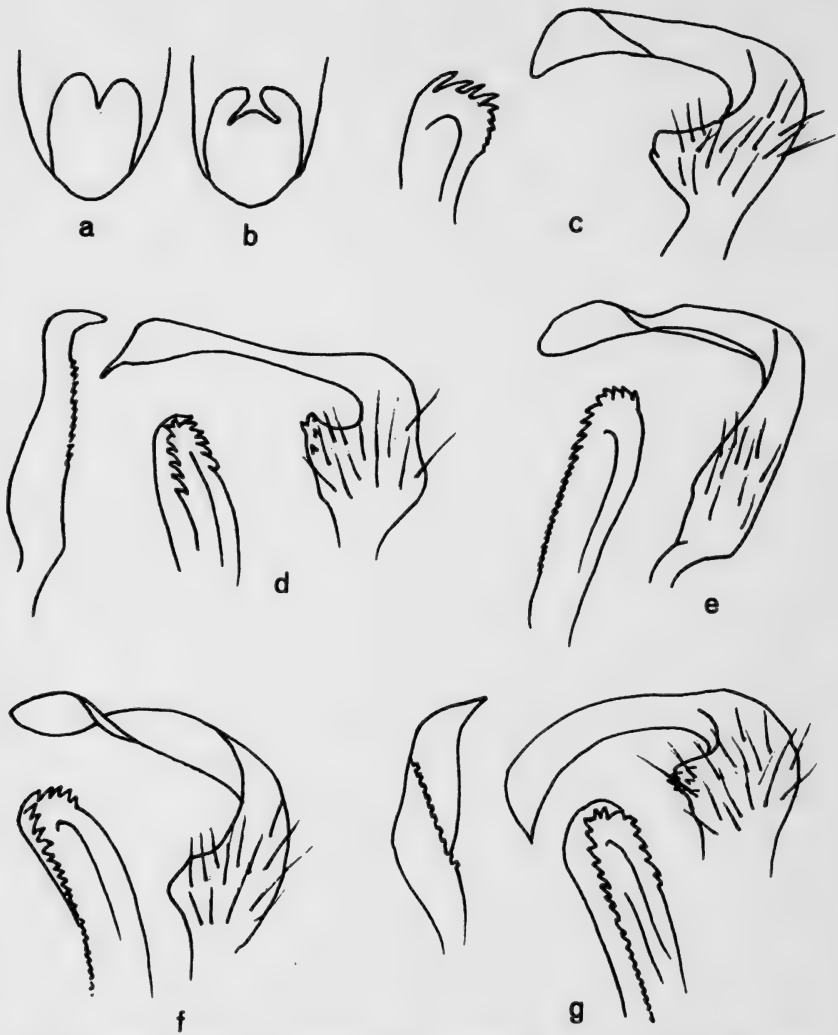

Fig. 18. *Phytocoris*. a: Genitalkapslens bageste rand set fra oven hos *Ph. varipes*. b: Hos *Ph. insignis*. Endvidere dele af genitalapparatet hos c: *Ph. ulmi*. d: *Ph. longipennis*. e: *Ph. populi*. f: *Ph. dimidiatus*. g: *Ph. intricatus*.

der langs den ene side. Vesicas sklerotiserede stav har en u-formet spids med få tænder langs hver rand (fig. 18d). Længde 6,5–7,5 mm.

Farvevariationer:

1. Tydelig marmoreret, pronotums bagrand og sider brunsorte ..... f. *signata* Reut.
2. Bleggrå, hovedet brunplettet, dækvinger tæt mørkebrunt marmoreret ..... f. *grisescens* Sahlb.

Langsomme og forsigtige dyr, som forekommer almindeligt på fugtige og halvmørke steder i haver og skove, hvor de lever på buske og træer. Imago fra juli til september. (D++++.S.N.F.NT.).

5. *Phytocoris populi* (Linné) 1758.

Oversiden er gråhvid $\pm$ sort plettet og med tilliggende lyse hår, som navnlig på pronotum er guldglimsende. Pronotum er mørk bagtil med tilløb til en mørk median bagfra. 1. antenneled har 2–3 hvide, undertiden afbrudte, tydelige længdestriber, som bedst ses fra siden. Leddet er ca. 1,5 $\times$ hovedets bredde. 2. led er mørkt, dog lysere proximalt og med en tydelig lys ring lige distalt for midten. Forfemora har lyse striber. Tibierne har lyse ringe og lange, hvidlige torne. Hos σ har venstre paramer en utydelig sanseknode og en bred, drejet hypofyse uden spids. Den sklerotiserede stav er lang og tynd med ca. 22 tænder på spidsen og langs den ene side (fig. 18e). Længde 6,5–7,5 mm.

Farvevariationer:

1. Dækvingerne næsten sorte. Corium medialt og lateralt med utydelige, lyse, runde pletter og spredt lyst punkteret ..... f. *supervacua* Sti.
2. Som 1, men corium lateralt med 6–7 hvidbrune pletter ..... f. *intermedia* Reut.
3. Dækvingerne helt sorte, kun bagtil med den sædvanlige lyse firkantede plet ..... f. *distincta* Dougl. et Scott.

Arten lever på talrige forskellige løvtræer, men særlig på poppel (*Populus*). Imago træffes fra sidst i juni til september. Pletvis udbredt og ikke almindelig. (D+++S.N.F.NT.).

Phytocoris hirsutulus Flor, 1860.

Oversiden i reglen lys grågul og tæt besat med lange lyse hår og med spredte, længere sorte hår. Hovedet er snavset-gult med en utydelig sort tegning. Pronotum er langt og tæt behåret. Cuneus ofte hvid langs forranden. Membranen er farveløs og gråplettet med sorte årer. Antennerne er sorte, 1. led gråplettet og langt, tæt behåret. 2. og 3. led er smalt hvide proximalt, 2. led desuden med en bred hvid ring distalt. Disse led er også langt hårede. Længde 6–7,5 mm.

Arten lever på eg (*Quercus*). Den er kun fundet spredt, enkelte stykker ad gangen, og må derfor anses for meget sjældnen. Levevis ubekendt. Fundet i Slesvig-Holsten. (D0. NT.).

6. *Phytocoris dimidiatus* Kirschbaum, 1856.

Tydeligt spraglet, brunsort med ret skarpt afgrænsede gullige aftegn. Pronotum er stærkt glinsende, brunsort bagtil og lateralt og smalt hvidligt langs bagranden med 3 korte $\pm$ tydelige fremadrettede udløbere. Dækvingerne er undertiden grønlig, mørktplettede og med en sort plet medialt. 1. antenneled er sort og hvidplettet med både hvide og brune opstående hår. Hos σ er det $1,3 \times$, hos ♀ $1,5 \times$ hovedets bredde. 2. led er ca. $1,8 \times$ 1. led. 4. led er sort og kortere end 1. led. Isse: øjebredden er hos σ ca. 0,9, hos ♀ ca. 1,2.

Hos σ har venstre paramer en utydelig sanseknude. Hypofysens arm er drejet næsten 180 grader. Hovedet er stort og uden spids. Højre paramer har ingen tænder som hos *intricatus*. Den sklerotiserede stav har ingen eller kun 2–3 tænder langs den ene rand og ca. 22 tænder langs den anden. De proximale er meget små og $\pm$ tydelige (fig. 18f). Længde 5,5–7 mm.

Farvevariationer:

1. Dækvingerne sorte med ganske enkelte grønlig pletter, og bagtil med en firkantet grønlig plet ..... f. *antica* Sahlb.

Arten lever på løvtræer, særlig eg (*Quercus*) og æble (*Malus*). Imago træffes fra juli til slutningen af august, men det enkelte individs levetid er ret kort, særlig hos ♂. Den forekommer ret spredt og sjældent. (D++S.N.F.NT.).

7. *Phytocoris intricatus* Flor, 1860. (Fig. 65).

Brunlig med mere udflydende lyse aftegn. Pronotum er mere mat og fedtglinsende end hos foregående art. Cuneus er ofte ± rødlig med mørk spids. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 0,7, hos ♀ ca. 1,25. 1. antenneled er brungult og lyspletlet hos ♂ ca. 1,2, hos ♀ ca. 1,4 × hovedets bredde. 2. led er meget langt, altid mere end 2 × 1. led. 4. antenneled er kortere end 1. led.

Hos ♂ har venstre paramer en tydelig tilspidset sanseknude med små tænder. Hypofysens hoved er ret bredt, ikke drejet, og med en tydelig, fin spids. Højre paramer har langs den ene side 8–10 afstumpede tænder. Den sklerotiserede stav har langs den ene side 4–5 tænder, langs den anden 15–20 ± tydelige tænder (fig. 18g). Længde 6–7 mm.

Arten lever på nåletræer (*Coniferae*), og træffes undertiden i mængde på for eksempel ædelgran (*Abies*). Det angives, at det særligt er fyr (*Pinus*) den lever på. Imago træffes fra midt i juli til midt i september. Pletvis udbredt og ret almindelig, særlig i Jylland. (D++++S.N.F.NT.).

8. *Phytocoris reuteri* Saunders, 1875.

Oversidens farve er som hos foregående art og ofte lidt mørkere. Hovedet er brungult uden tydelige aftegn. Pronotum har bagtil en mørk tværlinie og mørk median og sider. Dækvingerne er brune, lyst og mørkt tegnede. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,1, hos ♀ ca. 1,4. 1. antenneled er hvidpletlet og ca. 1,3 × hovedets bredde. 2. led er ca. 1,8 × 1. led og med en tydelig lys ring lige distalt for midten. 4. antenneled er på længde med 1. led.

Hos ♂ har venstre paramer en tydelig sanseknude, og vesicas sklerotiserede stav har ca. 30 tænder langs den ene

rand og ingen langs den anden. De midterste tænder er de mindste. (Fig. 19c). Længde 5,5–6,5 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum helt sort. Dækvinger fortil helt sorte .....
..... f. *saundersi* Reut.
2. Pronotum bredt sort bagtil og til siderne. Dækvingerne
sortbrune med små lyse pletter ..... f. *nigrofusca* Reut.

Arten lever på løvtræer. Imago fra juli til september. Spredt og ret sjælden. Taget ved Randers, Sønderborg, Saksøbing og på æbletræer i Kjeldbjerg pr. Skive. (D++ S.NT.).

9. *Phytocoris pini* Kirschbaum, 1856.

Gråbrun, sort skygget. Oversiden, navnlig pronotum, er tæt besat med korte, krumme, halvt oprette, sorte hår. Hovedet gulbrunt med mørke tegninger. Calli ofte mørke eller rødlige. Dækvinger tæt, mørkt farvede. Den lyse firkantede plet bagtil er tit utydelig. Cuneus er mørk bagtil. Tibierne med fine lange lyse torne. 2. antenneled er ensfarvet, ofte lidt lysere proximalt og på midten. Dets længde er 2×1. led hos ♀, lidt mere hos ♂.

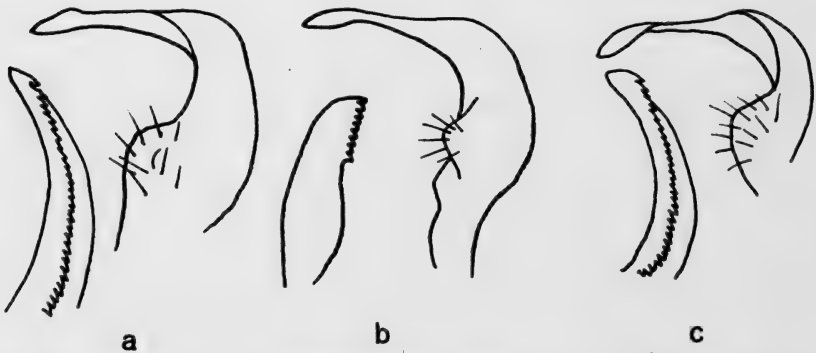

Fig. 19. *Phytocoris*. a: Den sklerotiserede stav og venstre paramer hos *Ph. pini*. b: Hos *Ph. pseudopini*. c: Hos *Ph. reuteri*. (b: efter Wagner og Weber 1964).

Hos ♂ har venstre paramer en stor og tydelig sanseknode. Vesicas sklerotiserede stav er lang og forsynet med 25–30 tænder langs den ene rand (fig. 19a). Længde 5,5–6,5 mm.

Arten lever på fyr (Pinus). Imago træffes fra midten af juli til september. Meget sjælden. Er herhjemme taget i Tisvilde Hegn og i Forstbotanisk Have i Charlottenlund. (D++.S.N.F.NT.).

Phytocoris pseudopini Wagner, 1952.

Farve og udseende som foregående art. 2. antenneled er smalt hvidligt proximalt og har desuden en tydelig hvidgrå ring på midten.

Hos ♂ har venstre paramer en ret lille sanseknode. Den sklerotiserede stav er kort og er kun forsynet med omkring 9 tænder langs den ene rand (fig. 19b). Længde 6–6,5 mm.

Arten lever på løvtræer, men er også truffet på lærk. Imago træffes fra juli til sidst i august. Er fundet på eg (Quercus) i omegnen af Hamborg. (D0.NT.).

Stenotus Yakovlev

Antennerne lange. Calli tydeligt adskilte. Bagtarsens 1. led 2×2. led og kun lidt, men tydeligt tykkere end de andre led. Kun een art:

1. *Stenotus binotatus* (Fabricius) 1794. (Fig. 66).

Oversiden med en fin gulhvid behåring. ♂ gul til orange-rød. ♀ gulgrøn til grågrøn. Pronotum med 2 sorte pletter, som hos ♀ er små og runde, hos ♂ er større og mere kantede. Corium har ofte et par ± brede mørke længdestriber. Clavus er hos ♂ sort, undertiden smal gul fortil og bredt gul bagtil, mest gul hos ♀. Membranen er sodfarvet med gule årer. Antennerne er gulbrune med fin sort behåring. 1. led er tyndt og spinkelt. Benene er grønne eller brunlige med kort sort behåring. Tibierne har korte, sorte torne og er mørkere distalt. Længde 6–7 mm.

Træffes hyppigst på græsser ved skovbryn og på lyse enge i skove. Æggene lægges på timothé (*Phleum pratensis*). De overvintrer, og imago træffes fra sidst i juni til begyndelsen af august. Den gule farve hos ♂ bliver med alderen orangerød og ♀ bliver noget mørkere. Almindelig særlig i den sydøstlige del af landet. (D++++.S.N.F.NT.).

Miris Fabricius. (*Pycnopterna* Fieb.).

Antennerne næsten så lange som kroppen. Dækvingerne med en tredje åre (se tabellen). Bagtarsens 1. led lidt længere end 2. led og næsten dobbelt så tykt. Kun een art:

1. *Miris striatus* (Linné) 1758. (Fig. 67).

En stor langstrakt art med spredt, kort, sort behåring. Hovedet er sort med en gul plet ved hvert øje. Pronotum er sort, oftest med en gul plet i midten og 2 langagtige pletter lateralt. Scutellum er sort med 2 trekantede pletter bagtil. Dækvingerne sorte. Længdeårene ophøjede og gule. Cuneus orangerød, ofte sort lateralt. Membranen er sodbrun med gule eller røde årer. Antennerne er sorte. 1. led er rødbrunt, smalt sort distalt, undertiden helt sort. 3. led er gult proximalt. Benene er mørkebrune ± rødlig. Tibierne er sorttornede, gulere mod spidsen, som er helt sort. Længde 10–12 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum med et bredt gult tværbånd og fortil lateralt i dette med 2 små sorte punkter ..... f. *collaris* Horv.
2. Pronotum med en stor gul midterplet og med 2 langstrakte sidepletter som er forbundet med denne ..... f. *transista* Sti.
3. Sidepletterne har ingen forbindelse med midterpletten, som har 2 runde sorte pletter ..... f. *bipunctata* Sti.
4. Clavus næsten helt sort. Benene sorte ..... f. *apfelbecki* Schch.
5. Pronotum sort kun med en lang gul midterplet ..... f. *unipustulata* Sti.

6. Pronotum sort med et elipseformet gult mærke i midten
 ..... f. *obscura* Sti.

Arten lever zoophagt på træer og buske tidligt på sommeren. Den træffes oftest på blomstrende hvidtjørn (*Crataegus oxyacantha*), men desuden også på eg (*Quercus*), elm (*Ulmus*) og hassel (*Corylus*). Æggene overvintrer, og imago træffes allerede fra den første halvdel af juni måned. I løbet af juli måned dør de ud. En meget smuk og livlig art, som kan minde en del om *Calocoris striatellus*. Almindelig overalt i juni. (D++++.S.N.F.NT.).

Hadrodemus Fieber

Calli når pronotums siderande. Bagtarsens 1. led lidt længere end 2. led og meget tykkere end de andre led. Kun een art:

Hadrodemus m-flavum (Goeze) 1778.

Sort med gul eller orangerød tegning og med en meget fin og kort gullig behåring. Issen er sort med en gul søm ved hvert øje. Pronotum er sort med 3 gule striber og gul halsring. Scutellum og dækvinger er sorte eller sortbrune. Corium har dog lateralt en gul rand, som sammen med gule streger på clavus danner et M. Antennerne er sortbrune, 1. led dog ofte rødligt, 2. led gult proximalt. Længde 6,5–8 mm.

Farvevariationer:

1. Halsringen sort ..... f. *gredleri* Sti.
2. De gule aftegn på corium og clavus er meget smalle ....
 ..... f. *strigicollis* Lindb.

Arten lever på forskellige urter, særlig på salvie (*Salvia*), på meget tørre og varme steder. Den overvintrer som æg, og imago træffes i juli og august. Den forekommer almindeligt i Sydeuropa, men er meget sjældnere nordpå. Den er fundet ved Bremen. (D0.NT.).

Calocoris Fieber

Store, langstrakte, robuste, meget forskelligt farvede arter. Oversiden er upunkteret. Issen er uden nakkeliste og uden længdefure. 1. antenneled er altid kortere end pronotum. 2. led er proximalt på tykkelse med halsringen eller tyndere. Bagtarsens 2. led er længere eller ligeså langt som 1. led. Arterne er altid macropterer og overvintrer i ægstadiet.

ARTSTABEL

1. Oversiden og benene med lange oprette hår. Hårene er længere eller ligeså lange som tibiernes diameter. (*Underslægten Trichocalocoris* Wagner) ..... 2.
  - Oversiden og benene kort og tilliggende behåret .... 3.
2. Oversiden med gule eller rødlige hår. Undertiden findes nogle mørke hår lateralt på dækvingerne ..... *pilicornis* p. 93.
  - Oversiden med sorte hår ..... 1. *schmidti* p. 93.
3. Oversiden med sorte hår. (Underslægten *Calocoris* s. str.) ..... 4.
  - Oversiden med en lys, ofte glinsende behåring, og desuden ofte med sorte hår. Undertiden er overfladen næsten nøgen og glinsende ..... 7.
4. 1. antenneled langt og tyndt, på tykkelse med halsringen og så langt eller længere end hovedets bredde ..... 5.
  - 1. antenneled tykkere end halsringen og lidt kortere end hovedets bredde ..... 6.
5. Membranen sort. Scutellum med tilliggende behåring. 6–8 mm ..... 2. *affinis* p. 94.
  - Membranen lysegrå. Scutellum med opret behåring. 10–12 mm ..... 3. *alpestris* p. 94.
6. 1. antenneled kun lidt tykkere end halsringen. Hoved og scutellum lyse og ofte ens farvede. Pronotum ofte med 2 sorte runde prikker. Oversiden ikke rødtegnat ..... 4. *norvegicus* p. 95.
  - 1. antenneled ca. dobbelt så tykt som halsringen. Hoved og scutellum i reglen sorttegnede. Dækvingerne med karmosinrøde aftegn ..... 5. *roseomaculatus* p. 95.

7. Tibier med lyse hår og sarte gullige eller lysebrune torne. 2. antenneled i reglen mørkt. (Underslægten *Lophyromiris* Wagner) ..... 6. *sexguttatus* p. 96.
- Tibier med brune eller sorte hår og i reglen med sorte torne. Kun den distale del af 2. antenneled er sort. (Underslægten *Closterotomus* Fieber) ..... 8.
8. 2. antenneled stærkt opsvulmet distalt ..... 7. *biclavatus* p. 97.
- 2. antenneled cylindrisk, kun meget lidt tykkere distalt end proximalt ..... 9.
9. Dækvingernes årer ikke sort sømmede ..... 8. *fulvomaculatus* p. 97.
- Dækvingernes årer sort sømmede ... 9. *striatellus* p. 98.

Calocoris pilicornis (Panzer) 1806.

Oversiden overvejende okkergul. Hovedet sort med gule aftegn. Pronotum gult med sorte calli. Scutellum gul, hos ♂ med en sort median, hos ♀ med en sort plet fortil eller helt gul. Dækvinger okkergule eller orangerøde. 1. antenneled rødligt, hos ♂ sort proximalt. 2. led sort hos ♂, rødligt med mørk spids hos ♀. Længde 5,5–7 mm.

Farvevariationer:

1. Scutellum gul med 2 sorte pletter fortil ..... f. *bipunctata* Sti.
2. Pronotum sort, bagranden og halsringen gul. Scutellum sort, smalt gul lateral (♂) ..... f. *hüeberi* Reut.
3. Hoved, pronotum og scutellum sort .... f. *nigricans* Hb.

En sydlig art, som lever på vortemælk (*Euphorbia*). Den overvintrer som æg, og imago findes fra juni til august. Den er nordligst fundet lige syd for Elben. (D0.NT.).

1. *Calocoris schmidti* (Fieber) 1836.

Grøn med sorte tegninger. Pronotum gulligrøn eller grøn med 2 firkantede sorte pletter på midten, 2 sorte pletter ved baghjørnerne og med en sort afbrudt linie langs bagranden. Scutellum med mørk median. Dækvingernes årer delvis sorte

og $\pm$ sortsømmede. Spidsen af cuneus brunlig. Antenner grønlig med fine sorte hår, 2. led sort distalt, 3. og 4. led sorte. Ben gullige med lange sorte hår. Længde 7,5–8 mm.

Arten lever på forskellige træer, navnlig ask (*Fraxinus*), hassel (*Corylus*), og vrietorn (*Rhamnus*). Imago findes i juni og juli. Det er en sydlig art, som er meget sjælden nord for Elben. Herhjemme er den taget i Boserup Krat ved Roskilde i forrige århundrede og i 1968 i et eksemplar i Folehaven ved Rungsted. (D+.NT.).

2. *Calocoris affinis* (Herrich-Schaeffer) 1835.

Ensartet græsgrøn, glinsende, uden sorte aftegn. Oversiden tæt, kort sorthåret. Membranen brunsort med grønne årer. Antenner grønne, 2. led sort distalt, 3. led sortbrunt, smalt bleggult proximalt, 4. led sortbrunt. Ben grønne med korte sorte hår, tibier med sortbrune torne. Længde 6,5–8 mm.

Lever i skovbryn på buske og urter, særlig nælde (*Urtica*), salvie (*Salvia*), og skovgaltetand (*Stachys silvatica*). Imago fra juli til september. Sjælden. Hidtil kun taget i Øst- og Sønderjylland, ved Randers, Århus, Vejle og på Als. (D++.NT.).

3. *Calocoris alpestris* (Meyer-Dür) 1843. (major Carvalho).

En meget stor langstrakt art, som er ensfarvet grøn uden aftegn. Oversiden er kort og tæt sorthåret og med halvt oprette bløde hår på pronotums sider og på scutellum. Membranen er næsten glasklar med grønne årer. Antenner brunlige, 1. led i reglen sort proximalt, 2. led bredt sortbrunt distalt. Femora grønne, fint langhårede uden pletter. Tibier med sarte brunlige torne, brunlig distalt. Længde 10–11 mm.

Arten lever på stor nælde (*Urtica dioeca*) i og ved skove, men tages ofte også på buske og træer. Den er boremontan og er her i landet stærkt miljøbetinget. Imago optræder meget tidligt, allerede i første halvdel af juni og uddør i løbet af juli måned. Pletvist udbredt, men ikke sjælden i Midtjylland. (D+++S.N.NT.).

4. *Calocoris norvegicus* (Gmelin) 1788. (Fig. 68).

Ligeledes en ensfarvet grøn art, der dog ikke sjældent kan have et rødligt strøg på dækvingerne. De to karakteristiske runde punkter på pronotum kan mangle, oftest hos ♀. Dækvingernes siderande er grønlig i modsætning til *Adelphocoris lineolatus*, som den ligner meget. Membranen er grå med grønne eller gule årer. Antenner er brunlige, 1. led snavsetgrønt og tæt sorthåret, 2. led ofte sort distalt. Femora brunlige, rækkevist punkterede mod spidsen. Tibier med korte sorte torne. Bagtarsens 2. led meget længere end 1. Længde 7,5–8 mm.

Farvevariationer:

1. Clavus og corium med brunrøde strøg . . . f. *atava* Reut.
2. Pronotum, clavus og corium helt ensfarvede. Pronotum uden sorte punkter . . . . . f. *immaculata* Sti.

Meget almindeligt forekommende på forskellige urter, navnlig på åbne arealer. Imago fra sidst i juni til midt i august. (D+++S.N.F.NT.).

5. *Calocoris roseomaculatus* (De Geer) 1773.

Let kendelig i frisk tilstand på de mørkerøde aftegn på dækvingerne. Grundfarven er grågrønlig og oversiden kort sorthåret. Hovedet er ofte sorttegnet, særligt hos ♂. Pronotums baghjørner og scutellums midtlinie er ofte mørke. Clavus er rød, gulgrøn bagtil. Corium har bagtil 2 uskarpt begrænsede røde pletter. Bagtarsens 2. led på længde med 1. led. Længde 6,5–8 mm.

Farvevariationer:

1. Hovedet gulrødt med sorte aftegn. Pronotum med 2 røde eller brune pletter bag calli . . . . . f. *fuscosignata* Sti.
2. Som ovenfor, men corium med en bred rød stribe bagtil . . . . . f. *cumulata* Sti.
3. Som 1, men clavus og corium ensfarvet grøn . . . . . f. *decolor* Reut.
4. Pronotum med 2 sorte pletter bag calli . . . . . f. *supervacua* Sti.

5. Hoved, antenner, halsring og calli sorte .....
 ..... f. *nigroinducta* Sti.

Et udpræget dagdyr, som er almindelig på urterige enge, navnlig på hvid okseøje (*Chrysanthemum leucanthemum*) og røllike (*Achillea*). Imago fra sidst i juni til midt i august. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

6. *Calocoris sexguttatus* (Fabricius) 1776. (Fig. 69).

En stor iøjnefaldende sortbrun art med lysegule pletter. Hovedet sort med en lys streg ved hvert øje. Pronotum sort, med en dråbeformet gul plet i midten, en gul plet ved hver side og med gul halsring. Scutellum med en hjerteformet gul plet i midten. Clavus sort, smal gul bagtil og fortil. Corium sort, dog gul fortil og ved indervinklerne. Cuneus gul med sort spids. Antenner mørkebrune eller sorte. Femora brune. Tibier ganske lidt krummede og med fine lyse torne. Længde 5,5–7,5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden helt gul, kun pronotum med mørke calli og baghjørner ..... f. *extensa* Stehl.
2. Som 1, men pronotum lidt mere mørk. Clavus gul med brune striber. Corium med en brun plet bagtil ..... f. *kolenatii* Fieb.
3. Pronotum gul, calli kun mørkt sømmede, bagranden sort. Clavus gul med bred sort inderrand. Corium bagtil med en sort plet ..... f. *notata* Stehl.
4. Omtrent som nominatformen, men clavus er gul med en smal sort inderrand og en mørk streg på midten ..... f. *reducta* Reut.
5. Som nominatformen, men corium kun med en langagtig mørk plet bagtil, og med en mørk siderand, der er bredest bagtil ..... f. *vittifera* Reut.

Æggene lægges på grenene af træer og buske og klækkes i midten af maj. Imago træffes fra midten af juni til sidst i juli på forskellige urter, men særlig på stor nælde (*Urtica dioeca*) i fugtige skovbryn. Ikke sjælden. (D++++.S.N.F.NT.).

7. *Calocoris biclavatus* (Herrich-Schaeffer) 1835.

(Fig. 70).

Langstrakt, sort eller sortbrun med tilliggende gulgul behåring. Pronotum og scutellum fint rastrede. Pronotum sortbrunt med en fin gul bagrand. Scutellum med lys spids. Corium med lyse aftegn, navnlig fortil og til siderne. Cuneus med sort spids og smal sort forrand.

1. antenneled sort. 2. led gulligt med sort opsvulmet spids. 3. led sort, gulligt proximalt. Femora rødbrune og sortplettede. Tibier lysere med mørk spids. Længde 5,5–7,5 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum og scutellum ensfarvede sorte. Dækvingerne næsten helt sorte . . . . . f. *schillingi* Sch.

Arten lever fortrinsvist zoophagt på forskellige trævækster, men navnlig på vacciniumarterne blåbær og tyttebær og lignende lave vækster. Sjælden. Herhjemme kun taget i Jylland: Skt. Knuds Kilde ved Hjørring, Funder, Katholm Skov, Frederikshavn og Ulstrup ved Randers. (D++S.N.F. NT.).

8. *Calocoris fulvomaculatus* (De Geer) 1773.

Rødbrun til sortbrun med tæt nedliggende, filtagtige lyse hår. Hovedet med en lys plet ved hvert øje. Pronotum ofte med 2 utydelige sorte pletter, der støder sammen bagtil. Cuneus gul eller rødgul med en bred sort spids. ♀ er større og noget lysere end ♂.

Antenner brune, 2. led mørkere distalt, 3. led lysest proximalt. Tibier med små sorte torne i sorte punkter. Længde 6–7 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum bagtil med en gulbrun bagrand og median. Corium brunlig fortil lateralt . . . . . f. *versicolor* Sti.
2. Som 1, men corium er gulbrun, bagtil med 2 sorte pletter . . . . . f. *biplagiata* Sti.
3. Mørkebrun, pronotum med 2 utydelige sorte pletter, der

- støder sammen bagtil. Dækvinger gulbrune, bagtil med en utydelig mørk plet ..... f. *fulva* Sti.
4. Gulbrun, pronotum mediallyt med 2 sortbrune pletter. Corium bagtil med en rødbrun plet ..... f. *deliquata* Sti.
5. Lys gulbrun. Calli sorte eller røde. Dækvinger gule, næsten gennemskinnelige ..... f. *isabellina* Wh.

Lever på forskellige løvtræer og blomsterbuske. Imago fra sidst i juni til midten af august. Ligner meget en *Phytocoris*. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

9. *Calocoris striatellus* (Fabricius 1794).

(quadripunctatus Villers, ochromelas Gmelin).

(Fig. 71).*

Okkergul med sorte længdestriber. Pronotum i reglen med 4 sorte pletter og en i midten afbrudt sort stribe foran bagranden. Scutellum med en sort søm fortil, der undertiden er forsynet med 2 udløbere bagtil på hver side af medianen. Dækvingernes årer gule, sort eller brunt sømmede. Cuneus gul med sort spids. Membranen hvidlig eller brun med gule årer. Antenner med fin sort behåring. 1. led gult, 2. led med sort spids, 3. led sort, smalt gult proximalt, 4. led sort. Længde 7–8,5 mm.

Farvevariationer:

1. Dækvingernes årer med gule eller rødlige sømme .....
..... f. *fornicata* Fieb.
2. Oversiden næsten sort ..... f. *obscurata* Wagn.

En livlig og meget iøjnefaldende blomstertæge, som først og fremmest hører hjemme på blomstrende eg (*Quercus*). Imago optræder allerede først i juni, og efter æglægningen i hunblomsterne og egenes afblomstring kan de findes på alle slags planter til midt i juli måned. Den lever fortrinsvist zoophagt og træffes ret almindeligt. D++++.S.N.F.NT.).

* Navneændringen er meddelt af Kerzhner.

Adelphocoris Reuter

Meget store langstrakte arter, som meget ligner *Calocoris*. Oversiden fint rastreret og behåret. Dækvingernes siderande ofte smalt brune eller sorte. Issen urandet og uden tydelig længdefure. Antennerne er lange og leddene næsten lige brede. 2. led proximalt bredere end halsringen. Den store membrancelle spidsvinklet bagtil. Genitalsegmentet hos ♂ med en lille tand ved den venstre bagrand.

Arterne lever på græsser og urter og overvintrer i ægstadiet.

ARTSTABEL

1. Oversiden med skinnende, tilliggende, lyse hår og sorte tilliggende børstehår, særligt bagtil 2. *annulicornis* p. 100.
  - Oversiden med en tæt tilliggende lys behåring, uden sorte hår ..... 2.
2. Scutellum sort. Pronotum udbredt sorttegnet ..... 3.
  - Scutellum anderledes farvet, rødlig, rødbrun eller lys, oftest med 2 brune længdestriber ..... 4.
3. 1. antenneled ca. $0,67 \times$ hovedets bredde. 1. og 2. antenneled sort ..... 3. *seticornis* p. 101.
  - 1. antenneled på længde med hovedets bredde. 1. antenneled brunt, 2. led gulbrunt, sortbrunt distalt ..... *reicheli* p. 102.
4. Oversiden gulbrun, rødligbrun til rødlig sortbrun. 1. antenneled højst $0,67 \times$ hovedets bredde .. *ticinensis* p. 102.
  - Oversiden grågrønlig. 1. antenneled ca. $0,8 \times$ hovedets bredde ..... 1. *lineolatus* p. 99.

1. *Adelphocoris lineolatus* (Goeze) 1778. (Fig. 72).

Grågrøn eller gulgrøn. Scutellum med 2 brunlige længdestriber. Corium bagtil med en kort brunlig stribe eller plet og siderandene smalt sorte (hos *Calocoris norvegicus* er de ensfarvede med den øvrige del af corium). Cuneusspidsen brunlig. Antenner grønlige, noget rødere distalt. Snablen når til midthofterne. Femora grønlige med brune pletter,

tibier med kraftige sorte torne i små mørke punkter. Længde 7,5–9,5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden ensfarvet . . . . . f. *implagiata* Westh.
2. Pronotum med en sort plet ved hvert baghjørne . . . . .
 . . . . . f. *binotatus* Hahn.
3. Pronotum med sortbrune baghjørner, 2 sorte pletter som
 2. og calli sortbrune fortil . . . . . f. *bisbipunctata* Reut.

Arten findes på forskellige urter, men først og fremmest på ærteblomstrede (Papilionaceae), hvor disse vokser i fuld sol på ikke for tørre steder. Imago træffes fra midt i juli til september. I Amerika er det et skadedyr på lucernemarken (the alfalfabug). Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

En underart (eller varietet), *A. lineolatus baltrumensis* Schumacher, er beskrevet fra Nordtyskland. Oversiden er ensfarvet grågrøn, snablen når baghofterne, og størrelsen er kun 6–8 mm. Den angives at leve på strandkrageklo (*Ononis spinosa*) og kløver (*Trifolium*) ved saltvandskyster. Den er fundet i Holsten.

2. *Adelphocoris annulicornis* (Sahlberg) 1848.
(quadripunctatus Fabricius).

Grønlig eller grønliggul til brungul. Pronotum med 4 sorte pletter på en tværrække. Scutellum har ofte en brun median. Corium har bagtil en noget trekantet brunlig plet. Isse: øjebredden hos ♂ er ca. 1,25, hos ♀ ca. 1,67. Antennerne er brunlige. 1. led er omtrent på længde med hovedets bredde. 2., 3. og 4. led er brune med en lysere ring proximalt. Distalt er leddene sortbrune eller sorte i mere end en trediedel af længden. Længde 8–10,5 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum med 4 sammenflydende sorte pletter . . . . .
 . . . . . f. *confluens* Reut.

Nogle underarter er udskilt fra denne art. Herhjemme træffes *A. annulicornis innotatus* Reuter. Her er pronotum

næsten altid uden pletter. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1, hos ♀ ca. 1,5. 1. antenneled er ca. $0,85 \times$ hovedets bredde. 2., 3. og 4. led er mørke distalt, men aldrig sorte og højst mørke i ca. 1 fjerdedel af leddenes længde. Den lyse ring proximalt er ikke så påfaldende. Længde er 8–9 mm.

Der findes følgende farvevariationer:

1. Pronotum med en tværrække af 4 runde mørke pletter ..
..... f. *communis* Sti.
2. Pronotum medialt med 2 runde mørke pletter .....
..... f. *despoliata* Sti.

Den træffes særligt på stor nælde (*Urtica dioeca*) i skovbryn. Imago optræder fra sidst i juli til september. Underarten anses for at være boreal, og er ene om at repræsentere arten herhjemme. Den er fundet syd for Saksøbing og på den jyske vestkyst ved Rejsby. (D+.S.N.F.NT.).

3. *Adelphocoris seticornis* (Fabricius) 1775. (Fig. 73).

Oversiden sort eller sortbrun. Pronotums bagrand smal gul. Corium i reglen med gule længdestriber til siderne. Cuneus gul med sort spids. Femora sorte, gule distalt. Tibier med sorte torne, gulligbrune distalt. 3. og 4. antenneled rødligbrune. Længde 6,5–8,5 mm.

Farvevariationer:

1. Femora gulbrune til rødbrune, ofte plettede .....
..... f. *femoralis* Wagn.
2. Oversiden helt sort, cuneus rødlig fortil .....
..... f. *nigra* Reut.
3. Som 2, men corium smal lys fortil .....
..... f. *plagifera* Reut.
4. Oversiden gullig (immatur) ..... f. *pallidipennis* Reut.

Arten lever på urter i enge og skovbryn, særlig på vikkearter (*Vicia*). Imago fra midten af juli til september. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

Adelphocoris reicheli (Fieber) 1836.

Oversiden mørkebrun til sort med gule aftegn. Pronotum sort, bagrand, halsring og en trekantet plet fortil i midten gul. Clavus sort med lyse rande. Corium gulbrun med en sortbrun længdeplet bagtil. Cuneus gul med sort spids. Antenner brune, 3. og 4. led smalt gule proximalt. Længde 8-9 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum sort, bagranden smal lysegul .....
..... f. *kellneri* Sti.
2. Pronotum som 1., men udpræget rødbrun fortil .....
..... f. *breddini* Sti.

Arten lever på ærteblomstrede (Papilionaceae) i skovbryn. Imago fra midt i juli til sidst i august. Den forekommer ret spredt og er fundet ved Bremen. (D0.NT.).

Adelphocoris ticinensis (Meyer-Dür) 1843.

En lidt bredere art med rødligbrun til grønbrun overside. Clavus og corium mørke bagtil, corium med blodrøde eller rødbrune striber. Cuneus i reglen hvidgul med rødligesider, særlig fortil. Antenner rødbrune, 4. led ofte mørkere. Femora rødbrune, brunplettede. Længde 7-7,5 mm.

Farvevariationer:

1. Dækvinger sortbrune ..... f. *capitata* Jak.
2. Dækvinger brungule ..... f. *testacea* Sti.
3. Dækvinger grønlig ..... f. *virescens* Sti.

Findes i højmoser på forskellige urter. Imago i juli og august. En sydlig art, som er fundet lige syd for Elben og i 1 eksemplar (♂) på Öland. (D0.S.NT.).

Megacoelum Fieber

Gulbrune arter med røde og mørkebrune meget varierende tegninger. Issen med utydelig længdefure. Antennerne er længere end kroppen, 3. og 4. led på tykkelse med 2. led. Femora og tibier rødliges, bagtibier ofte med røde striber. Lever zoophagt på træer og overvintret i ægstadiet.

ARTSTABEL

1. Oversiden med sorte oprette hår. Tibier langs ydersiden med lange sorte torne. Bagtibierne langs indersiden med lange sorte hår, som er længere end tibiernes diameter ..
..... *beckeri* p. 103.
- Oversiden næsten nøgen. Tibier udvendig med korte sorte torne. Bagtibier langs indersiden med korte sorte hår, kortere end tibiernes diameter .. 1. *infusum* p. 103.

Megacoelum beckeri (Fieber) 1870.

Oversiden bleg gulbrun, ♂ mørkere end ♀. Pronotum ofte fortil med 4 rødlige længdestriber, bagranden altid smal lys. Corium og clavus mørke bagtil. Cuneus rødlig med mørk forrand. Antenner rødbrune, leddene rødere distalt. Længde 6,5–8 mm.

Farvevariationer:

1. Helt lys uden mørke aftegn ..... f. *strigipes* Reut.
2. Kun mørk på pronotums bageste del .. f. *lethierryi* Fieb.
3. Scutellum sortbrun med lyse sider, corium bagtil med en sortbrun plet ..... f. *fusca* Sti.
4. Gulbrun med brune tegninger. Cuneus ofte helt sortbrun ..... f. *fasciata* Jak.
5. Helt sort, kun hoved og halsring rødbrune .....
..... f. *ruficeps* Reut.

Lever på skovfyr (*Pinus silvestris*). En midteuropæisk art, som er fundet i flere tilfælde i Slesvig-Holsten. (D0.NT.).

1. *Megacoelum infusum* (Herrich-Schaeffer) 1839.

Noget mindre og mørkere end foregående art, hyppigt næsten ensfarvet, undertiden orangefarvet med brune aftegn. Pronotum og corium kan være mørkere bagtil. Clavus ofte med en mørk længdeplet fortil. Antenner rødlige eller gulbrune. 3. led smalt lyst proximalt. Længde 6–7,5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden næsten ensfarvet rødgul. Scutellum med mørk median ..... f. *reuteri* Sti.

2. Pronotum næsten helt brunsort, scutellum helt brunsort
 ..... f. *infuscata* Sti.

Et aften- og natdyr, som lever på lind (*Tilia*) og eg (*Quercus*). Imago træffes fra midt i juli og til ind i august. Meget sjælden. Taget på småbladet lind (*Tilia cordata*) ved Ulfhale på Møn i august for over 100 år siden. Desuden er den taget enkelte steder i Syd- og Mellemsverige. (D+.S.N. F.NT.).

Capsaria Burmeister

SLÆGTSTABEL

1. Issen med nakkeliste. Undertiden findes den kun lateralt, men så er dyret ensfarvet grønt (fig. 20a) ..... 3.
- Issen uden nakkeliste, ikke ensfarvet grøn ..... 2.
2. Dækvingerne ensfarvede sorte. Hovedet mere end halvt så bredt som pronotum ..... *Capsus* p. 105.
- Dækvingerne sorte med gule eller røde aftegn og næsten nøgne ..... *Liocoris* p. 108.
3. Oversiden tæt besat med hvide eller gyldne meget let affaldende hår ..... 4.
- Oversiden uden sådan behåring ..... 5.
4. Pronotums halsring ca. dobbelt så bred som 2. antenneled. Bagtarsens 1. led set fra siden på længde med 2. led. Tibier med fine lyse torne. Længde under 4 mm. .... *Charagochilus* p. 109.
- Halsringen ikke bredere end 2. antenneled. Bagtarsens 1. led kortere end 2. Tibiernes torne kraftige og mørke. Længde over 4 mm ..... *Polymerus* p. 110.
5. Bagtarsens 3. led set fra siden længere end 2. (fig. 20b) ..... 9.
- Bagtarsens 3. led ca. så langt som 2. eller lidt kortere (fig. 20b) ..... 6.
6. 2. antenneled højst så langt som hovedets bredde. Rødbrune arter på ca. 4,5–5 mm ..... *Agnocoris* p. 116.
- 2. antenneled længere end hovedets bredde ..... 7.

7. Scutellum med opret behåring i hvert fald på den forreste del. Længde under 5,5 mm . . . . . *Orthops* p. 118.
- Scutellum med tilliggende behåring. Længde over 5,5 mm . . . . . 8.
8. Tibier med en $\pm$ tydelig brun plet helt proximalt og udvendig. Dækvingerne tæt og dybt punkterede. Pronotum og scutellum gulgrå $\pm$ sorttegnede *Exolygus* p. 125.
- Tibierne uden brun plet proximalt, men undertiden lidt mørkere. Dækvingernes punktering fladere. Pronotum og scutellum grønne undertiden $\pm$ mørkttegnede . . . . . *Lygus* p. 131.
9. Hoved og pronotum sort. Oversiden iøvrigt grøn . . . . . *Zyginus* p. 137.
- Oversiden anderledes farvet . . . . . 10.
10. Oversiden gul, brun eller sort. Pronotum groft punkteret, undtagen på calli. Lever på fyr *Camtozygum* p. 115.
- Oversiden grøn eller lysefrøn. Pronotums bageste del tydeligt rastret. Lever på løvtrær *Plesiocoris* p. 137.

Capsus Fabricius. (Rhopalotomus Fieber)

Slægten består af sorte, robuste arter. Issen er uden nakkeliste. Pronotum har en tydelig halsring og er sort eller gulbrun. Dækvingerne er kraftigt punkterede eller rastrede og altid sorte. 2. antenneled er tydeligt opsvulmet mod spidsen (fig. 20c), 3. og 4. led forholdsvis meget tyndere.

ARTSTABEL

1. Pronotums sider helt lige. 2. antenneled på midten brat kølleformet opsvulmet og på det bredeste sted ca. 3–4 $\times$ så tykt som proximalt (fig. 20c). Midttibierne i reglen med 2 $\pm$ lyse ringe, den ene helt proximalt, den anden lidt distalt for midten . . . . . 1. *ater* p. 106.
- Pronotums siderande lidt konkave. 2. antenneled regelmæssigt fortykket hos σ , hos ♀ mere brat fortykket. Det bredeste sted kun 2–3 $\times$ så tykt som proximalt (fig. 20c). Midttibierne i reglen kun med een $\pm$ tydelig lys ring . 2.

2. Pronotum tæt besat med halvt oprette brune hår og med spredte dybe porer. Midttibierne i reglen med en lys ring proximalt ..... *pilifer* p. 106.
- Pronotum med uregelmæssig fordelte, tilliggende, brune hår og med flade porer eller $\pm$ rastreret. Midttibierne i reglen med en $\pm$ tydelig lys ring på den yderste halvdel ..... 2. *wagneri* p. 108.

1. *Capsus ater* (Linné) 1758. (Fig. 74).

Oversiden sort med lyse tilliggende hår. Membranen mørk med en lys plet lateralt. Antenner sorte, hos ♀ kan 1. og 2. led være $\pm$ rødgyldne, hvilket sjældent ses hos ♂. Den opsvulmede del af 2. led er ca. dobbelt så tyk som 1. led. 3. led er hvidligt proximalt. Benene er oftest sorte, undertiden dog gulligrøde med brune eller sorte tegninger.

Hos ♂ er højre paramer ret slank, godt $3 \times$ så lang som bred. Venstre paramers hypofyse er noget krummet og med en forlænget afrundet spids (fig. 20d). Længde 5–6,5 mm.

Farvevariationer:

1. Hoved, pronotum, ben og 1. antenneled gult (♀) .....
..... f. *semiflava* L.
2. Kun hoved og ben gulrøde ..... f. *rutilla* Sti.
3. Sort, men 1. antenneled gulrødt proximalt, femora gulrøde med 2 brune ringe og tibierne lyse proximalt .....
..... f. *tyrannus* Fieb.
4. Helt sort, kun tibierne brune ..... f. *nigripes* Strobl.

Træffes på forskellige planter på tørre lokaliteter. Overvintrer som æg. Imago træffes fra juni til hen i august. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

Capsus pilifer Remane, 1950.

Sort overalt, men 3. antenneled proximalt, issens bagrand, 1. tarsalled og en ring proximalt på tibierne kan være brunrøde.

Hos ♂ er højre paramer slank, tykkest mod spidsen og godt $2 \times$ så lang som bred. Venstre paramer er lidt spink-

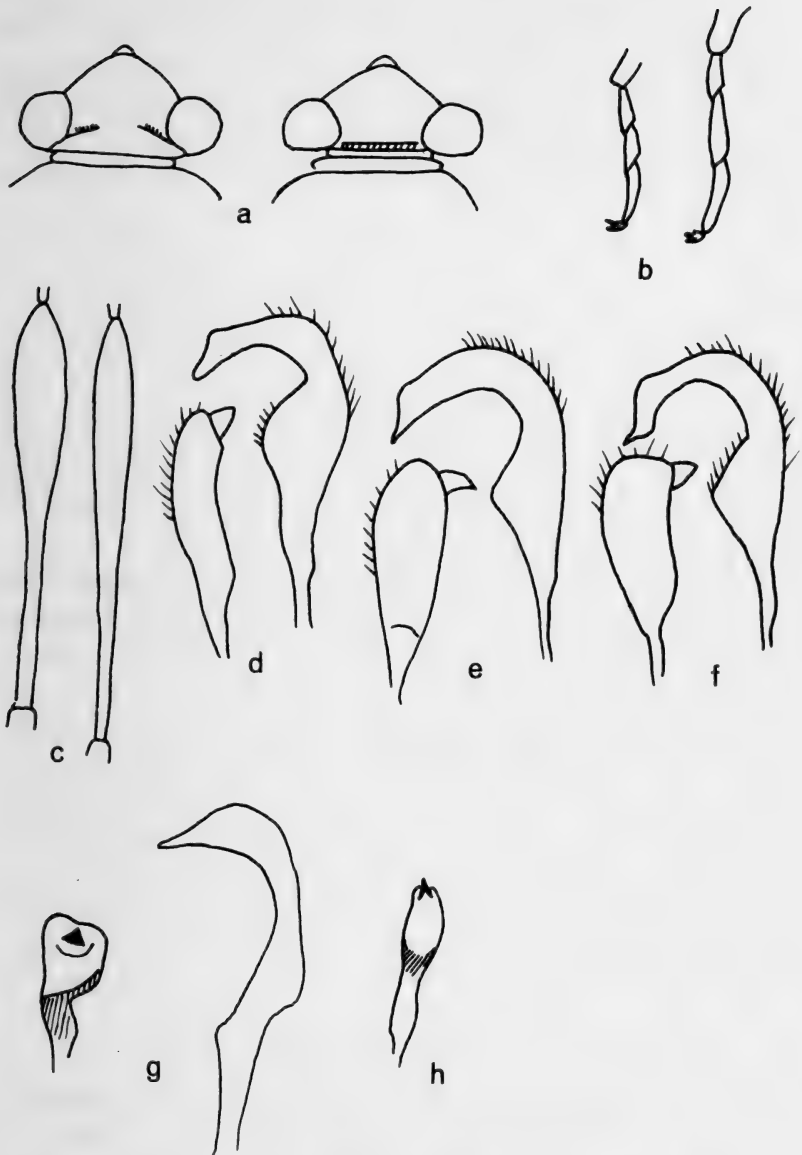

Fig. 20. Capsaria. a: Til venstre hovedet af *L. pabulinus* til højre af *E. pratensis*. b: Til venstre bagfodsleddet hos *Plesiocoris rugicollis* til højre hos *E. pratensis*. c: Til venstre 2. antenneled hos *C. ater* til højre hos *C. wagneri*, begge ♂♂. Derefter højre og venstre paramer hos d: *C. ater*. e: *C. wagneri*. f: *C. pilifer*. g: *P. unifasciatus*. (Efter Wagner 1952, skematisk). h: Højre paramer hos *P. brevicornis*.

lere, og på hypofysen findes en noget udtrukket spids (fig. 20f). Længde 5–5,5 mm.

Arten er fundet på blåtop (*Molinia coerulea*) i moser og på lave hedearealer blandt andet i Slesvig-Holsten. Den overvintrer som æg, og imago træffes fra midt i juni til august. (D0.NT.).

2. *Capsus wagneri* Remane, 1950.

Ligner meget ovennævnte art i farvefordelingen, men den distale del af femora og 2. og 3. tarsalled kan også være lysere. Den opsvulmede del af 2. antenneled er som hos forrige art kun ca. $1,5 \times$ så tyk som 1. led. Issen har en længdefure i midten og en svag rest af en nakkeliste ved hvert øje. Pronotum er forsynet med flade, med hinanden forbundne porer og kan virke rastreret.

Hos ♂ er højre paramer kort og tyk, lidt mere end $2 \times$ så lang som bred. Venstre paramer har en ret grov hypofyse med en tynd spids (fig. 20e). Længde 5–6,5 mm.

Farvevariationer:

1. Benene overvejende gulrøde . . . . . f. *rufescens* Rem.

Denne art lever på rørhvene, særlig engrørhvene (*Calamagrostis canescens*) på fugtige steder. Imago træffes tilsyneladende kun i kort tid sidst i juli. Den er taget enkelte steder herhjemme (Rude Skov). Den er sikkert ikke så sjælden og ofte forvekslet med *C. ater*. I Sverige er den taget i Skåne og i Uppland. (D++S.F.NT.).

Liocoris Fieber

Kroppen er oval, næsten nøgen og glinsende. Issen er urandet. 2. antenneled er kortere end 3. + 4. led. Kun een art:

1. *Liocoris tripustulatus* (Fabricius) 1781. (Fig. 75).

Meget variabelt farvet i gult og sort. Hovedet er gult med 3 sorte pletter fortil. Pronoum er sort med et uregelmæssigt gult mærke fortil. Scutellum er i reglen gul. Dækvingerne er

sorte, clavus gul ved indervinklen, og corium er gul fortil med et bredt gult tværbånd på midten. Cuneus er gul med sort spids og forrand. Antennerne er gullige. 1. led er brunt distalt, og 2. led er brunt distalt og proximalt. 3. og 4. led er brune, 3. led dog gult proximalt. Benene er gulbrune med brune ringe og pletter. Længde 4,5–5 mm.

Farvevariationer:

Farven og farvefordelingen ændres med alderen, og der er derfor beskrevet en del former. Det nye imagostadium, som kommer frem midt i juli, er overvejende gult, men farven bliver med tiden mørkere. Hen i september er imago overvejende sort, og efter overvintringen bliver de gule partier ofte orangefarvede.

Arten træffes fortrinsvis på stor nælde (*Urtica dioeca*) og vild kørvel (*Anthriscus silvestris*) på ikke for tørre steder i skovbryn og i grøftekanter. Den er livlig og selskabelig og findes meget sent på året. Hen i november gemmer den sig og overvintrer i hule knækkede stængler. De overvintrede individer dør i løbet af juni måned efter æglægningen. Dyrene kan være stærkt olieholdige. Almindelige overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

Charagochilus Fieber

Oversiden hvælvet og kraftig punkteret. Issen er tydelig randet, og pronotums halsring er bred og flad. Herhjemme kun een art:

1. *Charagochilus gyllenhali* (Fallén) 1807. (Fig. 76).

Oversiden er sort eller mørkebrun, kraftig og tæt punkteret og tæt dækket af pletdannende, let affaldende, metallisk glinsende tilliggende hår. Mellem disse findes halvt oprette sorte hår. Hovedet er sort med en gulbrun plet ved hvert øje. Pronotums bagrand, scutellums spids, coriums forreste og bageste del samt ofte lidt af yderranden og indervinklen er ± gulbrune. Cuneus er rødlig og delt fra corium ved en kraftig indkærvning ved yderranden. Membranen er ofte

lidt forkortet og brat nedadbøjet. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,9, hos ♀ lidt over 2. Antennerne er blege, 1. led er brunt proximalt. Benene er gule ± mørkttegnede. Længde 3–4 mm.

Arten lever på snerre (*Galium*), men træffes også på andre urter, ofte på lidt tørre sandede steder. Den overvintrer i imagostadiet i planteaffald eller på nåletræer. Den nye generations imago træffes fra juli måned. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

Polymerus Hahn

Oversidens farve er mørkebrun til sort med ± hvide eller røde aftegn. Kroppen er dækket af lyse tilliggende krumme hår og derimellem spredte, mørke, halvtoprette hår. Issen er randet. Pronotums punktering er utydelig, og halsringen er ikke tykkere end 2. antenneled. Bagtarsens 1. led er tydeligt kortere end 2. led. Tibierne har sorte torne og er ofte mørkere proximalt og distalt. Membranen er mørk med lyse årer.

Arterne lever på urter, særlig på snerre (*Galium*), og overvintrer i ægstadiet.

ARTSTABEL

1. Pronotum, scutellum, corium og clavus sorte. Cuneus ofte delvis gulbrun. (Underslægten *Polymerus* s. str.) . . . . . 1. *nigritus* p. 111.
- Pronotums bagrand, scutellums spids og mindst en del af corium altid gule. Cuneus ofte delvis rød. (Underslægten *Poeciloscytus* Fieber). . . . . 2.
2. Coriums yderrand i hele længden meget smal sort (se dog *vulneratus*) . . . . . 3.
- Coriums yderrand gul, i det mindste hvor corium er gul . . . . . 4.
3. Pronotums forreste del sort, og forhjørnerne med en kantet dybsort plet . . . . . *cognatus* p. 111.
- Pronotums forreste del delvis eller helt lys, uden sort plet ved forhjørnerne . . . . . 2. *vulneratus* p. 112.

4. Cuneus uden rød farve, sort over hele midten. 2. antenneled kortere end pronotums bredde 3. *brevicornis* p. 113.
 – Cuneus delvis rød på midten og med en sort plet ved yderranden. 2. antenneled længere end pronotums bredde hos ♂, mindst $0,9 \times$ pronotums bredde hos ♀ . . . . . 5.
5. Øjnene små. Isse: øjebredden hos ♂ ca. 1,6, hos ♀ ca. 2,2. Set forfra er hovedet højere end bredt. 2. antenneled i reglen næsten helt mørkt . . *microphthalmus* p. 113.
 – Øjnene større. Isse: øjebredden hos ♂ 1–1,3, hos ♀ 1,5–1,7. Set forfra er hovedet bredere. 2. antenneled er ± lyst . . . . . 6.
6. Corium i reglen sort og kun lidt gul fortil og ved inderog ydervinkler. 4. antenneled ca. $1,2 \times 3$. led . . . . .
 . . . . . 4. *palustris* p. 114.
 – Corium meget gulere. 4. antenneled på længde med 3. . . . .
 . . . . . 5. *unifasciatus* p. 114.

1. *Polymerus nigritus* (Fallén) 1829. (Fig. 77).

Oversiden med guldglimsende tilliggende hår. Issen er sort, ofte med en gul plet ved hvert øje. Corium er undertiden smal gul bagtil. Cuneus er sort, spidsen og forranden gul eller gulrød. Antennerne er sorte, undertiden er 2. og 3. led brunlige på midten. Midttibierne har $2 \pm$ tydelige lyse ringe. Længde 4–5 mm.

Arten lever på snerrearter (Galium), særlig på burre-snerre (Galium aparine) og gul snerre (Galium verum) på ikke for tørre steder. Imago træffes fra midten af juni til september. Ikke almindelig. Taget ved Nykøbing Falster, Vejle, Svendborg, i Københavns omegn og på Læsø. (D+++ S.N.F.NT.).

Polymerus cognatus (Fieber) 1858.

Oversiden med mere sølvglinsende, tilliggende hår. Issen er sort med en smal gul rand ved hvert øje. Clavus er sort, gul fortil og bagtil. Corium er gul med et ± tydeligt sort takket tværbånd bagtil. Cuneus er rødbrunlig, rødlig medi-

alt og med lys spids og forrand. 1. antenneled er sort og ofte brunligt på midten. 2. led er lysere, men mørkt proximalt. Hos ♂ er det fortykket og ca. $0,5 \times 1$. led. Hos ♀ er 2. led betydeligt kortere. Femora er brunrøde eller sorte med lyse aftegn. Længde 3,5–4,5 mm.

Arten lever på arter af salturtfamilien (Chenopodiaceae) som sodaurt (*Salsola kali*), melde (*Atriplex*) og gåsefod (*Chenopodium*). Imago træffes fra juli til september. Den er endnu ikke fundet herhjemme, men i Sverige er den taget på Gotska Sandö. (D0.S.F.NT.).

2. *Polymerus vulneratus* (Panzer) 1806.

Den lyseste af arterne. Oversiden er gulliggrøn, sortpletlet og med sølvglinsende tilliggende hår. Hovedet er lyst med en sort tegning i panden. Pronotum har sorte baghjørner og ofte også sorte calli. Scutellum har en sort forrand. Clavus er mørkere end corium, som er mørkest medialt og med 1–2 brune striber bagtil. Cuneus er rød med en ± tydelig sort plet ved yderranden og med gulgrøn spids og forrand. Antennerne er gule, grønlig eller lysebrune, 2. led er undertiden mørkere distalt. Femora er sortplettede, mørkere distalt. Længde 4–5 mm.

Farvevariationer:

1. Hele oversiden ensfarvet gulgrøn, kun scutellum ofte med en mørk forrand ..... f. *unicolor* Sti.
2. Som 1, men pronotum med mørke baghjørner og corium bagtil med 2 brune strøg ..... f. *media* Sti.
3. Pronotum, scutellum og corium med udbredt mørk tegning. Clavus sortbrun på midten. Clypeus sort. Panden med en sort plet og issen sort bagtil .. f. *intermedia* Jak.

Arten er meget variabel. På de meget lyse individer kan den i tabellen nævnte sorte rand på corium være utydelig.

Den lever på solrige meget tørre steder på mange forskellige slags urter. Imago træffes fra juni til august. Ikke ualmindelig, men ret stedegen. (D+++S.F.NT.).

3. *Polymerus brevicornis* Reuter, 1878.

Arten ligner *P. unifasciatus* meget, men er lidt mindre og mangler helt den røde farve. Clavus er sort, undertiden gul helt bagtil. Cuneus er sort med gul spids og forrand. Antennerne er gulbrune. 2. led er gult, lidt mørkere distalt. Dets længde er hos ♂ 0,9, hos ♀ 0,8 × pronotums bredde. 3. og 4. led er brune og tilsammen lidt længere end 2. led. Tibierne er gule med sarte gule torne, mellem- og bagtibi-erne dog ofte med brune torne og smalt mørkebrune eller sorte distalt. – Hos ♂ er højre paramer meget lille og med en stærkt sklerotiseret spids. Paramerlegemet under spidsen er næsten farveløst (fig. 20h). Længde 4–5 mm.

Farvevariationer:

1. Hovedet sort med strågul pande. Pronotum hvidgul undertiden ± brunlig (immature) . . . . . f. *pallidinotata* Sti.
2. Som 1, men pronotum sort med smal gul baggrund . . . . .
 . . . . . f. *juncta* Sti.

Arten lever på snerre, særlig på gul snerre (*Galium verum*), på solrige, sandede steder. Imago findes i juli og august. Almindelig, men ret stedegen. (D+++S.F.NT.).

Polymerus microphthalmus Wagner, 1951.

Ligner ligeledes *P. unifasciatus* meget. Hovedet er forholdsvis lille og sort. Issen har en gul plet ved hvert øje. Clavus er sort, smal lys bagtil. Corium er gul med en stor uregelmæssig sort plet bagtil, hvor inder- og ydervinkler er lyse. Cuneus er rød med en stor sort plet ved yderranden og smal gul ved spids og forrand. Antennerne er brune til sorte. 2. led er meget mørkt, næsten sort, og kun smalt lyst proximalt. Set forfra er hovedet smallere og højere end hos andre polymerusarter. Længde 4,5–6 mm.

Arten lever på gul snerre (*Galium verum*), og imago træffes fra juni til september. Den er boreomontan og findes i Mitteleuropas bjergegne. Den er tilsyneladende ikke så sjælden i Sverige og Norge. Det sidste sted er den visse steder den almindeligste polymerusart. (D0.S.N.F.).

4. *Polymerus palustris* Reuter, 1905.

Oftest meget mørk. Pronotum og scutellum oftest helt sorte. Corium sort, kun gul helt fortil og undertiden smalt gul helt bagtil ved inder- og ydervinkel. Cuneus er rød med en sort plet midt på sideranden og gul eller rød ved spids og forrand. Antennerne gulbrune. 2. led $\pm$ sort distalt. 3. og 4. led mørkebrune.

Hos σ ligner paramererne meget forholdene hos *brevicornis*, men de er noget større. Længde 4,8–6 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum med gul bagrand. Corium sort, men med en mere udbredt gul farve, særlig bagtil (se under *P. unifasciatus*) ..... f. *centralis* Wagner

Arten lever på kærserre (*Galium palustre*) på fugtige steder, hvor den ofte træffes med *Cyrtorhinus caricis* og undertiden også *Teratocoris paludum*. Imago findes fra sidst i juni til midten af august. Stedegen og ikke almindelig. (D+++S.F.NT.).

5. *Polymerus unifasciatus* (Fabricius) 1794. (Fig. 78).

Sort med gule, meget sjældent rødlige aftegn og tæt besat med guldglimsede tilliggende hår. Hovedet er sort, issen gullig ved øjnene. Pronotums bagrand er oftest gul. Clavus er sort. Corium er gul med en stor uregelmæssig plet bagtil. Cuneus er rød med en sort plet ved yderranden og gul ved spids og forrand.

Antennerne er rødbrune. 2. led er lyst, mørkere helt distalt. Kun sjældent er det hos σ udbredt sort. 3. og 4. led er mørkebrune. Femora er gulbrune eller rødbrune med mørkebrune pletter og ringe.

Hos σ er højre paramer kort og bred. Den er som sædvanlig farveløs på det distale stykke, og den stærkt sklerotiserede spids er klemt ned i paramerlegemet. Venstre paramer har næsten ingen sanseknode, og distalt er den udvidet og danner et ret ukarakteristisk hoved (fig. 20g). Længde 5–7 mm.

Farvevariationer:

1. Corium gul kun med en smal sort stribe bagtil .....
..... f. *transista* Sti.
2. Corium gul, bagtil med 2 adskilte sorte aftegn .....
..... f. *disjuncta* Wagn.
3. Corium overvejende sort, bredt gul fortil og med gule
inder- og undertiden også ydervinkler bagtil. Ligner *P.*
palustris f. *centralis* meget ..... f. *lateralis* Hahn.

Findes på mange forskellige slags urter, dog særlig på gul snerre (*Galium verum*), hvor den lever selskabeligt, ofte sammen med *C. gyllenhali*. Imago træffes fra juli til ind i september. Den almindeligste Polymerusart herhjemme. (D++++.S.N.F.NT.).

Camptozygum Reuter

Oversiden med en fin lys behåring. Hovedet er forholdsvis stort, dets bredde ca. 0,67 × pronotums bredde. Bagtarsens 2. led meget kortere end 3. led. Herhjemme findes kun een art:

1. *Camptozygum aequale* (Villars) 1789.
(*pinastri* Fallén). (Fig. 79).

Oversiden er hos nominatformen sort, men meget ofte er den brun eller lysebrun. Hovedet er gulbrunt med mørke tegninger. Pronotum og scutellum er glinsende og tydeligt og spredt punkterede. Pronotums halsring er altid gul. Membranen er rødbrun med brune årer. Antennerne er lysegule, 3. og 4. led er mørkere og tilsammen kortere end 2. led. Benene er gulbrune, femora er mørkprykkede distalt. Tibierne har brune eller røde ringe. Længde 4–5 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum med røde calli. Oversiden gulbrun .....
..... f. *maculicolis* Muls et Rey.
2. Pronotum gulbrun, sortbrun fortil ..... f. *fieberi* Sti.
3. Pronotum sort, oversiden sortbrun. Corium lysere, men
mørk til siderne og bagtil ..... f. *pinastri* Fall.

Arten lever på fyr (Pinus), hvor alle farvevariationerne kan findes samtidig. Imago træffes fra juli til september. Overvintring i ægstadiet. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

Agnocoris Reuter

Slægten er karakteriseret ved de meget korte antenner, navnlig det meget korte 2. led. Bagtarsens 3. led er ubetydeligt længere end 2. led.

ARTSTABEL

1. 1. antenneled så langt som øjets bredde. 2. led hos ♀ meget kortere, hos ♂ lidt kortere end hovedets bredde ..
..... 1. *rubicundus* p. 116.
- 1. antenneled længere end øjets bredde. 2. led så langt som hovedets bredde ..... *reclairi* p. 118.

1. *Agnocoris rubicundus* (Fallén), 1829. (Fig. 80).

Kropsformen ret bred. Oversiden gulrød til rødbrun, undertiden mørkt tegnet og tæt besat med korte, lyse tilliggende hår. Scutellum med lys spids og median. Spidsen af cuneus mørk eller rød. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,2, hos ♀ ca. 1,4. Nakkelisten er lidt smallere på midten. Antennerne er rødbrune, 2. led er ubetydeligt længere end 3. + 4. led. Benene er gule med mørke tegninger. Tibierne har lyse torne.

Hos ♂ er venstre paramer slank og sanseknuden noget fremstående. Hypofysen er stærkt krummet. Højre paramer har en kraftig siderettet hypofyse. (Fig. 21a). Længde 4,5–5 mm.

Farvevariationer:

1. Almindeligt farvet, men længden kun ca. 3,5 mm .....
..... f. *minor* Reut.
2. Mørkerød til rødbrun. Pronotum mørk i alle 4 hjørner. Scutellum med 2 sorte pletter. 2. antenneled sortbrunt proximalt og distalt ..... f. *fuscoangulata* Sti.
3. Mørkere end 2. Scutellum kun med 2 små gullige pletter ved forranden ..... f. *variegata* Sti.

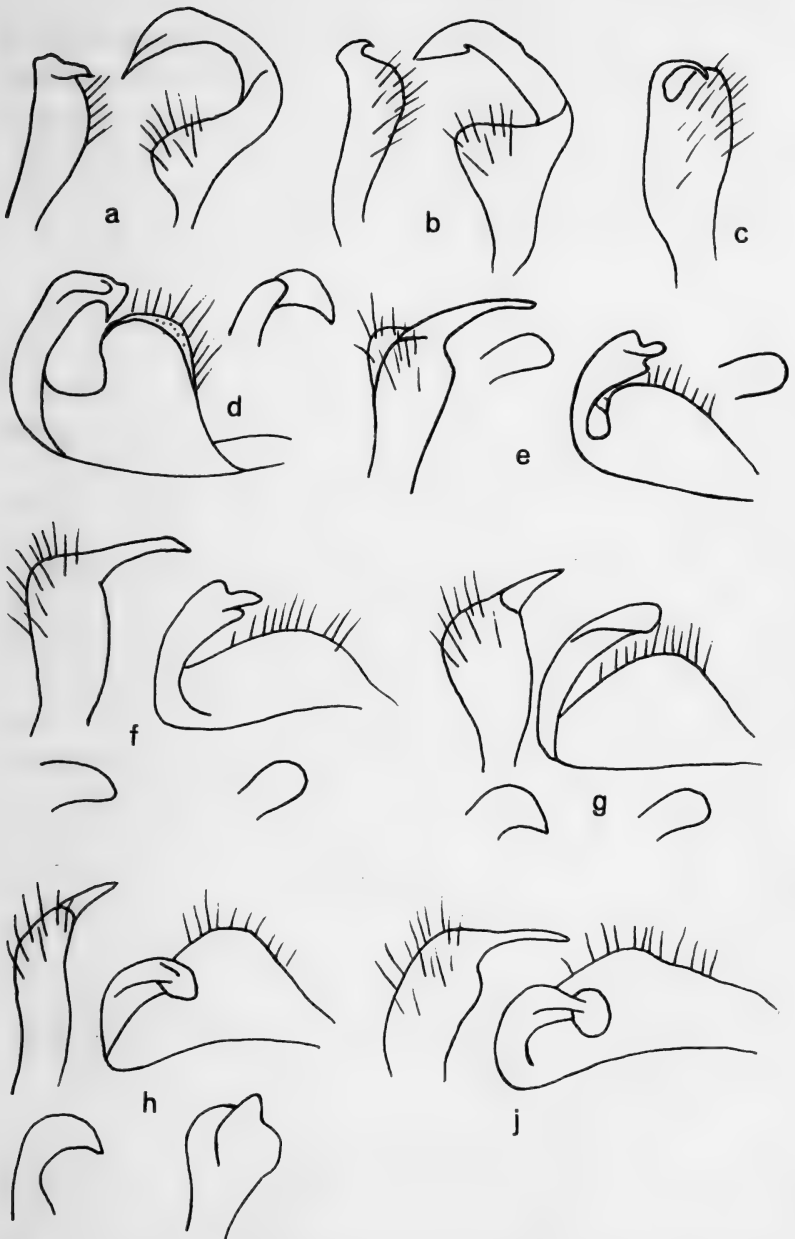

Fig. 21. Højre og venstre paramer hos a: *Agnocoris rubicundus*. b: *A. reclairi*. c: Højre og d: Venstre paramer hos *Lygus pabulinus*. e: *L. contaminatus*. f: *L. viridis*. g: *L. limbatus*. h: *L. spinolai*. j: *L. lucorum*. (b: efter Wagner 1952).

4. Sort rødbrun, men pronotums forrand, bagrand, calli og median gule ..... f. *collaris* Wagn.

Lever på pil (*Salix*) og særligt på småbladede pilearter. Sjældnere findes den på poppel (*Populus*). Den overvintrer i imagostadiet. Almindelig mange steder, særlig sidst på sommeren. (D++++.S.N.F.NT.).

Agnocoris reclairi (Wagner), 1949.

Ligner *rubicundus* meget, men er lidt slankere og lidt længere. Farven er lys okkergul til rødlig eller brunlig. Scutellum med gul spids og ofte også med gullig median. Cuneus delvis rød. Membranen rødbrun med gullige årer.

Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,3, hos ♀ ca. 1,5. Antenner gulbrune, 2. led smalt sort distalt.

Hos ♂ er venstre paramer langstrakt, vinkelbøjet og med en stærkt fremtrædende sanseknude. Højre paramer har en lille, stærkt krummet spids, og kroppen proximalt herfor er stærkt fremhævet (fig. 21b). Længde 4,7–5,5 mm.

Artens levevis er som hos foregående art, med hvilken den har været forvekslet. Den er udbredt i hele Tyskland og er nordligst fundet i Østholsten og ved Lübeck. (D0.NT.).

Orthops Fieber

Arterne under denne slægt er små og sjældent helt grønne. Tibierne er oftest ensfarvede lyse, kun hos de sidste 3 arter kan der være en mørk længdestribe. De sidste 2 arter er svære at skelne fra hinanden. Her følges *Tamaninis* definition.

ARTSTABEL

1. Alle tibiernes torne er mørkebrune eller sorte, kraftige og oprette. Tornenes længde er større end tibiernes diameter ..... 1. *atomarius* p. 119.
- I det mindste er fortibiernes torne fine og lyse ..... 2.
2. Alle tibiernes torne er lyse ..... 3.
- Bagtibiernes torne er sorte eller sortbrune ..... 5.

3. Snablen når til baghofterne eller forbi disse ..... 4.
 – Snablen når ikke forbi midthofterne .. *montanus* p. 120.
4. Snablen lang, når til 2. bagkropsled. 3. antenneled mindst så langt som hovedets bredde. Cuneus med blodrød spids ..... 2. *rubricatus* p. 120.
 – Snablen når højst lidt forbi baghofterne. 3. antenneled ca. $0,67 \times$ hovedets bredde. Cuneus med rødbrun eller sort spids ..... 3. *cervinus* p. 121.
5. Clavus som regel lys langs yderranden. Spidsen af cuneus $\pm$ mørk, ofte helt lys. Isse: øjebredden hos σ ca. 1,5, hos ♀ ca. 1,7. Panden ofte med en noget kantet sort plet (fig. 22c) ..... 4. *campestris* p. 122.
 – Clavus ofte kun lys bagtil og udvendig. Spidsen af cuneus altid ret bredt sort eller rødbrun ..... 6.
6. Panden ofte med en udelt, $\pm$ rund, sort plet (fig. 22b). Isse: øjebredden hos σ 0,9–1,2, hos ♀ 1,3–1,5 .....
 ..... 5. *kalmi* p. 123.
 – Panden med en fra oven todelt sort plet (fig. 22a). Isse: øjebredden hos σ 1,2–1,5, hos ♀ 1,4–1,7 6. *basalis* p. 124.

1. *Orthops atomarius* (Meyer-Dür), 1843.

Oversiden rødligbrun til brun med mørke tegninger. Vinger og pronotum tæt og groft punkterede og med fine lyse hår. Hovedet er hos σ mørkt, hos ♀ lyst og hos begge med et

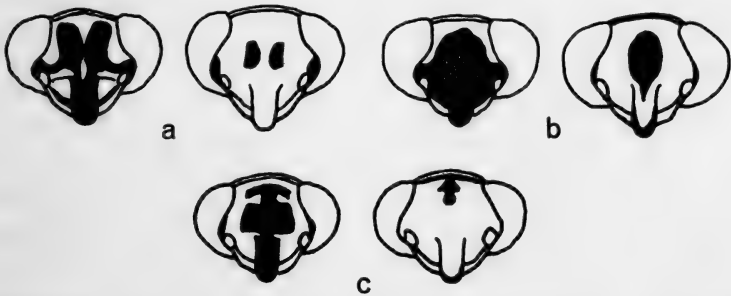

Fig. 22. Pandepletten hos *Orthops*. Til venstre en mørkfarvet σ til højre en lystfarvet ♀ hos a: *O. basalis*. b: *O. kalmi*. c: *O. campestris*. (Efter Tamanini 1951).

utydeligt længenedtryk. Scutellum har hos ♂ en mørk median. 1. antenneled er gullig eller grønligt. 2. led er grønlig og bredt sort distalt. Det er hos ♂ på længde med, hos ♀ $0,75 \times$ pronotums bredde. 3. og 4. led er mørkebrune. Membranen er lys røgr brun med hvidlige årer og talrige mørke pletter. Længde 4–5 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum, scutellum og dækvinger gulbrune. Corium sort i indervinkler og baghjørner ..... f. *martini* Sti.
2. Som 1, men dækvinger uden mørke tegninger ..... f. *negata* Sti.

Arten lever udelukkende på nåletræer, særlig gran (*Abies* og *Picea*). Den overvintrer i imagostadiet og træffes fra april til oktober. Ret sjælden. Taget på gran i Dyrehaven. Desuden taget i Madskov i Sønderjylland og ved Knuthenborg på Lolland. (D++NT.).

Orthops montanus (Schilling), 1836.

Gulbrun. Scutellums forrand, clavus mediallyt og corium bagtil rødlig. Antenner rødbrune, 2. led sort proximalt og distalt og på længde med 3. + 4. led eller lidt mindre. 3. led $0,7 \times$ 2. led, som er $0,6 \times$ pronotums bredde. Længde 5–5,8 mm.

Arten er taget på fyr (*Pinus*), men også på skræppe (*Rumex*) på fugtige steder i Mitteleuropas bjergeegne. Den er een gang i forrige århundrede taget i Småland i Sverige. (D0.S?).

2. *Orthops rubricatus* (Fallén) 1807.

Ret slank og langstrakt, gul eller brun med et rødligt skær. Oversiden fint gulhåret. Corium bagtil rødlig. Membranen røgr brun med gule eller røde årer. Antenner gule, 2. led mindst så langt som pronotums bredde. 3. og 4. led mørkebrune og tilsammen så lange som 2. led. Ben gule, femora med røde tegninger. Længde 4–5 mm.

Farvevariationer:

1. Gulgrå til okkergul ..... f. *flava* Sti.
2. Oversiden helt karmosinrød ..... f. *loewi* Reut.
3. Hoved, pronotum og scutellum sortbrune med gullige aftegn ..... f. *spadix* Sti.
4. Som 3, men corium er også brunt lateralt. Cuneusspidsen mørkebrun ..... f. *marginata* Sti.
5. Som 4, men hoved og pronotum brunrødt .....
..... f. *testacea* Sti.

Arten lever på nåletræer, særlig på gran (*Picea*), sjældnere på fyr (*Pinus*). Den overvintret i ægstadiet, og imago træffes fra sidst i juli til september. Almindelig overalt. (D++++. S.N.F.NT.).

3. *Orthops cervinus* (Herrich-Schäffer) 1842.

Brungul, fint lyshåret. Pronotum fint og tæt punkteret med et mørkebrunt bånd bagtil og bagranden med en smal gul søm. Scutellum med 2 mørke længdestriber. Clavus mørkebrun medialt og corium med en tværplet ved membranen, som er røgbrun med brune årer. Cuneus er bleg, spidsen rød eller brun. Antennerne grønlig eller gullig. 2. led er mørkt distalt. 3. og 4. led er mørke, 3. led dog smalt gulligt proximalt, og tilsammen tydeligt kortere end 2. led. Benene er grønlig eller gullig, femora ofte rødlig distalt. Længde 4-4,5 mm.

Farvevariationer:

1. Calli mørkebrune. Clavus $\pm$ mørkebrun .. f. *signata* Sti.
2. Oversiden gullig. Pronotum ofte med en brun plet i baghjørnerne. Scutellum brun med en rødlig plet fortil. Corium rødpletet bagtil ..... f. *jucunda* Fieb.
3. Oversiden blodrød. Pronotum med en sort bagrand. Corium med mørke indervinkler. Bagfemora blodrøde distalt ..... f. *coccinea* Horv.

Lever på løvtræer, særlig lind (*Tilia*) og hassel (*Corylus*), hvor den ofte træffes med *Lygus viridis*. I England synes imagostadiet at overvintre, mens det herhjemme er ægsta-

diet, der overvintrer. Imago optræder ret sent på året, tidligst fra den sidste halvdel af juli til ind i september. (D++++.S.N.F.NT.).

4. *Orthops campestris* (Linné) 1758. (Fig. 24e og f).

Oversiden lyshåret, gul eller gulbrun til grønlig med brune eller sorte, meget varierende aftegn. Issen har ofte nogle brunlige tegn, der hos mørktfarvede individer breder sig til en brunsort noget kantet plet på panden. Denne plet er oftest uden eller kun med en meget smal streg i forbindelse med sidepletterne ved øjnene (fig. 22c). Calli er kun sorte hos meget mørktfarvede individer. Oftest er der bag calli kun 2 halvmåneformede mørke aftegn. Scutellum er lys med en mørk, bagtil tilspidset plet ved forranden. Kun hos meget mørke individer er pletten med tvodelt spids. Coriums yderrand er ofte mørk på undersiden, men den kan være helt lys hos lyse individer. Cuneusspidsen er oftest lys, men undertiden brunlig hos mørktfarvede individer.

1. antenneled er gult eller grønligt med 2 mørke pletter eller ringe. 2. led er grønt, men sort proximalt og distalt. 3. og 4. led er mørke.

Hos ♂ har højre paramer et karakteristisk lille hammerformet hoved, og kroppen er stærkt udvidet proximalt herfor. Venstre paramer har en stor noget firkantet sanseknude. Hypofysen er spids yderst og er her forsynet med en modhage (fig. 23a). Længde 3,5–4,5 mm.

Farvevariationer:

Farven kan som nævnt variere meget stærkt fra meget mørk til helt gulgrøn, og der er beskrevet mange former. Den lyseste er f. *herbacea* Sti., den mørkeste er f. *stillata* Sti. Farven ændres efter årstiden. Når dyrene er udfarvede midt på sommeren, er grundfarven lys gråbrun med de nævnte mørke aftegn. Senere på året bliver grundfarven mere grønlig, men farven kan om efteråret veksle en del, da ikke alle individer tager lige stærkt del i farveændringen. Om foråret bliver alle dyrene grønne, og de mørke aftegn bliver tydeligere.

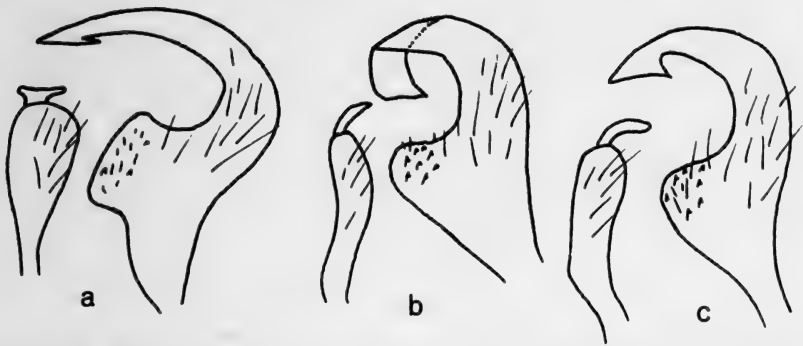

Fig. 23. Højre og venstre paramer hos a: *O. campestris*. b: *O. kalmi*. c: *O. basalis*.

Arten lever selskabeligt på skærplanter (Umbelliferae) sammen med de to følgende arter. Overvintringen finder sted i imagostadiet, men i Sverige har man fundet, at den også kan overvintre i ægstadiet. Den nye generations imago optræder fra midten af juli. Udbredt og ret almindelig, særlig på ikke for tørre steder. (D++++.S.N.F.NT.).

5. *Orthops kalmi* (Linné) 1758. (Fig. 24c og d og fig. 81).

Ligner foregående art meget, men tegningerne er lidt anderledes. Panden kan være uden aftegn hos meget lyse individer, men oftest finder man en rund sort plet i midten (fig. 22b). Pletten kan brede sig helt ud til øjnene eller indskrænkes til 2 pletter på midten. Calli er næsten altid sorte selv hos ret lyse individer. Scutellum er lys med en sort, ofte bagfra spaltet sort plet ved forranden. Coriums yderrand er altid sort eller mørkebrun.

Øjnene er hos ♂ påfaldende store, og hovedet er hos begge køn kugleformet. 1. antenneled er bleggult med mørke pletter. De øvrige led er ensfarvet brune.

Hos ♂ har højre paramer en tilspidset og krummet hypofyse. Venstre paramer har en afrundet sanseknude, og kroppen er ret tyk. Hypofysen er ret stor, afrundet yderst og med en bred noget tilbagerettet spids (fig. 23b). Længde 4–4,5 mm.

Farvevariationer:

Forholdene er de samme som hos foregående art. Den lyseste form er f. *quadrimaculata* Sti., den mørkeste er f. *picea* Reut.

Levevis som foregående art, men foretrækker måske lidt fugtigere og mere skyggefulde steder. Almindelig. (D++++. S.N.F.NT.).

6. *Orthops basalis* (Costa) 1852. (Fig. 24a og b).

Farvefordelingen ligner mest den, man finder hos en mørktfarvet *O. campestris*. Panden har dog næsten altid en i midten spaltet sort plet eller to isolerede sorte pletter. Begge aftegn står ikke altid eller kun meget smalt i forbindelse med sidepletterne ved øjnene (fig. 22a). Hovedet er ikke så rundt som hos *kalmi*, og 3. antenneled er tydeligt længere.

Hos ♂ er højre paramer forsynet med en knap så krummet og mere stump hypofyse end foregående art. Hos venstre paramer er kroppen slankere og hypofysen spids yderst og med en tilbagerettet ret bred spids (fig. 23c). Længde 4,1–5,2 mm.

Farvevariationer:

Ligner de to foregående arter, men farverne er knapt så varierende. Den lyseste form er f. *testacea* Tam., den mørkeste er nominatformen.

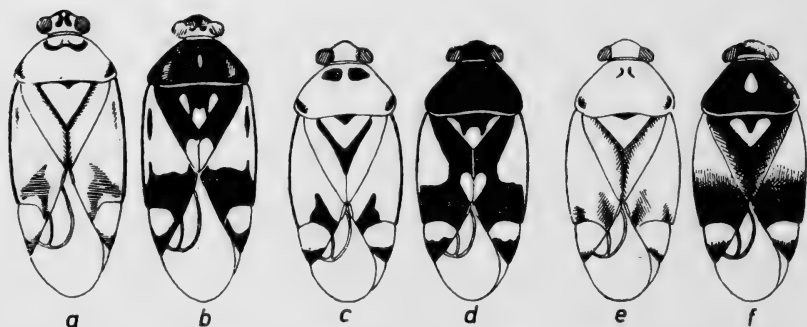

Fig. 24. a: *O. basalis* v. *testacea*. b: *O. basalis* nominatformen. c: *O. kalmi* v. *quadrimaculata*. d: *O. kalmi* v. *picea*. e: *O. campestris* v. *herbacea*. f: *O. campestris* nominatformen. (Efter Wagner og Weber 1964).

Værtsplanter og levevis som hos de to foregående arter. Sikkert ikke ualmindelig, men ofte forvekslet med de andre. Herhjemme er den fundet ved Svaneke. (D++.S.N.F.NT.).

Exolygus Wagner

Omfatter en række meget ensartede mirider, som tidligere har været samlet som varianter af *Lygus pratensis*. De har alle en meget tydelig nakkeliste. Tibierne er sorttornede og næsten altid med en mørk plet udvendig proximalt. Snablen når baghofferne.

Hos ♂ er venstre paramer skråt afskåret i spidsen og med en lidt forskelligt formet tandet sanseknude. Højre paramer er forsynet med en kraftig torndannet krummet hypofyse. Penis er meget lang, næsten en femtedel af kropslængden. Kønsorganerne ligner hinanden meget, og den individuelle variation er så stor, at de dårligt egner sig som bestemmelsesgrundlag.

Farvevariationen er stor. Grundfarven er dog oftest brunlig i forskellige nuancer, og den ændres hyppigt med alderen. De overvintrer oftest i imagostadiet og kan om vinteren træffes på nåletræer.

Det meget ensartede præg og den ensartede levevis, som denne gruppe mirider har, viser, at der her sikkert er tale om en igangværende nydannelse af arter.

ARTSTABEL

1. Dækvingerne regelmæssigt, tæt og ret fint punkterede overalt. Behåringen tydelig. De enkelte hår er ret lange og når tydeligt til eller forbi nabohårets rod (fig. 25j), ofte med ca. halvdelen af længden (fig. 25h) . . . . . 2.
- Dækvingernes punktering varierende i grovhed og mere spredt og uregelmæssig, med pletvis helt glatte flader særlig bagtil og lateralt. Her er også hårene ret korte og når højst kun til nabohårets rod eller deromkring (fig. 25 j og k) . . . . . 4.
2. Oversidens behåring lang, tæt og tydelig (fig. 25h), hvor-

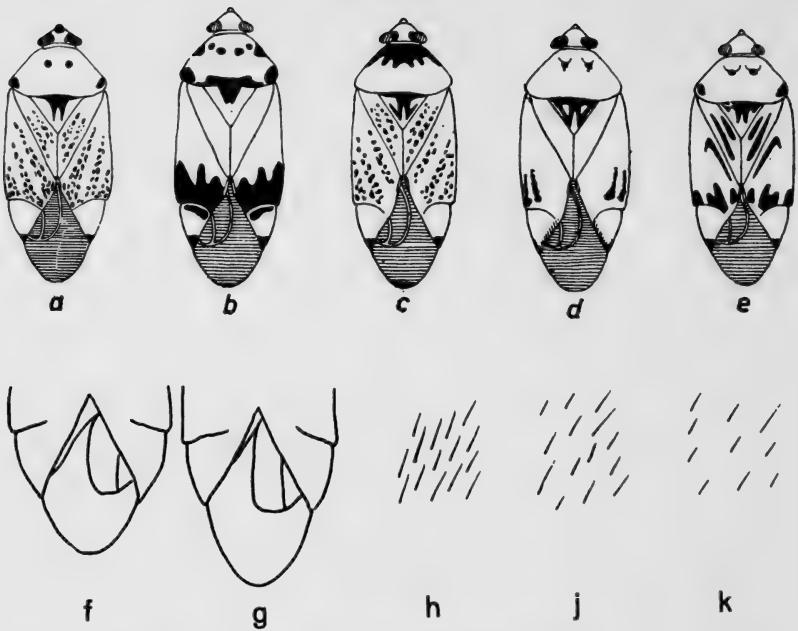

Fig. 25. *Exolygus*. a: *E. rugulipennis*. b: *E. pratensis*. c: *E. punctatus*. d: *E. wagneri*. e: *E. gemellatus*. f: Membranen hos *E. wagneri*. g: Membranen hos *E. pratensis*. h: Behåringen hos *E. rugulipennis*. j: Hos *E. wagneri* og *E. pratensis*. k: Hos *E. maritimus* og *E. punctatus*. (a—e efter Wagner og Weber 1964, f—k efter Woodroffe 1966).

- for oversiden virker mat. Ret lille og ofte mørk. Længde 4,5–5,5 mm ..... 1. *rugulipennis* 127.
- Oversiden kortere og mere spredt og fint håret og derfor mere glinsende. De enkelte hår når til omkring nabohårets rod (fig. 25j) ..... 3.
3. Scutellum med 4 sorte eller rødlige aftegn, som oftest løber sammen og danner et W. Spidsen af cuneus er ikke sort, men ofte mørk lateralt ..... 2. *wagneri* p. 128.
- Scutellum med en sort plet ved forranden, næsten aldrig med en W-formet tegning. Spidsen af cuneus tydelig sort ..... 3. *pratensis* p. 128.
4. Antenner ret lange. 2. led: hovedets bredde er oftest hos ♂ mere end 1,43, hos ♀ mere end 1,2. Oversiden oftest med udbredt sort tegning ..... 5.

- Antenner ret korte. 2. led: hovedets bredde er oftest hos ♂ mindre end 1,4, hos ♀ mindre end 1,2. Oversiden oftest ret ensfarvet grøngul og lyserød bagtil på pronotum ..... 5. *maritimus* p. 130.
- 5. Ret stor og robust. Oversiden gulgrå til sort, ofte ± rød. Scutellum oftest med tydelig W-formet aftegn. Dækvingerne tydeligt punkterede ..... *punctatus* p. 129.
- Ret lille, men bred. Oversiden ± grønlig og fint punkteret. Scutellum oftest med een eller to pletter ved forranden ..... 4. *gemellatus* p. 129.

1. *Exolygus rugulipennis* (Poppius) 1911.

(*pubescens* Reut.). (Fig. 25a).

Gråbrun eller grønliggrå, undertiden ± rødlig med uskarpe mørke tegninger, meget variabel. Pronotums halsring og median er næsten altid lyse. Scutellum med en spaltet plet ved forranden, men ofte med en W-formet tegning. Cuneus er lys, ofte mørk fortil og bagtil. Membranen er brunlig med utydelige lyse pletter. Antennerne er mørke, 2. led lysere på midten og 3. led lysere proximalt. Ben gule eller brune, femora med 2 mørke ringe distalt.

Farvevariationer:

Farvevariationerne er store og ændres under imagoperioden. Om efteråret antager ♀♀ ofte en karmosinrød farve, som igen forsvinder om foråret.

1. Oversiden ensfarvet lys. Kun scutellum med en sort plet ved forranden ..... f. *immaculata* Wagn.
2. Oversiden sort med enkelte lyse aftegn ..... f. *obscura* Wagn.

Arten er en af de almindeligste tæger, som kan findes overalt på urter og træer. Den overvintrer som imago oftest på nåletræer, hvor den kan træffes langt hen i oktober i mængder. Den er een af de første tæger, som vågner af vinterdvalen og kan nedbankes allerede i marts. Overvintrende ♀♀ kan leve til langt hen på sommeren. (D++++.S.N.F.NT.).

2. *Exolygus wagneri* Remane, 1955. (Fig. 25d).

Bleg, gulliggrå til olivenbrun, ofte med en rødlig tone eller rødlige pletter (særlig hos ♀), men aldrig lysende orange-rød som *punctatus*. Hovedet er ensfarvet, dog ofte med en sort median og en sort længdelinie mellem øjne og anten-negruber. Pronotum er ensfarvet eller som hos *pratensis*. Scutellum med en sort eller rødlig ofte kun delvis W-formet tegning (mørkest hos ♀), sjældnere ensfarvet bleggrå. Membranens store celle er ret kort og afrundet (fig. 25f). Woodroffe angiver, at på engelske dyr er pronotums bredde: cellens længde hos ♂ større end 1,7, hos ♀ større end 1,9.

Antennerne er gråbrune. 1. led er mørkere proximalt, 2. led mørkt proximalt og distalt, og 3. og 4. led er mørke. Tibierne har sarte lyse og tydelige sorte torne. Længde 5,4–6,5 mm.

Arten findes på forskellige slags urter og ketses sammen med *E. pratensis* på udyrkede frit beliggende marker. Den er boreomontan og findes i det sydlige Europa kun i bjergene. Herhjemme er den kun fundet ved Vejle og Gilleleje, men er sikkert mere udbredt. (D++S.N.F.).

3. *Exolygus pratensis* (Linné) 1758.

(Fig. 25b og fig. 82).

Grundfarven er meget varierende fra grønlig over rødlig til næsten mahognibrun med sorte aftegn. Pronotum er ofte ensfarvet, men undertiden ± mørk til siderne og på calli. Scutellum er ensfarvet eller med en afrundet eller svagt indbugtet sort plet ved forranden. Corium er ofte mørk bagtil. Cuneus med mørk spids og ofte også mørk forrand. Membranen er røggullig med brunlige årer. Den store celle er ret lang (fig. 25g). Pronotums bredde: cellens længde er hos ♂ mindre end 1,7, hos ♀ mindre end 1,9 (se forholdet hos *wagneri*).

Antennerne er gule. 2. led er bredt sort proximalt og smalt sort distalt. 3. led er kun gulligt helt proximalt, og 4. led er sort. Benene er gullige, femora er brunplettede med 2 brune ringe distalt. Længde 6–7,5 mm.

Farvevariationen er meget stor, og farven ændres med årstiden. Mod vinteren bliver grundfarven som regel mørkere og afbleges igen om foråret. Arten kan overvintre både som æg og som imago, det sidste oftest på nåletrær. Der kan være to generationer om året.

Den træffes på mange forskellige slags urter på åbne marker, og den er ligeså almindelig som *E. rugulipennis*. (D++++. S.N.F.NT.).

Exolygus punctatus (Zetterstedt) 1839. (*rutilans* Horv).

(Fig. 25c).

En ret stor og bred art. Oversiden er i reglen gulbrun, men farven kan variere fra næsten sort til rødlig. Dækvingerne har fine og grove uregelmæssigt fordelte porer tættest stillede medialt. Pronotum er fint punkteret og ensfarvet dog ofte med mørke tegninger ved halsringen. Scutellum er rødlig med en $\pm$ udpræget W-formet tegning, ofte næsten helt sort. Dækvingerne er sortpunkterede eller sorttegnede langs årerne. Cuneus er ofte rød. Membranen er røgbrun med gule eller røde årer.

Antennerne er grågule. 2. led er sort distalt. 3. og 4. led er sorte, 3. led dog ofte smalt gult proximalt. Længde 5,5–6,5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden næsten helt sort ..... *f.franzi* Wagn.

Arten lever på urter på skyggefulde steder og overvintrer i imagostadiet. Overvintrende ♀♀ kan være helt mørkerøde eller lysende orangefarvede. Den er boreomontan som *E. wagneri* og er fundet spredt i Skandinavien, men endnu ikke herhjemme. I Skotland forekommer den på ene (*Juni-perus*). (D0.S.N.F.).

4. *Exolygus gemellatus* (Herrich-Schäffer) 1835.

(Fig. 25e).

Oversiden er hos denne art oftest grågrøn til grønliggul med en $\pm$ udbredt sort tegning, som undertiden kan mang-

le fuldstændig. Pronotum har næsten altid en mørk plet ved hvert baghjørne. Scutellum har en spaltet sort plet ved forranden og undertiden også en tilspidset plet lateralt. Clavus har een eller to mørke striber på midten. Corium er $\pm$ mørkpletet bagtil. Det bageste laterale hjørne samt spidsen af cuneus er næsten altid sort. Membranen er røggrå med gullige årer. 1. og 2. antenneled er grønlige, 2. led dog gråsort proximalt og bredt sort distalt. 3. og 4. led er sorte, 3. led smalt grønligt proximalt. Benene er gulgrå. Længde 5,1–5,8 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden ensfarvet lys ..... f. *unicolor* Pol.
2. Oversiden olivenbrun med rødlige aftegn .....
..... f. *autumnalis* Wagn.

En ret lille, bred art, som lever på tørre steder. Værtsplanterne er markbynke (*Artemisia campestris*) og gråbynke (*Artemisia vulgaris*), og den findes kun sjældent på andre planter. Imago findes hele sommeren og overvintrer formentlig i imagostadiet. Den er fundet spredt i landet, men er ikke almindelig. (D++.S.N.F.NT.).

5. *Exolygus maritimus* Wagner, 1949.

Lysegul til grønliggrå eller grøn og i reglen med sparsom sort tegning. Meget ofte er den $\pm$ rødlig. Dækvingerne er fint og meget kort hårede (fig. 25k) og meget fint punkterede. Pronotum er bredt, over $1,5 \times 2$. antenneleds længde. Farven er oftest grønlig med et rødt bånd bagtil og 2 sorte pletter fortil. Scutellum er ensfarvet gult eller grønligt med en afrundet sort plet ved forranden. Cuneus er ensfarvet, spidsen dog meget smalt sort. Længde 5–6 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotums baghjørner med en sort plet. Clavus sort på midten. Corium med sorte aflange pletter bagtil, undertiden sortpletet langs årerne ..... f. *gravesteini* Wagn.

Arten er herhjemme et kystdyr, som navnlig er fundet på rødknæ (*Rumex acetosilla*), bynke (*Artemisia*) og meldearter (*Atriplex*), undertiden i stort antal. I England, hvor arten er meget almindelig, er den også fundet inde i landet på forskellige urter som kamille (*Matricaria*) og hvidmelet gåsefod (*Chenopodium album*). Den overvintrer i imago-stadiet, som findes det meste af sommeren. Udbredt og pletvis almindelig. (D+++NT.).

Lygus Hahn (*Lygocoris* Reut.)

Langovale, grønne, fint lyshårede arter. Pronotum og dækvinger meget fint, men tydeligt punkterede. Tibierne tornede.

ARTSTABEL

1. Issen kun med rester af en nakkelige ved hvert øje. Tibiernes torne meget fine og lysebrune. Ensfarvet grøn. (Underslægten *Lygus* s. str.). Fig. 20a ..... 1. *pabulinus* p. 132.
- Issen med en tydelig, undertiden fin nakkelige fra øje til øje. Tibiernes torne grovere. Oversiden ± farvet .. 2.
2. Langstrakt oval. Tibiernes torne hvidgule til brune udgående fra ± små brune eller sorte punkter tydeligst proximalt. 2. antenneled i reglen lidt længere end pronotums bredde. (Underslægten *Neolygus* Knight) ..... 3.
- Bredoval. Tibiernes torne sorte. 2. antenneled i reglen kortere end pronotums bredde. (Underslægten *Apolygus* China) ..... 5.
3. Oversiden bleg blågrøn. Øjnene små. Isse: øjebredden hos ♂ ca. 1,2, hos ♀ ca. 1,4. 3. antenneled kortere end hovedets bredde. Kun på poppel ..... *populi* p. 133.
- Grøn med ± brunlige aftegn. Isse: øjebredden hos ♂ under 1, hos ♀ ca. 1,1. 3. antenneled længere eller ligeså langt som hovedets bredde ..... 4.
4. Clavus ensfarvet grøn, undertiden lidt mørkere ved corium, men aldrig brun. 2. antenneled grønt, kun ganske lidt mørkere distalt ..... 2. *contaminatus* p. 133.

- Clavus helt eller delvis brunlig. 2. antenneled i reglen bredt sortbrunt distalt . . . . . 3. *viridis* p. 134.
- 5. Tibiernes torne udgår fra små sorte punkter . . . . . 6.
- Tibierne uden sorte punkter. Undertiden kan tibiaerne ved tornenes udspring være brunlige, navnlig proximalt på bagtibiaerne . . . . . 7.
- 6. Bagfemora bredt lysende røde distalt. Isse: øjebredden ca. 1,5 . . . . . 4. *limbatus* p. 134.
- Bagfemora brungule. Isse: øjebredden 1,3. Kun på træer af vrietornfamilien . . . . . *rhamnicola* p. 135.
- 7. Cuneusspidsen sort . . . . . 5. *spinolai* p. 136.
- Cuneusspidsen ensfarvet. Undertiden lidt mørkere ved indervinklen . . . . . 6. *lucorum* p. 136.

1. *Lygus pablinus* (Linné) 1761.

Langstrakt og ret slank. Oversiden ensfarvet grøn med fine lyse hår og meget fint punkteret. Membranen er ret farveløs ± brunligt plettet bagtil og med grønne årer. Antennerne er grønne, 2. led mørkere distalt. 3. og 4. led er mørkebrune. Benene er ensfarvet grønne, tibiaerne med fine grøngule torne.

Hos ♂ har venstre paramer en meget stor flad sanseknude med en medialt bøjet rand. Hypofysen er vredet, og, set fra fladen, krummet og spids (fig. 21d). Højre paramer har en fremtrukket sanseknude og en krummet spids hypofyse (fig. 21c). Vesica er forsynet med sklerotiserede stave og tandede membranøse vedhæng. Længde 5–5,6 mm.

Farvevariationer:

- 1. Tibier grønne med sortbrun spids. Tarsen sortbrun . . . . . f. *chloris* Fieb.

Arten, som kaldes havetægen, lever på urter og løvtræer på ikke for tørre steder. Den har to generationer om året. Æggene lægges i september på unge grene af værtstræet, som navnlig er frugtræer (*Malus*, *Prunus*) og tjørn (*Crataegus*). De klækkes i april, og efter få ugers forløb flytter nymferne over på sommerværtsplanterne, som er forskellige urter,

hyppigt kartoffel (*Solanum tuberosum*). Imagostadiet lægger sine æg her, og 2. generation kommer frem omkring midten af august og senere. De forlader nu urterne og flytter over på vinterværtsplanterne, hvor æggene lægges og overvintrer.

I visse lande kan havetægen være et ondartet skadedyr navnlig på kartoffel. Den er meget almindelig. (D++++.S.N. F.NT.).

Lygus populi Leston, 1957.

Oversiden blågrøn og på friske eksemplarer meget bleg. Clavus har samme farve som corium, hvis indervinkel kan være noget brunlig. Membranen er røgbrun med bleggrønne årer. Antennerne er bleggrønne. 2. led ofte smalt sort distalt. 3. og 4. led er brunsorte. 3. led er kun $0,4 \times 2$. led. Længde 5–6,5 mm.

Arten lever udelukkende på poppelarter, særlig sølvpoppe (Populus alba) og gråpoppe (Populus canescens). Æggene overvintrer. Den er beskrevet fra England og Midt-tyskland og er endnu ikke fundet i Skandinavien. (D0).

2. *Lygus contaminatus* (Fallén) 1829.

En ret stor grønlig art med en fin lys behåring. Corium og cuneus er brunlige ved indervinklerne. Membranen er brunlig og ofte med grønlig årer. Øjnene er forholdsvis store, særlig hos ♂, hvis isse: øjebredden er ca. 0,66. Hos ♀ er den ca. 1,1. 1. og 2. antenneled er grønne eller gulbrune, 3. og 4. led er gråbrune. Benene er grønlig og femora ofte med 2 brune ringe. Tibierne har brune torne i små brune eller sorte punkter, som i sjældne tilfælde kan være noget utydelige. Bagtibierne er noget krummede.

Hos ♂ har venstre paramer en stor udtrukket sanseknude. Hypofysens spids er vredet 90 grader, og, set fra fladen, bredt afrundet. Højre paramer har en sideværts udtrukket sanseknude og en lang flad hypofyse som, set fra fladen, er bredt afrundet distalt (fig. 21e). Vesica har en ret lille og spinkel sklerotiseret stav. Længde 5,5–7 mm.

Farvevariationer:

1. *Corium* ensfarvet grøn . . . . . f. *innotata* Reut.

Arten træffes på forskellige løvtræer, fortrinsvis på birk (*Betula*), hvor æggene lægges i raklerne sidst på sommeren. Nymferne kommer frem sidst i april, og imagostadiet træffes fra først i juli til ind i september. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

3. *Lygus viridis* (Fallén) 1807. (Fig. 83).

Ligner foregående art meget, men er mere mørkttegnet. Pronotum er mørkebrun bagtil eller med en sortbrun rand. Coriums indervinkel er brun. Membranen er brunlig med et par brune pletter og lyse årer. Clypeus er sort på spidsen. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 0,8, hos ♀ ca. 1,1. 1. og 2. antenneled er grønt. 3. led er brunt og påfaldende langt, ca. 0,6 × 2. led. Benene er lysegrønne. Tibierne har gullige torne i små sorte pletter. Tarsen er gulbrun.

Hos ♂ har venstre paramer en flad sanseknude, og hypofysen ligner foregående arts. Spidsen er dog mere symmetrisk afrundet. Højre paramer har en stor sanseknude. Hypofysen er stor og, set fra fladen, spidst afrundet distalt (fig. 21f). Vesica har en meget stor og tyk sklerotiseret stav. Længde 5,5–6,5 mm.

Lever fortrinsvist på lind (*Tilia*), men træffes også hypigt på andre træer. Æggene overvintrer og klækkes i maj. Imago træffes fra juli til september. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

4. *Lygus limbatus* (Fallén) 1829.

Grundfarven er grøn med brune aftegn. Pronotum har brunsort bagrand. Scutellum er hos ♂ mørk med grønlige sider, hos ♀ oftest helt grøn. Clavus er mediant sort eller brun, og corium har brune indervinkler. Membranen er røgbrun og har mediant en lysere plet og brune eller gule årer. Clypeus er sort. Antennerne er grønne, 2. led er sort distalt, 3. led er sort og smalt grønt proximalt, 4. led er

sort. Benene er gulgrønne, femora rødlig. Tibier er rødbrune proximalt og med sorte torne i sorte punkter.

Hos ♂ har venstre paramer en fremtrædende sanseknude. Hypofysens spids er flad og vredet 90 grader. Set fra fladen er den lidt skævt afrundet. Højre paramer har en tydelig sanseknude og en ret kort hypofyse. Denne er flad, nedadkrummet og set fra fladen krummet og meget spids (fig. 21g). Længde 5,5–6,5 mm.

Farvevariationer:

1. Scutellum brunsort med rødbrun spids og sider ..... f. *aberrata* Sti.
2. Scutellums sider brunsorte, Clavus og corium brunsorte bagtil ..... f. *progressiva* Sti.
3. Oversiden lysegrøn. Clavus bagtil og indervinklerne på corium og cuneus brunsorte. Kun ♀♀ ..... f. *terminata* Sti.

Lever hovedsagelig på pil, særlig gråpil (*Salix cinerea*). Overvintrer som æg. Imago træffes fra slutningen af juni til slutningen af august. Ikke sjældent, men ret stedegen. (D+++ S.N.F.NT.).

Lygus rhamnicola Reuter, 1885.

Grundfarven er olivenbrun, og oversiden har en fin lys behåring. Ret stor og bred. Pronotum er ofte gulbrun bagtil hos ♂. Scutellums sidehjørner er gulbrune. Clavus er altid gulbrun fortil, og indervinklerne på cuneus er ofte brunsorte. Desuden er cuneus smal sort bagtil. Membranen er røggrå, mørkere helt fortil og med gulgrønne årer. Clypeus er sort. Tibierne har kraftige sorte torne i sorte pletter.

Hos ♂ har venstre paramer en utydelig sanseknude. Længde 5,5–6 mm.

Arten lever på træer af vrietornfamilien, særlig tørstetræ (*Frangula alnus*). Den overvintrer som æg, og imago træffes i juli måned. Den er fundet i Holsten og i Sverige. Her er den taget omkring de store svenske søer. (D0.S.F.NT.).

5. *Lygus spinolai* (Meyer-Dür) 1841.

Oversiden er ensfarvet livlig grøn, bagvinklen på cuneus er dog smal sort. Membranen er grå med gullige eller grønne årer. Spidsen af clypeus er sort. Antennerne er grønne. 2. led er mørkt distalt. 3. og 4. led er mørke.

Hos ♂ har venstre paramer en tydelig tilspidset sanseknude. Hypofysens spids er flad, drejet 90 grader og set fra fladen noget afrundet distalt. Højre paramer har en tydelig sanseknude og en flad nedadrejet hypofyse. Set fra fladen er den spids og krummet distalt (fig. 21h). Vesica har en lang og en kort, kraftig sklerotiseret stav. Den sidste er lidt tandet på siden. Længde 5,5–6 mm.

Optræder hyppigst på lave buske og urter, særlig bynke (*Artemisia*) og nælde (*Urtica*), på ret fugtige lokaliteter. Overvintrer som æg. Imago fra juli til september. Almindelig. (D+++S.N.F.NT.).

6. *Lygus lucorum* (Meyer-Dür) 1843.

Ligner meget ovennævnte art. Corium og cuneus har ofte en mørk plet ved den indvendige vinkel. Membranen er lysgrå med brunlige celler. Antennerne er som hos *L. spinolai*, 3. led er dog ofte lidt kortere.

Hos ♂ har venstre paramer en lidt fladere og mere afrundet sanseknude, og hypofysens spids er symmetrisk afrundet (fig. 21j). Iøvrigt er forholdene som hos foregående art. Længde 5–6 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum ofte med 4 mørkegrønne striber bagtil. Clavus mørkpletet. Corium med en kort sort stribe bagtil og med sort bagrand lateralt og medialt ..... f. *maculata* Reut.
2. Hovedet ensfarvet grønt ..... f. *concolor* Sti.
3. Oversiden ensfarvet grøn ..... f. *volgensis* Beck.

Arten lever selskabeligt på urter, særlig bynkearter (*Artemisia*), på tørre lokaliteter. Imago træffes fra midt i juni til september. Almindelig. (D++++S.N.F.NT.).

Zygitimus Fieber

Kun een art:

Zygitimus nigriceps (Fallén) 1829.

Oversiden farvet i sort og grønt og med fine mørkebrune til sorte hår. Hovedet og pronotum er sort. Scutellum er grøn med sort forrand. Dækvingerne er grønne. Membranen er grå med gullige årer. Antennerne er grønne, 1. led undertiden sort. Benene er gullige eller rødbrune, og tibiaerne har gule torne. Længde 4–4,5 mm.

Arten lever fortrinsvis på ene (Juniperus), særlig på de flade udbredte eksemplarer. Det er en ren nordlig art, som er fundet i Norge og Sverige. Det sydligste fund er gjort i Småland. Imago træffes i juli. (D.O.S.N.).

Plesiocoris Fieber

Lange, ret smalle, næsten ubehårede, svagt glinsende, grøntfarvede arter. Øjnene er ret små. Pronotums overflade er kraftig rastreret, og bag calli findes en tydelig tværfure.

ARTSTABEL

1. 2. antenneled tydeligt længere end pronotums bredde, tydeligst hos ♂ ..... 1. *rugicollis* p. 137.
- 2. antenneled hos ♂ så langt som pronotums bredde, hos ♀ ubetydeligt kortere ..... *minor* p. 138.

1. *Plesiocoris rugicollis* (Fallén) 1807. (Fig. 84).

Oversiden livlig grøn. Pronotum er grøn, gulgrøn fortil. Dækvingerne er grønne med gule sider. Membranen er farveløs med grønne årer. Antennerne er grønne. 2. led smalt brunt distalt, hos ♂ ca. 1,2 ×, hos ♀ 1,1 × pronotums bredde. 3. led er mørkebrunt og knapt så langt som hovedets bredde. Både hos ♂ og ♀ er 3. led ca. 1,6 × 4. led, der ligeledes er mørkebrunt. Benene er lysegrønne. Tibiaerne er mørkere distalt og har meget fine lysegule torne.

Hos ♂ er genitalsegmentet længere end bredt. Venstre paramer er tydelig behåret, og hypofysens spids er fint ud-

trukket. Højre paramer er stærkt behåret. Længde 5,5–7 mm.

Farvevariationer:

Overside, ben og antenner brunlige . . . . . f. *picea* Reut.
 Arten lever fortrinsvis på pil (*Salix*), men også på frugttræer, særlig æble (*Malus*), hvor de ved masseoptræden kan gøre skade. Imago optræder i juni og juli og overvintrer som æg. Den kan minde meget om *Orthotylus maginalis*. Meget almindelig. (D++++.S.N.F.NT.).

Plesiocoris minor Wagner, 1950.

Arten ligner foregående, men er lidt lysere og mindre. Hovedet er ofte gulligt og pronotum ensfarvet lysegrøn. Antennerne er ofte lysegule, 2. led smalt mørkt distalt. 3. led er brunligt, men smalt gulligt proximalt, hos ♂ ca. 1,4 ×, hos ♀ ca. 1,6 × 4. led. Benene er gullige.

Hos ♂ er venstre paramer meget sparsomt behåret, og spidsen af hypofysen er ret kort og tyk. Højre paramer er kraftig og næsten ubehåret. Længde 5–6 mm.

Arten er beskrevet fra den tyske vesterhavskyst. Den er fundet på gråris (*Salix repens* ssp. *arenaria*). På samme biotop i de vestjydske klitter er der omkring 1. juli fundet talrige *Pl. rugicollis*. (NT.).

Hallodapinae Van Duzee

En gruppe slanke ofte myrelignende arter med brunt eller sort hoved og ofte med hvide tværbånd på dækvingerne, der dog ofte er forkortede. Pronotum har en flad halsring og ingen tværfure. Arolierne er små eller mangler, og kløerne er kun lidt, men regelmæssigt krummede. Paramererne er af phylinaetypen: Venstre paramer er tangformet, højre paramer er tynd og bladagtig. (Fig. 5c).

SLÆGTSTABEL

1. Bagtarsens 1. led længere end 2. led . . . . .
 . . . . . *Cremnocephalus* p. 139.
- Bagtarsens 1. led kortere end 2. led . . . . . 2.

2. Øjnene anbragt ved hovedets bagrand. 3 + 4. antenneled kortere eller på længde med 2. led. Issen randet ..... *Hallodapus* p. 139.
 - Øjnene anbragt langt fremme på siden af hovedet. 3. + 4. antenneled mindst $1,4 \times 2$. led. Issen hyppigst urandet ..... *Systellonotus* p. 140.

Cremnocephalus Fieber

Kun een art:

Cremnocephalus albolineatus Reuter, 1875.

Sortbrun eller sort med fine lyse hår, ♂ noget slankere end ♀. Hovedet gulligt bagtil. Pronotum med en meget smal halsring, noget indsnævret fortil og med konkave sider. Det er sortbrunt eller sort med hvid halsring og bagrand. Scutellum sortbrun. Dækvingerne, som altid er macropterer, er gulbrune med hvide, sortrandede længdelinier langs årerne og med hvid bagrand. Clavus mediant med en hvid stribe. Cuneus hvidlig ved forranden. Antenner gule eller brune, 2. led sort, gulligt proximalt. Ben rødbrune. Tibier med sarte lyse torne. Længde 5,5–7 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum sortbrun med 2 brungule mærker bag calli ..
 ..... f. *umbratilis* Fieb.
2. Som ovenfor, men med et brungult tværbånd bag calli, forrand og bagrand gule ..... f. *vittata* Sti.
3. Corium ensfarvet mørkebrun, bagranden smal hvid .....
 ..... f. *obscura* Sti.

Arten lever på fyr og overvintrer som æg. Imago fra midt i juni til sidst i juli. Den er udbredt overalt nord for alperne, men er ikke almindelig. Den er fundet i Slesvig-Holsten, i Norge og i Skåne. (D0.S.N.F.NT.).

Hallodapus Fieber (*Allodapus* Fieb.)

Antennerne er lange. Dækvingerne er i reglen forkortede, og deres lyse tværbånd er uskarpt begrænsede. Her i landet findes:

1. *Hallodapus rufescens* (Burmeister) 1835.

Oversiden er brun med lys tegning og med spredte, lange lysebrune hår. Hovedet er mørkebrunt og i midten med en lille længdegrube. Pronotum og scutellum er lyst rødbrune. Dækvingerne er glinsende, gennemsigtigt hvidlige fortil og bagtil lateralt og med et uskarpt begrænset brunt tværbælte over midten. Cuneus er brun og kun meget sjældent fuldt udviklet. 1. og 2. antenneled er hvidgule, 2. led dog lysebrunt distalt. Benene er rødbrune. Længde brachypter 2,5–4 mm, macropter ca. 5 mm.

Arten lever på og mellem lyng (*Erica*) og andre planter på tørre, varme steder. De ketses ofte sammen med myrer. Æggene overvintrer, og imago findes i juli og august. Ikke almindelig og ret stedegen. (D++.S.N.F.NT.).

Systellonotus Fieber

Antennerne lange, de 3 yderste led er lige tykke. 3. antenneled er næsten så langt som 2. led. Bagkroppen stilkformet indsnævret fortil. Her i landet kun een art:

1. *Systellonotus triguttatus* (Linné) 1767. (Fig. 85).

Langstrakt, sortbrun med lange opstående hår. Hoved, pronotum og scutellum er sorte. Clavus er rødbrun, mørkere og glinsende fortil, på midten med et halvmåneformet, fortil konkavt, skarpt afgrænset hvidt mærke. Corium er rødbrun, lige foran midten med et snehvidt bånd og et lignende langs bagranden. Cuneus er mørkt rødbrun og glinsende. Membranen er grå og cellerne brune. 1. antenneled er lyst. 2. led er mørkt, men lysere proximalt. 3. led er mørkebrunt og smalt hvidt proximalt.

♂ er altid macropter med store kugleformede øjne. ♀ er altid brachypter og stærkt myrelignende. Øjnene er små og flade og hovedet forholdsvis stort. Desuden er oversiden noget lysere end hos ♂. Længde ♂ ca. 4,5 mm, ♀ ca. 3,5 mm. Arten findes ofte sammen med myrer på åbne sandede marker. ♂♂ lever fortrinsvist phytophag og fanges derfor of-

test ved ketsning. ♀♀ lever zoophagt, sikkert oftest på jorden imellem planterne og fanges derfor ikke nær så tit. Æggene overvintrer. Imago findes fra sidst i juni til først i august. Ikke sjælden, særlig i Jylland. (D+++S.N.F.NT.).

Underfamilien Orthotylinæ Van Duzee

En gruppe blomstertæger af meget forskellig udseende og størrelse, men med fælles træk i klovedhængenes bygning: Pseudoarolierne er børsteformede eller bladagtige, og arolierne er bladagtige og konvergerende distalt (fig. 9e og f). Desuden er pronotum altid uden halsring og issen uden længdefure.

SLÆGTSGRUPPETABEL

1. Dækvingerne med smalle hvide tværstriber, dannet af hvide tilliggende hår (fig. 1a og 86). Hovedets bagrand er konkav, og øjnene er skråt bagudrettede. Bagtibierne er noget flade og krummede *Pilophorini* p. 142.
- Dækvingerne uden hvide tværstriber. Hovedets bagrand ikke konkav. Bagtibierne ikke flade og krummede . . . . 2.
2. Hoved, pronotum og dækvinger overvejende sorte, oftest helt sorte, kun meget sjældent gulbrune. Hovedet stærkt nedadbøjet. Set fra siden er afstanden fra øjets underste rand til spidsen af clypeus længere end øjets højde (fig. 26a). Snablens 1. led er mere end 2× så tyk som 1. antenneled . . . . . *Halticini* p. 145.

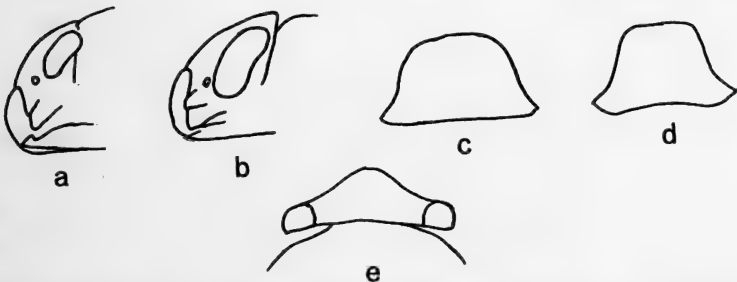

Fig. 26. Hovedet set fra siden af a: *Halticus apterus*. b: *Orthotylus marginalis*. c: Pronotum set fra oven hos *Fieberocapsus* og d: *Cyrtorhinus*. e: Hovedet af *Strongylocoris* set fra oven.

- Hele oversiden oftest $\pm$ grøn, sjældnere brun eller sort. Hovedet kun lidt bøjet. Set fra siden er den førstnævnte afstand kortere eller omtrent på længde med øjets højde (fig. 26b). Snablens 1. led er mindre end $2 \times$ så tykt som 1. antenneled ..... *Orthotylini* p. 153.

Pilophorini Reuter

Herhjemme kun een slægt:

Pilophorus Westwood

Brunsorte, lidt myrelignende blomstertæger med 2 smalle, hvide tværlinier på dækvingerne, den forreste linie findes kun på Corium. I dækvingernes siderand findes et dybt hak foran cuneus. Issen er skarprandet. Pronotum er uden tværfure, men ofte stærkt udvidet bagtil. Antennerne er kraftige. 2. antenneled er krummet og mindst så tykt som 1. led. Tibierne er brune med brune eller sorte torne.

Arterne lever zoophagt fortrinsvis af bladlus på forskellige træer. Overvintringen sker i ægstadiet.

ARTSTABEL

1. Den bageste hvide tværlinie på corium ligger noget bag den tilsvarende linie på clavus ..... 2. *clavatus* p. 143.
- Den bageste hvide tværlinie på corium fortsætter ubrudt over på clavus ..... 2.
2. Dækvingerne overalt med spredte, oprette blege hår ....
..... 1. *confusus* p. 143.
- Dækvingerne kort og tilliggende behåret, undertiden dog med lange oprette hår bagtil ..... 3.
3. Corium stærkt glinsende overalt bag den bageste hvide tværlinie ..... 3. *cinnamopterus* p. 144.
- Corium kun glinsende på den laterale halvdel bag den bageste hvide tværlinie ..... 4.
4. Længde 4,5-5 mm. Corium kun ved bagranden med en række lange oprette hår. Pronotums bredde mindst $1,2 \times$ hovedets bredde ..... 4. *perplexus* p. 144.

- Længde 3,3–3,9 mm. Corium på den bageste halvdel med spredte, oprette lange hår. Pronotums bredde ca. 1,1 × hovedets bredde ..... *pusillus* p. 144.

1. *Pilophorus confusus* (Kirschbaum) 1856.

Mørkebrun og ret bred, navnlig bagtil. Pronotum og scutellum er sorte og ret matte. Dækvingerne er rødbrune, men corium bagtil lateralt, og cuneus er helt mørkebrune. Indervinklen på cuneus er dog ofte hvidlig. Endvidere er coriums laterale halvdel glinsende bag den bageste hvide tværlinie. Membranen er mørkebrun og ofte noget forkortet hos ♀. Antennerne er brune. 2. led er sort distalt, 3. og 4. led er smalt hvide proximalt. 4. led er længere end 3. led. Længde 3,5–4,5 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum stærkt glinsende på den bageste del .....
 ..... f. *nitidicollis* Putton

Arten er fundet på el (Alnus), poppel (Populus) og især på pil (Salix). Formen *nitidicollis* træffes navnlig ved kyster. Imago ses fra sidst i juni til ind i august. Sjælden. Taget på Skagen og ved Gurrevang på Sjælland i juli. (D++S.F.NT.).

2. *Pilophorus clavatus* (Linné) 1767.

Hoved, pronotum og scutellum er sorte. Scutellum har 2 sølvhvide længdelinier og en sølvhvid plet i spidsen. Dækvingerne er mørkebrune. Clavus er sort, ofte lysere lateralt. Forranden af cuneus har ofte en aflang plet af sølvhvide hår, som også kan findes ved coriums indervinkel. Membranen er mørkebrun. Antennerne er mørkebrune. 2. led kun svagt krummet og fortykket distalt. 3. led er lyst på den proximale halvdel. 4. led er kortere end 3. led og kun smalt lyst proximalt. Længde 4–5 mm.

Lever på løvtræer, særlig på pil (Salix). Imago træffes fra juli til september. Almindelig. (D++++S.N.F.NT.).

3. *Pilophorus cinnamopterus* (Kirschbaum) 1856.

(Fig. 86).

Kastaniebrun med meget fin, tilliggende, fløjlsagtig, brun-gul behåring. Hovedet er mørkebrunt, pronotum og scutellum sorte. Scutellum har 2 utydelige sølvhvide længdestriber og en hvid tværstribе ved spidsen. Dækvingerne er smukt lyst kastaniebrune, bagtil mørkere. Clavus er ensfarvet med corium. Cuneus er mørkebrun og ofte medialt med en sølvhvid plet. Antennerne er rødbrune. 2. led er mørkebrunt, mørkere og let fortykket distalt. 3. og 4. led er tynde. 3. led lyst proximalt, 4. led næsten helt lyst, kun mørkt på den distale trediedel. Længde 4,5–5,5 mm.

Arten lever zoo- og phytophagt på fyr, særlig på bjergfyr (*Pinus mugo*). Imago træffes fra juli til september. Almindelig. (D++++.S.N.F.NT.).

4. *Pilophorus perplexus* (Douglas et Scott) 1875.

Chokoladebrun, oversiden meget fint håret, næsten nøgen, men ved coriums bagrand med en række på 7–8 lange oprette hår. Hoved, pronotum og scutellum er sorte. Scutellum med 2 sølvhvide længdestriber. Cuneus er sort med en sølvhvid plet ved indervinklen. Membranen er mørkebrun. Antennerne er rødgule. 2. og 3. led er mørke på den distale halvdel. 4. led er mørkt, lysere på den proximale trediedel. 2. led er ca. 1,3–1,4 × hovedets bredde. Snablen når til baghopperne. Længde 4,5–5 mm.

Arten lever på forskellige løvtræer, blandt andet på eg (*Quercus*). Imago træffes fra juli til oktober. Forekommer spredt, men er fundet over hele landet. (D+++S.N.F.NT.).

Pilophorus pusillus (Reuter) 1873.

Arten ligner meget foregående, men den er meget mindre, og pronotums sider er mere konkave. 2. antenneled er ca. 1,25–1,3 × hovedets bredde. Tarsen er meget lang og tynd. Snablen når forbi baghopperne. Længde 3,3–4 mm.

Lever på forskellige løvtræer (*Quercus*, *Ulmus*) og også på gyvel (*Sarothamnus scoparius*). Det er en sydlig art, som hovedsagelig er udbredt i middelhavsområdet. Den er fundet flere steder i Sverige bl. a. på Öland, Gotland og helt op i Uppland. (D0.S.).

Halticini Kirkaldy

Hoved og pronotum er ret brede og uden indtryk af nogen art. Øjnene er forholdsvis små og oversiden i reglen sort. Hos ♂ er genitalsegmentet ofte meget stort. Den højre paramer er den største, i reglen sort og kraftig sklerotiseret. Ikke sjældent stikker paramererne bagud og er frie (*Halticus*).

SLÆGTSTABEL

1. Øjnene stilkede eller næsten stilkede. Set forfra er issen mellem øjnene konkav. I Nordsverige og Finland . . . . 2.
  - Øjnene ikke stilkede. Set forfra er issen mellem øjnene flad eller konveks . . . . . 3.
2. Øjnene stilkede og rettet til siden . . . . . *Labops* p. 146.
  - Øjnene næsten stilkede og rettet til siden og opad . . . . . *Myrmecophyes* p. 152.
3. Antenner lange og tynde, meget længere end kroppen. 2. led ca. 4×1 . led . . . . . *Halticus* p. 146.
  - Antenner kortere. 2. led højst lidt længere end 3×1 . led og oftest meget kortere . . . . . 4.
4. Oversiden skinnende og punkteret. 1. antenneled med tydeligt lange oprette børstehår og kortere hår. I Finland . . . . . *Euryopicoris* p. 148.
  - Oversiden ikke skinnende og punkteret. Hvis det er tilfældet, har 1. antenneled kun een slags behåring . . . . 5.
5. Bredoval. Ovenfra set er hovedet meget bredt og kort (fig. 26e). Pronotums bagrand er konveks. Bagtarsens 2. led er på længde med 1. led . . . *Strongylocoris* p. 148.
  - Mere langagtig. Hovedet ikke så bredt og kort. Pronotums bagrand er lige eller konkav. Bagtarsens 2. led tydeligt længere end 1. led . . . . . *Orthocephalus* p. 150.

Labops Burmeister

Let kendelig på de store og tydeligt stilkede øjne. Kun een art:

Labops sahlbergi (Fallén) 1829.

Oversiden sort med lysegule hår og hvide skælhår. Issen med en lys streg ud af øjestilken dorsalt. Antenner sorte. Hos den macroptere form har membranen celler. Hos den brachyptere form mangler membranen $\pm$. Den sidste er langt den hyppigste. Længde 4,5–6 mm.

Hjemstedet er Nord- og Mellemrusland, men den er også fundet i Finland og Sverige, sydligst i Värmland. Det angives, at den lever på star (*Carex*). I Sverige er den taget ved ketsning på frodig græsmark (Ossiannilsson).

Halticus Hahn

Arterne er meget korte og brede og de brachyptere former har et jordloppeagtigt udseende. Scutellum er meget lille. Antennerne er meget lange, tynde og overvejende lyse. 2. led er 4–5 $\times$ længere end 1. led og noget kortere end 3. + 4. led. 4. antenneled er længere end 3. led. Issen er skarprandet. Bagfemora er stærkt fortykkede.

Slægten lever fortrinsvis på snerrearter (*Galium*) og bevæger sig ofte i spring. Overvintring i ægstadiet.

ARTSTABEL

1. Hoved og ofte også pronotum gult. Altid macropter . . . .
 . . . . . 1. *luteicollis* p. 146.
- Hovedet sort . . . . . 2.
2. Set forfra er hovedet 1,25–1,33 $\times$ bredere end højt. Hovedet ensfarvet sort . . . . . *major* p. 147.
- Set forfra er hovedet ligeså bredt som højt. Hovedet med en gul plet ved hvert øje . . . . . 2. *apterus* p. 147.

1. *Halticus luteicollis* (Panzer) 1805.

Hovedet gulligrødt. 1. antenneled gulrødt, 2. led gulrødt, smalt sort distalt, 3. led gulligt, mørkere distalt, 4. led

brunligt. Pronotum gulrød med sort baggrund. Scutellum sort. Dækvingerne er sorte, bronzeagtigt skinnende med gyldne tilliggende og små sorte, oprette hår. Ben gulrøde, bagfemora bredt brune proximalt. Tibier med sarte gule torne, bagtibiae ofte mørkere proximalt. Længde 2,5–3,5 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum helt sort. Hovedet gult, smalt sort bagtil . . . . . f. *propinqua* H. S.
2. Pronotum helt sort. Hovedet med sort median. Femora sorte, smalt gule distalt . . . . . f. *vitticeps* Reut.

Værtsplanterne er snerrearter (Galium), men angives også at være Clematis vitalba. Den tages ved ketsning, særligt i skovbryn. Imago fra juli til september. Den er herhjemme meget sjælden og kun taget i 5 eksemplarer fra Bognæs og Bornholm (Hammeren). (D+S.).

Halticus major Wagner, 1951.

Ret stor. Oversiden skinnende sort med fine lyse hår. Isse: øjebredden er hos begge køn ca. 3,6. 2. antenneled er hos ♂ 1,1 ×, hos ♀ 1 × hovedets bredde.

Genitalsegmentet hos ♂ er meget stort med meget store paramerer. Længde ♂ 2,3–2,8 mm, ♀ 2,5–3,2 mm.

Arten lever på snerrearter (Galium). Imago fra juni til august. En sydlig og østlig art, som er fundet flere steder i Finland. (D0.F.).

2. *Halticus apterus* (Linné) 1761. (Fig. 87).

Sort og glinsende. Antennerne er gule. 2. led ofte smalt mørkt distalt og ca. 1,2 × hovedets bredde. 3. led er sortbrunt og lyst helt proximalt. 4. led er sortbrunt. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 3,2, hos ♀ ca. 3. Pronotum er svagt rastret bagtil. Dækvingerne er punkteret-rastrede, gråhårede og uden deling i corium, clavus og membran. Femora er sorte, gule distalt. Tibierne har sarte lyse torne. Næsten altid brachypter. Hos ♂ stikker højre paramer ofte frit bagud. Længde 2–2,5 mm.

Arten lever på snerre (*Galium*) og ærteblomstrede (*Papilionaceae*), særligt på sandet jord. Imago træffes i juli og august. Linné fejlbestemte dyret og antog det for en bille, som han gav navnet *Haltica aptera*. I Skandinavien er den tilsyneladende altid brachypter. Almindelig overalt. (D++++. S.N.F.NT.).

Euryopicoris Reuter

Bredoal, skinnende sort. Issen skarprandet, og fra dens midte stråler flade riller fremad. Fortibierne er fortykkede, let krummede og flade distalt. I Europa findes 2 arter, hvoraf een i Skandinavien.

Euryopicornis fennicus Wagner, 1954.

Clypeus delvis gul og issen med en gul plet ved hvert øje. 2. snabelled er kortere end 3. led (i modsætning til den sydligere forekommende art *E. nitidus*). Antennerne er sorte, og 1. led er ca. $0,8 \times$ issens bredde. Dækvingerne er forkortede uden deling i corium, clavus og membran. Deres bagrand er lige og næsten parallelle. Længde 3,3–4,7 mm.

Arten lever i detritusmassen i jordoverfladen på enge, særligt ved skove. På lune aftener kan den ketses i græsset. Den er fundet i Finland. (D0.F.).

Strongylocoris Blanchard

Kort ægformet. Oversiden tæt og fint punkteret. Hovedet bøjet og ovenfra set meget bredt (fig. 26e). Antennerne korte, kun halvt så lange som kroppen. 2. led lidt fortykket mod spidsen. 4. led kortere end 3. led. Benene er kraftige og tibierne med mange torne. Den er altid macropter.

Det er hurtige dyr, som løber raskt afsted. De overvintrer som æg, der lægges på værtsplantens stængler.

ARTSTABEL

1. Antenner, ben og krop ensfarvet sorte . . . . *niger* p. 149.
– Benene $\pm$ gule eller rødlige . . . . . 2.

2. Pronotum og dækvinger brune . . . . . 1. *luridus* p. 149.
 – Pronotum og dækvinger sorte .. 2. *leucocephalus* p. 149.

Strongylocoris niger (Herrich-Schaeffer) 1835.

Oversiden sort, ofte næsten blåskinnende, med fine korte, sorte hår. 1. antenneled kun ca. 0,25 × issens bredde. Pronotum groft, dækvinger fint punkterede. Længde 3,5–4 mm.

Lever på svovlrod (Peucedanum), oftest på fugtige enge og i tørvemoser. Imago træffes i juni og juli. En østlig art, som er fundet i Finland. (D0.F.).

1. *Strongylocoris luridus* (Fallén) 1807.

Oversiden rustfarvet, gul til lysebrun, fint punkteret, tydeligt og tæt gulhåret. Hovedet gult, mørkere bagtil i midten. Clypeus brun. Antenner sorte, 1. led gult distalt, 2. led gult på midten. Pronotum med 2 brunlige pletter. Scutellum brunlig på midten. Corium bagtil med utydelige mørke aftegn. Membranen røggrå med gullige årer. Ben lyst rødbrune. Tibierne med fine sorte torne. 3. tarsalled sort. Længde 3–4 mm.

Værtsplanten er blåmunke (*Jasione montana*), og biotopen er sandede marker, tørre bakker og klitter. Imago fra juni til august. Spredt og ikke almindelig. (D++S.N.NT.).

2. *Strongylocoris leucocephalus* (Linné) 1758. (Fig. 88).

Hovedet er rødt, og issen er skarprandet. Oversiden sort med fin brungul behåring. Antennerne er fint hårede. 1. led er rødbrunt, de øvrige led er i reglen sorte. Femora er gulrøde. Tibierne er lysegule med korte sorte torne. Tarsen er brun, 3. led er sort. Længde 3,5–4,5 mm.

Farvevariationer:

1. Hovedet mørkebrunt. Længden 3–3,5 mm . . . . .
 . . . . . f. *steganooides* Sahlb.

Lever på tørre bakkers vegetation, særligt på klokkeblomster (*Campanula*). Imago optræder fra juni til ind i august. Ret almindelig. (D+++S.N.F.NT.).

Den nævnte f. *steganooides* Sahlb. findes beskrevet som en underart. Den er boremontan og træffes spredt i Danmark.

Orthocephalus Fieber

♂ er langstrakt og næsten altid macropter. ♀ er bredoval, større og overvejende brachypter. Oversiden er oftest sort med sorte oprette børstehår og tilliggende, løse, gyldne eller sølvglinsende krumme hår. Hovedet er stærkt nedadbøjet. Issen er oftest utydeligt randet og med en rødbrun plet ved hvert øje. Øjnene er udstående. 2. antenneled er ofte fortykket distalt. Pronotums bagrand er konkav. Tibierne er kraftigt sorttornede og ret lange. Bagtarsens 1. led er ca. 0,5 × 2. led.

Overvintrer som æg. Træffes som foregående slægt i tørre, sandede egne på forskellige urter.

ARTSTABEL

1. Benene ensfarvede sorte eller (meget sjældent) sortbrune ..... 2.
- Benene, især tibierne lysebrune eller rødlige ..... 3.
2. 3. antenneled 0,75 × 2. led. Bagfemoras forrand med lange, oprette børstehår ..... 1. *coriaceus* p. 151.
- 3. antenneled 0,5 × 2. led. Bagfemora uden børstehår ....
..... *brevis* p. 151.
3. Bagtibierne sorte, for- og mellemtibierne ± gulbrune ...
..... 2. *ferrarii* p. 151.
- Alle tibierne ± gulbrune ..... 4.
4. Femora sorte. 2. antenneled på længde med 3. + 4. led. Hos ♂ er dækvingerne sorte eller mørkebrune og med en kort lys streg fortil ..... 3. *saltator* p. 152.
- Femora gulbrune distalt, undertiden mørktplettede. 2. antenneled meget kortere end 3. + 4. led. Hos ♂ har dækvingerne en velafgrænset lys længdestribe på midten og en lys yderrand. Desuden er den større end foregående ..
..... *vittipennis* p. 152.

1. *Orthocephalus coriaceus* (Fabricius) 1776.*(mutabilis* Fall.). (♂ fig. 89, ♀ fig. 90).

Oversiden helt sort og glinsende. Hos ♂ er sømmen mellem clavus og corium lys. Membranen er sodfarvet med mørkebrune eller sorte årer. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 2, hos ♀ ca. 2,4. Den brachyptere ♀ har korte, afrundede dækvinger med et hak i sideranden på grænsen til cuneus. Længde ♂ macr. 4,9–5,5 mm, ♀ 4–5,5 mm.

Arten lever på forskellige urter på tørre steder. Macrop-tere ♀♀ er ikke sjældne. Imago træffes fra midten af juni til ind i august. Almindelig udbredt. (D++++.S.N.NT.).

Orthocephalus brevis (Panzer) 1798.

Oversiden ensfarvet sort med en fin tilliggende grålig behåring. Isse: øjebredden hos ♂ ca. 2,2, hos ♀ ca. 2,5. Hovedet er hos ♂ påfaldende lille og 2. antenneled næsten så langt som pronotums bredde. Tibierne er meget sjældent brunsorte. Længde ♂ macr. 6,7–7,8 mm, ♀ brach. 4,2–4,8 mm.

Arten lever på ensidig klokke (*Campanula rapunculoides*). En sydøstlig art, som er fundet i Finland. (D0.F.).

2. *Orthocephalus ferrarii* Reuter, 1891.

Ligner meget *O. coriaceus*, men de tilliggende hår er mere hvidlige. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,67, hos ♀ ca. 2,15. ♂ er meget lang og smal og ♀ forholdsvis bred. Benene er sorte. For- og midttibierne er brune og bredt sorte distalt. Bagtibierne er ensfarvet helt sorte eller sortbrune, hos ♀ dog undertiden smalt rødbrune helt proximalt. Længde ♂ macr. 5–6 mm, ♀ 4–5 mm.

Arten lever på lave urter på udyrkede marker, og imago træffes i juli og august. Det er en sydvestlig art, som er fundet lige syd for Elben og en enkelt gang i Skåne. I Danmark er den taget ved Plejelt i Nordsjælland (2 eksemplarer). (D+.S.NT.).

2. *Orthocephalus saltator* (Hahn) 1835.

Oversiden er som hos *Orth. coriaceus*, men der findes ingen lys streg på dækvingerne hos ♂. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,75, hos ♀ ca. 2. Tibierne er rødgyule eller brunrøde, sorte distalt og undertiden også proximalt. Bagtibiernes distale halvdel kan være helt sort. Længde: Den macroptere ♂ 4,5–5,5 mm, ♀ 3,5–5 mm.

Træffes på forskellige urter, oftest på håret høgeurt (*Hieraceum pilosella*). Imago fra midten af juni til ind i august. Hyppig, men ikke så almindelig som *O. coriaceus*. (D++++.S.N.F.NT.).

Orthocephalus vittipennis (Herrich-Schaeffer) 1835.

Oversiden sort med lyse længdestriber. Issen skarprandet og hos ♂ med en utydelig tværfure. 1. antenneled er gulligt 2. led er hos ♀ gulligt proximalt, stærkt fortykket distalt og i reglen tydeligt længere end pronotums bredde. Hos ♀ har corium en smal ret kort, lys streg fortil langs sømmen mellem clavus og corium. Tibier med tydelige sorte torne. Længde 5,5–7 mm. Brachyptere ♀♀ dog 4,2–5 mm.

Findes på tørre solrige steder med hvid okseøje (*Chrysanthemum leucanthemum*), på hvilken den fortrinsvis lever. De eksemplarer, som er fundet i Danmark, er fejlbestemte og er *O. saltator*. Det er en sydøstlig art, som er fundet i Sverige (Blekinge, Öland og Skåne). (D0.S.F.).

Myrmecophyes Fieber

En østeuropæisk slægt, hvoraf een art er fundet i det østlige Finland.

Myrmecophyes albo-ornatus (Stål) 1858.

Hoved, pronotum og scutellum glinsende sorte. Pronotum og corium med hvidgrå, halvt opret, kort behåring. Hoved og scutellum nøgne. 1. og 2. antenneled rødbrune, 3. og 4. led sorte. Hos den macroptere form er dækvingerne sorte med et hvidt bånd foran midten. Membranen er uden celler og cuneus utydeligt afgrænset. Hos den brachyptere form er

bagkroppen myreagtigt indsnøret fortil, membranen mangler, og corium er stærkt reduceret. Længde 3–5 mm.

Arten er ketsset på tørre enge. (D.O.F.).

Orthotylini Van Duzee

Meget forskelligtudseende blomstertæger, som alle mangler en halsring på pronotum. Set fra siden er øjets højde større eller på størrelse med afstanden fra øjets underste kant til spidsen af clypeus (fig. 26b). Snablens 1. led er ikke eller kun meget sjældent tykkere end 1. antenneled. Tibierne er uden sorte punkter.

Hos ♂ er paramererne ofte meget karakteristiske for hver art, og vesica er ofte forsynet med forgrenede og tandede sklerotiserede stave. Overvintringen finder sted i ægstadiet.

SLÆGTSTABEL

1. 2. antenneled fladt og stærkt udvidet ..... *Heterotoma* p. 154.
- 2. antenneled slankt, sjældent kølleformet fortykket . 2.
2. Øjnene sidder fremme på siden af hovedet og er fjernede fra pronotum ..... *Malacocoris* p. 155.
- Øjnene sidder meget nær pronotum ..... 3.
3. Pronotum har bag calli en dyb tværfure, eller calli er udtrukket til en tap (hos *Globiceps spheniformis*) ... 4.
- Pronotum er uden tværfure og calli højst svagt erkendelige ..... 7.
4. Helt grøn. 3. antenneled omtrent så langt som 2. led. Tibier og 1. og 2. antenneled helt sorte proximalt .... *Blepharidopterus* p. 156.
- Oversiden ikke grøn. 3. antenneled betydeligt kortere end 2. led ..... 5.
5. Hoved og pronotum ensfarvet sorte. ♀ oftest brachypter ..... *Globiceps* p. 156.
- Hoved og pronotum gult tegnede, i det mindste er isens bagrand altid gul. Altid macropter. På blomstrende ege ..... 6.

6. Scutellum sort. Oversiden mørk med 4 adskilte gule pletter. Calli store og adskilte .. *Dryophilocoris* p. 165.
- Scutellum delvis lyst. Oversiden anderledes tegnet. Calli utydelige ..... *Cyllecoris* p. 165.
7. Overside, antenner og femora helt sorte. Issen ofte med en rund grubeagtig fordybning ved hvert øje .....
..... *Heterocordylus* p. 166.
- I det mindste er femora og antenner delvis lyse. Issen uden fordybninger ..... 8.
8. 3. + 4. antenneled omtrent halvt så langt som 2. led. Oversiden rød eller rødpletet. Kun på ask .....
..... *Pseudoloxops* p. 169.
- 3. + 4. antenneled længere end eller omtrent på længde med 2. led. Oversiden kun meget sjældent rødagtig, men ikke rigtig rød ..... 9.
9. Pronotums sider og bagrand lige eller næsten lige (fig. 26c). Issen oftest kun svagt hvælvet ..... 10.
- Pronotums sider og bagrand konkave, så pronotum er klokkeformet (fig. 26d). Issen stærkere hvælvet .... 11.
10. Clypeus er tydelig og issen urandet. Oversiden ensfarvet lysegul og dyret næsten altid brachypter. Længde 2,5–3,5 mm ..... *Fieberocapsus* p. 170.
- Clypeus utydelig. Issen ofte randet. Hvis issen er urandet, er dyret grønt. Næsten altid macropter. Længde oftest over 3,5 mm ..... *Orthotylus* p. 170.
11. Dækvinger ikke grønne eller gule, gennemsigtige hos ♂. Bagtarsens 2. led længere end 3. led. Snablen når baghofterne ..... *Mecomma* p. 186.
- Dækvingernes yderrand bredt grønne eller gule. Bagtarsens 2. led ligeså langt som 3. led. Snablen kort og tyk, når ikke baghofterne ..... *Cyrtorhinus* p. 187.

Heterotoma Le Peletier et Serville

Slægten er karakteristisk ved det brede og flade 2. antenneled. Endvidere er 1. og 2. led tæt besat med sorte børstehår. Herhjemme kun een art:

1. *Heterotoma planicornis* (Pallas) 1772.
(meriopterum Sc.). (Fig. 91).

Oversiden er sortbrun til rødbrun (immature individer) og med oprette mørke hår og tilliggende, sølvhvide hår. Antenner sorte, 3. og 4. led meget tynde.

Membranen er brun med en lys plet ved spidsen af cuneus og med rødbrune årer. Benene er lysegrønne eller gule, og 3. tarsalled er mørkt. Længde 4,5–5,5 mm.

En livlig blomstertæge, som lever på frugtbuske (*Ribes*), men også på stor nælde (*Urtica dioeca*). Imago træffes fra juli til september. Den er hyppigst i den sydlige del af landet. I Sverige er den nordligst taget i Bohuslän. (D+++S. NT.).

Malacocoris Fieber

Hovedet er meget lille og øjnene fjernet ca. en øjebredde fra pronotums forreste rand. Kun een art:

1. *Malacocoris chlorizans* (Panzer) 1794. (Fig. 92).

Kroppen er meget sart og blød. Oversiden er lysegrøn med fine hvide hår. Dækvingerne er ofte meget typisk marmorerede med mørkere grønne pletter. Øjnene er mørke. Antennerne er hvidgule, 1. led med en mørk streg på undersiden, 2. led smalt sort proximalt. Membranen er farveløs og stærkt iriserende. Årerne er grønne, og cellerne er ± grønne, særligt bagtil. Benene er bleggule. Længde 4–4,5 mm.

Farvevariationer:

1. Dækvinger ensfarvede smaragdgrønne .....
..... f. *smaragdina* Fieb.
2. Oversiden lysegul (immature individer?) .....
..... f. *sulphureipennis* Westh.

Arten lever på forskellige løvtræer, særligt på hassel (*Corylus avellana*), men også på elm (*Ulmus*). Imago fra juli til oktober. (D++++S.N.F.NT.).

Blepharidopterus Kolenati (Aetorhinus Fieb.)

Skinnende grøn. Antenner og ben meget lange. Pronotum med en tydelig tværfure bag calli. Kun een art:

1. *Blepharidopterus angulatus* (Fallén) 1807. (Fig. 93).

Slank og fin, livligtgrønt glinsende og fint brunhåret. Øjnene store og mørke. Isse: øjebredden hos ♂ knapt 1, hos ♀ ca. 1,67. Antennerne lange og gulbrune, undertiden ret mørke. 1. antenneled sort proximalt, undertiden med mørke længdestriber og med en mørk ring lige indenfor spidsen, hos ♂ ca. 1,1 ×, hos ♀ ca. 0,9 × hovedets bredde. 2. antenneled hos ♂ 2 ×, hos ♀ ca. 1,7 × pronotums bredde. Pronotums baghjørner og ofte også en del af yderranden sorte. Membranen er lys røgbrun med grønne årer. I den store celle findes en mørk streg. Benene er lange, særligt tibiernerne, som er sorte proximalt og ofte også distalt og med sorte torne. Længde 5–6 mm.

Underarten *brevicornis* er beskrevet af Wagner. Isse: øjebredden er her hos ♂ ca. 1,4 og hos ♀ ca. 1,74. 1. antenneled er hos ♂ ca. 0,85 ×, hos ♀ ca. 0,76 × hovedets bredde. 2. antenneled er hos ♂ ca. 1,67 ×, hos ♀ ca. 1,3 × pronotums bredde. Endvidere er bagtibiernerne forholdsvis korte. Afvigelserne er størst hos ♂♂, og det er muligt, at der er tale om en unisexual dimorphisme.

Arten er meget karakteristisk med de sorte knæ og antennernes sorte led. Nymferne, som kommer frem hele sommeren, har også de sorte knæ. De lever på løvtræer, særlig på el (Alnus) og pil (Salix), men også på frugttræer, hvor de lever af mider. Overvintringen sker i ægstadiet, og imago træffes fra sidst i juli til oktober. (D++++.S.N.F.NT.).

Globiceps Le Peletier et Serville

En gruppe myrelignende brunsorte, livlige blomstertæger. ♂ er lang og smal og altid macropter, ♀ er langoval og langt overvejende brachypter. Begge køn har et kugleformet sort ± glinsende hoved, som er forskelligt hos ♂ og ♀.

Dækvingerne er sortbrune og meget ofte med et hvidgult, snavset tværbånd fortil på corium og på cuneus. På dækvingernes bageste indvendige rand findes oftest hos de brachypterer individer en smal rest af membranen. Oversiden er forsynet med spredte, tilliggende, korte, fine brune hår. Såvel over- som underside har ofte stedvist partier med sølvhvide meget løse, krumme, tilliggende hår.

Pronotum og scutellum er sorte, og clavus er sort eller mørkebrun. Pronotum har et par tydeligt adskilte calli og en tværfure bag disse. 2. antenneled er ofte fortykket distalt, særlig hos ♀. Benene er rødbrune eller brune, tibiaerne mørke distalt og med korte, lyse torne.

Hovedets form har ofte stor betydning for bestemmelsen, og hos ♂♂ er det ofte nødvendigt at undersøge paramererne og de sklerotiserede stave i vesica. Paramererens vigtigste kendetegn kan ofte iagttages uden at fjerne paramererne fra dyret.

Arterne kan være meget vanskelige at bestemme, og der er endnu uenighed om systematikken. Her gengives artstabellen væsentligst efter Wagner.

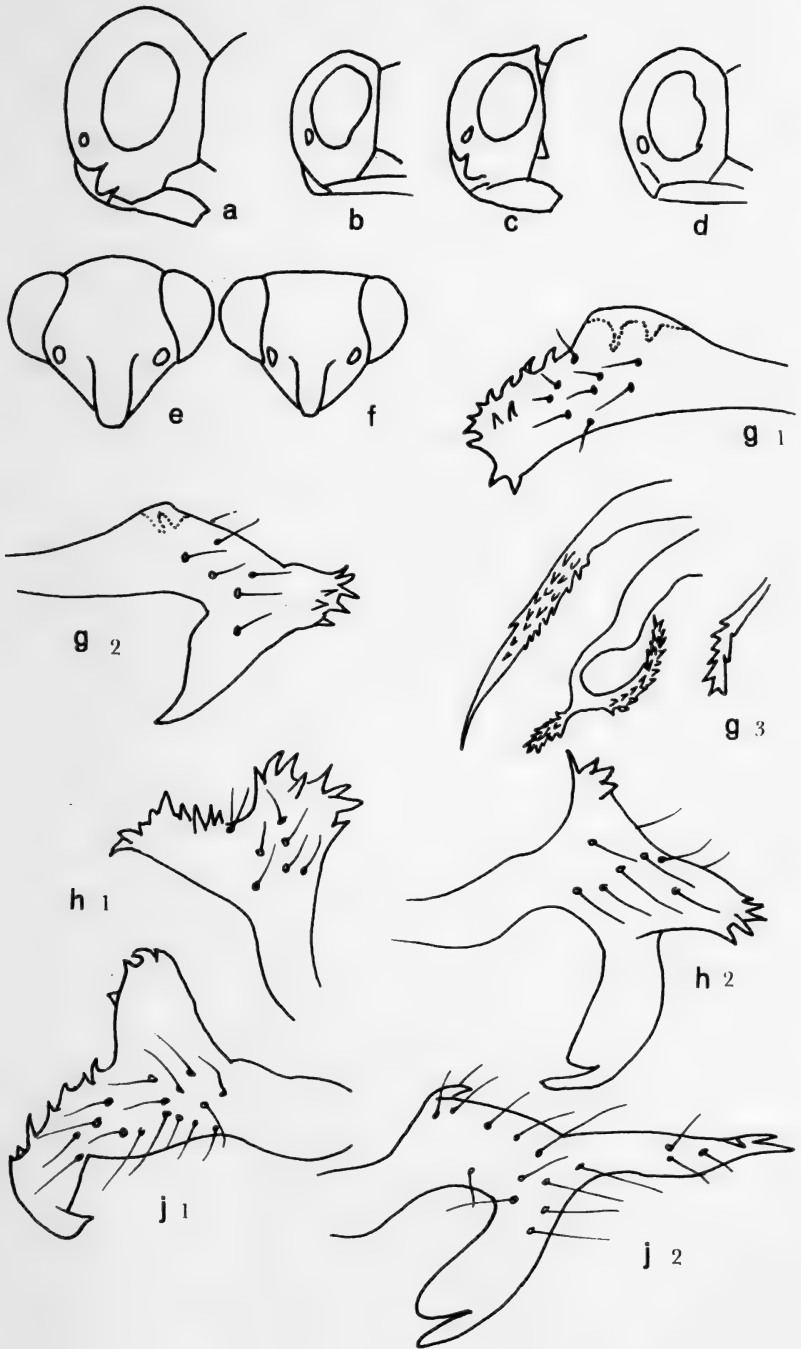
ARTSTABEL

1. Kroppen helt uden sølvhvide hår. Corium i reglen lys fortil. 3–4,5 mm. (Underslægten <i>Globicellus</i> Kiritshenko)	
.....	<i>dispar</i> p. 160.
– Kroppen stedvis med sølvhvide hår, i reglen over 4,5 mm	..... 2.
2. De sølvhvide hår danner smalle tværbånd på dækvingerne. Calli er tapagtigt forlængede fremad og til siderne. (Underslægten <i>Globiceps</i> s. str.)	.....
.....	<i>sphigiformis</i> p. 160.
– De sølvhvide hår er pletvist fordelt på over- og underside. Calli er ikke tapagtigt forlængede. (Underslægten <i>Paraglobiceps</i> Wagner)	..... 3.
3. ♂♂	..... 4.
– ♀♀	..... 7.

4. 2. antenneled ca. $1,8 \times$ pronotums bredde. Issen tydeligt hvælvet mellem øjnene (fig. 27e) ..... 1. *flavomaculatus* p. 161.
- 2. antenneled meget kortere. Issen flad eller svagt hvælvet mellem øjnene (fig. 27f) ..... 5.
5. Pronotums bredde ca. $1,2 \times$ hovedets bredde. Issen helt flad mellem øjnene ..... 2. *fulvicollis cruciatus* p. 161.
- Pronotum mindst $1,4 \times$ hovedets bredde ..... 6.
6. Corium overvejende mørk. Pronotums bredde ca. $1,55 \times$ hovedets bredde ..... *salicicola* p. 163.
- Corium lysere. Pronotums bredde ca. $1,45 \times$ hovedets bredde ..... *woodroffei* p. 164.
7. Hovedet stærkt kugleformet og sort glinsende. Issen næsten tueformet hvælvet mellem øjnene. Issens højde over øjet er ca. en trediedel af øjets højde (fig. 27a) ..... 1. *flavomaculatus* p. 161.
- Issen almindeligt hvælvet mellem øjnene, og højden over øjet er meget mindre ..... 8.
8. Set fra siden er issen jævnt hvælvet over øjet og skråner jævnt ned bagtil uden kant af nogen art (fig. 27d) ..... *salicicola* p. 163.
- Issen mindre stærkt hvælvet og med en $\pm$ tydelig kant bagtil ..... 9.
9. Issens bagrand med en tydelig, undertiden noget ophøjet kant (fig. 27c). Pronotums bredde ca. $1,2 \times$ hovedets bredde ..... *woodroffei* p. 164.
- Issens bagrand med en $\pm$ stumpvinklet kant (fig. 27b). Pronotums bredde ca. $1,1 \times$ hovedets bredde ..... 2. *fulvicollis cruciatus* p. 161.

Fig. 27. Globiceps. Hovedet af a: *Gl. flavomaculatus* ♀. b: *Gl. fulvicollis cruciatus* ♀. c: *Gl. woodroffei* ♀. d: *Gl. salicicola* ♀. e: *Gl. flavomaculatus* ♂. f: *Gl. fulvicollis cruciatus* ♂. g, 1: Højre paramer set fra ydersiden hos *Gl. flavomaculatus*. g, 2: Venstre paramer hos samme. g, 3: De sklerotiserede stave hos samme. h, 1: Højre paramer set fra ydersiden hos *Gl. fulvicollis cruciatus*. h, 2: Venstre paramer hos samme. j, 1: Højre paramer set fra ydersiden hos *Gl. salicicola*. j, 2: Venstre paramer hos samme.

Globiceps dispar (Boheman) 1852.

♂ sort, altid macropter med lange dækvinger, som er lysere fortil og mørkere bagtil. Hovedet er skinnende uden nakkeliste. Antennerne er sorte, 1. led ofte lysere proximalt, 2. led er stavformet. ♀ er sort, oftest brachypter med stærkt forkortede lyse dækvinger med en mørk plet på midten. Hovedet er sort og glinsende med en lysere plet ved hvert af de store, ret flade øjne. Antennerne er lyse, 2. led mørkere, stærkt kølleformet opsvulmet og sort distalt. Paramerne er ganske små, og den sklerotiserede stav i vesica er enkel, kun delt i spidsen og næsten utandet. Størrelse 3–4,5 mm.

En boreomontan art, som træffes på græs og urter på skyggefulde steder. Imago fra juni til august. Den er fundet i Norge og Sverige, sydligst i Småland. Desuden findes den i de midttske bjerge. (D0.S.N.F.).

Arten er af Southwood og Woodroffe i 1957 overført til slægten *Mecomma*. Hovedets og 2. antenneleds udseende, men navnlig pronotums tværfure og de stærkt fremtrædende calli gør det vanskeligt at indpasse arten andre steder end her.

Globiceps sphegiformis (Rossi) 1790.

Oversiden matsort med korte sorte hår og med plet- og bånddannende tilliggende sølvhvide hår. Hovedet er hos ♀ meget stort, næsten kuglerundt og sortglinsende, hos ♂ er det meget mindre. Øjnene er ret flade, særligt hos ♀. Arten er let kendelig på de karakteristiske calli. Begge køn er macropterer. Længde 5–6 mm.

Lever på forskellige løvtræer, særligt eg (*Quercus*), men træffes lejlighedsvist også på urter. Imago i juli og august. En sydlig art, som nordligst er fundet i Lauenburg nord for Elben. Stichel angiver, at den er fundet her i landet, men det har ikke kunnet verificeres. (D0.NT.).

1. *Globiceps flavomaculatus* (Fabricius) 1794.
(*selectus* Fieber). (Fig. 94).

Oversiden sort. Corium er bredt snavset gulhvid på midten. Cuneus er hos brachyptere dyr forsynet med en hvidgul lakglinsende stor plet på midten. Hos macroptere dyr er pletten mere gul og mindre lakglinsende. Hos brachypterer dyr er der en tydelig membranrest på dækvingernes bageste indvendige rand. 2. antenneled er hos begge køn ca. $1,8 \times$ pronotums bredde.

Hos ♀ er pronotum tydeligt smallere end hovedet, og 2. antenneled er kølleformet fortykket mod spidsen. Længden er 5–6 mm.

♂ har en lang fladere isse, og pronotum er ca. $1,3 \times$ hovedets bredde. På højre paramers øverste rand findes en trekantet lap, hvis spids er forsynet med 2–3 indadrettede, nedadbøjede store tænder. De kan derfor vanskeligt ses fra ydersiden. Den bageste del er indadbøjet og med flere store, grove tænder langs den øverste rand og på spidsen (fig. 27g1). Venstre paramer har på den øverste rand en indadbøjet lille lap med 2–3 undertiden ganske små tænder.

Den bageste del er tungeformet udtrukket, indadbøjet, og på spidsen forsynet med flere tænder. Selve spidsen, hypofysen, er bøjet nedad og fremad og ganske enkel (fig 27g2).

Der findes 3 sklerotiserede stave. Den midterste er bagtil bøjet fremad, og på ombøjningsstedet findes en bagudrettet gren med talrige tænder. De 2 andre stave, hvoraf den ene er meget kortere end den anden, er begge kraftigt tandede (fig. 27g3). Længde 6–7 mm.

Arten lever på græs og urter og foretrækker ret fugtige, lune enge med læ. Imago i juli og august. Udbredt, men ret stedegen. (D+++S.N.F.NT.).

2. *Globiceps fulvicollis cruciatus* Reuter, 1879.
(*cruciatus* Reuter, *flavomaculatus* Kolenati).

Farvefordelingen er som hos foregående art, men oversiden og navnlig hovedet er mere mat og fedtglinsende.

Fig. 28. Hovedet set fra oven og forfra hos a: *Gl. salicicola* ♀. b: *Gl. fulvicollis cruciatus* ♀.

Hos ♀ er issen noget hvælvet mellem øjnene, bagtil findes et $\pm$ tydeligt tværnedtryk og bagest en $\pm$ afrundet kant til hovedets lodrette bagside. Undertiden er issens bagrand helt afrundet. Isse: øjebredden er ca. 2,5. 2. antenneled er ca. $1,5 \times$ pronotums bredde. Længde 4,5–5 mm.

Hos ♂ er issen helt flad mellem øjnene (fig. 27f), og isse: øjebredden er ca. 2. Bagtil på issen findes et tværnedtryk og bag dette en lidt buetformet bagtil konvex nakkeliste som hos *flavomaculatus*. Pronotums bredde er ca. $1,3 \times$ hovedets bredde, og 2. antenneled er ca. $1,25 \times$ pronotums bredde.

Højre paramer har på den øverste rand en stor tungeformet, undertiden noget firkantet lap med mange oprette tænder foroven. Dette ses tydeligt fra højre side (fig. 27h1). Iøvrigt er parameren næsten som hos *flavomaculatus*.

Venstre paramer har på den øverste rand et $\pm$ tydeligt fremspring med flere tænder. Bagtil er den trukket ud i en ret fremtrædende indadbøjet lap, som ligeledes er forsynet med en del store tænder. Denne del kan i sjældne tilfælde være betydeligt reduceret. (Fig. 27h2). Iøvrigt er paramererne særligt hos denne art ret variabel i udformningen. De sklerotiserede stave er omtrent som hos *G. flavomaculatus*. Kun er den bagudrettede gren med få tænder, undertiden kun en 4–5 stykker, og den korteste af de to andre stave er næsten ikke tandet. Længde 5–6 mm.

Farvevariationer:

1. Dækvingerne helt lyse, kun er clavus og en plet bagtil og medialt på corium mørke (kun brachypterer ♀♀) .....
 ..... *suturalis* Reuter.

Arten findes på såvel tørre som lidt fugtige steder oftest i hedemoser. Nymferne træffes navnligt på ærteblomstrede (Papilionaceae) og imago på krybende pil (*Salix repens*) og muligvis også på melbærris (*Arctostaphylos*) i juli og august måned. Den er ret stedegen, men er fundet over hele landet og er tilsyneladende den hyppigst *Globiceps*art herhjemme. I Sverige er den ikke nær så hyppig, og den er nordligst fundet i Uppland. Mod nord afløses den af *G. salicicola*. (D+++S.N.NT.).

Globiceps salicicola Reuter, 1880.

Ligner foregående art meget. Hos ♀ er de lyse aftegn ofte skarpere afgrænset. Hovedet er kugleformet hvælvet med flade øjne og lidt mere glinsende end hos foregående art. Isse: øjebredden er ca. 2,8 og issen stærkt hvælvet mellem øjnene og sortglinsende uden nedtryk af nogen art. Issens bagrand er fladt skrånende et stykke bag øjets bagrand (fig. 27d). 2. antenneled er ca. 1,5 × pronotums bredde, og denne er ikke over 1,1 × hovedets bredde. Længde ca. 5 mm.

Hos ♂ er coriums lyse partier ofte reducerede til gulbrune pletter ved dækvingernes yderside. Hovedet er ret lille med udstående øjne. Issen har bagtil 2 svage runde nedtryk og bagest en nakkeliste. Isse: øjebredden er ca. 1,5, og pronotums bredde er ca. 1,5 × hovedets bredde.

På højre paramers øverste rand findes en opadrettet noget nedadbøjet trekantet lap med 2–4 tænder på bagranden. De kan i reglen tydeligt ses fra højre eller venstre side. Den bageste del har et antal store tænder langs den øverste rand, og spidsen er slankere og noget fladt afskåret. (Fig. 27j1).

Venstre paramer har på den øverste rand en lille trekantet lap med 1–2 store indadrettede tænder. Den bageste del er lang og slankt udtrukket, indadbøjet og bagest forsynet med 2 spidser. Proximalt for disse kan der findes endnu en tand (fig. 27j2). Den midterste af de sklerotiserede stave er som hos *G. flavomaculatus*. Den ene af de to andre er meget lang, utandet eller næsten utandet, og det yderste stykke er

tilbagebøjet. Den anden stav er forholdsvis lang og med få tænder. Længde ca. 6,5 mm.

Farvevariationer:

1. *Corium* ensfarvet sort . . . . . f. *hyperborea* Sti.

Arten er boreal, og dens hjemsted er Skandinaviens lapmarker. Imago træffes i juli og august på dværgbirk (*Betula nana*) og også på krybende pil (*Salix repens*) i tundraer og moser. Den kan fra det nordligste område strække sig sydpå og er med sikkerhed påvist i Sydfinland. Ossiannilsson har fundet den i Skåne (en ♂ og en ♀). Adskillige ♀♀ fra Danmark er af Ossiannilsson bestemt som *Gl. salicicola*, mens Wagner mener, at det er *Gl. fulvicollis cruciatus*. Arten kan uden for sit hjemsted være vanskelig at bestemme, idet ♀ kan ligne en *Gl. fulvicollis cruciatus* med afrundet isse, og ♂ kan ligne en *Gl. woodroffei*. (D?.S.N.F.).

Globiceps woodroffei Wagner, 1960.

Arten har de sædvanlige aftegn, men er forholdsvis stor og bred. Hos brachyptere ♀♀ er *cuneus* ofte helt gul.

Hos ♀ er hovedet kun lidt hvælvet og issen næsten flad mellem øjnene. Issen har bagtil en ± tydelig tværgrube og bag denne en tydelig nakkeliste (fig. 27c). Dette er mest udpræget hos macroptere ♀♀, som ikke er sjældne. Hos brachyptere kan nakkelisten i sjældne tilfælde være noget utydelig. Isse: øjebredden er ca. 2,2. Længde 5–6 mm.

Hos ♂ er issen ligeledes flad mellem øjnene og bagtil med en tværgrube og en nakkeliste. Isse: øjebredden er her ca. 1,6.

Genitalorganerne ligner meget *salicicolas* og ligger indenfor denne arts variationsbredde. Morfologisk er de 2 ♂♂ næsten ens, men *salicicola* ♂♂ er oftest meget mørkere. Længde ca. 6 mm.

Arten er beskrevet fra England, hvor den ikke ualmindeligt træffes på lyng (*Erica* og *Calluna*), birk (*Betula*) og fyr (*Pinus*) i den sydlige del af landet. I Skotland træffes den derimod på melbærris (*Arctostaphylos*) sammen med *Gl.*

fulvicollis cruciatus. Den er fundet flere steder i Europa og er muligvis mere udbredt end antaget. Herhjemme foreligger en ♀ (tvivlsom) fra Funder ved Silkeborg. (D+?).

Dryophilocoris Reuter

Kroppen er langstrakt med parallelle sider, og oversiden er sort med 4 gule pletter. Pronotum har en kraftig tværfure, og foran denne findes 2 runde, tydeligt adskilte calli. Kun en art:

1. *Dryophilocoris flavoquadrimaculatus* (De Geer) 1773.
(*flavonotatus* Boheman). (Fig. 95).

Hovedet er sort og glinsende. Issen med en gul tværlinie bagtil. Antennerne er sorte. 1. led er gulrødt, ± brunligt proximalt. 2. led er meget slankt, lidt tykkere distalt. Pronotum, scutellum og clavus er sorte. Corium er klart gul, men sort bagtil. Cuneus er gul med sort spids. Femora er rødbrune, tibiaerne er gule og tarsen sort. Længde 6–6,5 mm.

Arten lever på blomstrende ege (*Quercus*), og imago kommer frem allerede i juni. Hos immature individer er den gule farve næsten hvid. De optræder således efter *Harporcera thoracia* og lidt før *Cyllecoris histrionicus* og *Calocoris striatellus*. De fleste individer er væk inden juli måned. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

Cyllecoris Hahn

Antenner og ben meget lange. Calli er små og utydelige, pronotum har en tydelig tværfure bag disse og er stærkt udvidet bagtil. Kun en art:

1. *Cyllecoris histrionicus* (Linné) 1767. (Fig. 96).

Oversiden er glinsende, smukt farvet og med fine lyse hår. Issen har bagtil i midten en lys plet. Pronotum er sort, gulbrun bagtil og med en smal lys forrand. Scutellum er gul med sort forrand. Clavus er brun eller rødgul og mørkere fortil. Corium er brun eller rødbrun, ofte med et utydeligt

lyst tværbånd fortil. Indervinklen og bagranden er mørk. Cuneus er gul med sort spids. Længde 6–8 mm.

Farvevariationer:

1. Den gule farve er orangerød og mere udbredt .....
..... f. *tricolor* Fieb.
2. Den forreste del af pronotum har en okkergul median ..
..... f. *cunealis* Reut.
3. Pronotum helt gul med sorte calli ..... f. *douglasi* Sti.

Arten lever ligeledes på eg (*Quercus*), og imago træffes i juni og juli. Almindelig overalt. (S++++.S.N.F.DN.).

Heterocordylus Fieber

Sort eller grå, tæt besat med tilliggende lyse skælagtige hår (fig. 1d), som næsten altid er $\pm$ afgnedet under indfangningen. Issen er randet, og antennerne er sorte hos de danske arter. 2. antenneled er ofte fortykket distalt.

ARTSTABEL

1. Pronotum klokkeformet, siderne konkave og højst $1,5 \times$ så bredt som langt ..... 1. *tumidicornis* p. 166.
- Pronotum $2 \times$ så bredt som langt, siderne lige eller konvekse ..... 2.
2. Tibierne rustrøde, sorte proximalt og distalt .....
..... 2. *tibialis* p. 167.
- Tibierne helt sorte eller sortbrune ..... 3.
3. 2. antenneled næsten ikke fortykket distalt. 4. antenneled $0,6 \times 3$. led ..... 3. *leptocerus* p. 167.
- 2. antenneled hos ♀ stærkt tenformet fortykket. 4. antenneled $0,75 \times 3$. led ..... 4. *genistae* p. 168.

1. *Heterocordylus tumidicornis* (Herrich-Schaeffer) 1835.

Ensfarvet matsort, dækvingerne dog grålige med sparsomme grå skælhår og desuden med fine, lyse, almindelige hår.

1. antenneled er tykt og sort. 2. led er knippelformet fortykket hos begge køn, besat med sortgrå tilliggende hår, og

noget kortere end pronotums bredde. 3. led er sort, brungult på midten. 4. led er gulbrunt, sort proximalt. Pronotum er fint rastreret. Femora er lysere distalt, og tiberne er brune. Længde 4,5–5 mm.

Lever på slåen (*Prunus spinosa*), hvor imago træffes i juli og august måned. Pletvis udbredt og tilsyneladende hyppigst i den sydøstlige del af landet. (D+++S.NT.).

2. *Heterocordylus tibialis* (Hahn) 1831.

Langoval, ♀ bredere end ♂. Over- og undersiden matsort, tæt dækket af hvide tilliggende skælhår (fig. 1d), som meget let gnides af. Desuden findes korte, brunsorte, tilliggende, almindelige hår. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 2,4, hos ♀ ca. 2,5. Antennerne er helt sorte. 2. led er forholdsvis langt, hos ♂ lidt længere end pronotums bredde, hos ♀ ca. $0,95 \times$ pronotums bredde og stavdannet hos begge køn. 4. led er $0,6 \times 3$. led. Dækvingerne er sorte, dog smalt rødbrune fortil. Membranen er røgbrun med mørkebrune årer. Femora er smalt rødbrune distalt. Tiberne har fine brune torne.

Hos ♂ er højre paramer stærkt udvidet distalt og her forsynet med $3 \pm$ tandede fremspring, hvoraf det midterste er indadbøjet og langt det største (fig. 29a). Venstre paramer er 3-kantet med $2 \pm$ tandede hjørner og en udelt, indadbøjet, stor tand på midten, som er noget fremhævet (fig. 29b). Der findes 3 tandede sklerotiserede stave: En med en ombøjet spids (fig. 2d), en med en lille tilbageløbende arm (fig. 29c) og en med en fremadløbende arm (fig. 29e).

Hos ♀ er squama forholdsvis lang og smal, ca. $1,3 \times$ længere end bred. Længde ♂ 4,8–5,2 mm, ♀ 4,6–4,9 mm.

Arten lever på gyvel (*Sarothamnus scoparius*) og er en af de første mirider, der når imagostadiet. Dette sker allerede først i juni måned, og individerne uddør i løbet af juli. Almindelig overalt på gyvel. (D++++S.NT.).

3. *Heterocordylus leptocerus* (Kirschbaum) 1856. (Fig. 97).

Ligner ovenstående art meget, men er lidt mindre og med en lidt smallere isse hos ♂. 2. antenneled er forholdsvis

kort, hos begge køn ganske lidt kortere end pronotums bredde. Corium mangler ofte det lyse parti fortil.

Hos ♂ ligner genitalorganerne meget forholdene hos *H. tibialis*. Venstre paramer er dog mere flad, hvor den midterste tand bøjer om (fig. 29f), og den under *H. tibialis* sidstnævnte sklerotiserede stav er ofte delt mod spidsen (fig. 29g).

Hos ♀ er squama forholdsvis kort og bred, højst 1,2 × længere end bred. Længde ♂ 4,2–4,8 mm, ♀ 4–4,3 mm.

Arten lever ligeledes på gyvel (*Sarothamnus scoparius*), men træffes også på vissearter (Genista). Imago optræder fra midt i juni og uddør i begyndelsen af august. Den findes sammen med foregående art, men er langt mere spredt og sjælden. Herhjemme er den kun fundet i Midtjylland (Funder, Hjerl Hede). (D+.S.NT.).

4. *Heterocordylus genistae* (Scopoli) 1763.

Ligeledes sort med hvide let affaldende skælhår og med fine, lyse hår. Antennerne er sorte. 2. led er tydeligt tenformet fortykket hos ♀, mindre udtalt hos ♂ og tydeligt kortere end pronotums bredde, ligeledes mindst udtalt hos ♂. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 2, hos ♀ ca. 2,33. Benene er sorte, og tibiaerne har fine, sorte torne.

Hos ♂ er højre paramer kort og plump, tandet langs den distale rand og her med et tandet fremspring (fig. 29h). Venstre paramer er toarmet. Sanseknuden er stærkt udtrukket og tandet mod spidsen. Der findes enkelte tænder langs den distale rand, og hypofysen er fint udtrukket (fig. 29j). Vesica er forsynet med 3 sklerotiserede stave. Den ene er kort, og de to andre er lange og tynde, i spidsen tilbagebøjede og tandede. Længde 4–4,5 mm.

Lever på vissearter (Genista) særligt på farvevise (*Genista tinctoria*), sjældnere på gyvel (*Sarothamnus scoparius*). Imago findes fra sidst i juni til sidst i august. Spredt og sjælden. Hidtil kun taget ved Vejle og Randers. (D+.NT.).

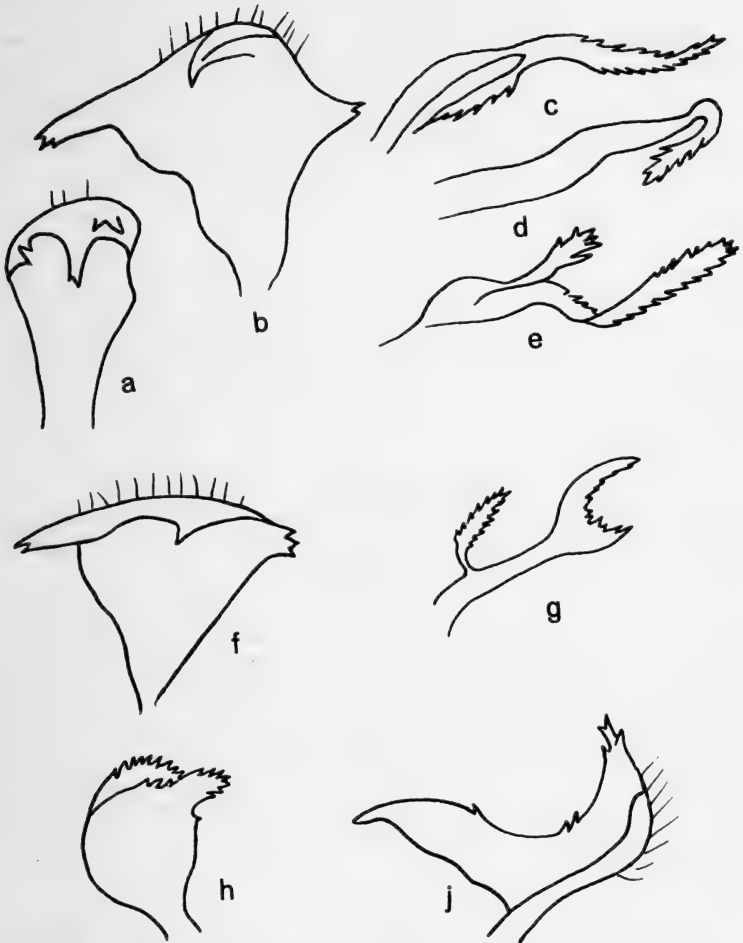

Fig. 29. *Heterocordylus tibialis*: a: Højre paramer. b: Venstre paramer. c, d og e: Vesicas sklerotiserede stave. *Heterocordylus leptocerus*: f: Venstre paramer. g: En sklerotiseret stav fra vesica (se teksten). *Heterocordylus genistae*: h: Højre paramer. j: Venstre paramer.

***Pseudoloxops Kirkaldy* (*Loxops* Fieb.)**

Hovedet forholdsvis lille. 2. antenneled langt, $1,5-1,8 \times$ (3. + 4.) led. Genitalsegmentet hos ♂ meget stort. Kun een art:

1. Pseudoloxops coccineus (*Meyer-Dür*) 1843.

Påfaldende okkergul med symmetriske stærkt røde aftegn og langt, lyst håret. Antennerne er gule. 1. led er tykt og

± rødpletet og med mørke opstående hår. 2. led er rødt distalt og meget længere end pronotums bredde. Issen er randet. Scutellum er rød med 2 gule pletter. Membranen er røgfarget med røde årer. Femora er bredt røde distalt. Tibierne har lergule torne. 3. tarsalled er brunt. Længde 4–4,5 mm.

Lever på asketræer (*Fraxinus*), fortrinsvis store træer med mange frugter. Imago kommer frem i juli, og æggene lægges i august. I løbet af september dør imago bort. Ikke almindelig. Kun taget ved Vordingborg, Nykøbing F. og ved Svaneke. (D++.S.NT.).

Fieberocapsus Carvalho et Southwood

Hovedet forholdsvis stort. 2. antenneled kort, betydeligt kortere end 3. + 4. led. Kun een art:

1. *Fieberocapsus flaveolus* (Reuter) 1870. (Fig. 98).

Ensfarvet lysegul med fine gule hår. Sorte til sortbrune er kun øjnene, spidsen af clypeus og antennerne. 1. led er meget smalt hvidgult proximalt og distalt. 2. led er smalt gult proximalt. 3. og 4. led er grågule. Hovedet er ret bredt, og issen er ikke randet. Tibierne har lyse torne. Arten er oftest brachypter og uden antydning af membran. Længde 2,5–3,5 mm.

Arten er nordisk og findes ikke i Midt- og Sydeuropa. Den lever på og mellem siv og græsarter på fugtige steder, men er dog også fundet på mere tørre lokaliteter. Imago findes i juli og august. Spredt og ret sjælden. Fundet ved Ulvshale på Møn, ved Bøtø, Falster og Dommerby ved Skive. (D++.S.N.F.NT.).

Orthotylus Fieber

Slanke, ofte langstrakte, grønne arter, som ved en umiddelbar betragtning kan minde meget om hinanden, men som ved nærmere undersøgelse er ret forskellige, både med hensyn til behåringen og genitalapparatet.

Issen har ofte en nakkeliste. Pronotums sider og bagrand er lige.

Scutellum har en tværfure, og den forreste del er ofte gulig. Benene er lange og uden sorte pletter. Behåringen består dels af lange, oprette hår og dels af tilliggende, krusede, sølvskinnende hår. De sidste gnides meget let af og mangler derfor ofte.

Hos ♂ har paramererne og vesicas sklerotiserede stave meget forskellig udformning fra art til art. Ofte er det tilstrækkeligt at betragte genitalsegmentet fra siderne og bagfra. Højre paramer rejser sig i højre side og strækker sig ofte bagud. Venstre paramer, som kan være togrenet, strækker sig bag om segmentets åbning. Normalt har de en størrelse på 0,3–0,5 mm. På tegningerne er paramererne betragtede fra den mediale side. Hos ♀ har k-strukturen betydning for bestemmelsen (se fig. 32).

Slægten er delt i flere underslægter, som med mere eller mindre berettigelse kan betragtes som selvstændige slægter. *Neomecomma* Southwood er oprindeligt beskrevet som slægt.

De danske arter er i vid udstrækning monophage, og værtsplanten er enten træagtige vækster eller saltelskende urter. De overvintrer alle som æg.

ARTSTABEL

1. Alle oprette hår er for størstedelen sorte, sjældnere brune ..... 2.
- Alle oprette hår er lyse. De tilliggende hår er brune eller mangler ..... 9.
2. Alle dækvingernes hår er sorte og oprette. Issen urandet. Snablen når forbi baghofterne. (Underslægten *Litocoris* Fieber) ..... 1. *ericetorum* p. 174.
- Dækvingerne med oprette mørke og tilliggende lyse hår. Issen er ± randet ..... 3.
3. De oprette hår er brune og ret spredte. Tibier med lange, lyse til gråbrune torne. Oversiden brunlig eller grågullig. (Underslægten *Pinocapsus* Southwood) .....
..... 2. *fuscescens* p. 174.

- De oprette hår er sorte ..... 4.
- 4. Membrancellerne grå. Snablen kort, når højst til midthofterne. Tibier med brune eller sorte torne. (Underslægten *Neopachylops* Wagner). På gyvel (*Sarothamnus*) ..... 5.
- Membrancellerne hyppigst grønne. Issen tydeligt randet. Snablen lang, når baghofterne hos arter under 3,5 mm. Når den kun til bagranden af midthofterne, er arten over 3,5 mm, og membrancellerne er grønne. Tibiernes torne er lyse eller rødlige. (Underslægten *Melanotrichus* Reuter) ..... 7.
- 5. Snablen meget kort, når kun lidt forbi forhofterne. Isse: øjebredden hos ♂ ca. 1,6, hos ♀ ca. 2,3 ..... 3. *virescens* p. 175.
- Snablen når midthofterne. Isse: øjebredden hos ♂ ca. 2, hos ♀ ca. 2,5 ..... 6.
- 6. 3. antenneled ca. 0,75 × 2. led. 4. antenneled ca. 0,33 × 3. led. 2. led tydeligt kortere end 3. + 4. led ..... 4. *concolor* p. 175.
- 3. antenneled kun halvt så langt som 2. led og næsten 2 × 4. led. 2. led længere end 3. + 4. led ..... *adenocarpi* p. 176.
- 7. Snablen når ikke forbi midthofterne. Membrancellerne grønne. Længde over 3,5 mm .. 5. *flavosparsus* p. 176.
- Snablen når baghofternes bagrand. Membrancellerne grå. Længden oftest under 3,5 mm. På saltelskende urter ved havet ..... 8.
- 8. Grundfarven rød eller rødliggul til brun. De tilliggende, krusede hår er korte og brede ..... *rubidus* p. 178.
- Grundfarven er grøn. De tilliggende hår er lange og tynde. Membrancellerne undertiden svagt lysegrønne .. 6. *moncreaffi* p. 179.
- 9. Corium mørkebrun eller rødlig ..... 10.
- Corium grøn, sjældnere hvidgul. (Underslægten *Orthotylus*) ..... 11.
- 10. 2. antenneled mindst 1,3 × pronotums bredde. Corium mørkebrun medialt, lateralt grønlig eller gullig. Anten-

- ner grågule. (Underslægten *Neomecomma* Southwood)
 ..... 7. *bilineatus* p. 179.
- 2. antenneled kortere. Corium ensfarvet grågul. 1. og 2.
 antenneled mørkebrune til sorte. En arktisk art .....
 ..... *boreellus* p. 180.
11. Corium saftiggrøn og ikke gennemsigtig. 2. antenneled
 længere end 3. + 4. led. Venstre paramer togrenet .. 12.
 – Corium grønlig til hvidliggul og gennemsigtig. Venstre
 paramer ikke togrenet ..... 14.
12. Membranens årer grønne. Coriums siderande udadbøj-
 ede og ofte gule ..... 8. *marginalis* p. 180.
 – Membranens årer gule eller gulrøde. Corium helt grøn
 ..... 13.
13. Længde ca. 4,5–5,3 mm. Hoved, pronotum og antenner
 ± sorte hos ♂ ..... 9. *virens* p. 181.
 – Længde ca. 5,3–6 mm. Oversiden glinsende grøn. 1. an-
 tenneled sort hos ♂ ..... 10. *flavinervis* p. 182.
14. Hvidgul til okkergul, sjældnere svagt grønlig. Mem-
 branens årer gule. 2. antenneled 2 × 3. led eller mere ..
 ..... 11. *tenellus* p. 182.
 – Grøn, ofte gulnet efter døden. Membranens årer grønne.
 2. antenneled mindre end 2 × 3. led ..... 15.
15. 1. antenneled på undersiden med en sort længdestribe ..
 ..... 12. *nassatus* p. 183.
 – 1. antenneled uden sådan stribe ..... 16.
16. 1. antenneled ca. 0,7 × hovedets bredde og set ovenfra
 med mere end 5 lange oprette hår. 2. antenneled med
 oprette hår, særlig proximalt .. 13. *viridinervis* p. 184.
 – 1. antenneled ca. 0,5 × hovedets bredde og set ovenfra
 med højst 4 lange, oprette hår. 2. antenneled uden op-
 rette hår ..... 17.
17. Oversiden lyshåret med iblandede mørke hår. Snablen
 når kun lidt forbi midthofterne. Issen tydeligt randet ..
 ..... 14. *diaphanus* p. 185.
 – Oversiden tæt lyshåret uden mørke hår. Snablen når
 baghofterne. Issen meget utydeligt randet .....
 ..... 15. *prasinus* p. 185.

1. *Orthotylus ericetorum* (Fallén) 1807. (Fig. 99).

En lille glinsende lysegrøn art. Hoved, pronotum, scutellums forrand, coriums sider og cuneus er ofte $\pm$ gule, sjældnere orangefarvede. Antennerne er næsten så lange som kroppen og snavsetgule, de yderste led er mørkest. Benene er grøn-gule og bagfemora fortykkede. Tibierne har fine, mørke torne.

Hos ♂ er genitalsegmentet stort. Højre paramer er trekantet. Venstre paramer er lang og krummet, sanseknuden er langhåret og fint tandet langs den konvekse, øverste, noget indadkrummede rand (fig. 30a). De sklerotiserede stave er stærkt delte og fint tandede. Længde 3–3,5 mm.

Arten lever på hedelyng (*Calluna vulgaris*), og imago træffes ret sent fra midt i juli til hen i oktober. Almindelig. (D++++.S.N.F.NT.).

2. *Orthotylus fuscescens* (Kirschbaum) 1856.

Oversiden glinsende rødlig, gråbrun eller grågul. De oprette brune hår er ret spredte og ses undertiden tydeligst på pronotums forrand. Den forreste del af scutellum er ofte orangefarvet. Hos ♂ er dækvingernes sider næsten parallelle, hos ♀ noget buede. Membranen er røggrå med brune eller gule årer.

Antennerne er gulgrå, 2. led omtrent så langt som pronotums bredde og lidt længere end 3. + 4. led. Benene er gulgrå. Snablen når lidt forbi midthofterne.

Hos ♂ har højre paramer 2 indadvendte udløbere, hvoraf den distale er tandet. Venstre paramer har 3 udløbere. Den proximale går opad til venstre for genitalkammeråbningen. Distalt på parameren findes en bagudvendt svagt tandet, spids arm og en fremadvendt lidt længere arm med but spids, som går helt frem på højre side af genitalkammeråbningen (fig. 30b). De sklerotiserede stave er udelte og utandede. Længde 4,5–5 mm.

Imago lever på fyr (*Pinus*) i juli og august måned. Den er ikke almindelig i vore nabolande, og herhjemme er den kun fundet ved Tisvilde. (D+.S.N.F.NT.).

3. *Orthotylus virescens* (Douglas et Scott) 1865.
(*chloropterus* Kirschbaum) (Fig. 100).

Oversiden stærkt grøn, matglinsende, undertiden med enkelte små, gule pletter. Siderne er undertiden lysere hos ♀. Hovedet er ofte mørkt hos ♂. Issen er tydeligt randet og med et utydeligt længdedtryk i panden. Membranen er mørk iriserende med gråbrune årer. Antennerne er grønlig-gule, 1. led grønt eller gulbrunt, 2. led gulligrødt, mørkere distalt og ca. $1,2 \times$ pronotums bredde. 3. og 4. led er sortbrune. Femora er grønne, tibierne er gulbrune, mørkere distalt og med sorte torne. Snablen når højst til midt mellem for- og mellemhofterne.

Hos ♂ er højre paramer trekantet med indadbøjede hjørner, det forreste er tandagtigt og stærkt sklerotiseret, det bageste er bladagtigt, afrundet. Venstre paramer har en langt udtrukket, langhåret sanseknude, hvis længde er ca. det halve af den spidse hypofyses arm (fig. 30c). Vesicas sklerotiserede stave er ugreneede og med utydelige tænder. Længde 4–5 mm.

Lever på gyvel (*Sarothamnus scoparius*). Imago træffes fra sidst i juni til hen i august. Almindelig, ofte i mængder. (D++++.S.NT.).

4. *Orthotylus concolor* (Kirschbaum) 1856.

Ligner foregående art meget, men farven er knapt så græsgrøn. Dækvingerne er næsten gennemsigtige. Issen er utydeligt randet. Membranen er røggrå med gulgrå årer, hvoraf den mellemste ofte er grøn. Antennerne er grøngule. 1. led knapt halvt så langt som hovedets bredde, 2. led ca. $1,3 \times$ pronotums bredde. 3. og 4. led er brune. Femora er grønne, tibierne gulbrune med brune torne.

Hos ♂ er højre paramer som hos *virescens*, hjørnerne er dog noget mere udtalte og noget opadrettede. Venstre paramer har en langt fladere sanseknude med lange tætstilte hår (fig. 30e). Vesicas sklerotiserede stave er tydeligt tandede. Længde 3,5–4,5 mm.

Arten lever ligeledes på gyvel (*Sarothamnus scoparius*), ofte sammen med *O. virescens*. Imago findes fra midt i juli til sidst i august. Almindelig udbredt. (D++++.S.NT.).

Orthotylus adenocarpi (Perris) 1857.

Ligner de 2 foregående arter meget. Farven er ofte bleggrøn. Issen er utydeligt randet. Membranen er røggrå med lyse gulgrønne årer. Antennerne er brungule. 2. led er halvt så langt som hovedets bredde. 3. led er meget kort. Tibierne er sorte med mørkebrune torne.

Hos ♂ har højre paramer en stor indadkrummet tand på den ventrale rand og tænder distalt. På den øverste rand findes desuden en tandet lap. Venstre paramer er ret lille, sanseknuden er stor, afrundet og med lange hår. Hypofysens arm er ret lang og krummet, og selve hypofysen er spids (fig. 30d). Vesicas sklerotiserede stave er stærkt forgrenede og tandede. Længde 3,7–4,5 mm.

Lever ligeledes på gyvel (*Sarothamnus scoparius*), hvor imago træffes i juli og august. Det er en atlantisk art, som er almindelig i England, hvor den optræder lidt tidligere end de to førnævnte arter. Den er fundet i Slesvig, men endnu ikke herhjemme. (D0.NT.).

5. *Orthotylus flavosparsus* (Sahlberg) 1842.

Grøn med små gule pletter og pletvist fordelte sølvhvide, tilliggende hår, derimellem med sorte, oprette hår. Calli er ofte gullige. Membranen gråbrun med grønne årer og ± grønne celler. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,5, hos ♀ ca. 2,4. Antennerne er grønlige, 2. led lidt længere end pronotums bredde og noget kortere end 3. + 4. led. Benene er grønne, tibierne med sarte gulbrune torne. Snablen når ubetydeligt forbi midthofterne.

Hos ♂ er genitalsegmentet meget lille. Højre paramer er kun ca. 0,1 mm, bladagtig med lange hår. Venstre paramer er 0,25 mm. Sanseknuden er langt udtrukket og bøjet, tandet yderst. Hypofysens arm er strakt i modsat retning og

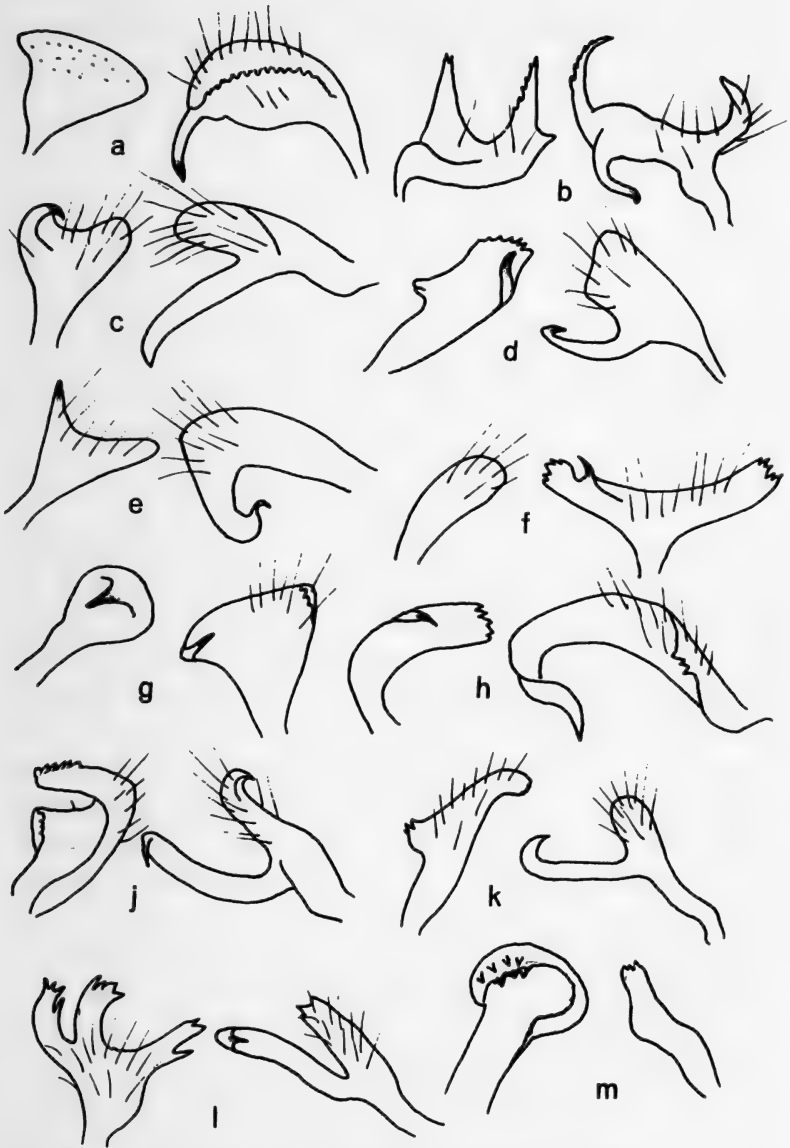

Fig. 30. Paramerer hos *Orthotylus* set fra den mediale side. Til venstre den højre paramer. a: *O. ericetorum*. b: *O. fuscescens*. c: *O. virescens*. d: *O. adenocarpi*. e: *O. concolor*. f: *O. flavosparsus*. g: *O. rubidus*. h: *O. bilineatus*. j: *O. marginalis*. k: *O. virens*. l: *O. flavinervis*. m: *O. tenellus*.

tandet distalt. Lige proximalt herfor findes en stor krummet, stærkt sklerotiseret torn (fig. 30f). Vesicas sklerotiserede stave er ugrenede og utandede. Længde 3,5–4,5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden ensfarvet grøn ..... f. *deflava* Stich.

Lever på arter af salturfamilien (Chenopodiaceer), især hvidmelet gåsefod (*Chenopodium album*), ved kysterne, men den træffes også inde i landet, blandt andet på mælde (*Atriplex*). Der er 2 generationer om året, og imago træffes fra midt i juni til september. Almindelig overalt. (D++++. S.N.F.NT.).

Orthotylus rubidus (Fieber) 1874.

En lille art, hvis overside oftest har en ret karakteristisk rødlig farve. Dækvingerne er uigennemsigtige, cuneus er rød og membranen røggrå med rødlige årer. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 2, hos ♀ ca. 2,4. Antennerne er rødlige, 2. led er lidt længere end pronotums bredde. Benene er rødlige, og tibierne har rødlige torne.

Hos ♂ er paramererne meget enkle. Højre paramer er bladagtig med en indadbøjet sklerotiseret tand foroven. Venstre paramer er trekantet, sanseknuden indadbøjet og med få tænder. Hypofysen er snabelagtigt udtrukket og indadrettet vinkelret på sanseknudens flade, dens længde er ca. 1/3 af paramerens bredde (fig. 30g). De sklerotiserede stave i vesica er ugrenede og utandede. Længde 2,5–3,5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden ensfarvet mørkebrun .....
..... f. *fusco-nigra* Stich.

Arten lever på fugtige saltholdige steder på arealer med salturt (*Salicornia*) og sodaurt (*Salsola*). Imago findes fra juli til sent på sommeren, idet der tilsyneladende er 2 generationer årligt. Nymferne er rødlige. Den er fundet på Slesvigs vestkyst og i Bohuslen, men endnu ikke herhjemme. (D0.S.NT.).

6. *Orthotylus moncreaffi* (Douglas et Scott) 1874.

En ret bred art, som i størrelse og bygning meget ligner den foregående. Oversiden har imidlertid en ensfarvet mat grøn farve. Membranen er røggrå med lysegrønne årer og i reglen grå, kun sjældent lidt grønlig celler. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 2,3, hos ♀ ca. 2,9. Antennerne er grønlig, 2. led er ca. 1 × pronotums bredde. Ben grønlig, tibier med lyse torne.

Hos ♂ ligner paramererne meget forholdene hos *rubidus*. Venstre paramer har flere tænder på sanseknuden, hypofysen er udtrukket og ca. 1/2 × paramerens bredde. De sklerotiserede stave er som hos *O. rubidus* ugreneede og utandede. Længde 2,5–3,3 mm.

Farvevariationer:

1. Hovedet brunt, pronotum mørkebrunt fortil .....
..... f. *bicolor* Stich.
2. Oversiden brunsort ..... f. *fusco-nigra* Stich.

Arten lever som foregående på saltelskende planter. I England synes den at foretrække bevoksninger med stilkløs kilebæger (*Obione portulacoides*). Nymferne er hos denne art grønne. Imago træffes i juli og august. Den er ligeledes fundet på den slesvigske vestkyst og ved Mandø Ebbevej først i juli. (D+.NT.).

7. *Orthotylus bilineatus* (Fallén) 1807. (Fig. 101).

Oversiden lys grålig til bleggrøn med brune tegninger. Hovedet har en brun længdeplet. Pronotum er brunlig langs siderne (♂) eller ved baghjørnerne (♀). Calli er undertiden mørke. Scutellum ofte med en brun trekantet plet. Clavus mørkebrun, lysere lateralt. Corium gulgrøn, brunlig mediallyt. Cuneus er lysegrøn, og membranen er røggrå med ± brune årer. Issen er randet. 1. antenneled mørkebrunt, 2. led gråbrunt, ofte mørkere proximalt og distalt, knapt så langt som 3. + 4. led, som er mørkebrune. Benene er grønne eller gulgrønne. Tibierne har sarte lyse torne. Snablen når til midthofterne.

Genitalsegmentet hos ♂ er lille, knapt halvt så langt som de øvrige segmenter tilsammen. Højre paramer er ca. 0,25 mm, langt, tykt og noget krummet distalt med en lille tand indenfor den fortykkede, afrundede spids. Venstre paramer er lidt længere, udelt, med en lille tandet sanseknude og en lang krummet arm (fig. 30h). Vesicas sklerotiserede stave er ikke delte eller tandede, men meget enkelt udformede. Længde 4,5–5,5 mm.

Arten lever på bævreasp (*Populus tremula*). Imago træffes i juli og august. Almindelig udbredt, særligt i Jylland. (D++++.S.N.F.NT.).

Orthotylus boreellus (Zetterstedt) 1840.

Hoved, pronotum og scutellum er sortbrune. Oversiden iøvrigt med en hvidgul behåring og med en gulbrun farve som hos *bilineatus*. Pronotum med en gulbrun median (♂) eller en gulbrun plet og gulbrune baghjørner (♀). Scutellum sort, hos ♀ med gulbrun spids og sidevinkler. Dækvingerne gulbrune, lidt mørkere medialt. Antenner sortbrune eller sorte, lysere distalt. 1. led ca. 0,6 × hovedets længde, 2. led ca. 3 × 1. led, 3. led kort. Ben gulbrune, tibier med gulgrå torne. Snablen når til midthofterne. ♀ har kortere vinger end ♂.

Hos ♂ er højre paramer længere end venstre, med et kantet fremspring på midten og en takket spids. Venstre paramer har en langt udtrukket sanseknude, som er fortykket og tandet distalt. Hypofysens arm er lang, smal og krummet. Længde ca. 4–4,5 mm.

Arten er arktisk og lever på pil (*Salix*) i Skandinaviens lapmarker. Den er sydligst fundet i Västerbotten i Sverige. (D0.S.N.F.).

8. *Orthotylus marginalis* Reuter, 1884. (Fig. 102).

En stor, oftest helt grøn art med en temmelig lang, lys behåring. En gulfarvning kan finde sted på hovedet, på pronotums og coriums sider, på scutellum og på bagsiden af bagfemora. Membranen er grå med saftig grønne årer.

Issen er tydeligt randet, antennerne grøngule. 1. led gulbrunt hos ♀, ofte sortbrunt proximalt hos ♂. 2. led er ligeledes ofte mørkere proximalt hos ♂. Snablen når kun til midthofterne. Benene er grønne, og tibiaerne har lyse torne.

Hos ♂ er højre paramer stor (0,6 mm), trekantet og med rørformet sammenbøjede, takkede hjørner. Venstre paramer har samme størrelse og er togrenet, sanseknuden er langt udtrukket, behåret og lidt bøjet i spidsen. Hypofysens arm er ligeledes lang og bøjet (fig. 30j). Vesikas sklerotiserede stave er stærkt forgrenede og groft tandede. Længde 6–7 mm.

Arten, som godt kan ligne *Plesiocoris rugicollis*, lever på forskellige løvtræer, særligt pil (*Salix*), men den tages også hyppigt på æbletræer (*Pyrus*). (D++++.S.N.F.NT.).

9. *Orthotylus virens* (Fällen) 1807.

Langstrakt med glinsende, grønne, gulhårede dækvinger. Hos ♂ er antenner, hoved, pronotum og scutellum ofte ± sorte, sjældnere rødlig. Hos ♀ er antenner og hoved grågule, mens pronotum og scutellum er grønlig med rødliggul forrand. Membranen er røgfarget med rødliggule årer.

Issen er randet, tydeligst hos ♀. Snablen når midthofterne. Benene er gulligtgrønne og tibiaerne med lysebrune torne.

Hos ♂ er højre paramer bredest på midten, spidsen er krummet udad, og kroppen har på den øverste rand et tandedt fremspring. Venstre paramer har en but, tungeformet, behåret sanseknude. Hypofysens arm er lang, krummet og meget slank (fig. 30k). Vesikas sklerotiserede stave er lidt forgrenede og tydeligt tandede distalt. Længde 4,5–5,5 mm.

Farvevariationer:

1. Hoved, pronotum og scutellum sortbrune hos ♂ .....
..... f. *austera* Sti.
2. Hoved, calli og scutellums forrand sortbrune hos ♂ ....
..... f. *nigrescens* Sti.

3. Hoved, pronotum og scutellum grønne $\pm$ gule . . . . .
 . . . . . f. *lutescens* Sti.

Lever på pil, særligt på femhannet pil (*Salix pentandra*) og på smalbladede pilearter. Imago træffes fra juli til september. Arten forekommer pletvist udbredt, men er ikke almindelig. Fundet ved Svendborg, Hillerød og Tisvilde. (D++S. F.NT.).

10. *Orthotylus flavinervis* (*Kirschbaum*) 1856.

En stor, langstrakt, glinsende grøn art med hvidgul behåring. Hovedet er rødligt eller gult og issen tydeligt randet. Pronotum er grøn, ofte med gule calli og forrand. Scutellum er grøn, forranden og undertiden også spidsen gul. Corium er gullig fortil. Cuneus er grøn, undertiden med gullig spids. Membranen er grå med gule årer.

1. antenneled er hos σ sort, undertiden lysere distalt. Hos ♀ er det gulbrunt. 2. led er gult eller gulbrunt. Snablen når til midthofterne. Benene er gulgrønne, og tibiaerne har lyse torne.

Hos σ har højre paramer 3 tandede indadbøjede grene. Venstre paramer er lidt mindre og er togrenet, idet sansekuden, som er behåret distalt, er udtrukket. Hypofysens arm er slank, indadkrummet og spids distalt (fig. 301). Vesica har kun lidt delte, men tydeligt tandede sklerotiserede stave. Længde 5–6 mm.

Arten lever på rødæl (*Alnus glutinosa*), men er i England også taget på ahorn (*Acer pseudoplatanus*). Kun sjældent tages den på andre løvtræer. Imago findes i juli og august. Den mangler fra Norge. Herhjemme er den kun taget ved Nykøbing Falster. (D+S.F.NT.).

11. *Orthotylus tenellus* (*Fällen*) 1829.

Smal, spinkel og bleg. Hele oversiden hvidgul til okkergul med ret kort gullig behåring. Membranen er farveløs med gule årer. Issen er randet, og de kulsorte øjne er stærkt udstående hos σ . Antennerne er bleggule, 1. antenneled er

tyndt besat med korte, lyse, tilliggende hår. 2. led er betydeligt længere end 3. + 4. led. 4. led er påfaldende kort, kun ca. $0,3 \times 3$. led. Snablen når næsten til baghofterne. Benene er hvidgule, tibiaerne med fine, gule torne.

Hos ♂ er genitalsegmentet meget lille og paramererne små, kun ca. 0,3 mm. Den højre er distalt trekantet, bladagtigt udbredt, med indadkrummede hjørner, hvoraf det forreste og øverste har talrige tydelige tænder. Venstre paramer er noget mindre, fortykket på midten og med en stump, sklerotiseret indadbøjet hypofyse (fig. 30m). De sklerotiserede stave i vesica er ret store, ugrene og tydeligt tandede. Længde 4–5 mm.

Arten lever fortrinsvis på ask (*Fraxinus*) og eg (*Quercus*), men kan også tages på andre løvtræer. Imago findes fra sidst i juni til ind i august måned. Ikke almindelig, men ret lokal. (D+++S.N.F.NT.).

12. *Orthotylus nassatus* (Fabricius) 1787.

Ensfarvet lysegrøn med gul behåring. Dækvingerne næsten gennemsigtige, membranen farveløs, iriserende, med en lille græsgrøn plet i den store celle. Issen er randet og isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,6, hos ♀ ca. 2,3. Antennerne er gulgrønne, 1. led er tilliggende behåret og med omkring 2 oprette lyse hår. På undersiden findes en ± tydelig sort længdestreg, som meget sjældent mangler. 2. antenneled er stavformet og lidt længere end 3. + 4. led og ca. $1,2 \times$ pronotums bredde. Det er uden oprette børstehår. Snablen når ikke forbi midthofterne. Benene er grønne, og tibiaerne har sarte, gulbrune torne.

♂ kendes nemt på det meget store genitalsegment og de meget store paramerer, som er næsten 1 mm lange. Højre paramer strækker sig bagud og er her bredt afrundet. På den øverste rand findes en tandet tungeformet lap, som strækker sig fremad. Hypofysen på venstre paramer strækker sig langt bagud, paramerlegemets øverste rand har på midten et kort stykke med små tænder og forneden en bred lap med 2 næbformede tænder (fig. 31a). De sklerotiserede

stave i vesica er forgrenede og tandede. Længde 4,5–5 mm.

Arten lever på forskellige løvtræer, særligt lind (*Tilia*) og eg (*Quercus*). Imago findes fra juli til september. Ret stedegen. Taget i Søndermarken og ved Vordingborg, Hillerød, Svendborg og Stoholm J. (D+++S.F.NT.).

13. *Orthotylus viridinervis* (*Kirschbaum*) 1856.

Ligeledes lysegrøn med gullig behåring. Dækvingerne er dog knapt så gennemsigtige som hos foregående art. Membranen er farveløs med en grøn aflang plet i den store celle. Issen er tydeligt randet. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 2, hos ♀ ca. 2,2. 1. antenneled er lyst tilliggende behåret og forsynet med 6–8 oprette mørke børstehår. 2. led er tilliggende behåret og med oprette hår, særlig proximalt. Det er ca. 1,4 × pronotums bredde og hos ♀ lidt længere, hos ♂ meget længere end 3. + 4. led, som er mørke. Snablen når midthofterne. Benene er grønne. Forfemora har på undersiden en række opstående, lyse hår. Tibierne har lange, gulbrune torne.

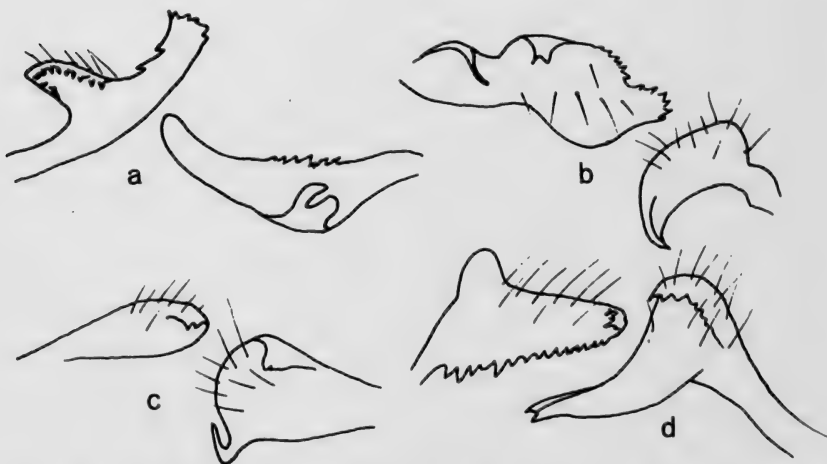

Fig. 31. Paramerer hos *Orthotylus* som fig. 30. a: *O. nassatus*. b: *O. viridinervis*. c: *O. diaphanus*. d: *O. prasinus*.

Hos ♂ er genitalsegmentet og paramererne store. Højre paramer er størst, den er ret bred og strækker sig bagtil. Den øverste og underste rand er bugtede, og på den øverste rand findes 2 indadbøjede lapper, den forreste med en tand, den bageste med flere tænder. Venstre paramer er mere enkelt udformet med en tydelig stor sanseknude og en spids hypofyse (fig. 31b). Vesika har et antal meget slanke, snoede og fint tandede, sklerotiserede stave. Længde 5–5,5 mm.

Arten lever på ælm, særlig skovælm (*Ulmus glabra*). Imago findes fra begyndelsen af juli til sidst i august. Almindelig udbredt. (D+++S.N.F.NT.).

14. *Orthotylus diaphanus* (*Kirschbaum*) 1856.

Oversiden grøn med oprette, hvidlige hår. Dækvingerne er bleggrønne og gennemsigtige og forsynet med spredte mørke tilliggende hår. Øjnene er store, særligt hos ♂, og isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1, hos ♀ ca. 1,9. Antennerne er grøngule. 1. led er knapt 0,5 × hovedets bredde med mørke tilliggende hår og omkring 3 mørke, kraftige, oprette hår. 2. led er meget kraftigt hos ♂ og her ca. 1,5, hos ♀ ca. 1,2 × pronotums bredde. Benene er lysegrønne. Forfemorassens underside har en række lange oprette, lyse hår. Tibierne har sarte, lyse torne. Hos ♂ er genitalsegmentet meget lille. Venstre paramer er trekantet, afrundet distalt og i hjørnerne med 2 indadrettede, sklerotiserede spidser, hvoraf den nederste er længst. Højre paramer er ganske enkel og har på spidsen en indadrettet totakket spids (fig. 31c). De sklerotiserede stave er små, udelte og utandede. Længde 4–5 mm.

Arten lever på pil (*Salix*), og imago træffes fra juli til sidst i august. Almindelig, men ret spredt. Damhussøen, Dyrehaven, Århus, Stoholm J. (D+++S.NT.).

15. *Orthotylus prasinus* (*Fallén*) 1829.

Oversiden ensfarvet grøn, som hos de foregående arter. Dækvingerne gennemsigtige bleggrønne eller gulgrønne.

Membranen farveløs. Antenner gulgrønne. 1. led ca. $0,6 \times$ hovedets bredde med 1–2 oprette lyse børstehår. 2. led slankt ca. $1,4 \times$ pronotums bredde og næsten så langt som 3. + 4. led. Ben gulgrønne, forfemora uden lange oprette hår. Tibier med sarte gulbrune torne.

Hos ♂ er genitalsegmentet meget stort. Venstre paramer strækker sin fremtrukne sanseknude næsten bag om genital-kapslen, og er på indersiden forsynet med en tandet lap. Hypofysen er todelt. Højre paramer har på sin øverste rand en tungeformet, opadrettet lap. Spidsen har et indadbøjet, tandet fremspring, som in situ griber ind i højre paramers tandede lap. Højre paramer er endvidere kraftigt tandet langs hele den underste rand med de største tænder proximalt (fig. 31d). De sklerotiserede stave i vesica er grenede og tandede. Længde 4,5–5,5 mm.

Arten lever på ælm (*Ulmus*), sjældnere på hassel (*Corylus*) og eg (*Quercus*). Imago findes fra først i august til ind i september. Almindelig, men ret stedegen. (D+++S.N.F. NT.).

Mecomma Fieber

♂ og ♀ af meget forskelligt udseende. ♂ er altid macrop-ter, ♀ næsten altid brachypter. Antennerne er meget lange og tynde. Kun een art (se dog *Globiceps dispar*):

1. *Mecomma ambulans* (Fallén) 1807.

(♂ fig. 103. ♀ fig. 104).

♂ er langstrakt og fint lyshåret. Clavus er mørk. Corium og cuneus er gulgrå og gennemsigtige. Corium har bagtil lateralt ofte et mørkt aftegn, og spidsen af cuneus er mørk. Membranen er klar med mørke årer. Dækvingerne er meget længere end bagkroppen. Længden er ca. 4,5 mm.

♀ har en oval krop, og oversiden er sort og gråhåret. Dækvingerne er hos den brachyptere form kun halvt så lange som bagkroppen og uden skillelinie mellem corium, clavus og cuneus. Membranen mangler eller er kun en smal

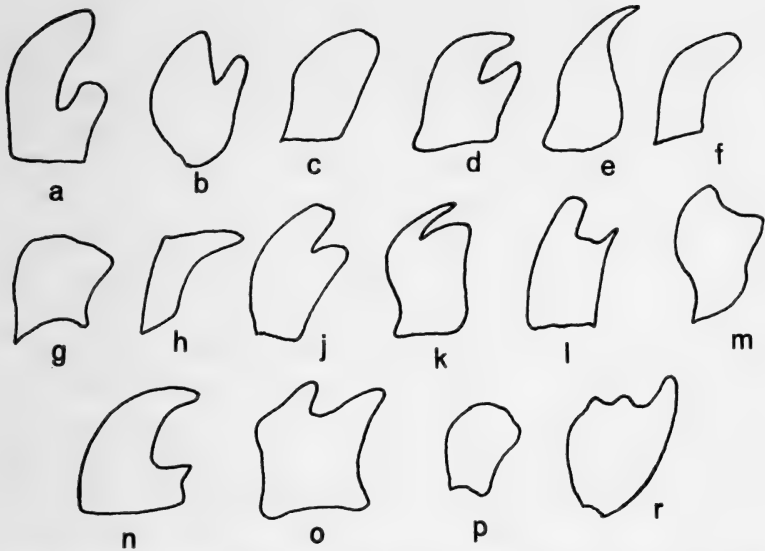

Fig. 32. K-strukturer hos *Orthotylus*. a: *O. ericetorum*. b: *O. fuscescens*. c: *O. virescens*. d: *O. adenocarpi*. e: *O. concolor*. f: *O. flavosparsus*. g: *O. rubidus*. h: *O. bilineatus*. j: *O. marginalis*. k: *O. virens*. l: *O. flavinervis*. m: *O. tenellus*. n: *O. nassatus*. o: *O. viridinervis*. p: *O. diaphanus*. r: *O. prasinus*. (Efter Southwood 1953, omtegnet).

søm. Længden hos den brachyptere form er 3–4 mm, mens den macroptere er 4,5–5 mm.

Hos begge køn er hoved og pronotum sorte, og issen har ofte en gul plet ved hvert øje. Antennerne er sorte, 1. led hos ♀ er undertiden lidt lysere proximalt. 3. og 4. led er grå eller sorte og meget tyndere end 1. og 2. led.

Arten ligner meget *Orthonotus rufifrons*, men hos denne er 3. og 4. antenneled lysegule, og hovedet er rødt hos ♀. Den lever på urter på skyggefulde steder, særligt i skovbryn eller lysninger i skove. ♀ fanges langt sjældnere end ♂. Imago træffes fra sidst i juni til september. Almindelig. (D++++.S.N.F.NT.).

Cyrtorhinus Fieber

Altid macropter. Issen urandet. Antennerne meget lange. Kun een art:

1. *Cyrtorhinus caricis* (Fallén) 1807. (Fig. 105).

Langoval og fint lyst håret. Hoved, pronotum og scutellum er sorte eller mørkebrune. Issen har en stor, hvidgul plet ved hvert øje. Antennerne er sorte eller meget mørke. Dækvingerne er grønlig, men den mediale del af clavus og corium er brunlig, mest udtalt hos ♂. Membranen er lysebrun med brune (♂) eller grønne (♀) årer. Benene er korte og ensfarvet lysegrønne eller gule. Tibierne har sarte, lyse torne. 3. tarsalled er mørkt. Længde 3–4 mm.

Arten lever på sivarter (Juncaceae) og halvgræsser (Cyperaceae) på fugtige steder. Den tages ved ketsning ved moser og søer sammen med *Teratocoris paludum* og *Polymerus palustris*. Imago findes fra juli til september. Ret stedegen, men ikke sjælden. (D+++S.N.F.NT.).

Phylinae (Douglas et Scott) (Plagiognathinae Osch.)

En meget artsrig og forskelligt udseende underfamilie. Pronotum er uden halsring. 3. tarsalled er slankt og længere end 1. led. Arolierne er børsteformede og ± vanskelige at se. De her omtalte slægter tilhører alle slægtsgruppen Phylini, og her findes altid pseudoarolier, som er bladagtige og af forskellig længde.

Hos ♂ er genitalsegmentet lille. Venstre paramer er størst. Den har en udtrukket sanseknode, som giver parameren et karakteristisk udseende (fig. 5c). Højre paramer er lille og tynd. Vesika er langstrakt og forsynet med 1–2 stave.

Med undtagelse af *Chlamydatus evanescens* sker overvintringen hos alle arter i ægstadiet.

Tabellerne kan kun anvendes for de her beskrevne arter.

SLÆGTSTABEL

1. Hovedet fremstrakt og stærkt forlænget. Set fra oven er clypeus stor og bredt afrundet fortil (fig. 33b). Set fra siden er clypeus stærkt fremstående, og gena er meget bred (fig. 33a) . . . . . *Amblytylus* p. 192.

- Hovedet oftest nedadbøjet og kun sjældent forlænget. Set ovenfra er clypeus i disse tilfælde mere spids fortil (fig. 33d), og set fra siden er clypeus og gena meget mindre (fig. 33c) ..... 2.
- 2. Tibiernes torne er gule eller lysebrune og udgår ikke fra sorte punkter ..... 3.
- Tibiernes torne er sorte eller brune ..... 6.
- 3. Hovedet fremstrakt og langt. Stykket foran øjnene på længde med øjets bredde (fig. 33c) ..... 4.
- Hovedet kortere. Stykket foran øjnene meget kortere end øjets bredde ..... 5.
- 4. 2. antenneled $\pm$ sort. σ macropter, f brachypter .....
..... *Orthonotus* p. 195.
- 2. antenneled helt lyst ..... *Phylus* p. 195.
- 5. Kroppens længde over 4 mm. På bævreasp (*Populus tremula*) ..... *Brachyarthrurum* p. 197.
- Kroppens længde højst 3,5 mm. På fyr (*Pinus*) .....
..... *Plesiodema* p. 198.

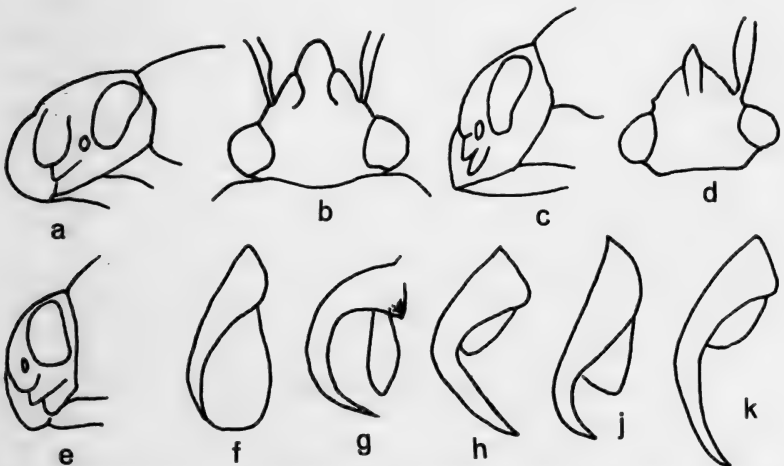

Fig. 33. Phylinae. a: Hovedet hos *Amblytylus* set fra siden. b: Det samme set fra oven. c: Hovedet hos *Orthonotus rufifrons* set fra siden. d: Det samme set fra oven. e: Hovedet hos *Criocoris crassicornis* set fra siden. Derefter klær og pseudoarolier hos f: *Lopus decolor*. g: *Macrotylus*. h: *Hoplomachus*. j: *Megalocoleus*. k: *Placochilus*.

6. Midttibiernes torne udspringer ikke fra sorte punkter, eller højst fra utydelige, dårligt afgrænsede, mørkere punkter (*Atractotomus magnicornis*). Tibierne næsten altid lyse, aldrig sorte ..... 7.
- Midttibiernes torne udspringer fra $\pm$ tydelige sorte punkter. Hvor tibierne er sorte eller mørkebrune ses disse punkter dog ikke ..... 18.
7. Oversiden med søvglinsende, tilliggende, krumme hår og med mørke halvtoprette almindelige hår ..... 8.
- Oversiden uden tilliggende, søvglinsende hår ..... 10.
8. Clypeus stærkt fremstående. Set fra siden er afstanden fra spidsen af clypeus til øjets underste kant næsten øjets højde (fig. 33e) ..... *Criocoris* p. 198.
- Clypeus meget mindre fremtrædende ..... 9.
9. 2. antenneled stærkt kølleformet eller tenformet opsvulmet. Undertiden er det cylindrisk hos σ , men da er længden mindre end $10 \times$ diameteren. Issen svagt randet eller kun med en kant ..... *Atractotomus* p. 200.
- 2. antenneled cylindrisk, stavformet og længden mere end $10 \times$ diameteren. Issen $\pm$ skarpt randet (fig. 8m) ..
..... *Phoenicocoris* p. 202.
10. Pseudoarolierne meget store og ovale, når forbi klørernes spids (fig. 33f). Hos ♀ er øjnene fjernet fra pronotums forrand ..... *Lopus* p. 205.
- Pseudoarolierne når ikke forbi klørernes spids ..... 11.
11. Klørerne små og regelmæssigt stærkt krummede med en tydelig basaltand. Pseudoarolierne lange og spidse og kun sammenvoksede med klørerne på et kort stykke (fig. 33g) ..... *Macrotylus* p. 205.
- Klørerne anderledes. Pseudoarolierne lave og sammenvoksede med klørerne på et forholdsvis langt stykke (fig. 33h, j og k) ..... 12.
12. Kroppens længde højst ca. 3 mm ..... 13.
- Kroppens længde næsten altid over 3 mm ..... 14.
13. Hoved, pronotum og scutellum sorte .....
..... *Chlamydatius* p. 207.

- Hovedet sort med en gul plet ved hvert øje. Pronotum sortbrunt, ofte med gule aftegn . . . . . *Tytthus* p. 212.
- 14. Pseudoarolierne store, når over halvvejen af klørnes længde (fig. 33h og j) . . . . . 15.
  - Pseudoarolierne små og vanskelige at se (fig. 33k) .. 16.
- 15. Bagtarsens 3. led så langt som 2. led. Klørne vinkelbøjede på midten, den distale del næsten lige (fig. 33h) . . . . . *Hoplomachus* p. 214.
  - Bagtarsens 3. led kortere end 2. led. Klørne stærkest krummede på den distale halvdel (fig. 33j) . . . . . *Megalocoleus* p. 214.
- 16. Kroppens længde over 4,5 mm. Oversiden blålig og kraftigt sorthåret. På blåhat (*Knautia*) . . . . . *Placochilus* p. 216.
  - Kroppens længde under 4,5 mm. Oversiden ikke blålig . . . . . 17.
- 17. Tibiernes torne meget fine og kortere end tibiernes diameter. Oversiden næsten ubehåret. Pronotums sider og bagrand konkave. På græs og urter ved havet . . . . . *Conosthetus* p. 216.
  - Tibierne med kraftige, lange torne. Oversiden tydeligt håret. Pronotums sider og bagrand lige eller konvekse . . . . . *Asciodema* p. 218.
- 18. Snablen når ikke forbi forhofterne, og 2. antenneled er kortere end 3. led . . . . . *Harpocera* p. 219.
  - Snablen er længere, og 2. antenneled er længere end 3. led . . . . . 19.
- 19. Oversiden med søvglinsende, tilliggende hår og med almindelige, halvt oprette hår . . . . . 20.
  - Oversiden uden søvglinsende tilliggende hår . . . . . 22.
- 20. Dækvingerne tæt besat med små runde, mørke pletter . . . . . *Compsidolon* p. 220.
  - Dækvingerne uden sådanne pletter, men undertiden uregelmæssigt rødpletet . . . . . 21.
- 21. Issen ± skarptrandet (fig. 8m), undertiden tydeligst ved øjnene . . . . . *Sthenarus* p. 221.
  - Issen højst med en fin rand . . . . . *Psallus* p. 223.

22. Kroppens længde over 4,5 mm. Pseudoarolierne lange og smalle og kun sammenvoksede med kløerne på et kort stykke. På regnfang (Tanacetum) ..... *Oncotylus* p. 246.
 – Kroppen meget sjældent over 4,5 mm. Pseudoarolierne brede og sammenvoksede med kløerne på et langt stykke ..... 23.
23. Hovedet meget bredt, og 2. antenneled højst ganske lidt længere end hovedets bredde. Kroppens længde højst 3,5 mm ..... 24.
 – Hovedet smallere. 2. antenneled betydeligt længere end hovedets bredde ..... 25.
24. Oversiden sort ..... *Chlamydatus* p. 207.
 – Oversiden gullig eller grålig i forskellige nuancer ..... *Campylomma* p. 246.
25. Issen med en tværgrube ved hvert øje. Tibierne uden tydelig afgrænset sort plet helt proximalt. På pil (Salix) ..... *Monosynamma* p. 247.
 – Issen uden tværgruber. Tibierne oftest med en tydelig sort plet helt proximalt ..... *Plagiognathus* p. 250.

Amblytylus Fieber

Adskiller sig fra de andre slægter ved, at hovedet er stærkt fremstrakt og clypeus stærkt fremstående. Ovenfra ses genae tydeligt, og set fra siden er profilen af clypeus næsten halvcirkelformet. Endvidere ligger den øverste afgrænsning af clypeus over øjets midte (fig. 33a og b). Pronotums sider er fortil $\pm$ skarpkantede, særligt hos ♀, og forranden er konkav. Snablen når forbi baghofterne.

Arterne holder til på tørre steder og overvintrer som æg.

ARTSTABEL

1. 1. antenneled lidt længere end issens bredde. Pronotum med 2 brede, brune længdestriber langs siderne ..... 1. *albidus* p. 193.

- 1. antenneled betydeligt kortere end issens bredde. Pronotum uden mørke længdestriber ..... 2.
- 2. Oversiden med kraftige sorte hår mellem de blødere, lyse hår. Dette er særlig tydeligt lateralt ..... 2. *nasutus* p. 193.
- Oversiden kun med lyse hår ..... 3.
- 3. Membranen helt mælkevid. Dens bageste del og den bageste del af cellerne halvmåneformet mørke ..... *delicatus* p. 194.
- Membranen røggrå uden sort bagrand ..... 3. *brevicollis* p. 194.

1. *Amblytylus albidus* (Hahn) 1834.

Oversiden hvidlig til lys gulbrun, tæt og fint hvidhåret. Hovedet lysebrunt med hvidgul bagrand. Pronotums brune striber fortsætter over scutellums sidehjørner og fortsætter på corium. Membranen er brunlig med hvide årer.

Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 2,4, hos ♀ ca. 3. 1. og 2. antenneled er lysegule, 3. og 4. led grågule. Benene er lysegule, tibiaerne med mørkebrune torne, og tarsen er brun. Længde 5-6 mm.

Arten lever på sandede steder på græsarter som hejre (*Bromus*) og navnlig på sandskæg (*Corynephorus canescens*). Imago træffes i juli og august. Det er en sydeuropæisk art, som herhjemme kun er truffet enkelte steder, blandt andet ved Rørvig, Tisvilde og i en klit ved Grenå. D++S.NT.).

2. *Amblytylus nasutus* (Kirschbaum) 1856. (Fig. 106).

Oversiden hvidgul til grønlig. Hoved, pronotum og scutellum med en lys median. Dækvingerne ± brunt tegnede, lysere lateralt. Membranen brungrå med hvide årer. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 2,7, hos ♀ ca. 3,5. Antennerne er lysegule, 1. led ofte grønligt, 3. og 4. led ofte ± mørke. Snablen er lang og når hos ♂ næsten til bagkroppens midte. Benene er gulgrønne og tæt lyst hårede. Femora er mørkere

distalt og undertiden fintprikkede. Tibierne har lysebrune torne, og 3. tarsalled er sort distalt. Længde 4–5 mm.

Arten lever på forskellige græsarter (Graminaceae), og imago træffes fra sidst i juni til ind i august. Det er ligeledes en sydlig art, som tilsyneladende ikke er sjælden i den sydlige del af landet. (D+++S.NT.).

3. *Amblytylus brevicollis* Fieber, 1858.

Oversiden hvidgul eller grålig. Hovedet rødliggult med strågule aftegn. Calli ofte lidt mørkere rødlige ligesom scutellums forrand. Dækvingerne næsten gennemsigtige med lyse sider. Membranen røggrå med gulhvide årer.

Isse: øjebredden er omtrent som hos *A. albidus*. Pronotums bredde er mere end $2 \times$ længden. Antennerne er gule, 3. og 4. led er mørkere og tilsammen tydeligt længere end 2. led. Længde 4–4,5 mm.

Lever som de foregående arter på tørre områder med græsser (Graminaceae) og angives særlig at foretrække udspærret dværgbunke (*Aira caryophyllea*). Imago træffes fra begyndelsen af juli til sidst i august. Den er truffet flere steder her i landet blandt andet ved Randers, Strib, Tisvilde, Snogbæk og Silkeborg. (D++.NT.).

Amblytylus delicatus (Perris) 1857.

Oversiden lysegrøn til gulgrøn, lysere end foregående, og med lang, hvidlig behåring. Pronotum og scutellum med en lys median. Antennerne er gule, benene ligeledes bleggule, femora med små, mørke punkter i rækker. Tibiernes torne er lange og blege. Snablen når forbi baghopperne. Længde ca. 4,5 mm.

Arten lever navnlig på kuglemuseurt (*Filago germanica*) på tørre, sandede marker. Det er en sydlig og vestlig art (ret almindelig i England og Frankrig), som er fundet på en lokalitet i det østlige Holsten. Lokaliteten er nu ødelagt. (D0.NT.).

Orthonotus Stephens (Byrsoptera Spinola)

♂ og ♀ af meget forskelligt udseende. ♂ er altid macropter og langstrakt, ♀ er altid brachypter og kort ægformet. Bagtarsens 2. led er mere end $2 \times$ 1. led og tydeligt længere end 3. led. Hos os kun een art:

1. *Orthonotus rufifrons* (Fallén) 1807.

(♂ fig. 107. ♀ fig. 108).

♂ har et sort eller mørkebrunt hoved. 1. og 2. antenneled er sorte, mens 3. og 4. led er lysegule. Pronotum er stærkt udvidet bagtil og har en konkav bagrand. Corium er mørkebrun, og cuneus er lys og delvis gennemsigtig. Længde 4–4,5 mm.

♀ har et gulrødt hoved. 1. antenneled er lysegult, mørkt proximalt. 2. led er ligeledes lysegult, smalt sort proximalt og bredt sort distalt. 3. og 4. led er lysegule. Pronotum er rundt og hvælvet med konkave sider og bagrand. Dækvingerne er stærkt billeagtigt hvælvede og uden rester af cuneus og membran, så kroppen næsten bliver pæreformet. Længde 3–3,5 mm.

Hos begge køn er pronotum og scutellum sorte, og oversiden er gulhåret. Ben og tarser er lysegule.

Arten lever på stor nælde (*Urtica dioeca*) på fugtig skovbund. Imago træffes fra juli til september. Den er almindelig overalt. ♂, som meget ligner ♂ hos *Mecomma ambulans*, træffes noget hyppigere end ♀. (D++++.S.N.F.NT.).

Phylus Hahn

Kroppen er aflang med næsten parallelle sider, glinsende og fint, lyst håret. Set ovenfra er clypeus tydelig og hovedet næsten trekantet. Ben og antenner er lysegule og spinkle, og 2. antenneled er meget langt. Snablen når til bagranden af baghofferne. Bagtarsens 2. led er tydeligt længere end 3. led.

De hjemlige arter lever på eg eller hassel og overvintrer i ægstadiet.

ARTSTABEL

1. Kroppens overside sort eller rødligbrun. På hassel (*Corylus avellana*) ..... 1. *coryli* p. 196.
- Kroppens overside gul til rødgul. På eg (*Quercus*) .... 2.
2. Hovedet sort ..... 2. *melanocephalus* p. 196.
- Hovedet gult til gulrødt ..... *palliceps* p. 197.

1. *Phylus coryli* (Linné) 1758. (*avellanae* Meyer-Dür).

Oversiden ensfarvet sort eller mørkebrun med fine grå hår. Antennerne er lysegule, 1. led dog brunt proximalt. Membranen er mørk med en lys plet ved spidsen af cuneus og med brune årer. Længde 4,5–5,5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden lysere brunlig til rødbrun med rødbrun membran ..... f. *avellanae* M. D.

Arten lever på hassel (*Corylus avellana*) og findes fortrinsvist, hvor et større antal buske er samlede. Imago træffes i juli måned. Den er almindelig udbredt, men tilsyneladende hyppigst i den sydlige del af landet. (D++++.S.N.F.NT.).

2. *Phylus melanocephalus* (Linné) 1767. (Fig. 109).

Oversiden smukt rødliggul eller rengul og lyshåret. Hoved og underside kulsorte. Dækvingerne lange. Membranen gennemsigtig fortil, mørkt røgfارvede og uigennemsigtige langs bagranden og med gule årer. Antenner gule, 1. led mørkt proximalt. Længde 4,5–6 mm.

Farvevariationer:

1. Kroppens overside hvidlig (immatur) ..... f. *pallens* F.
2. Kroppens overside orangefarvet. Membranen ensfarvet mørk ..... f. *unicolor* Sti.

En let kendelig art, hvis imagostadie træffes allerede først i juli på eg (*Quercus*), men også på hassel (*Corylus avellana*). Den forsvinder ret hurtigt igen, og allerede i begyndelsen af august er næsten alle borte. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

Phylus paliceps Fieber 1861.

Oversiden og antennerne er farvede som hos foregående art. Hoved og underside er okkergule eller lysegule og øjnene sorte. Membranen er overalt lys og gennemsigtig. Længde 4,5–5,5 mm.

Farvevariationer:

1. Bagkroppens ryg- og bugside okkergul . . . . f. *silacea* Sti.

Arten lever sammen med foregående på eg (*Quercus*), men er lokal og langt sjældnere. Den er fundet lige syd for Elben og i Brandenburg. (D0.NT.).

Brachyarthrum Fieber

Slægten rummer i hele verden kun een karakteristisk art:

1. *Brachyarthrum limitatum* Fieber, 1858.

Kroppen langstrakt med konvekse sider. Hos ♂ er hele oversiden mørkebrun, kun forranden på både pronotum og cuneus er ofte lysere. Hos ♀ er oversiden okkergul. Hovedet er sort med lys bagrand. Pronotum gult med mørkere forhjørner og scutellum okkergul ± mørktteget.

Hos begge køn er membranen mørkebrun med ensfarvede årer. Antennerne er sorte. 1. led når langt foran spidsen af clypeus. 2. led er hos ♂ stavdannet, tykt og helt sort, hos ♀ tyndere proximalt og her smalt lyst. Øjnene er stærkt udstående hos ♂. Benene er gule med fine, brune torne. 3. tarsalled er brunt og på længde med 2. led. Snablen når midthofterne. Længde 4,5–5 mm.

Farvevariationer:

1. Scutellum hos ♀ med gule hjørner . . . . . f. *trisignata* Sti.

Arten lever på bævreasp (*Populus tremula*) og træffes ofte sammen med *Orthotylus bilineatus*. Imago optræder fra sidst i juni til begyndelsen af august. Den er ikke almindelig, men sikkert ret udbredt i Jylland, hvor den er fundet ved Vejle, ved Ulstrup ved Randers og ved Stoholm J. (D++S.N.F.NT.).

Plesiodema Reuter

Her findes ligeledes kun een art:

1. *Plesiodema pinetellum* (Zetterstedt) 1859.

Mørkebrun til gulbrun og fint gråhåret. ♀ altid lysest, enten helt lysebrun eller med mørkt hoved og pronotum. Scutellums sidehjørner ofte lyse. Forranden på cuneus ligeledes lys. Membranen brunlig med gulbrune årer og med en lys plet ved spidsen af cuneus. Antennerne er snavsetgule (♀) eller brune (♂) og 0,5 × kroppens længde. 2. led kortere end pronotums bredde. Benene lyse med sarte gulbrune torne, som ikke er længere end tibiernes diameter. Bagtarsens 3. led næsten så langt som 1. + 2. led. Snablen når forbi baghofferne, og dens 1. led er meget langt. Længde 2,5–3,5 mm.

Lever på nåletræer, særligt på skovfyr (*Pinus silvestris*). Imago træffes i juni og juli og lever formodentlig meget kort. Den er ret sjælden og er kun taget herhjemme ved Tisvilde. Den ligner meget *Phoenicocoris obscurellus*. (D+. S.N.F.NT.).

Criocoris Fieber

Overvejende sorte arter med tilliggende, lyse, buede hår og lange sorte almindelige hår. Set fra siden er clypeus fremstående og hovedet nedadbøjet. Pronotums forrand er konkav. 1. antenneled er kort, 2. led hos ♂ temmelig tykt og svagt krummet. Femora er sorte, lysere distalt. Tibierne er hvidgule, smalt sorte distalt og med sorte torne uden sorte punkter. Bagtarsens 3. led er lidt længere end 2. led.

Arterne lever på snerre (*Galium*).

ARTSTABEL

1. Corium sort, kun undertiden med en ± smal lys bagrand.
Cuneus sort med lys spids . . . . . 1. *crassicornis* p. 199.
- Corium sort, lys fortil, navnlig langs sømmen til clavus.
Cuneus med lys forrand og smal lys spids, undertiden næsten helt lys . . . . . *quadrimaculatus* p. 199.

1. *Criocoris crassicornis* (Hahn) 1834. (Fig. 110).

Oversiden helt sort, kun med de nævnte lyse aftegn. Membranen sort med lyse årer. Hovedet noget tilspidset, clypeus ses tydeligt ovenfra. Hos ♂ er antennerne i reglen sorte. Hos ♀ er de gule, 1. led er mørkere proximalt, og 3. og 4. led er ofte også mørkere. Snablen når baghofferne. Længde 3–4 mm.

Farvevariationer:

1. 1. antenneled hos ♀ bredt sort proximalt, 3. og 4. led brunlige ..... f. *tenuicornis* Reut.
2. Alle antenneleddene ensfarvede gule ..... f. *confinis* Rey.

Arten lever på snerrearter (Galium). Den træffes sammen med *Charagochilus*, men foretrækker tilsyneladende lidt fugtigere områder. Imago findes i juli og august. Spredt og ikke almindelig. Fundet ved Bøtø Strand, Refsnæs, Nærum og ved Stoholm. (D++.NT.).

Criocoris quadrimaculatus (Fallén) 1807.

Oversiden ligeledes sort, men ± varieret lyst farvet. Hovedet er mere nedadbøjet, så clypeus vanskeligt ses ovenfra. Antennerne er farvet omtrent som hos foregående art. Snablen når midthofferne. Længde 2,5–3,5 mm.

Farvevariationer:

1. Hoved og pronotum sorte, men bagtil med en gul rand. Hos ♀ ..... f. *marginata* Sti.
2. Som ovenfor, men pronotums bageste del er overvejende gul og med gul median. Hos ♀ ..... f. *progressiva* Sti.
3. Clavus gul. Cuneus gul med et sort tværbånd. Hos ♂ og ♀ ..... f. *flava* Sti.
4. Dækvingerne sorte, undertiden med hvid søm medialt. Cuneus gul med et brunt bånd. Hos ♂ ..... f. *variegata* Sti.
5. Dækvingerne overvejende gule, men sorte bagtil. Cuneus hvidgul med et brunt bånd. Hos ♂ og ♀ ..... f. *signoreti* Sti.

6. Dækvingerne sorte, men corium meget smalt gul fortill og cuneus gul med et sort bånd. Hos ♂ .....
 ..... f. *picta* Sti.

Arten lever på snerrearter, særligt på trenervet snerre (*Galium boreale*) på tørre bakker. Imago findes i juli måned. Det er en nordøstlig art, som i Sverige og Finland er ene om at repræsentere slægten. Den er også fundet i Norge og i Balticum, men endnu ikke herhjemme eller i Tyskland. I Sverige er den meget sjælden sydpå, selv om den er taget helt ned i Skåne. (D0.S.N.F.).

Atractotomus Fieber

Oversiden helt sort, hos immature individer dog rødbrun med tilliggende hvidlige, krusede hår og kraftige oprette, mørke hår. Hovedet er nedadbøjet, clypeus og panden ret flad. Issen er urandet. Membranen er røgfarget, meleret og med lidt lysere årer. Hos de omtalte arter er 1. og 2. antenneled sorte og 3. og 4. led tynde og gulhvide. 2. led er ofte stærkt fortykket. Femora er ± mørke, sjældent helt sorte. Bagtarsens 3. led er på længde med 2. led.

ARTSTABEL

1. Tibierne ensfarvede mørkebrune. Kroppens længde 3,5–4 mm. En nordøstlig art ..... *morio* p.
- Tibier gulbrune ± mørkere proximalt og distalt. Kroppens længde højst 3.6 mm ..... 2.
2. Længden højst ca. 2,7 mm. 2. antenneled kortere end hovedets bredde ..... *parvulus* p.
- Længden over 2,7 mm. 2. antenneled længere end hovedets bredde ..... 3.
3. Isse: øjebredden hos ♂ ca. 2, hos ♀ lidt mere. 2. antenneled kraftigt tenformet hos begge køn. På løvtræer ....
 ..... 1. *mali* p. 201.
- Isse: øjebredden hos ♂ ca. 1,4, hos ♀ ca. 1,6. 2. antenneled stavformet hos ♂, tenformet hos ♀. På nåletræer ...
 ..... 2. *magnicornis* p. 201.

Atractotomus morio Sahlberg, 1883.

Hovedet er sort med lys baggrund. Isse: øjebredden som hos *magnicornis*. 2. antenneled er tenformet fortykket hos begge køn. Femora er sorte og tarsen mørkebrun. Længde 3,3–4 mm.

Arten lever på nåletræer, særligt på ædelgran (*Abies*). Den er nordøstlig og er i Skandinavien kun fundet i det sydlige Finland. (D0.F.).

1. *Atractotomus mali* (Meyer-Dür) 1843.

Oversiden sort. Membranen sodfarvet med lyse årer, cubital-åren dog ofte mørk. 1. antenneled næsten trekantet. Tibierne er gule, ofte mørke på den proximale trediedel og helt distalt og med kraftige sorte torne uden sorte punkter på tibia. Tarsen er gul, 3. tarsalled ofte mørkt distalt.

Hos ♂ er vesicas sklerotiserede stav ret tyk og stor, kun ganske lidt krummet og distalt forsynet med en fin spids (fig. 34a). Længde ca. 3–3,7 mm.

Farvevariationer:

1. Alle membranens årer røde eller brune ..... f. *schlicki* Sti.
2. Hovedet sort med lys baggrund ..... f. *collare* Sti.
3. Membranen med en lys, mørktrandet plet bag cellerne ..
..... f. *britannica* Sti.

Arten lever på løvtræer, særligt tjørn (*Crataégus*) og æble (*Pyrus*). Imago træffes fra begyndelsen af juli til ind i august. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

2. *Atractotomus magnicornis* (Fallén) 1807. (Fig. 111).

Oversiden er ofte lidt mere brunlig end hos foregående art. Membranen er sodfarvet, og alle årerne er lyse. 1. antenneled er mere cylindrisk. Tibierne er gule, smalt sorte proximalt og ofte med utydelige sorte punkter. Tarsen er gul, 3. led oftest helt mørkt. Hos ♂ er vesicas sklerotiserede del tynd og S-formet snoet og foran spidsen forsynet med en fin torn (fig. 34b). Længde 2,7–3,3 mm.

Arten træffes på gran (*Picea*). Imago findes i juli og august. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

Atractotomus parvulus Reuter, 1878.

Oversidens farve som hos *Atractotomus mali*. 2. antenneled stavformet hos ♂, svagt tenformet hos ♀. Isse: øjebredden som hos *A. magnicornis*. Tibier snavsetgule med små sarte torne i utydelige små punkter. Længde 2,2–2,7 mm.

Arten lever på fyr (*Pinus silvestris*). Den er fundet i Nederlandene og Middtyskland. 2 ♀♀ er fundet i Sverige, på Gotland og i Uppland. (D0.S.).

Phoenicocoris Reuter (*Stenopsallus* Wagner)

Små sorte eller mørkebrune arter, som meget ligner *Atractotomus*. Oversiden har tilliggende, lyse krumme hår og almindelige halvtoprette, mørke hår. Issen er ± skarpt randet (fig. 8m), og 2. antenneled er aldrig tenformet fortykket. Set fra siden er clypeus noget flad, men dog tydeligt synligt på det nederste stykke. Tibierne er ± brune med sorte torne uden sorte punkter. Femora er i reglen sorte, men lyse helt distalt.

ARTSTABEL

1. 2. antenneled ca. 0,9 × hovedets bredde. Antenner og tibier gule . . . . . *modestus* p. 202.
- 2. antenneled tydeligt længere end hovedets bredde .. 2.
2. 2. antenneled i reglen lyst. Membranen næsten glasklar . . . . . 1. *obscurellus* p. 204.
- 2. antenneled sort eller sortbrunt. Membranen mørkere og mere uklar . . . . . 2. *dissimilis* p. 204.

Phoenicocoris modestus (Meyer-Dür) 1843.

Kroppen lille, ensfarvet sort eller sortrød med halvt oprette, fine korte grå hår og tilliggende, ret lyse, korte, krumme hår, som mangler på pronotum. Membranen er røgfarget og cellerne ofte mørkere. Isse: øjebredden er ca. 2 hos begge køn. An-

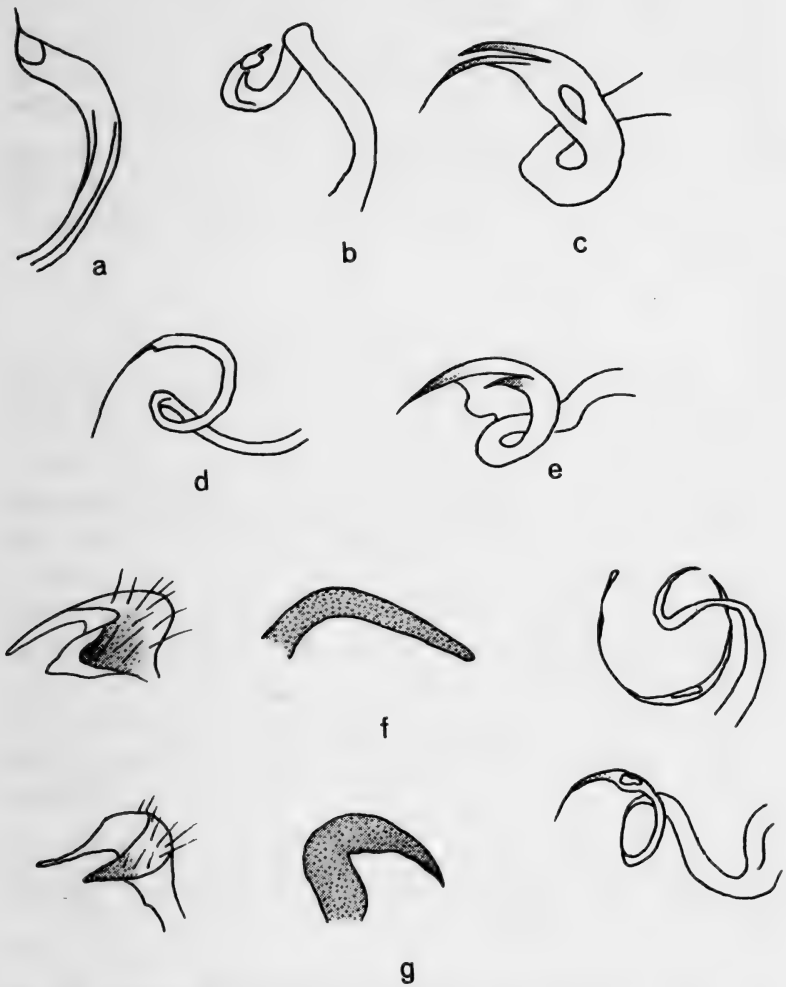

Fig. 34. Vesicas sklerotiserede dele hos a: *Atractotomus mali*. b: *A. magnicornis*. c: *Phoenicocoris modestus*. d: *Ph. obscurellus*. e: *Ph. dissimilis*. f: Fra venstre: Venstre paramer, theca og vesicas sklerotiserede stav hos *Chlamydatus pulicarius*. g: Det samme hos *Ch. pullus*. (c efter Wagner og Weber 1964).

tennerne er gule og ret korte. Tibierne er gule, undertiden lidt mørkere proximalt.

Hos ♂ er vesicas sklerotiserede stav meget lille, stærkt snoet og på spidsen forsynet med 2 meget fine spidser (fig. 34c). Længde 2,2–2,6 mm.

Farvevariationer:

1. Farven dybt purpurrød (immature?) .....
 ..... f. *purpurascens* Sti.

Lever på fyr (Pinus). Imago træffes fra sidst i juni til sidst i juli. Den findes spredt og sjældent i det sydlige Finland, i Sverige og Holsten. Er endnu ikke fundet herhjemme. (D0.S.F.NT.).

1. *Phoenicocoris obscurellus* (Fallén) 1829.

Oversiden sort eller sortbrun med lyse, tilliggende hår overalt og lange halvtoprette sorte hår. Antennerne er gule. 1. led i reglen mere brunlig. 2. led ofte mørkt proximalt, sjældnere mere udbredt mørkt. Isse: øjebredden hos ♂ er ca. 1,1, hos ♀ ca. 1,5. Tibierne er snavsetgule og bagtibiaerne i reglen noget mørkere.

Hos ♂ er vesicas sklerotiserede stav meget lang og tynd og stærkt snoet. Distalt findes en meget lang og tynd spids (fig. 34d). Længde 2,5–3,5 mm.

Farvevariationer:

1. Dækvingerne lidt lysere rødlige eller gråbrune (immature?) ..... f. *griseofusca* Sti.

Arten lever ligeledes på fyr (Pinus), og imago træffes i juli og august. Ikke ualmindelig, men spredt. Tisvilde, Stoholm, Hals, Læsø. (D+++S.N.F.NT.).

2. *Phoenicocoris dissimilis* Reuter, 1878.

Oversiden som hos foregående art, membranen dog mere uigennemsigtig. 1. og 2. antenneled er sorte, 3. og 4. led snavsetgule. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,5, hos ♀ ca. 1,8. Bagfemora er helt sorte. Bagtibiaerne er meget mørke, ofte lidt lysere distalt. For- og mellemtibier er snavsetgule.

Hos ♂ er vesicas sklerotiserede del kraftig og snoet. Distalt ender den spidst, men er her ikke så tynd som hos foregående art. Lidt proximalt for spidsen findes en mindre spids (fig. 34e). Længde 3,3–3,6 mm.

Arten lever på nåletræer, særligt på ædelgran (*Abies*), men også på lærk (*Larix*). Det er en sydlig art, som ikke er fundet i Nordtyskland eller vore nabolande. Herhjemme er den fundet på ædelgran ved Stoholm og i Troldeskoven ved Jels. Den optræder først på sommeren og lever tilsyneladende ikke ret længe. (D+.).

Lopus Hahn

Oversiden fint korthåret. Pronotums sider konkave. Pseudoarolierne meget store. Kun een art:

1. *Lopus decolor* (Fallén) 1807. (Fig. 112).

Oversiden tydelig mat og fint lyst håret. ♂ er ofte gråbrun med lysere sider, ♀ mere gulbrun. Calli ofte mørkere. Scutellum mørkt med ± lysegule aftegn. Membranen grå med gulgrå årer. Issen er bred og øjnene forholdsvis små. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 2, hos ♀ ca. 2,6. Øjnene er noget fjernet fra pronotum, særligt hos ♀. Antennerne er gråbrune til sorte og leddene ret tykke. 1. led er lidt kortere end issens bredde og 2. led lidt kortere end pronotums bredde. Snablen når midthofterne. Længde ca. 4–5 mm.

Arten kendes let på de meget store pseudoarolier. Den lever på tørre udyrkede marker på græsser (*Graminaceae*). Imago optræder fra først i juli til midten af august. Almindelig udbredt. (D++++.S.N.F.NT.).

Macrotylus Fieber

Oversiden tydelig og tæt sorthåret. Clypeus meget fremstående og tydeligt afsat. Klørnes bygning er meget karakteristisk. De er små og stærkt krummede, ofte kun på længde med 3. tarsalleds tykkelse. Pseudoarolierne er frie og lange og når næsten til klospidsen. Basaltanden er meget tydelig (fig. 33g). For- og mellemtibier næsten ikke tornede, men bagtibierne med fine, sorte torne, som ikke er meget længere end hårene.

ARTSTABEL

1. Pronotum bagtil med 3 brune eller sorte langagtige pletter ..... *cruciatus* p. 206.
- Pronotum uden sådanne aftegn bagtil ..... 2.
2. 1. og 2. antenneled med sorte tegninger. Kroppens længde 2,8–3,7 mm ..... 1. *paykulli* p. 206.
- 1. og 2. antenneled ensfarvede lyse. Kroppens længde 5–5,8 mm ..... 2. *solitarius* p. 207.

Macrotylus cruciatus (Sahlberg) 1848.

Aflang grågrøn. Hovedet lysegrønt eller gulliggrønt med sorte tegninger. Pronotum grågrøn, calli mørkt randede. Scutellum ligeledes grågrøn med sort median og forrand og med 2 gulrøde pletter lateralt. Membranen sort med hvidgrønne årer. Isse: øjebredden er hos ♂ 2,2, hos ♀ ca. 2,6. Antennerne er sorte, kun 2. led er smalt hvidt proximalt. Ben grågrønne. Femora mørktplettede. Længde 5–6 mm.

Denne art lever på almindelig mjødukt (*Filipendula ulmaria*). Det er en nordøstlig art. Den er fundet i det sydlige Finland, som tilsyneladende helt mangler de 2 andre arter. (D.O.F.).

1. *Macrotylus paykulli* (Fallén) 1807. (Fig. 113).

Oversiden grøn til lysegrøn, tæt besat med sorte hår i pletter, hvorfor oversiden kan virke marmoreret. De sorte hår gnides meget let af. Hovedet er grønt, hos ♂ ± sort. Pronotum er grønt undertiden med brune pletter. Membranen er sodfarvet med hvide årer. En lille plet bag cuneus og en lignende mod membranspidsen er ligeledes hvidlige. Partiet mellem pletterne er meget mørkt, og membranen er næsten sort ved ydersiden.

Antennerne er grønne, ± sorte. 2. led er hos ♀ så langt som pronotums bredde, noget længere hos ♂. Benene er brunlige eller snavsetgrønne og tæt finthårede. Snablen når langt forbi baghofferne.

Farvevariationer:

1. Helt lysegrøn. Mørke er kun calli og scutellums spids . . . . . f. *fusconotata* Sti.
2. Som 1, men mørke er også hovedets spids, 2. antenneled proximalt, undersiden og femora . . . . . f. *nigripes* Put.
3. Snavset grøn. Hoved, antenner og ben meget mørke eller sorte . . . . . f. *nigriceps* Reut.

En lille, meget smuk og let kendelig art, som lever på markkrageklo (*Ononis repens*). Imago kommer frem sidst i juni og forsvinder først i september. Almindelig overalt. (D++++. S.N.NT.).

2. *Macrotylus solitarius* (Meyer-Dür) 1843.

Kroppen ret bred med næsten parallelle sider. Oversiden gulgrå til grågrøn. Dækvingernes årer ophøjede, blege og ubehårede. Coriums indervinkel ofte mørk.

Membranen røggrå med lyse årer og iøvrigt mørkt og lyst tegnet. Antennerne snavset gulgrønne, tæt og kort sorthårede. 2. led noget kortere end pronotums bredde. Ben grågrønne uden pletter. Klørerne lange og påfaldende tynde. Snablen når baghofternes bageste rand.

Arten lever på skovgaltetand (*Stachys silvatica*), og imago træffes i juli og august måned. Det er en midteuropæisk art, som herhjemme kun er truffet på Lolland-Falster, ved Lundeberg kirke på Østfyn, ved Vornæs Skov på Tåsinge og i et tilfælde ved Rude Skov på Sjælland. (D+.NT.).

Chlamydatus Curtis

Oversiden oftest helt sort med korte, brune til gule hår. Hovedet er næsten så bredt som pronotum, og issen er randet. 2. antenneled er kortere end hovedets bredde. Dækvingerne er ofte forkortede. Femora er fortykkede og med 1-2 kraftige torne distalt på forranden. Tibierne er forsynede med sorte, undertiden parvist anbragte sorte torne.

Det er små springende tæger, som hører til de mindste mirider. Flere arter er rent boreale og lever kun i Lapmarken.

ARTSTABEL

1. Tibier gule med tydelige sorte punkter. (Underslægten *Attus* Hahn) ..... 2.
- Tibier oftest grå eller brune uden sorte punkter ..... 3.
2. Femora oftest lysegule med enkelte sorte pletter distalt. De sorte punkter på tiberne er mindre end disses diameter ..... 1. *pulicarius* p. 208.
- Femora oftest sorte og smalt gule distalt. De sorte punkter på tiberne er meget store, særligt på bagtiberne .... 2. *pullus* p. 209.
3. Oversiden glinsende og fint lyshåret. (Underslægten *Chlamydatus* s. str.) ..... 4.
- Oversiden mat og fint gråbrunt håret. (Underslægten *Eurymerocoris* Kirschbaum) ..... 6.
4. Corium i det mindste lys fortil. 2. antenneled fortykket ..... 3. *saltitans* p. 210.
- Corium ensfarvet sort. 2. antenneled slankt. Boreal .. 5.
5. 3. antenneled ensfarvet mørkt gulbrunt. Oversiden fint og sparsomt behåret ..... *wilkinsoni* p. 211.
- 3. antenneled sort, bredt gult distalt. Oversiden tæt gråt behåret ..... *acanthioides* p. 211.
6. Isse: øjebredden hos ♂ ca. 1,7, hos ♀ ca. 1,9. Hos den brachypterer form er membranen halvoval. Boreal ..... *opacus* p. 211.
- Isse: øjebredden hos begge køn mindst 2 .Hos den brachyptere form mangler membranen helt .. *evanescens* p. 212.

1. *Chlamydatus pulicarius* (Fallén) 1807.

Oversiden sort, sjældnere sortbrun med korte, mørkebrune hår. Hovedet undertiden lysere bagtil. Pronotum næsten retvinklet. Membranen røgfارvet med mørke årer. Hyppigst ± brachypter og kun med een celle i membranen. Den macroptere form har 2 celler i membranen, som når lidt forbi bagkropsspidsen. 1. og 2. antenneled er sorte og ± gule distalt, mest udtalt hos ♀. 2. led er ganske lidt krummet. 3. og 4. led

er lyse og tilsammen mere end $1,5 \times 2$. led. Femora er gule med enkelte mørke pletter distalt. De kan hos meget mørke individer være $\pm$ mørke proximalt. Tibierne har kraftige sorte torne i sorte punkter. Tarsen er gul, 3. led er brunt. Snablen er brun og når til midthofterne.

Hos ♂ er venstre paramer ret kraftig med en kraftig og tyk sanseknude, som ender med en lille spids. Højre paramer er bladagtig og flad. Theca, som ses i venstre side af genitalkammeråbningen, er lang og lige på det distale stykke. Vesica er forsynet med en meget lang, tynd og stærkt snoet, sklerotiseret stav (fig. 34f). Længde 2,3–2,7 mm.

Farvevariationer:

1. Femora brune eller brunsorte, bredt gule distalt .....
..... f. *pseudopulla* Sti.

Arten lever på meget tørre, solrige, ofte græsfattige områder. Den findes på lave urter, særlig på bynke (*Artemisia*). Den har sikkert 2 generationer om året, og imago træffes fra først i juni til september. Ikke sjælden, men stedegen. (D+++S.N.F.NT.).

2. *Chlamydatus pullus* (Reuter) 1870. (Fig 114).

Ligner foregående art overordentlig meget og er ligeledes hyppigst $\pm$ brachypter. 1. antenneled er sort, sjældent meget smalt gult distalt. 2. led er sort hos ♂, $\pm$ bredt gult distalt hos ♀ og ikke krummet. 3. og 4. led er lyse og tilsammen mindre end $1,5 \times 2$. led. Femora er sorte eller brune, smalt lyse distalt. Hos lyse individer (immature?) kan femora være lyst rødbrune eller brunlige proximalt. Tibierne er gulbrune med sorte torne i store, sorte punkter, som navnlig proximalt på bagtibierne breder sig pletagtigt ud på ydersiden.

Hos ♂ er venstre paramer lille og med en tilspidset sanseknude. Theca er kort og tornagtigt krummet. Vesicas sklerotiserede stav er tynd og snoet, men ikke så lang som hos foregående art (fig. 34g). Længde 2–2,7 mm.

Farvevariationer:

1. Femora $\pm$ mørke proximalt med enkelte sorte pletter distalt ..... f. *pseudopulicaria* Sti.

Arten lever som foregående på forskellige lave urter på solrige knapt så tørre steder. Særligt foretrækker den hvidkløver (*Trifolium repens*) og humleagtig sneglebælg (*Medicago lupulina*), men den findes også ofte på lave syrearter som *Rumex acetocella*. Der findes 2 generationer om året, og imago træffes fra sidst i maj til september. Lidt sjældnere og mere stedegen end foregående art. (D++S.N.F.NT.).

3. *Chlamydatus saltitans* (Fallén) 1807. (Fig. 115).

Oversiden sort til brunlig med en bronzeagtig metalglans. Hovedet er sort med lys isse. Pronotum og scutellum er oftest sorte. Dækvingerne er næsten altid forkortede uden cuneus og clavus, og membranen er kun en smal søm. Farven er da $\pm$ lysebrun. Hos macroptere former er dækvingerne sorte, $\pm$ lysebrune fortil, og membranen er sodfarvet med 2 celler og når forbi bagkropsspidsen. Antennerne er sorte, 2. led er temmelig tykt og på længde med 3. + 4. led. 4. led er lysere distalt. Femora er sorte og rødbrune distalt. Tibierne er mørkt rødbrune. Snablen når baghofterne. Længde 2–3 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden lyst rustfarvet, pronotum med sorte calli og bagvinkler. Corium medialt med en sort tegning ..... f. *ferruginea* Sti.
2. Oversiden brun, issen lysere. Corium lyst rustfarvet fortil og ved bagvinklerne (immatur?) ..... f. *brunnescens* Sti.

Træffes i heder og magre græsmarker, hvor det er meget tørt. Kan være hyppig på tørkeramte græsplæner. Imago fra juni til september. Den lever på jorden og fanges derfor kun vanskeligt ved ketsning. (D+++S.N.F.NT.).

Chlamydatus wilkinsoni (Douglas-Scott) 1866.

Oversiden sort og glinsende med spredte fine, lyse hår. Hovedet er sort, antennerne mørkt gulbrune. 1. led er sort proximalt, og 3. led er ensfarvet gulbrunt. Pronotum, scutellum og dækvinger ensfarvet sorte. Hos den brachypterer form, som er langt den hyppigste, er dækvingerne uden membran og når til midt på ryggen. Hos den macroptere form er membranen brunlig med hvidlige årer, og den når forbi bagkropsspidsen. Femora er sorte eller brune, gulbrune distalt. Tibierne er gulbrune med sorte torne. Snablen når baghofterne. Længde 1,75–2,5 mm.

Arten findes på sandede solrige, tørre steder på og mellem forskellige lave urter. Imago træffes i juli og august. Det er en sjælden boreal art, som er fundet i Norge, Nordfinland og i Sverige. Her er den truffet i Västerbotten, i Nordbottens kystland og sydligst i Medelpad. (D0.S.N.F.).

Chlamydatus acanthioides (Sahlberg) 1875.

Kroppen er bredoval og skinnende sort, tæt gråhåret. Næsten altid brachypter. 1. antenneled er rødligbrunt, ofte sort proximalt. 2. led sort, ofte gult distalt. 4. led bleggult. Snablen og tarsen ligeledes $\pm$ brune. Længde 1,5–2,5 mm.

Arten lever højt mod nord. Nogle dyr er fundet på tørre bakker i lapmarken i august. Angives fra Finland og med sikkerhed fra Kolahalvøen. (D0.).

Chlamydatus opacus (Zetterstedt) 1839.

(*signatus* Sahlberg).

Sort med $\pm$ rødgyule tegninger. Issen rødlig ved øjnene og langs bagranden. Pronotum ofte med rødgyule baghjørner og med en T-formet rødgyul tegning i midten. Scutellum med rødgyul median. Dækvingerne med rødgyule strøg, næsten altid brachypter. Her findes i membranen kun en lille og meget smal celle. Antennerne er sorte, 2. led ofte brunt distalt, 3. og 4. led mørkebrune. Femora sorte, lyse distalt. Tibierne rødbrune med sparsomme sorte torne. Længde ca. 2 mm.

Arten er ligeledes boreal. Imago findes i juli måned blandt græs på solrige sandede steder i Lapmarken. Kendt fra det nordligste Norge, Sverige og Finland. I Sverige er det sydligste fund fra Hälsingland. (D0.S.N.F.).

Chlamydatus evanescens (Boheman) 1852.

Meget lille og helt sort. Oversiden langt og tæt gråbrunt håret. Dækvingerne er næsten altid forkortede og helt uden cuneus og membran. Den macroptere form har et smalt hvidligt bånd mellem cuneus og corium.

1. antenneled er sort. 2. led snavset gult distalt. 3. og 4. led er snavsetgule. Femora er sorte og brune distalt. Tibierne er brune. Snablen er sort og når til baghofterne.

Hos ♂ er højre paramer usædvanlig stor og slank og større end venstre paramer. Længde 1,5–2 mm. Macropterer individer op til 3 mm.

Lever på meget tørre steder på bidende stenurt (*Sedum acre*) og hvid stenurt (*Sedum album*), ofte på stenet grund. Arten har 2 generationer. Imago af den første generation træffes fra juni til hen på efteråret. 2. generation træffes fra ca. 1. august og overvintrer, og lægger om foråret æg på værtsplanten, hvorefter den dør i løbet af maj. Er kendt fra hele Europa, undtagen Finland og Danmark. (D0.S.N.).

Tytthus Fieber

Kroppen lille og delvis grønlig, overvejende sorte eller sort-brune er dog hoved, pronotum, scutellum og 2. antenneled. Hovedet er ret stort og bredt, ca. $0,9 \times$ pronotums bredde, og issen er forsynet med en gul plet ved hvert øje. 2. antenneled er på længde med pronotums bredde. Øjnene er ret små, og benene er lyse uden mørke pletter. Dækvinger med kort lys behåring.

Arterne lever på mosebund på fugtige steder.

ARTSTABEL

1. 1. antenneled lyst, undertiden mørkere distalt og proximalt og ca. $1 \times$ issens bredde. Oversiden med lange, sorte

- hår på issen og på pronotums forrand .....
 ..... 1. *geminus* p. 213.
 - 1. antenneled sort, lysere distalt, sjældnere også proximalt, hos ♂ ca. 0,9 ×, hos ♀ ca. 0,75 × issens bredde. ....
 ..... 2. *pygmaeus* p. 213.

1. *Tytthus geminus* (Flor) 1860.

Pronotum brunt eller sort, ofte med gule bagvinkler. Dækvingerne er lyst brungrønne og membranen farveløs. Begge køn er hyppigt ± brachypterer, mest udpræget hos ♀. 1. antenneled er ofte helt gult og smalt sort proximalt. 2. led er sort, sjældent gulligt og meget kortere end 3. + 4. led, som er sorte. Tibierne har ± brune torne. Snablen når midthofterne. Længde 2,5–3 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum med gule bagvinkler. 1. antenneled gult, 2. led sort ..... f. *flori* Sti.
 2. Som 1., men både 1. og 2. antenneled er gule .....
 ..... f. *pallidior* Sti.

Det er en nordøstlig art, som lever på sumpede steder på siv (Juncaceae) og græsser (Graminaceae) og på jorden mellem disse. Imago optræder først lidt ind i august og uddør i oktober. Forekommer sjældent. Fundet ved Silkeborg, Hillerød og på Bornholm. (D++S.F.NT.).

2. *Tytthus pygmaeus* (Zetterstedt) 1839.

Pronotum sort, hyppigt med en trekantet gulhvid plet fortil. Dækvingerne lyst grågrønne, membranen lysegrå med grå årer. Næsten altid macropter. Antennerne sorte. 2. led smalt lysegult proximalt, hos ♀ på længde med pronotums bredde, hos ♂ lidt længere. Længde 2,5–3 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum med en trekantet, gulhvid plet fortil og med en gulhvid forrand ..... f. *flavomarginata* Sti.
 2. Pronotum gulligt, forhjørnerne mørke .....
 ..... f. *insignis* Dougl. et Scott. (*flavescens* Sti.)

Lever samme steder som foregående art, men imago findes noget tidligere fra juli til september. Sjælden. Kun fundet ved Rørvig og på Læsø. (D+.S.F.NT.).

Hoplomachus Fieber

Kun een karakteristisk art:

1. *Hoplomachus thunbergi* (Fallén) 1807. (Fig. 116).

Oversiden brungul, undertiden lidt grønlig, med mørke aftegn og ophøjede, blege årer på dækvingerne, tæt besat med oprette sorte hår. Hovedet er $\pm$ sorttegnat. Pronotum med klar gul forrand og lys median, calli $\pm$ brunsorte, Scutellum med lys median. Membranen røggrå med lyse årer. Antennerne brune, kraftige og ret korte. 2. led meget kortere end pronotums bredde og omtrent på længde med 3. + 4. led. Femora mørktplettede distalt. Tibier med sorte torne. Kløerne er vinkelbøjede på midten, og pseudoarolierne er små (fig. 33h). Snablen når næsten til midten af bagkroppen. Længde 3,5–4,5 mm.

Arten lever på tørre, sandede steder på håret høgeurt (*Hierácium pilosella*), hvor den virker som bestøver i blomstringstiden. Imago træffes fra midten af juni og forsvinder igen i begyndelsen af august. Almindelig. (D++++.S.N.F. NT.).

Megalocoleus Reuter

Gule eller gulgrønne, kraftigt behårede arter. Hovedet er $\pm$ mørkttegnat og clypeus fremstående. Pronotums sider og forrand lige. Bagtarsens 2. led er længere end 3. led. Tibierne er kraftigt sorttornede. Kløerne er kraftigt krummede distalt og med ret lange pseudoarolier (fig. 33j).

ARTSTABEL

1. Oversiden gul til orangefarvet, tæt besat med oprette sorte hår ..... 1. *pilosus* p. 215.
- Oversiden mere grønlig og skygget, tæt besat med bløde, brune eller lysebrune hår ..... 2. *molliculus* p. 215.

1. *Megalocoleus pilosus* (Schrank) 1801.

♀ er ofte næsten helt orangegul med et svagt skygget parti bagest på corium, mens ♂ er mere grønliggul. Immature individer er grønlige. Membranen er mørk røgfارvet med lysere årer. Antennerne er gule eller grønlige og sorthårede. 2. led er kortere end pronotums bredde. 3. led er ca. $0,75 \times$ 2. led. Benene er gule. Forhøfterne har på forranden en række sorte, stive børstehår. Femora har ret utydelige små, brune pletter i rækker. 3. tarsalled er sort. Snablen er gul med sort spids og når ikke forbi baghøfterne.

Hos ♂ er genitalierne næsten som hos *M. molliculus*, men mere robuste. Venstre paramer har en tydelig sanseknude forsynet med et rundt og ret tykt fremspring (fig. 38c). Længde 4–5 mm.

Arten lever på regnfang (Tanacetum vulgare), og imago træffes fra midten af juli til begyndelsen af september, undertiden sammen med *Oncotylus punctipes*, som dog er større og helt grøn. Almindelig. (D+++S.F.NT.).

2. *Megalocoleus molliculus* (Fallén) 1829.

(*ochroleucus* Kirschbaum). (Fig. 117).

Oversiden gulgrøn, ♂ mere gullig end ♀. Dækvingerne med mørke skyggede partier, som er meget tydeligere end hos foregående art. Membranen er røgfارvet, lidt skygget og med lyse årer. Antennerne er gulgrønne. 3. led er ca. $0,66 \times$ 2. led. Ben gulgrønne. Forhøfterne har langs forranden en række lysebrune børstehår. Femora er mørktplettede, og 3. tarsalled er mørkt. Snablen når til midten af bagkroppen.

Hos ♂ er genitalierne ret spinkle. Theca er kort og spids. Venstre paramer har en tydelig sanseknude med et rundt fremspring, og på spidsen af vesica findes en kort sklerotiseret stav (fig. 38b). Længde 4–5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden ensfarvet lysegrøn (immatur?) .....
 ..... f. *unicolor* Sti.

2. Pronotum med 4 sorte aftegn .....
 ..... f. *maculicollis* Sahlberg

Arten lever på forskellige urter, men træffes navnlig på regnfang (*Tanacetum vulgare*) og på almindelig røllike (*Achillea millefolium*). Imago optræder fra juli til september. Almindelig. (D++++.S.N.F.NT.).

Placochilus Fieber

Ret store og robuste arter med grove antenner og store øjne. I verden findes 2 arter, men i Europa kun een:

1. *Placochilus seladonicus* (Fallén) 1807. (Fig. 118).

Oversiden har en meget karakteristisk blågrøn farve uden aftegn og er tæt besat med sorte hår. Membranen er røgbrun med hvidlige årer. Hovedet er lyst med kugleformet udstående øjne. Antennerne er snavsetgule og sorthårede. 2. led på længde med 3. + 4. led. Ben blågrønne til snavsetgule og sorthårede. Tibierne er mørkere distalt. Tarsen er sortbrun. Klørerne er store med små pseudoarolier (fig. 38k). Længde 4,5–6 mm.

Denne meget karakteristiske art lever på blåhat (*Knaútia arvensis*). Imago findes fra omkring 1. juli og til midten af august. Almindelig især i Jylland. (D++++.S.N.F.NT.).

Conostethus Fieber

Kroppen lille med næsten parallelle sider. Oversiden mat, grålig og næsten nøgen. Hovedet kort med kugleformede, udstående øjne, næsten så bredt som pronotum. Pronotum dobbelt så bredt som langt og alle 4 sider konkave. Antennerne er sorte eller sortbrune hos ♂, snavsetgule eller grøngule til brunlige hos ♀. 2. og 3. led er næsten lige lange. Tibierne med korte, fine, mørke torne. Snablen når midthofterne.

ARTSTABEL

1. 2. antenneled længere end 3. led, som er stavformet og lige ..... 1. *roseus* p. 217.

- 2. antenneled kortere end 3. led, som er krummet, tydeligst hos ♂ (undertiden udrettet ved montering på karton) ..... 2.
- 2. ♂: 2. antenneled højst $1 \times$ hovedets bredde. 3. led ca. $1,2 \times$ hovedets bredde.
 ♀: 2. antenneled ca. $0,8 \times$ hovedets bredde. 3. led ca. $0,9 \times$ hovedets bredde ..... 2. *friscus* p. 217.
- ♂: 2. antenneled mindst $1,2 \times$ hovedets bredde, 3. led ca. $1,4 \times$ hovedets bredde.
 ♀: 2. antenneled ca. $1 \times$ hovedets bredde, 3. led ca. $1,1 \times$ hovedets bredde ..... *salinus* p. 218.

1. *Conostethus roseus* (Fallén) 1829. (Fig. 119).

Oversiden grågrøn, næsten altid tydeligt rødligt farvet. Pronotum med lys median og siderande. Scutellum mørk med lys median og undertiden også lyse sidevinkler. Corium rød (♀) til brunrød (♂) med lyse sider. Cuneus hvidgul. 2. antenneled er tydeligt kortere end 3. + 4. led. Benene er grågule og femora med brune pletter på undersiden.

Hos ♂ er hovedet mørkerødt til sort og gult ved siderne, calli og scutellum er mørke. Hos ♀ er hovedet gult med 2 brune pletter på issen ved hvert øje, og scutellum er rosa-farvet. Længde 2,5–3 mm.

Arten lever på urter og græsser på sandede udyrkede marker. Særlig foretrukket er fliget vejbred (*Plantago coronopus*) og sandskæg (*Corynéphorus*). Imago optræder meget tidligt og findes fra først i juni til begyndelsen af juli. Ikke almindelig, fundet spredt i hele landet. (D++S.NT.).

2. *Conostethus friscus* Wagner, 1952.

Oversiden gråbrun til grågul, undertiden lidt grønlig, mørkest hos ♂, og ofte med lyse tegn. Hovedet er gulligt med 2 mørke pletter på issen ved hvert øje. Pronotum har lysere siderande og median. Calli er tydelige, hvælvede og fint mørkt punkterede, undertiden $\pm$ mørke ved bagranden. Scutellum ofte med lys median og sidevinkler, særligt hos

♂. Membranen er grå med ensfarvede celler og årer. Hos ♂ er 3. antenneled tydeligt krummet, særligt distalt, og helt sort. Hos ♀ er leddet brungult og kun svagt krummet. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 2,1, hos ♀ ca. 2,2. Benene er gulgrå. Længde 3–4,5 mm.

Træffes ved kyster på saltelskende urter som tætblomstret hindebæger (*Limonium vulgare*) og annelsgræs (*Puccinellia*). Imago findes fra midt i juni til midt i juli. Den træffes hist og her, men er også fundet i mængder på slap annelsgræs (*Puccinellia retroflexa*) i den vestlige del af Limfjorden. (D+++NT.). I »A check list of British insects« benævnes arten *griseus* Douglas et Scott.

Conostethus salinus (Sahlberg) 1870.

Ligner foregående art, med hvilken den har været forvekslet, overordentlig meget. Isse: øjebredden er hos ♂ 2,3, hos ♀ ca. 2,8. Længde 3,5–4,5 mm.

Arten er østlig og boreal. Den lever på fugtige steder og foretrækker sødgræs (*Glyceria*). Den er fundet i den nordvestlige del af Rusland på grænsen til Finland. (D0.F.).

Asciodema Fieber

Oversiden bleggul eller grønlig med tydelig behåring. Issen er urandet. Pronotums sider og bagrand lige eller konvex. Dækvingerne er noget gennemsigtige. Benene er lyse uden mørke pletter, og tibiaerne har kraftige sorte torne. Bagtarsens 2. led er længere end 3. led.

ARTSTABEL

1. Oversiden i reglen hvidlig okkergul og kun med lyse hår. Membranen glasklar. Snablen når højst til baghofferne. På ælm (*Ulmus*) ..... 1. *fieberi* p. 219.
- Oversiden grønliggrå med lyse og sorte oprette hår. Membranen grå og mørkt tegnet. Snablen når forbi baghofferne. På gyvel (*Sarothamnus*) .....
..... 2. *obsoletum* p. 219.

1. *Asciodema fieberi* (Douglas et Scott) 1865. (Fig. 120).

Oversiden ensfarvet lysegrøn, gulgrøn, ofte også okkergul og ♂ endog undertiden orangefarvet og med ret tæt, hvidgul behåring. Øjnene er sorte og isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,75, hos ♀ ca. 2. Antennerne er ensfarvede hvidgule. Benene er lyst okkergule, og tibierne har lange sorte torne. 3. tarsalled er mørkere distalt. Længde 3,5–4,5 mm.

Arten lever på ælm, særlig skovælm (*Ulmus glabra*). Imago optræder i juli måned. Ret spredt og ikke almindelig. (D++.S.NT.).

2. *Asciodema obsoletum* (Fieber) 1864.

Oversiden er ensfarvet grågrøn med lange hvide og enkelte sorte hår. Dækvingerne har en meget fin grålig gulgrøn farve, som let afbleges efter døden. Membranen er lys røgrå med lyse årer og brunlige celler. Bag disse findes nogle mørke aftegn. Øjnene er brune. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,5, hos ♀ ca. 2,4. Antennerne er snavsetgule til grå. Længde 3,5–4,5 mm.

Arten lever på gyvel (*Sarothamnus scoparius*), og imago findes i juli og august. Den er almindelig mange steder på Bornholms sydkyst fra Rønne til Balka Strand, men ellers kun fundet ved Bøtø på Falster og en enkelt gang på Fyn (Wedelsborg). (D++.NT.).

Harpocera Curtis

♂ og ♀ af noget forskelligt udseende, navnlig med hensyn til 2. antenneleds udformning. Kun een art:

1. *Harpocera thoracica* (Fallén) 1807. (Fig. 121).

♂ er mørkebrun. Hoved, pronotum og scutellum er sorte med gul median, og hoved og pronotum er gule bagtil. Antennerne er brungule, og 2. led er distalt forsynet med en fortykkelse med tætstillede hår på et fladt parti. 3. antenneled er meget langt og krummet. For- og bagtibier er krummede.

♀ er gulbrun. Hovedet er ofte sort med lys median og bagrand. Pronotum er lys med sorte calli, og scutellum er lys med sort forrand. 2. antenneled er kun svagt udvidet distalt, og 3. led er lige.

Begge køn har en fin og tæt behåring. Pronotums bagrand er konkav, hos ♂ næsten vinkelformet indskåret. Membranen er grå med hvidlige årer. Længde 6–7 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum og scutellum gråbrune (♀♀) ..... f. *grisescens* Sti.
2. Pronotum og scutellum rødbrune, dækvinger gråbrune (♀♀) ..... f. *confusa* Sti.
3. Som 2, men dækvingerne er rødgule (♀♀) ..... f. *ruficollis* Westh.
4. Pronotum sort uden gul median (♀♀ og ♂♂) ..... f. *nigra* Sti.
5. Pronotum sort med gul median, dækvinger gråbrune (♂♂) ..... f. *confusa* Sti.

Arten lever på eg (*Quercus*). Æggene klækkes først i maj, og nymferne lever til at begynde med under de bristende knopskæl. Nymfestadierne gennemleves meget hurtigt, og allerede omkring 1. juni kommer imago frem. ♀♀ lever, til æglægningen er tilendebragt i den sidste halvdel af juni, mens ♂♂ kun lever en uges tid. De er næsten alle væk inden 15. juni. Almindelig udbredt. (D++++.S.N.NT.).

Compsidolon Reuter (*Coniortodes* Wagner.)

Dækvingerne er tæt besat med små, runde, mørke punkter (undtagen hos en mellemøstlig art). Hos ♂ er vesica s-formet krummet og forsynet med en eller to glatte, sklerotiserede stave. Herhjemme findes kun een art:

1. *Compsidolon salicellus* (*Herrich-Schaeffer*) 1841.

Oversiden er grå ± hvidlig med sølvglinsende, tilliggende hår og halvt oprette lange, sorte hår. De for de europæiske

arter så karakteristiske runde, brune pletter findes bagest på pronotum, på scutellum og på dækvingerne med undtagelse af cuneus. De er tættest placeret bagtil på dækvingerne. Cuneus er hvid, ofte med en rød plet midterst ved den mediale rand. Membranen er lys røgbrun med lyse årer. Antennerne er lysegule, 1. led ofte $\pm$ mørkt. Ben gule, femora brunplettede. Snablen når forbi baghofterne. Længde 3,5–4 mm.

Farvevariationer:

1. 1. antenneled helt mørkt. Bagfemora brune .....
 ..... f. *distincta* Sti.

Arten angives at leve på forskellige rubusarter, på pil og æble, men er herhjemme kun fundet på hassel (*Corylus avellana*). Imago optræder ret sent på året fra august og afløses sidst i september af *Pantilius tunicatus*. Spredt, men ikke ualmindelig. (D+++S.F.NT.).

Sthenarus Fieber

Kroppen ret kort og bred. Oversidens behåring er lys uden sorte hår. Issen er $\pm$ skarpt randet, hos *St. rotermundi* kun ud mod øjnene. Set fra siden er clypeus næsten skjult af genae. Antenner korte, 2. led på længde med eller kortere end hovedets bredde. Femora fortykkede. Klørerne vinkelbøjede på midten, ellers ikke krummede og med korte, brede pseudoarolier.

Salicarus Kerzhner er oprindelig beskrevet som slægt.

ARTSTABEL

1. Oversiden mat og tæt besat med lange, hvide, glinsende, tilliggende hår (Underslægten *Sthenarus* s. str.) .....
 ..... 1. *rotermundi* p. 222.
 – Oversiden skinnende og næsten nøgen med korte, spredte lyse hår (Underslægten *Salicarus* Kerzhner) .....
 ..... *roseri* p. 222.

1. *Sthenarus rotermundi* (Scholz) 1846. (Fig. 122).

Oversiden hvidlig gulliggrå til brunlig, tæt besat med hvidlige, ofte lidt buede, tilliggende hår. Desuden findes langs coriums laterale rand en smal række sorte hår. Hovedet er lyst med en brun plet i panden. Issen er næsten urandet i midten, men $\pm$ skarpt randet ved øjnene. Pronotum er brunlig med $\pm$ sorte calli og gul fortil. Scutellum er brunlig. Corium er brunlig med lyse partier. Cuneus er rød med lys forrand. Hos ♀ er farven mere lys og aftegnene udvaskede. Antennerne er gullige. Benene er lysegule og femora bruntpunkterede. Bagfemora er røde distalt og bagtibierne røde proximalt. Snablen når midthofterne. Længde 3,5–4 mm.

Farvevariationer:

1. Cuneus ensfarvet hvidgrå ..... f. *cunealis* Sti.
2. Panden med 2 brune pletter. Scutellum ensfarvet hvidgrå. Calli brunt sømmede. Cuneus rødlig ..... f. *pallidior* Sti.
3. Pronotum gråhvid med brune tegninger. Dækvingerne hvidgrå. Cuneus rødlig ..... f. *fuscata* Sti.

Arten lever på sølvpoppe (Populus alba) og gråpoppe (Populus canescens), hvor bladenes gråhvide, filtede udseende meget ligner dækvingernes overside. Imago optræder fra midt i juli til september. Ikke sjælden, men ret stedegen. (D++S.F.NT.).

Sthenarus roseri (Herrich-Schaeffer) 1839.

Oversiden med meget afvekslende farver fra sort til okkergul. Typisk er følgende: Hovedet sortbrunt med gul bagrand, issen typisk skarpt randet. Pronotum sort, for- og siderande okkergule. Scutellum sort $\pm$ gult tegnet. Dækvingerne er hos ♂ sorte med et hvidt aftegn fortil. Hos ♀ er dækvingerne mørkebrune, lysere fortil og med lyse rande. Clavus lys. Cuneus er rødlig. Membranen er hvidlig, mørkere bagtil. 1. og 2. antenneled er sorte, 1. led ofte lyst distalt og 2. led med en rødbrun ring på midten. Femora er

mørke, lysere distalt. Tibier er gulbrune med sorte torne i små sorte punkter, som er utydelige på fortibierne, og i det hele taget er utydelige på meget lyse individer. Længde 3,5–4,5 mm.

Farvevariationer:

1. Dækvingerne ensfarvede sorte ..... f. *nigra* Sti.
2. Dækvinger som nominatformen. Antenner sorte, 1. led bredt rødbrunt distalt ..... f. *antennaria* Sti.
3. Oversiden sort eller sortbrun, de normale gule aftegn meget mørke ..... f. *marginata* Sti.
4. Dækvinger ensfarvet gulbrune ..... f. *immaculata* Sti.
5. Hele oversiden okkergul. Corium med en uskarp sortbrun, langagtig plet. 1. og 2. antenneled næsten helt lyse ..... f. *vittata* Fieb.

Arten lever på pilearter (*Salix* sp.). Imago træffes i juli og august. Endnu ikke fundet herhjemme. (D.O.S.N.F.N.T.).

Psallus Fieber

En meget artsrig slægt, som er meget forskellig i udseende og størrelse. Visse fællestræk kan dog fremhæves. Størrelsen er aldrig over 6 mm. Farven kan variere fra helt sort over brunlig til rød, men indeholder aldrig grønt. Oversiden er glinsende og med 2 slags hår, dels ret lange $\pm$ oprette sorte hår og dels noget kortere, tilliggende, krumme, flade hår, som har et gyldent eller sølvagtigt skær. Individerne er altid fuldtvingede.

Fra siden ses clypeus i hele sin længde. Øjnene er store og issen højst svagt randet. Antennerne har normal tykkelse, hos ♂ kan 2. led dog være lidt tykkere end hos ♀. 1. led er aldrig forsynet med en mørk ring, men er enten helt sort, mørkt proximalt, eller med et par mørke pletter med børstehår distalt. Pletterne kan dog undertiden være noget afblegede. Femora er enten ensfarvet rødbrune, sorte med lys spids eller lyse med mørke pletter, særligt distalt. Tibi-

erne har lange, sorte torne i for det meste meget tydelige sorte punkter.

Genitalierne hos ♂ er af plagiognathustypen (fig. 5c). På venstre paramer er sanseknuden, som vender til venstre, trukket ud i en $\pm$ but flad spids. Hypofysen vender til højre og er trukket ud i en finere spids i samme retning som sanseknuden. Disse 2 spidser griber ligesom 2 fingre nedefra om theca. Højre paramer er tynd og bladagtig. Vesica er mod spidsen ofte forsynet med sklerotiserede stave og plader, som har stor betydning for bestemmelsen. Disse iagttages bedst på individer, hvor sklerotiseringen er tilendebragt. På immature individer ses de næsten ikke.

Psallusarterne lever alle zoo- eller phytophagt på træer og buske og kan nedbankes fra tidligt forår til hen i oktober måned. Arterne er ofte stærkt bundet til deres værtstræ, og dette kan støtte bestemmelsen betydeligt.

UNDERSLÆGTSTABEL

1. 1. antenneled sort. 2. led helt eller delvist sort . . . . .
 . . . . . *Apocremnus* p. 224.
- 1. antenneled lyst, undertiden smalt sort proximalt eller med 2 sorte punkter på indersiden. 2. led lyst . . . . . 2.
2. Bagtarsens 3. led tydeligt længere end 2. led og kun næsten så langt som 1. + 2. led. På nåletræer (Coniferae) . . . . .
 . . . . . *Pityopsallus* p. 229.
- Bagtarsens 3. led kortere eller så langt som 2. og meget kortere end 1. + 2. led. På løvtræer . . . . . 3.
3. Femora sorte til rødbrune, oftest tydeligt lysere distalt . . . . .
 . . . . . *Hylopsallus* p. 231.
- Femora ensfarvet lyse med mørkere pletter, særligt distalt . . . . .
 . . . . . *Psallus* p. 235.

Underslægten *Apocremnus* Fieber

Oversiden hyppigst meget mørk, ♀ lysere end ♂. Antenner sorte. Femora ensfarvede sorte til rødbrune, undertiden meget smalt lyse distalt. Tibier sorte eller $\pm$ brune. Bagtar-

sens 3. led kortere eller på længde med 2. led og tydeligt kortere end 1. + 2. led.

Hos ♂ er vesicas spids oftest forsynet med en utandet, tornagtig stav, som går bagud for den membranøse del. I denne sidste findes ofte en tandet, sklerotiseret plade. Paramererne ligner hinanden meget.

ARTSTABEL

1. Længde 2,7–3,1 mm. Ben ensfarvede sorte til sortbrune, dog er femora lyse distalt. På nåletræer (Coniferae) . . . . . 1. *kolenatii* p. 225.
- Længde over 3,5 mm. Mindst tibierne delvis lyse . . . . . 2.
2. 3. antenneled lyst gulrødt, 2. led lyst på den proximale halvdel hos ♀, helt sort hos ♂ . . . . . 2. *ambiguus* p. 226.
- 3. antenneled sort, 2. led altid sort proximalt . . . . . 3.
3. Cuneus ensfarvet med corium og uden lysere forrand. 2. antenneled højst 0,75 × pronotums bredde. Boreal . . . . . *aethiops* p. 228.
- Cuneus med lysere forrand. 2. antenneled mindst ca. 0,83 × pronotums bredde . . . . . 4.
4. Længden over 4,5 mm . . . . . 3. *betuleti* p. 226.
- Længden højst 4,1 mm. Boreal . . . . . *graminicola* p. 228.

1. *Psallus kolenatii* (Flor) 1860.

Oversiden glinsende, ensfarvet sort eller sortbrun. Corium undertiden med en brungul plet fortil. Antenner sorte. 2. led 0,75 × pronotums bredde, 3. + 4. led længere end 2. led, tynde og hvidlige. Tibierne har sarte, sorte torne. Snablen når baghofterne.

Hos ♂ er vesicas distale del forsynet med en kraftig sklerotiseret tand (fig. 35a).

Arten lever på nåletræer (*Picea excelsa* og *Pinus silvestris*) Imago optræder i juli og august. Ikke almindelig og fundet spredt i landet, ved Sønderborg, Svendborg, Tisvilde, Hillerød og Stoholm Jyll. (D++S.F.NT.).

2. *Psallus ambiguus* (Fallén) 1807.

En ret stor, langoval, sort eller sortbrun (♂) til mere rødbrun (♀) art. Hovedet er sort, ofte med gul isse. Cuneus ofte rødlig hos ♀, mørkere med lys forrand hos ♂. Membranen er sort med en lys plet udvendig ved cuneusspidsen og med lyse årer. 1. antenneled sort. Benene er lyse, femora undertiden mørke, men lysere distalt. Tibierne snavsetgule med utydelige sorte punkter. Disse er tydeligst midt på bagtibiaerne.

Hos ♂ er genitalsegmentet uden køl ventralt. Vesica er påfaldende lille, lang og smal og med en ganske lille, sklerotiseret torn distalt (fig. 35b). Længde 4–5 mm.

Arten lever på forskellige løvtræer, og imago træffes fra sidst i juni til først i august. Ret almindelig særlig på el (Alnus). (D++++.S.N.F.NT.).

3. *Psallus betuleti* (Fallén) 1829.

Den største psallusart herhjemme. Oversiden sort til brunlig, ofte med en rødlig tone, særligt hos ♀. Hovedet er sort med en lys plet på issen. Cuneus har altid en lys forrand. Hos ♀ er pronotum rødbrunt med sort for- og bagrand. Dækvingerne og scutellum er rødbrune med en mørk plet på corium.

♂ er i reglen helt sort med et ± rødligt skær. Antennerne er helt sorte hos begge køn. Femora er mørke, men lysere distalt. Hos ♀ kan de være helt rødlig. Tibierne er ± rødbrune med tydelige sorte punkter.

Hos ♂ er venstre paramer af den sædvanlige type. Sæknuden er sort og bredt udtrukket og ses let fra venstre side. Hypofysen er fin og tynd. Spidsen af vesica har en kraftig, lige spids og distalt i den membranøse del en tanded, sklerotiseret plade (fig. 35c). Længde 4,5–6 mm.

Farvevariationer hos ♀:

1. Pronotum helt sort ..... f. *nigricollis* Sti.
2. Pronotum helt sort. Dækvinger brunsorte med rødlige strøg ..... f. *nigrivestis* Sti.

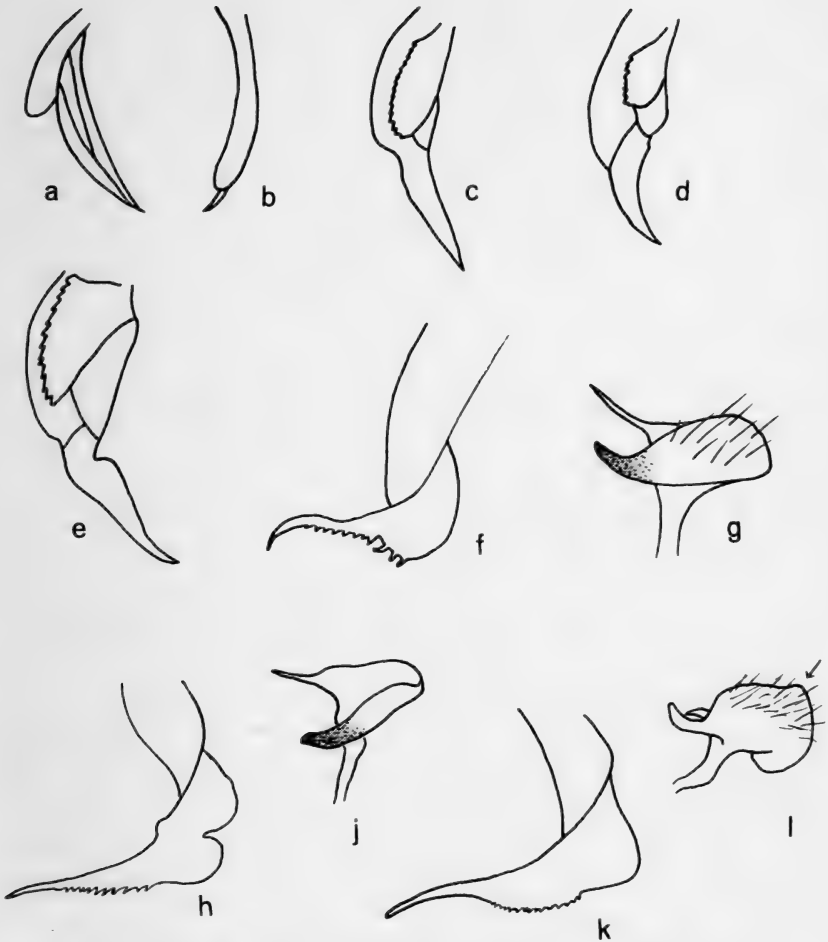

Fig. 35. Spidsen på vesicas sklerotiserede del hos a: *Psallus kolenatii*. b: *Ps. ambiguus*. c: *Ps. betuleti*. d: *Ps. graminicola*. e: *Ps. aethiops*. f: *Ps. luridus*. h: *Ps. lapponicus*. k: *Ps. picea*. Endvidere venstre paramer hos g: *Ps. luridus*. j: *Ps. lapponicus*. l: *Ps. picea*. (a—e skematisk efter Kerzhner 1964. h—l efter Ossiannilsson 1967).

Arten lever på birk (*Betula*). Imago findes ret tidligt fra midten af juni, og den forsvinder i løbet af juli. Almindelig overalt. (D++++.S.N.F.NT.).

Psallus aethiops (Zetterstedt) 1840.

Oversidens farve stærkt varierende fra sort til gul, dog overvejende $\pm$ ensfarvet sort. Undersiden er altid mørk. Hovedet er sort med en $\pm$ gulbrun isse. Membranen brunsort med lyse årer. 1. og 2. antenneled er sorte eller mørkt farvede. 3. og 4. led er mørkebrune. 2. led er hos σ tykkere end fortibierne, hos ♀ meget tyndere. Isse: øjebredden er hos σ ca. 1,5, hos ♀ ca. 2. Femora er sorte, knæene gulrødbrunne. Tibierne er gulbrune, bagtibiaerne ofte mørkere proximalt og distalt. Hos σ er vesica forsynet med en lang, lige spids distalt og med en meget fint tandet plade i den distale membranøse del (Fig. 35c). Længde 3,8–4,7 mm.

Farvevariationer hos ♀ :

1. Hoved, pronotum og scutellum sorte. 1. antenneled rødbrunt, 2. led rødbrunt på midten ..... f. *marginata* Sti.
2. Hoved, pronotum og scutellum sorte. Dækvinger snavset gulbrune ..... f. *testacea* Sti.
3. Oversiden brunsort. Scutellum og cuneus brunrøde ..... f. *nigrofusca* Sti.
4. Oversiden brunrød. Hoved, pronotums forrand og calli mørke ..... f. *rubiginosa* Sti.
5. Oversiden okkergul. Hoved og pronotum $\pm$ sort tegnede ..... f. *fennica* Sti.
6. Oversiden overvejende gul $\pm$ grønliggul ..... f. *flavicolor* Lindb.

Arten lever på pilearter (*Salix* sp.) i Lapmarken. Er sydligst taget i Dalarne og Gästrikland i Sverige. Fundet i Norge, Finland og Nordrusland. (D0.S.N.F.).

Psallus graminicola (Zetterstedt) 1840.

Oversiden sort. Dækvinger sortbrune. Membranen mørk med gule årer. Antenner sorte, 2. led hos ♀ i reglen rødbrunt på midten. 3. og 4. led mørkebrune og på længde med 2. led. Isse: øjebredden er ca. 2 hos begge køn. Benene er mørkebrune.

Hos ♂ findes en krum sklerotiseret spids på vesica, og i den membranøse del findes en tandet, sklerotiseret plade (fig. 35d). Længde 3,5–4,1 mm.

Farvevariationer hos ♀:

1. Antenner ensfarvet sorte. Tibier brunsorte ..... f. *nigra* Sti.
2. 1. antenneled rødbrunt. Scutellum blodrød. Cuneus ensfarvet blodrød. Tibier rødlig ..... f. *sanguinolenta* Sti.

Arten lever på polarbirk (*Betula nana*) i Lapmarken. Den er sydligst taget i Dalarne og Härjedalen i Sverige. (D0.S. N.F.).

Underslægten *Pityopsallus* Wagner

Grå, grårøde eller lidt brunlige arter, som lever på nåletræer. Antennerne er gulgrå eller gulbrune, femora er gulbrune med mørke pletter eller punkter distalt. Tibierne er lyse med sorte eller grå torne i sorte pletter. Kløerne er lange og slanke og næsten ikke krummede. Hos ♂ er vesica snoet distalt og er helt ude på spidsen forsynet med et siderett sklerotiseret vedhæng, på hvis distale rand der findes en række tænder. Venstre paramer er stor og med en lidt forskellig udformet sanseknude.

De 2 sidstnævnte arter er boreomontane og kan være meget vanskelige at bestemme.

ARTSTABEL

1. Gulbrun til gulgrå uden rødlig farve. Femoras pletter er forholdsvis store og runde. På lærk (*Larix*) ..... 1. *luridus* p. 230.
- Farven ofte med en rødlig tone. Femoras pletter er punktformede og undertiden utydelige ..... 2.
2. Længden 4–4,5 mm og kroppen ret smal. Snablen når næsten til midten af bagkroppen .... *lapponicus* p. 230.
- Længden 3,4–4,1 mm. Kroppen bredere. Snablen når højst ubetydeligt forbi baghofterne ..... *picea* p. 230.

1. *Psallus luridus* Reuter, 1878.

Oversiden er hos ♀ næsten ensfarvet grågul. Hos ♂ er oversiden mørkere, pronotum er brunlig med mørke calli, scutellum brunt til sort og clavus ofte mørkere bagtil. Cuneus har altid en bred, lys forrand, og membranen er brungrå med lyse årer. Antennerne er ensfarvet brungule, mørkest hos ♂. 1. led har undertiden nogle mørke punkter og enkelte gule eller brune oprette børstehår.

Hos ♂ har venstre paramer en bredt afrundet sanseknode (fig. 35g). Vesicas siderettede spids er noget krummet og er proximalt forsynet med 4-5 ret store, krummede tænder. Distalt findes en række mindre tænder (fig. 35f). Længde 3,5-4 mm.

Arten foretrækker særligt unge lærketræer (*Larix*), hvor de undertiden kan tages i mængde. Imago træffes i juli måned. Almindelig især i Jylland. (D++++.S.F.NT.).

Psallus lapponicus Reuter, 1874.

Mørk gulbrun, ofte med rødlig tone, særligt på undersiden. Hoved, pronotum og scutellum er brune, særligt hos ♂. Dækvingerne er ofte næsten ensfarvede, mørkt gulrøde, og cuneus er rødlig med en bred, hvid forrand. Membranen er grå med en lys plet bag cuneus og med lyse årer. Antennerne er gulgrå, 3. og 4. led er mørke. Femora er distalt meget fint punkterede.

Hos ♂ har venstre paramer en forholdsvis flad sanseknode (fig. 35j), og vesicas siderettede spids er næsten lige og forsynet med en række små tænder af næsten ens størrelse (fig. 35h).

Imago træffes på forskellige nåletræer i juli måned. Den er i Sverige fundet i Dalarne på rødgran (*Picea abies*). Den er desuden fundet højt mod nord i Finland og i Alperne. (D0.S.F.).

Psallus picea Reuter, 1878.

Farven er som hos foregående art. Corium har ofte bagtil et mørkere tværbånd, og bagranden er lys. Cuneus er rødlig

med bred, hvid forrand. Antennerne er gulbrune. 1. led har ofte på indersiden et par børstehår i mørkebrune punkter. 2. led er på længde med pronotums bredde og næsten så langt som 3. + 4. led. Femora er sparsomt og fint brunt punkterede.

Hos ♂ har venstre paramer en stor sanseknude med et karakteristisk hjørne bagtil (fig. 35l). Vesikas siderettede spids er lige og fint tandet (fig. 35k).

Arten lever fortrinsvis på gran (*Picea*), og imago findes i juli måned. Den er fundet i Sverige i Jämtland og Ångermanland på rødgran (*Picea abies*). Desuden er den taget i Nordtyskland. (D0.S.F.NT.).

Underslægten *Hylopsallus* Wagner

Brune til sorte arter af meget ens udseende. ♀ lysere end ♂. Den bageste del af corium og den forreste del af cuneus er hvidlig, særlig lateralt. Oversiden iøvrigt med tilliggende, krumme, lyse hår, med halvt oprette lysebrune hår, særligt fortil og med halvtoprette sorte hår, som undertiden er mest fremtrædende bagtil på dækvingerne. Antennerne er lyse. 1. led oftest smalt sort proximalt, sjældent mørkere og ofte med enkelte opstående børstehår. Femora er sorte til rødbrune ± hvidlige distalt, tydeligst på for- og mellembenene. Tibierne er lyse med sorte punkter, som især er tydelige på bagbenene.

Genitalsegmentet hos ♂ har en køl på undersiden. Paramererne har den sædvanlige form. Vesica er kraftig, krummet og med sklerotiserede vedhæng, der spidser til distalt.

De lever alle på eg (*Quercus*) i den første halvdel af sommeren.

ARTSTABEL

1. 2. antenneled så langt som pronotums bredde. Issen ret smal. Isse: øjebredden hos ♂ ca. 1,5, hos ♀ ca. 1,75. De tilliggende hår er helt hvide . . . . . 1. *quercus* p. 232.
- 2. antenneled tydeligt kortere end pronotums bredde. Is-

- sen bredere. Isse: øjebredden ca. 1,8 eller mere. De tilliggende hår er $\pm$ gule . . . . . 2.
2. Længden i reglen over 3,8 mm. Snablen når ikke forbi midthofterne. Genitalierne hos σ , se teksten . . . . . 2. *variabilis* p. 233.
- Længden i reglen under 3,8 mm. Snablen når mindst til baghofterne. Kun $\sigma \sigma$ kan bestemmes med sikkerhed. 3.
3. Længden hos σ 3,5-4,2 mm, hos φ 3,3-3,9 mm. Genitalier hos σ , se teksten . . . . . 3. *perrisi* p. 234.
- Længden hos σ 2,8-3,5 mm. Genitalier hos σ , se teksten . . . . . 4. *wagneri* p. 234.

1. *Psallus quercus* (Kirschbaum) 1856.

Oversiden sortbrun eller brun til rødlig med pletdannende, skinnende hvide, tilliggende hår. Hoved, pronotum og scutellum er som regel sorte eller sortrøde, dækvingerne mere rødlige og ofte lyse fortil. Cuneus er sortrød med ensfarvet spids. Membranen er grå med hvidlige årer. Klørerne er jævnt krummede.

Hos σ har genitalsegmentet en tydelig køl. Venstre paramer er ret lille og med en spidst udtrukket sanseknude (fig. 36a). Mest karakteristisk er vesica, fra hvis spids der udgår en skrå, meget fin, sklerotiseret spids. I den membranøse del sidder distalt en række små tænder (fig. 36b). Længde 3,5-4,5 mm.

Farvevariationer:

1. Hoved, pronotum og scutellum næsten sorte, dækvingerne delvis røde . . . . . f. *montandoni* Reut.
2. Hoved, pronotum og scutellum lysere. Dækvingerne med gulrøde partier, cuneus lyserød . . . . . f. *fuscata* Sti.
3. Som 2, men dækvingerne grårøde og cuneus brunrød . . . . . f. *grisescens* Sti.
4. Som 2, men dækvingerne gulgrå og cuneus rød . . . . . f. *simillima* Kirschb.

Arten lever på arter af eg (*Quercus*). De mørkerøde nymfer vokser hurtigt til, og imago kan allerede træffes fra om-

kring 20. juni. De forsvinder igen i løbet af juli. Pletvis almindelig. (D+++S.N.F.NT.).

2. *Psallus variabilis* (Fallén) 1829. (Fig. 123).

Farven varierer meget fra sort over brun til rødlig. Hos den typiske form er hoved, pronotum og scutellum sorte eller meget mørke. Hovedet ofte med en lys bagrand. Hos ♂ er dækvingerne sorte til sortrøde ± brunlige fortil. Cuneus har en ensfarvet spids. ♀ er lysere, og dækvingerne er ± brunrøde og gulbrune fortil. Cuneus er rødsort, undertiden med en meget smal, lys spids.

Isse: øjebredden er ca. 1,8, og 2. antenneled er længere end 3. + 4. led. Klørerne er mest krummede lige proximalt for midten og næsten lige på det distale stykke.

Genitalsegmentet hos ♂ har en utydelig køl. På venstre paramer er sanseknuden distalt bredt afrundet, udfladet og drejet i plan mod hypofysen (fig. 36c). Vesica er forsynet med 3 stave, hvoraf den distale er stærkt krummet distalt. Den næstyderste er ret lang og næsten helt lige (fig. 36d). Længde 3,8–4,2 mm.

Farvevariationer:

1. Hos ♀. Oversiden rødligsort til rødbrun, dækvingerne dog lyst brunrøde. Cuneus mørkerød. Femora sorte . . . . . f. *rubra* Sti.
2. Hos ♀. Pronotum og scutellum for størstedelen rødgule. Clavus næsten helt gulbrun. Cuneus rød. Femora mørkerøde . . . . . f. *variegata* Sti.
3. Oversiden rødlig grågul. Hovedet mørkebrunt og corium kun mørkt bagtil. Femora mørkerøde (immature) . . . . . f. *whitei* Dougl. Scott.
4. Oversiden grå til mørkebrunrød. Dækvinger røde. Cuneus klar rød hos ♀. Femora mørkerøde . . . . . f. *assimilis* Sti.

Arten lever på eg (*Quercus*) i den første halvdel af sommeren. Den er ligesom foregående pletvis udbredt. (D++++S.N.F.NT.).

3. *Psallus perrisi* Mulsant et Rey, 1852.

Ligner foregående art meget, men er oftest noget mindre og altid ret mørk. Hoved, pronotum og scutellum er altid sorte eller sortbrune, og issen har en lys bagrand. Hos ♂ er dækvingerne sorte, undertiden med et rødligt skær og ± brunlige fortil. Cuneus har undertiden en smal, lys spids. Hos ♀ er clavus gulbrun. Corium er gulbrun fortil, mørkere bagtil og ofte med rødlig siderande bagtil. Cuneus er sort-rød med smal, hvid spids. Isse: øjebredden er ca. 2 hos begge køn, størst hos ♀. Femora er altid sorte. 2. antenneled er lidt kortere end hos foregående art, kun meget lidt længere end 3. + 4. led.

Hos ♂ har genitalsegmentet en tydelig køl. Vesica er forsynet med 2 stave, hvoraf den distale har en lang, lige spids. Den anden har en meget karakteristisk krummet, tornagtig spids (fig. 36e). Venstre paramers sanseknude er spids som hos *Ps. quercus*.

Arten findes sammen med de øvrige *Hylopsallus*-arter på eg (*Quercus*) og på samme tid. Den er ikke ualmindelig, men forveksles sikkert ofte med foregående art. Visse steder dominerer den totalt. Af 40 undersøgte *Hylopsallus* ♂♂ fra en population i Dybdal ved Stoholm J. fandtes 37 *perrisi*, 2 *wagneri* og 1 *quercus*. (D+++S.F.NT.).

4. *Psallus wagneri* Ossiannilsson, 1953.

Arten står *Ps. perrisi* meget nær. Det angives, at den er lidt mørkere og at 2. antenneled er lidt kortere, på længde med 3. + 4. led. ♀ er ikke kendt med sikkerhed.

Genitalkapslen hos ♂ har en tydelig køl. Venstre paramers sanseknude er som hos *perrisi*. Den distale stav i vesica er lang og lige som hos *perrisi*, mens staven foran er lang og sværddannet som hos *Ps. variabilis*. På dette kendes arten let (fig. 36f).

Arten træffes sammen med *Ps. perrisi* (se ovenfor), men er langt sjældnere. (D++S.F.).

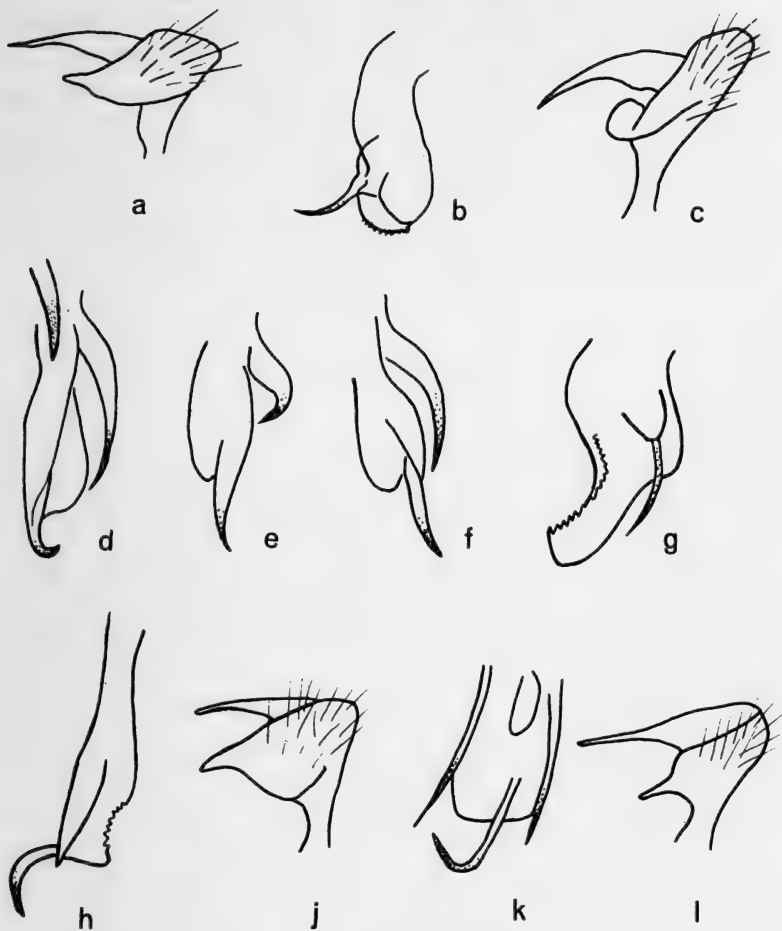

Fig. 36. Spidsen på vesicas sklerotiserede del og venstre paramer hos a og b: *Psallus quercus*. c og d: *Ps. variabilis*. h og j: *Ps. varians*. k og l: *Ps. albicinctus*. Endvidere vesicas sklerotiserede stave hos c: *Ps. perrisi*. f. *Ps. wagneri*. g: *Ps. haematodes*.

Underslægten *Psallus* s. str.

Arternes farve er lysegul til rød, undertiden rødbrun. Undersiden er lys. Antenner og ben er lyse, og femora med mørke pletter, særligt på undersiden. Tibierne er gule med mørke torne i sorte pletter. Bagtarsens 3. led er ca. $0,8 \times (1, + 2.)$ led. Hos ♂ er vesica forsynet med sklerotiserede stave

og et ret stort tandet, membranøst vedhæng. Ved undersøgelsen af paramer og vesica har det stor betydning, at betragtningen sker fra den rigtige synsvinkel. Disse dele må derfor kunne ses fra forskellige sider. Vesicas spids er afbildet, så de fleste detaljer er synlige. Det kan undertiden være vanskeligt at anbringe den snoede sklerotiserede del i den rigtige stilling, idet den skal stilles noget på højkant.

Dyrene lever på forskellige løvtræer.

ARTSTABEL

1. Cuneus ensfarvet hvid ..... 2.
- Cuneus rødlig, højst hvid ved forrand og spids .... 3.
2. Corium hvidlig og $\pm$ rødpletet. Isse: øjebredden hos σ ca. 1,75, hos ♀ ca. 2,1. Længde 3–3,8 mm. På pil i sensommeren ..... 1. *haematodes* p. 237.
- Corium rødlig, gullig eller brunlig. Isse: øjebredden hos σ ca. 1,33, hos ♀ ca. 1,8. Længde 3,8–4,6 mm. På andre løvtræer ..... 2. *varians* p. 238.
3. Bagfemora meget korte og tykke, længden ca. 2,5 $\times$ diameteren og på undersiden overalt med talrige, uregelmæssigt anbragte, små, grå punkter. Hoved og pronotum blegorange til rødlige med små brune pletter. På eg (*Quercus*) ..... 3. *albicinctus* p. 240.
- Bagfemora slankere, længde mindst 3 $\times$ diameteren. De mørke pletter på undersiden danner ofte rækker. Hoved og pronotum uden mørke punkter ..... 4.
4. 1. antenneled lyst med 2 små, mørke punkter, ofte med hver sit mørke hår på indersiden (punkterne undertiden afblegede efter døden). Corium overvejende rød, brunrød til karminrød og ofte lysere fortil ..... 5.
- 1. antenneled uden mørke punkter. Corium oftest meget lys, bleggul orange farvet eller grågul ..... 8.
5. De tilliggende hår er ret lange og hvide. Den bageste del af dækvingerne er altid $\pm$ blodrød .....
..... *scholtzi* p. 241.
- De tilliggende hår er gule ..... 6.

6. Cuneus med smal, hvid forrand og blodrød spids ..... 4. *alnicola* p. 242.
 – Spidsen af cuneus oftest hvid, undertiden dog ensfarvet brunrød ..... 7.
7. Oversiden brunrød. Isse: øjebredden hos ♂ ca. 1,6, hos ♀ ca. 2. Cuneus med smal, hvid forrand og oftest ensfarvet spids. På ask ..... 5. *lepidus* p. 242.
 – Oversiden lys gulrød. Isse: øjebredden hos ♂ ca. 1,1, hos ♀ ca. 2. Cuneus med bred, hvid forrand og tydelig hvid spids. På birk ..... 6. *falleni* p. 243.
8. Snablen når ikke til baghofterne. Membranen med lyse aftegn. På ask ..... 9.
 – Snablen når baghofterne. Membranen oftest mere ensfarvet røggrå. På eg ..... 10.
9. Brun eller brunrød. Snablen når lidt forbi midthofterne. Bagfemora plettede i hele længden. 3. antenneled 1,6 × 4. led ..... 5. *lepidus* p. 242.
 – Gul til gulrød. Snablen når kun til midten af midthofterne. Bagfemora kun plettede på den distale halvdel. 3. antenneled 1,3 × 4. led ..... 7. *flavellus* p. 244.
10. Længde 3,8–4,6 mm. Klørerne store, svagt krummede og med små pseudoarolier (fig. 37i) .... 2. *varians* p. 238.
 – Længde højst 3,8 mm, kun sjældent lidt længere. Klørerne små og stærkt krummede og med forholdsvis store pseudoarolier (fig. 37n) ..... 11.
11. Vesicas distale del bred og tæt besat med tænder (fig. 37h) ..... 9. *mollis* p. 245.
 – Vesicas distale del er mere langstrakt, let krummet og med en lille tandet udløber og en række tænder langs randen (fig. 37j) ..... 8. *diminutus* p. 245.

1. *Psallus haematodes* (Gmelin) 1789.

(*alni* Fabricius, *roseus* Fabricius)*

Oversiden bleg ± rødpletet, således at farven varierer fra helt hvid til smukt ensfarvet rød, når pletterne smelter helt

* Navneændringen er meddelt af Kerzhner

sammen. Cuneus er så godt som altid helt farveløs. Desuden er oversiden forsynet med talrige lysegule hår og på dækvingerne desuden med sorte hår. 1. antenneled er hvidgult med et par $\pm$ mørke pletter med børstehår indvendigt. De øvrige led er gule. Benene er gule, femora mørktpunkterede distalt. Snablen er gul med mørk spids og når til baghofterne.

Hos ♂ findes på spidsen af vesica en membranøs lap, som er stumpt afskåret distalt og her med nogle tænder langs randen. En række fine tænder fortsætter lidt ind langs siden. Desuden findes en tynd, lidt krummet sklerotiseret stav (fig. 36g). Længde 3–3,5 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum, scutellum og dækvinger ensartet rosafarvede, cuneus helt hvid . . . . . f. *rosea* Fabr.
2. Dækvinger og cuneus rosafarvede, cuneus med hvidlig forrand . . . . . f. *fraudatrix* Reuter
3. Oversiden rødlig gulgrå, utydeligt plettet. Corium har ofte bagtil et mørkt aftegn. . . . . f. *griseo-rosea* Sti.
4. Dækvingerne grågule, moderat rødplettede . . . . . f. *roseomaculata* Sti.
5. Dækvingerne hvide, tæt rødplettede . . . . . f. *rufata* Sti.
6. Dækvingerne ensfarvede hvide . . . . . f. *simplex* Sti.

Arten træffes på småbladede pilebuske (*Salix caprea* og *Salix cinérea*) og er en af de seneste psallusarter, man finder. Imago er først fremme i større antal fra midten af august, og de lever til sidst i september. Den træffes ofte i mængder og mange former sammen. Almindelig udbredt. (D+++S. N.F.NT.).

2. *Psallus varians* (Herrich-Schaeffer) 1842. (Fig. 124).

Oversiden sorthåret og med gule, tilliggende hår. Hoved, pronotum og scutellum er grågule, dækvingerne varieret farvet. Oftest er de rødlig, hvidlige fortil og med en smal,

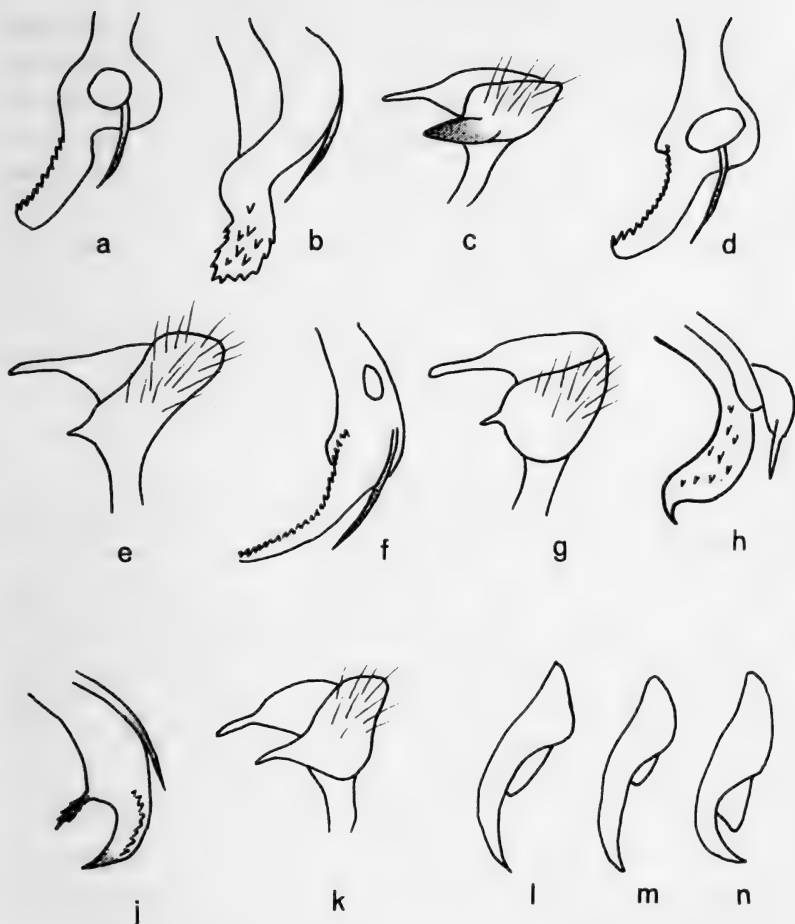

Fig. 37. Spidsen på vesicas sklerotiserede del og venstre paramer hos b og c: *Psallus lepidus*. d og e: *Ps. falleni*. f og g: *Ps. flavellus*. j og k: *Ps. diminutus*. Endvidere spidsen på vesicas sklerotiserede del hos a: *Ps. alnicola*. h: *Ps. mollis*. Og endelig klørnes form hos l: *Ps. varians*. m: *Ps. falleni* og n: *Ps. diminutus*.

hvid rand på grænsen til cuneus. Bagtil findes undertiden et mørkt aftegn. Cuneus er rød med en bred, hvid forrand og en smal hvid spids, sjældent helt hvid. Antennerne er lyse, 1. led ofte smalt mørkebrunt helt proximalt. 2. led er hos ♀ ganske lidt kortere end pronotums bredde, hos ♂ lidt længere og tykkere. 3. led er forholdsvis langt, næsten altid

mere end $1,6 \times 4$. led, og ubetydeligt længere end hovedets bredde. Femoras underside har sorte pletter i forskellig størrelse, tættest anbragt distalt, og langs hele forranden findes korte, lyse hår. Klørerne er kraftige og ret svagt krummede og med smalle pseudoarolier (fig. 371). Snablen når lidt forbi baghofterne.

Hos ♂ har genitalsegmentet en tydelig køl. Venstre paramer har en plump, tilspidset sanseknude (fig. 36j). Vesicas spids er forsynet med en stor, krum stav og lidt indenfor den med et tandet parti og en tynd, bredt afrundet flade vinkelret på dette (fig. 36h). Længde 3,8–4,5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden hvidlig, cuneus ensfarvet hvid ..... f. *decolorata* Muls et Rey.
2. Oversiden ensfarvet okkergul (immatur) ..... f. *ochracea* Fieb.
3. Gulgrå. Corium $\pm$ orangerød. Cuneus med spids ligeledes orangerød ..... f. *insignis* Fieb.
4. Oversiden mørkere $\pm$ lys gråbrun. Corium bagtil lateralt og cuneus med spids orangerød ..... f. *fieberi* Sti.
5. Oversiden meget mørk med lysere sider. Uden rød farve ..... f. *nigrescens* Fieb.

Arten lever på eg (*Quercus*), men kan findes på mange andre løvtræer. Imago optræder fra slutningen af juni, og den forsvinder igen i løbet af sommeren. Optræder spredt og er kun pletvis almindelig. (D+++S.N.F.NT.).

3. *Psallus albicinctus* (Kirschbaum) 1856.

Oversiden orange farvet $\pm$ rødlig med tilliggende gule og halvt oprette, sorte hår. Hoved og pronotum er tæt og fint brunt plettet og med lys median. Scutellum har ligeledes en lys median. Dækvingerne er gulgrå, bagtil rødlige. Clavus er ofte rødpletet. Cuneus er orangerød med smal, hvid spids og forrand. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 2, hos ♀ ca. 2,25, og hovedet er ret bredt. Antennerne er lysegule. 1. led

har 2 mørke pletter på indersiden og er ofte rødligt distalt. 2. led er ca. $0,8 \times$ pronotums bredde hos begge køn og noget længere end 3. + 4. led. Benene er grågule. Kløerne er slanke, kun lidt krummede og med smalle pseudoarolier. Snablen når lidt forbi baghofterne.

Hos ♂ er venstre paramer lille og med en meget tynd og fin hypofyse. Sanseknuden har en ret lang spids proximalt (fig. 36l). Spidsen af vesica har ingen tandet membranøs lap, men 2-3 spidse stave, hvoraf den længste er vinkelformet bøjet distalt ((fig. 36k). Længde 2,5-3,2 mm.

Farvevariationer:

1. Pronotum og scutellum med rødlig farve ..... f. *rubella* Sti.
2. Pronotum, scutellum og dækvinger grågule. Corium bagtil samt cuneus orangerød ..... f. *griseoflava* Sti.

Imago findes på eg (*Quercus*) fra midten af juni til midten af juli. Den optræder spredt og ikke almindeligt. Fundet ved Vordingborg og i Dyrehaven ved Jægersborg. (D++. NT.).

Psallus scholtzi Fieber, 1861.

Oversiden gulgrå. Hoved og pronotum er fint rødbrunt punkterede. Scutellum er $\pm$ rødbrunt. Dækvingerne er blodrøde, fortil dog gråhvide og $\pm$ rødplettede. Den grå farve særligt fortil på ♀ er meget karakteristisk. Cuneus er blodrød, forranden er smalt hvid lateralt, og spidsen er oftest ensfarvet rød. Membranen er sodfarvet med røde årer. Isse: øjebredden hos ♂ er ca. 1, hos ♀ ca. 1,9. Antennerne er grågule. 2. led er hos ♀ ca. $0,8 \times$, hos ♂ ca. $1 \times$ pronotums bredde. 3. og 4. led er undertiden mørke. Benene er grågule, og bagfemorass underside er bruntplettede, tydeligst distalt og langs bagranden. Snablen når lidt forbi baghofterne.

Hos ♂ ligner genitalapparatet meget *Ps. alnicolas*. Længde 3,5-4,5 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden næsten ensfarvet brunrød .....
 ..... f. *fieberi* Sti.

Arten findes næsten udelukkende på gråel (*Alnus incana*), som er værtsplanten. Imago optræder fra midten af juli, og den uddør sidst i august. Wagner har meddelt, at arten er sydlig og ikke kan forventes i de nordiske lande. Den forveksles meget nemt med *Ps. alnicola*.

4. *Psallus alnicola* Douglas et Scott, 1871.

Oversiden rød til rødgul, ofte ret lys ensfarvet rød. Kun cuneus' forrand er ofte smal hvid lateralt. Membranen er grå med gule årer. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,1, hos ♀ ca. 2. 1. antenneled er lyst rødbrunt og leddenes forhold som hos foregående art. Bagfemorass underside er tæt og fint punkteret undtagen helt proximalt. Arten er mere rød-gul og ikke grålig som foregående art.

Hos ♂ har genitalsegmentet en køl. Venstre paramer har en stor sanseknude med en spids omtrent på midten. Distalt på vesica findes en membranøs lap, som distalt er stumpt afskåret og forsynet med ca. 10 skråtstillede tænder langs den ene rand. Tænderne distalt er store og tydelige, mens de proximale er mindre og mere utydelige. Desuden findes en ret kort, spids sklerotiseret stav (fig. 37a). Længde 3,3–4 mm.

Arten lever på el (*Alnus*) i England, særligt på rødæl (*Alnus glutinosa*), hvor den angives at være udbredt. Herhjemme træffes den kun på gråel (*Alnus incana*). Imago optræder hyppigst i august måned. Den er fundet spredt her i landet, bl. a. ved Svendborg, Vordingborg og i Nærum. (D++.S.N.F.NT.).

Kerzhner (1964) anser arten for identisk med *Ps. scholtzi*.

5. *Psallus lepidus* Fieber, 1858.

Oversiden brunrød, undertiden helt mørkerød. Hovedet er ± lyst, undertiden rødpletet. Pronotum og clavus kan lige-

ledes være brun- eller rødplettede. Cuneus har ofte en smal hvid forrand og en meget smal gulhvid spids eller en helt ensfarvet spids. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,6, hos ♀ ca. 2. Antennerne er gule, 1. led smalt brunt helt proximalt. 2. led er ca. $0,9 \times$ pronotums bredde og længere end 3. + 4. led. Bagfemoras underside er regelmæssigt brunpletet. Kløerne er korte og kraftige, og pseudoarolierne er meget små. Snablen når til spidsen af midthofterne.

Hos ♂ har venstre paramer et næsten vinkelformet frem-spring distalt og nedenunder dette en fremtrædende fortykket spids (fig. 37c). På vesicas spids findes en lap med tænder spredt på hele overfladen, og bag denne findes en tynd, sklerotiseret stav (fig. 37b). Længde 3,8–4,4 mm.

Arten lever på ask (*Fraxinus*), og imago optræder i juli og august. Almindelig. (D++++.S.F.NT.).

6. *Psallus falleni* Reuter, 1883.

Oversiden er rødgrå til gul, tæt sorthåret og med gule til-liggende hår. Pronotum kan være $\pm$ bruntpletet. Clavus og corium er ofte lysere fortil og her undertiden rødplettede. Cuneus er rød med tydelig hvid forrand og spids. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,2, hos ♀ ca. 2. Antennerne er gule. 2. led er hos ♀ noget kortere, hos ♂ ganske lidt længere end pronotums bredde og lidt længere end 3. + 4. led, som er brune. 3. led er ret kort og mindre end $1,6 \times$ 4. led. Bagfemoras underside har en række store, mørke pletter ved forranden, distalt er pletterne mindre, tættere og uregel-mæssigt fordelt. Kløerne er kun lidt krummede og har små pseudoarolier (fig. 37m). Snablen når baghofterne.

Hos ♂ er genitalsegmentet slankt og med en køl. Kønsorganerne er næsten ens med *Ps. alnicola*. Sanseknuden på venstre paramer er stor og har en noget udtrukket fin spids proximalt (fig. 37e). Vesicas spids har en noget krummet tungeformet lap, hvis ene side er forsynet med ca. 15 små bagudrettede tænder, hvoraf de proximale er de mindste. Desuden findes en lille krummet, sklerotiseret stav (fig. 37d). Længde 3,6–4,1 mm.

Farvevariationer:

1. Oversiden ensfarvet gulrød . . . . . f. *albicincta* Sti.
2. Hoved og pronotum med sorte punkter . . . . .
 . . . . . f. *nigropunctata* Sti.

Arten lever på birk (*Betula*), og imago optræder i juli og august. Almindelig overalt. (D+++S.N.F.NT.).

7. *Psallus flavellus* Stichel, 1933. (minor Saunders).

Hoved, pronotum og scutellum er gulligt til orange farvet, undertiden med brune punkter. Clavus er gulligt, ofte med røde, små $\pm$ sammenflydende pletter. Corium er rødlig, lidt gulligt lateralt. Cuneus er rød med bred hvid forrand og meget smal hvid spids. Isse: øjebredden er som hos *Ps. lepidus*. Antennerne er lyst grågule. 2. led er tydeligt kortere end pronotums bredde hos begge køn. Femora er gule eller røde og på undersiden med pletter omtrent som hos *Ps. falleni*. Snablen når lige til baghofterne.

Hos ♂ er genitalsegmentet ret tykt og kort og med en tydelig køl. Venstre paramer har på sanseknuden en tydelig lille spids forlængelse anbragt omtrent på midten (fig. 37g). Distalt på vesica findes en lang og smal tilspidset lap med mange ret korte tænder på den ene side (fig. 37f). Desuden findes en slank, lang, sklerotiseret stav. Længde 3,5–4 mm.

Farvevariationer:

1. Scutellum og dækvinger næsten blodrøde . . . . .
 . . . . . f. *rubida* Sti.

Denne psallusart lever på ask (*Fraxinus*) og træffes hyppigt sammen med *Ps. lepidus*. Den kendes let fra denne art ved sin mindre størrelse og meget lysere rødgyldne farve. Imago træffes fra midten af juli til slutningen af august. Almindelig overalt. (D+++S.NT.).

8. *Psallus diminutus* (Kirschbaum) 1856.

Oversiden bleggul, orangefarvet. Dækvingerne hos ♂ er hyppigst grågule, hos ♀ mere rødgule, særligt bagtil. Cuneus er rødgul med hvid spids og forrand. Membranen er sodfarvet med grågule årer. Antennerne er lyse og hovedet lyst rødgult. Isse: øjebredden er hos ♂ ca. 1,6, hos ♀ ca. 1,9. 2. antenneled er så langt som pronotums bredde. 3. led er ret langt som hos *Ps. varians*. Femoras underside har små grå, jævnt fordelte pletter. Snablen når lidt forbi baghofterne.

Hos ♂ er genitalsegmentet uden køl. Venstre paramer har en stor, spids sanseknude, og hypofysens tynde del er ret kort (fig. 37k). Vesicas spids er karakteristisk udformet (se tabellen) og med en ret kort, sklerotiseret stav (fig 37j). Længde 3,2–4,1 mm.

Farvevariationer:

1. Dækvinger lyst grågule med sorte strøg .....
..... f. *signata* Sti.
2. Scutellum og dækvinger næsten helt røde .....
..... f. *rubra* Sti.

Arten lever på eg (*Quercus*). Den optræder lidt senere end *Ps. varians* og er meget almindelig overalt. (D++++.S.N.F. NT.).

9. *Psallus mollis* (Mulsant et Rey) 1852.

(massei Woodroffe).

Udseendet er identisk med ovennævnte art, og kun ♂♂ kan kendes på genitalapparatets bygning. Hos disse findes på vesicas spids en ret stor, tandet lap med en krum, sklerotiseret spids. Lidt længere proximalt findes en ret bred, sklerotiseret stav (fig. 37h).

Arten findes på eg (*Quercus*) sammen med *Ps. diminutus*. Imago træffes i juli og august. Herhjemme er den truffet pletvis, bl. a. i Gentofte og i Krabbesholm Skov ved Skive. Den er sikkert tit forvekslet med *diminutus* og muligvis mere almindelig end antaget. (D++S.F.).

Oncotylus Fieber

Oversiden tæt sorthåret. Clypeus fremtrædende, adskilt fra panden ved en fure. Bagtarsens 2. og 3. led lige lange. Pseudoarolierne lange og smalle.

I Mitteleuropa er fundet 6 arter. Herhjemme findes kun een:

1. *Oncotylus punctipes* Reuter, 1873.

Oversiden ensfarvet livlig grøn. Dækvingernes membran er mørk med gule årer, $\pm$ forkortede hos ♀ og med en mørk plet ud for den lille celle. Antennerne er gulgrønne og sorthårede. 3. led er ret langt, ca. 0,7–0,8 × 2. led. 3. + 4. led er ubetydeligt længere end 2. led. Benene er gulgrønne og femoras overside distalt med tydelige, sortbrune pletter. Tibierne har sorte torne i meget fine, sorte punkter, som kan mangle på for- og midttibier, men er tydelige på bagtibiaerne. Snablen er kort og når til midthofternes midte.

Hos ♂ er venstre paramer ret stor, og sanseknuden har en ret skarp, afrundet kant. Spidsen af vesica har en lang og fin sklerotiseret stav. Theca er kraftig og tilspidset (fig. 38a). Længde 4,8–5,5 mm.

Arten lever på regnfang (*Tanacetum vulgare*), og imago træffes i begyndelsen af sommeren. På værtsplanten afløses den sidst i juli af *M. pilosus* og *M. molliculus*. Den er den sjældneste af de 3 arter. (D+++S.N.NT.).

Campylomma Curtis

En meget lille og farveløs miride, hvis overflade er fint behåret. Benene er lyse med sorte pletter, og tibiaerne har sorte torne, hvoraf der også findes enkelte på den distale del af femora.

ARTSTABEL

1. Clypeus sort eller sortbrun. 1. antenneled lyst med en sort ring distalt. 2. led er lyst, men smalt sort proximalt
 ..... *verbasci* p. 247.

- Clypeus ensfarvet lys. 1. og 2. antenneled er hos ♂ helt sorte, hos ♀ lyse med sorte tegninger .....
 ..... *annulicornis* p. 247.

Campylomma verbasci (Meyer-Dür) 1843.

Dækvingerne er hvidliggrå til grønlig og fint lyshårede med enkelte brune, halvtoprette hår. Pronotum og scutellum er hvidgrå, ofte rødgyldne ved forranden. Corium og cuneus er ± brunlige på midten. Antennerne er strågyldne med de i tabellen nævnte sorte aftegn. Snablen når baghofferne. Længde ca. 3 mm.

Arten lever på forskellige slags urter og træer, formodentlig zoophagt. De hyppigste planter er kongelys (*Verbascum*), stokrose (*Althaea*), kartoffel (*Solanum tuberosum*) samt æble (*Malus*) og eg (*Quercus*). I England har den 2 generationer om året, og imago kan findes fra juni til august. Den ligner *Pl. albipennis*, som dog har meget mørke antenner, hvis 1. led er helt sort.

Arten er fundet i Nordtyskland og flere steder i Sverige. (D0.S.NT.).

Campylomma annulicornis (Signoret) 1865.

Oversiden er ensfarvet lys okkergul til grønlig med temmelig lange sorte og fine lyse hår. Antennerne hos ♂ er meget kraftigere end hos ♀ og sorte. Hos ♀ er 1. led lyst med nogle sorte hår i en sort plet, og 2. led er smalt sort proximalt. Benene er gullige, og femora har sorte pletter langs for- og bagrand. Tibiernes sorte pletter er tydeligst proximalt. Snablen når til midthofferne. Længde 2,5–3 mm.

Arten lever på smalbladede pilearter (*Salix*), særligt ved rindende vand. Imago træffes i juli og august. Det er en sydeuropæisk art, som er fundet i Holsten. (D0.NT.).

Monosynamma Fieber

(*Microsynamma* Fieb., *Neocoris* Dougl. et Scott.)

Små fint lyshårede arter, hvor kroppens bredeste sted tit ligger på den bageste del. Oversidens farve varierer fra næ-

sten ensfarvet sort til en blanding af hvidt brunligt og sort, og undertiden er de lyse partier $\pm$ rødlig. 2. antenneled er meget kortere end pronotums bredde. Kløerne er korte og stærkt krummede, især på for- og mellembenene.

Dyrene lever på pilearter og kan være meget svære at skelne fra hinanden. Tilsyneladende findes alle overgange imellem dem, og det er sandsynligt, at de alle er former eller underarter af *M. bohemani*. Her refereres dels Wagner 1952, dels Woodroffe 1967.

ARTSTABEL

1. 3. antenneled: issebredden hyppigst over 1,4. Ret stor, 3,5–4 mm med udbredt lys tegning. 2. antenneled lidt længere end hovedets bredde ..... *sabulicola* p. 248.
- 3. antenneled: issebredden hyppigst under 1,4. 2. antenneled på længde med hovedets bredde ..... 2.
2. Pronotums bredde: hovedets bredde hyppigst over 1,35. Middelstor, 3,1–3,6 mm. Lidt mørkere end foregående ..
..... 1. *bohemani* p. 249.
- Pronotums bredde: hovedets bredde hyppigst under 1,35. Ret små, 2,7–3,3 mm ..... 3.
3. Isse: øjebredden hos ♂ ca. 1,95, hos ♀ ca. 2,15. Cuneus oftest lysfarvet med lys forrand .... 2. *maritima* p. 249.
- Isse: øjebredden hos ♂ ca. 1,75, hos ♀ ca. 1,9. Cuneus ensfarvet sort ..... 3. *nigritula* p. 250.

Monosynamma sabulicola Wagner, 1947.

Den største art. Oversiden grågul til rødligbrun med mørkere tegning. Lyse er: Hovedets bagrand og en plet ved hvert øje, pronotums og scutellums median, 2 pletter på scutellums forrand, corium fortil og forranden på cuneus. Hos ♂ er dækvingerne mørkere end hos ♀. 1. antenneled hos ♂ er sort, lysere proximalt og distalt. 2. led er mørkt, lysere distalt. Hos ♀ er antennerne lyse. 1. led og ofte også 2. led er mørke proximalt. 3. og 4. led er oftest lyse. Snablen når spidsen af baghopperne.

Farvevariationer:

1. Oversiden ensfarvet rød til gulrød .....
 ..... f. *unicolor* Wagn.

Er truffet på hvidpil (*Salix alba*) og båndpil (*Salix viminalis*) ved gærder og veje. Imago fra midten af juni til ind i august. Fundet i Holsten. (D0.NT.).

1. *Monosynamma bohemani* (Fallén) 1829. (Fig. 125).

Oversiden er farvet som hos foregående art, måske lidt mørkere. Skikkelsen er lidt mindre og lidt smallere end hos *M. sabulicola*. Pronotum er ofte uden lyse aftegn, og dækvingerne kun lyse fortil og ved forranden af cuneus. Bagkroppens underside er oftest sort. Snablen når spidsen af mellemhopperne.

Farvevariationer:

1. Pronotum og scutellum sorte med brun median. Cuneus med smal, hvid forrand. Undersiden sort. Corium og clavus sorte, corium brunlig fortil ..... f. *scotti* Fieb.
 2. Meget lys. Oversiden overvejende rødgul. Bugen hos ♀ oftest rødgul eller rødpletet, hos ♂ sort .....
 ..... f. *rubronotata* Jak.

Arten lever på pilearter (*Salix* sp.) på fugtige steder. Imago træffes i juli og august. Pletvis udbredt. (D+++S.N.F.NT.).

2. *Monosynamma maritima* Wagner, 1947.

Oversiden vekslende farvet fra ret lys til helt sort, smallere og mindre end foregående art. Antenner sorte, 1. led hos begge køn og 2. led hos ♀ oftest smalt lyse distalt. Oftest er pronotum sort med lys median og rødlige calli, dækvingerne vekslende farvet fra ensfarvet sorte til rødliggule med sorte aftegn. Snablen når spidsen af midthopperne.

Dyrene er fundet på gråris (*Salix repens* ssp. *arenaria*) ved havkyster og er taget ved den tyske kyst fra Holland til Holsten. I Danmark er den taget i mængder ved Husby Klit og ved Hals, men er sikkert udbredt overalt. Imago

træffes hele sommeren. I populationerne træffes talrige helt sorte individer, som ikke kan skelnes fra nedenstående art. (D++++.NT.).

3. *Monosynamma nigracula* (Zetterstedt) 1839.

Oversiden og navnlig cuneus helt sort, dog kan corium være lys helt fortil og scutellum have et par rødbrune pletter ved forranden. Undersiden er ensfarvet sort, og snablen når baghofferne. ♂ hos denne art ligner fuldstændig den sorte form af foregående art, mens ♀ synes noget længere og smallere.

Farvevariationer:

1. Oversiden med en rødbrun farve på issens bagrand, ved hvert øje, ved coriums laterale kant og på scutellums og pronotums median ..... f. *putoni* Fieb.

Arten kan findes på lave pilebuske (*Salix* sp.) og (i Finland) på rosmarinpil (*Salix repens* ssp. *rosmarinifolia*) i moser og på fugtige steder. Imago i juli og august. (D+++S.N. F.NT.).

Plagiognathus Fieber

Kroppen mere langstrakt end hos foregående art. Hovedet bøjet og issen uden rand. Pronotums sider lige. Femora med sorte aftegn eller helt sorte. De sorte pletter på tibiaerne er størst proximalt, og helt oppe ved leddet findes næsten altid en ± stor, sort plet uden torn. Klørerne er langstrakte og meget lidt krummede. Pseudoarolierne er ganske små.

Hos ♂ er genitalsegmentet stort og uden køl. Penis er meget slank og stærkt snoet. På vesicas spids findes 2 sklerotiserede stave. Venstre paramer har en tydelig sanseknude forsynet med en tap, hvorpå der ofte sidder et hår.

Arten *Plagiognathus albipennis* er muligvis en racekreds, hvori flere arter af underslægten *Poliopterus* indeholdes.

ARTSTABEL

1. Bagtarsens 3. led er $1,5 \times 2$. led og længere end 1. + 2. led. Femora sortplettede. På nåletræer. (Underslægten *Parapsallus* Wagner) ..... 1. *vitellinus* p. 252.
  - Bagtarsens 3. led er oftest tydeligt kortere end 2. led og altid kortere end 1. + 2. led ..... 2.
2. Oversiden med sorte hår. Femora sorttegnede. (Underslægten *Plagiognathus* s. str.) ..... 3.
  - Oversiden tæt lyst håret, uden sorte hår. Bagfemora oftest sorte eller sortbrune. (Underslægten *Poliopterus* Wagner) ..... 5.
3. Oversiden grønlig, grågrøn til gullig ..... 2. *chrysanthemii* p. 252.
  - Oversiden sortbrun til gulrød ..... 4.
4. Bagfemora med sorte punkter og en sort længdestribe langs forranden ..... 3. *arbustorum* p. 254.
  - Bagfemora alene med sorte pletter ..... *fulvipennis* p. 255.
5. 2. antenneled ret kort og kraftigt, hos ♂ ca. $1,1 \times$, hos ♀ ca. $1 \times$ hovedets bredde. Længden hos ♂ $2,4-2,7$ mm, hos ♀ $2,2-2,5$ mm ..... *collinus* p. 255.
  - 2. antenneled slankt, hos ♂ mindst $1,25 \times$, hos ♀ over $1 \times$ hovedets bredde ..... 6.
6. Slank og ret smal. Længden hos ♂ ca. $3,5 \times$, hos ♀ $3-3,25 \times$ pronotums bredde. Dækvingerne hos ♀ betydeligt kortere end hos ♂. Længden hos ♂ $3-3,2$ mm, hos ♀ $2,5-2,7$ mm ..... *arenicola* p. 255.
  - Betydeligt bredere. Længden hos ♂ ca. $3,2 \times$, hos ♀ $2,8 \times$ pronotums bredde. Dækvinger hos ♀ og ♂ omtrent lige lange ..... 7.
7. Oversiden og femora sortagtige eller brunlige. Hovedets bredde er ca. $0,6-0,7 \times$ pronotums bredde. Længden hos ♂ $3-3,3$ mm, hos ♀ $2,8-3,2$ mm ..... 4. *albipennis* p. 256.
  - Oversiden og femora gulgrå. Hovedets bredde ca. $0,7-0,8 \times$ pronotums bredde. Længden hos ♂ $2,6-3,1$ mm, hos ♀ $2,2-2,7$ mm ..... 5. *litoralis* p. 257.

1. *Plagiognathus vitellinus* (Scholtz) 1846.

♂ er ensfarvet gulliggrå eller mørkere, ♀ er helt ensfarvet lergul, begge med fin, lysegul behåring. Cuneus er ofte lidt mørkere gul. Membranen er røgfarget med gule årer. Antenner gulgrå. Hos ♂ er 1. led mørkt proximalt og med en mørk ring på midten, 2. led er mørkt proximalt. Hos ♀ er antennerne oftest lysere. Benene er gule, femoras overside med enkelte brune pletter distalt og undersiden med 2 rækker mørke pletter. Bagtibierne er helt sorte proximalt.

Hos ♂ har sanseknuden på venstre paramer en lille tap forsynet med et hår. På vesicas spids findes 2 meget tynde og lange sklerotiserede stave (fig. 38e). Længde 2,7–3,3 mm.

Farvevariationer:

1. 1. antenneled brunligt proximalt og med 2 brunlige pletter på midten ..... f. *annulata* Sti.
2. Helt lys lergul. Mørke er kun 2 pletter på midten af 1. antenneled og tibierne helt proximalt .....
..... f. *dilutus* Fieb.

Den sidstnævnte farvevarietet er også beskrevet af Wagner som underarten *Pl. vitellinus* ssp. *fennicus*. Arten lever på nåletræer, særligt på gran (*Picea*). Imago træffes fra begyndelsen af juli til sidst i august. Almindelig overalt. (D++++.S.F.NT.).

2. *Plagiognathus chrysanthemi* (Wolff) 1864. (Fig. 126).

Grågrøn eller gulgrøn, ♂ længere, smallere og mørkere end ♀, som er oval. Oversiden tæt besat med sorte hår. Hovedet lyst, clypeus sort på spidsen. Kroppens underside mørk. Antenner gulgrønne. Hos ♂ er 1. led mørkt med en lys spids. Hos ♀ er 1. led lyst, mørkt proximalt og med en ± afbrudt mørk ring lige udenfor midten. 2. led er sort proximalt. Benene er gulgrønne. Femora med sorte punkter, som på undersiden er størst og anbragt i længderækker. Særligt bagtibierne er helt sorte proximalt.

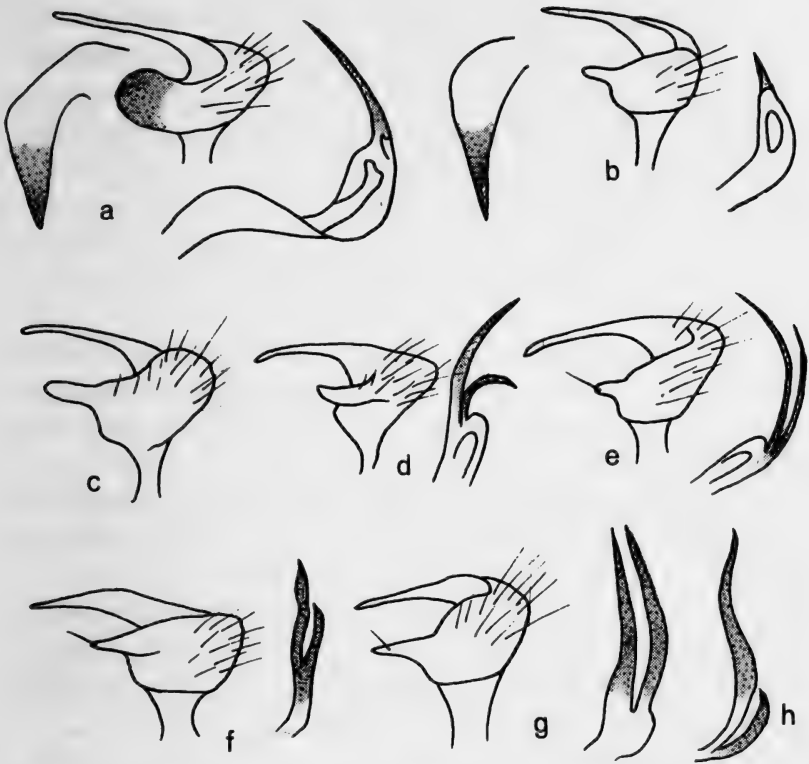

Fig. 38. Theca, venstre paramer og spidsen af vesicas sklerotiserede del hos a: *Oncotylus punctipes*. b: *Megalocoleus molliculus*. c: Venstre paramer hos *Megalocoleus pilosus*. Endvidere venstre paramer og spidsen af vesicas sklerotiserede del hos d: *Plagiognathus albipennis*. e: *Pl. vitellinus*. f: *Pl. chrysanthemi*. g: *Pl. arbustorum*. h: Spidsen af vesicas sklerotiserede dele hos *Pl. fulvipennis*. (h: efter Wagner 1967).

Hos ♂ har venstre paramer en stor sanseknude med en kraftig spids, distalt forsynet med et hår. På spidsen af vesica findes 2 ret brede, flade, korte sklerotiserede stave (fig. 38f). Længde 3–4 mm.

Farvevariationer:

1. ♂♂. Hovedet farvet som nominatformen, men 1. antenneled er farvet som hos ♀ ..... f. *vicaria* Reut.
2. Hovedet med 2 brune strøg. Corium og cuneus mørke bagtil ..... f. *bipunctata* Sti.

3. Hovedet helt brunt. Pronotum med mørke calli. Scutellum med sort median . . . . . f. *maculata* Sti.

En uhyre almindelig miride, som træffes overalt på forskellige urter og helst på noget tørre lokaliteter. Imago findes i juli og august. (D++++.S.N.F.NT.).

3. *Plagiognathus arbustorum* (Fabricius) 1794.

(Fig. 127).

Oversiden tilliggende sorthåret og meget varierende farvet. Hyppigst er den ret ensfarvet lys olivenbrun med sort hoved med lys isse. Membranen er mørk røgbrun med sorte årer. Antennerne er sorte, dog er 3. og 4. led gulgrå og 3. led undertiden mørkt proximalt. Femora er sortplettede med en karakteristisk sort længdestribe på for- og ofte også bagranden.

Hos ♂ findes på venstre paramers sanseknude en kraftig, spids tap forsynet med et hår lidt indenfor spidsen. På spidsen af vesica findes 2 lige lange, robuste, sklerotiserede stave (fig. 38g). Længde 3,7–4,6 mm.

Farvevariationer:

1. Hoved, pronotum og scutellum sorte, dækvingerne lyst olivengrå . . . . . f. *pallidipennis* Reut.
2. Oversiden sort olivenfarvet . . . . . f. *hortensis* Mey.-Dür.
3. Oversiden sortbrun, stedvis orangegul . . . . . f. *nigrofusca* Sti.
4. Oversiden okkergul, pronotums forrand og scutellum ± sorte. Cuneus gulrød . . . . . f. *reuteri* Westh.
5. Oversiden okkergul uden sorte aftegn . . . . . f. *brunnipennis* Mey.-Dür.

En meget almindelig miride, som findes overalt, hvor der er bevoksninger af den foretrukne værtsplante, stor nælde (*Urtica dioéca*). Den findes dog også på talrige andre urter, helst på skyggefulde steder. Imago findes fra først i juli til sidst i september. (D++++.S.N.F.NT.).

Plagiognathus fulvipennis (Kirschbaum) 1856.

Oversiden rødgul til brunlig med kort sort behåring. Cuneus forrand er smal hvid og membranen røggå med brune eller rødlige årer. Undersiden er oftest brun til sortbrun. Antennerne er sorte, 1. led smalt lyst distalt. 2. led er sort hos ♂, men bredt lysere distalt hos ♀. Bagtarsens 3. led er på længde med 2. led.

Hos ♂ findes på vesicas spids 2 robuste sklerotiserede stave, hvoraf den ene er meget kortere end den anden (fig. 38h). Længde 3,5–4,8 mm.

Farvevariationer:

1. 1. antenneled med en lys ring på midten .....
..... f. *diversicornis* Reut.
2. Undersiden udbredt gulbrun. 2. antenneled sort .....
..... f. *circumcincta* Sti.
3. Undersiden udbredt gulbrun. 2. antenneled brungult,
sort helt proximalt ..... f. *annulata* Sti.

Arten findes på forskellige urter, særligt på slangehoved (Echium vulgare), men også på poppel. Den findes ret spredt i hele Tyskland, men er ikke fundet herhjemme. (D0. NT.).

Plagiognathus collinus Wagner, 1941.

En lille, meget mørk, næsten helt sort art. Antennerne sorte, 2. led undertiden smalt brunlige distalt. Benene mørke, tibiaerne grå med store sorte pletter.

Den er fundet i Tyskland på markbynke (*Artemisia campestris*) i juli og august måned. I Sverige er den taget i Skåne og Halland. (Se endvidere under *Pl. albipennis*). (D0. S.NT.).

Plagiognathus arenicola Wagner, 1941.

Oversiden sortgrå til sortbrun, cuneus med lys spids og forrand. Iøvrigt som ovenstående art.

Lever på markbynke (*Artemisia campestris*). Imago findes fra juni til september, og der er formodentlig 2 generationer årlig. Den er fundet i Slesvig og i Sverige (Skåne og Öland). (Se under *Pl. albipennis*). (D0.S.NT.).

4. *Plagiognathus albipennis* (Fallén) 1829.

Oversiden ret ensfarvet sort til grå og tæt besat med fine, hvide hår. Issen med en gulrød plet ved hvert øje. Scutellums forhjørner ofte gulrøde. Dækvingerne sortgrå, ofte lidt mere lyst spraglet end hoved og pronotum. Cuneus med en bred, lys forrand. Antenner sorte, 2. led ofte lyst mod spidsen, 3. og 4. led mørke. Femora mørke, smalt lyse distalt. Tibier brungrå og bagtibier med små sorte pletter.

Hos ♂ findes en ret lille, velafgrænset tap på venstre paramers sanseknude. På vesicas spids findes 2 sklerotiserede stave, hvoraf den korteste er næsten vinkelbøjet (fig. 38d).

Farvevariationer:

1. Over- og underside ensfarvet sort .....
..... f. *obscura* Sahlb.
2. Som nominatformen, men corium brunlig fortil og langs siderne ..... f. *assmanni* Sti.
3. Over- og underside mørkebrun. Dækvinger lyse fortil og til siderne. Cuneus med lys spids ..... f. *albella* Sti.
4. Lysebrun. Corium mørkebrun bagtil. Cuneus med brun midte ..... f. *beckeri* Sti.
5. Oversiden snavset hvid. Hovedet lyst med sort clypeus. Pronotum og scutellum mørkebrune fortil .....
..... f. *lanuginosa* Jak.
6. Oversiden lysegrå og undersiden lysebrun. Antenner lyse, 1. led sort (immatur?) ..... f. *antennaria* Sti.
7. Over- og underside ensfarvet lysegrå .....
..... f. *pallidula* Dahlb.

Arten lever på bynke (*Artemisia*), særligt på grå bynke (*Artemisia vulgaris*). Imago træffes i juli og august, og den har formodentlig 2 generationer årligt. Herhjemme findes den ret lokalt og er ikke almindelig. (D++.S.N.F.NT.).

Arten er ret foranderlig efter den plante, den lever på. Fra engelsk side angives det, at dyr, som lever på *Artemisia vulgaris*, bliver de største og mørkeste, mens dyr på *Artemisia maritima* bliver de mindste og lyseste. Endvidere nævnes

det, at 2. generation sædvanligvis er de længste og bredeste. Der er derfor mulighed for, at de nye arter kun er underarter eller endog kun former af *Pl. albipennis*. Forskellen i genitalsegmentet hos ♂♂ er meget lille og virker ikke overbevisende.

5. *Plagiognathus litoralis* Wagner, 1949.

En lille hvidliggrå til grågul art, tæt lyshåret, med omtrent samme farve som planten, hvorpå den lever. Scutellum er ofte gulligrød ved forranden og cuneus, brunlig på midten. Antenner grågule, 1. led sort, 2. led hos ♂ bredt sort, hos ♀ noget smallere sort proximalt. Ben grågule, femora oftest gullige og sortplettede. Bagtibier med store, sorte pletter.

Arten lever på strandmalurt (*Artemisia maritima*). Imago træffes i juli og august. Den er fundet langs den tyske nord-søkyst op til grænsen. Herhjemme er den taget i Ø. Hurup i Himmerland og ved Kalø Vig. (Se endvidere *Pl. albipennis*). (D++.NT.).

HJÆLPETABEL

En praktisk hjælpetabel ved hvilken langt de fleste mirider kan henføres til slægter, slægtsgrupper m. m. Nærmere forklaring findes i indledningen under afsnittet: Bestemmelsen p. 24.

1. Pronotum med halsring (forklaring p. 8) . . . . . *gruppe 1.*
- Pronotum uden halsring . . . . . 2.
2. For- og mellemtibier sorte eller mørkebrune, højst rødbrune på midten og sorte proximalt og distalt. Oversiden oftest sort . . . . . *gruppe 2.*
- For- og mellemtibier helt lysegule til lysebrune eller grønne, meget sjældent mørkere (hos meget mørktfarvede individer) . . . . . 3.
3. For- og mellemtibier med lyse torne eller med torne, der er ensfarvede med tibierne og uden tydelige sorte punkter. Tornene er sjældent lysbrune eller brune (hos *Lopus*, *Pilophorus* og *Heterocordylus*). Tornene kan være spar-

- somme eller mangle. I disse tilfælde iagttages tornene på bagtibierne eller hårene ..... *gruppe 3.*
- For- og mellemtibierne med sorte torne ..... 4.
4. For- og mellemtibier med sorte torne i $\pm$ tydelige sorte punkter. I få tilfælde er punkterne tydeligst på bagtibierne (f. eks. *Oncotylus*) ..... *gruppe 4.*
- For- og mellemtibier med sorte torne og uden tydelige sorte punkter ..... *gruppe 5.*

GRUPPE 1

1. Små brune til sorte arter med een celle i membranen. 3. tarsalled er tykkere end de øvrige led og sort. Længde højst 3 mm, macroptere dog op til 4 mm. På bregner (*Filices*), almindelig ..... *Bryocorinae* p. 28.
- Oftest større arter med 2 celler i membranen. 3. tarsalled er på tykkelse med de øvrige led ..... 2.
2. Pronotum med en u-formet rende (se fig. 10). Membranen tæt behåret. På skovenge, meget sjælden ..... *Bothynotus* p. 30.
- Pronotum uden en sådan rende. Membranen ikke behåret ..... 3.
3. Bagtarsens 1. led er langt, mindst lidt under 2×2 . led ..... 4.
- Bagtarsens 1. led er betydeligt kortere ..... 7.
4. Bagtarsens 1. led er ca. $1,7 \times 2$. led. Pronotum med 2 store, mørke aftegn bag hver calli. På græsser (*Graminaceae*), ret almindelig ..... *Stenotus* p. 89.
- Bagtarsens 1. led mindst 2×2 . led ..... 5.
5. Pronotum tydeligt punkteret. Bagtarsens 1. led betydeligt tykkere end de øvrige led. Overfladen brunlig til rødlig. På skovfyr (*Pinus silvestris*). Sjælden ..... *Alloeotomus* p. 38.
- Pronotum ikke punkteret. Bagtarsens 1. led ubetydeligt tykkere end de øvrige led ..... 6.
6. Hoved, pronotum og scutellum sorte. På græsser (*Graminaceae*) ..... *Pithanini* p. 51.

- Hoved, pronotum og scutellum grønne, sjældent sorttegnede. På græsser ved vand ..... *Teratocoris* p. 66.
- 7. Pronotum $\pm$ tydeligt punkteret, punkteret-rastreret eller kraftigt rastreret. I de 2 sidste tilfælde er issen randet, ofte tydeligst lateralt ..... 8.
- Pronotum glat, ru eller ujævn, højst meget utydeligt punkteret, men da er issen urandet ..... 9.
- 8. Ofte store robuste, aldrig grønne arter. Pronotum og dækvinger næsten nøgne, skinnende og dybt, meget spredt punkterede. Klørerne med en meget tydelig, tandagtig udvidelse proximalt (fig. 9b) ..... *Deraeocorini* p. 30.
- Pronotum og dækvinger mere fladt punkterede eller pronotum kraftigt rastreret (*Plesiocoris*). Klørerne ikke tandagtigt udvidet proximalt ..... *Capsaria* p. 104.
- 9. Halsringen flad og øjnene ofte fjernede fra pronotum. Små spinkle arter ..... 10.
- Halsringen buet i tværsnit. Øjnene er næsten i berøring med pronotums forrand. Issen aldrig randet (se dog *Dichrooscytus*) ..... 11.
- 10. Halsringen undertiden meget smal. Oversiden aldrig grøn. Dækvingerne med $\pm$ tydelige lyse tværbånd. Ofte 3-4 mm, meget sjældent op til 7 mm ..... *Hallodapinae* p. 138.
- Halsringen bred. Dækvingerne delvis gennemsigtige og oftest grønne ..... *Dicyphinae* p. 40.
- 11. Oversiden mat og oftest sort med gule og røde aftegn og med spredte grove, opstående hår. Halsringen er meget bred. 6-7,5 mm. På urter, meget sjældent ..... *Capsodes* p. 73.
- Oversiden ofte skinnende, undertiden $\pm$ grøn, kun sjældent sort-gul farvet (se *Miris* og *Calocoris*). Halsringen er smallere. Se under ..... *Miraria* p. 75.

GRUPPE 2

1. Øjnene stilkede. På pil (*Salix*) i Nordsverige .....
..... *Labops* p. 146.
- Øjnene ikke stilkede ..... 2.
2. Fortibier krumme og udfladede distalt. Dækvingerne punkterede. I Finland, sjælden .... *Euryopicoris* p. 208.
- Fortibierne ikke udfladede og dækvingerne ikke punkterede ..... 3.
3. Overfladen med flade, tilliggende skælhår (fig. 1d), som let gnides af. Tibierne ofte gulrøde på midten. Tornene brune til lysebrune. Ofte på gyvel (*Sarothamnus scoparius*), almindelig ..... *Heterocordylus* p. 166.
- Oversiden uden tilliggende hår af ovennævnte udseende, men nok med tilliggende lyse, krumme hår. Tornene sorte ..... 4.
4. Alle antenneleddene sorte (undertiden er 2. led rødbrunt på midten) og med talrige lange, opstående hår. På urter, almindelig ..... *Orthocephalus* p. 150.
- Antennerne ofte kun delvis sorte og næsten tilliggende behåret. Se under ..... *Apocremnus* p. 224.

GRUPPE 3

1. Bagtarsens 1. led er mindst 2×2 . led. Kroppen er langstrakt, ret smal og ofte med mørke længdestriber. Issen med en længdefure og/eller med tværnedtryk. Tibierne næsten uden torne. På græsser (*Graminaceae*), almindelig. Se under ..... *Stenodemini* p. 53.
- Bagtarsens 1. led er meget kortere. Issen er uden længdefure ..... 2.
2. Pronotum og scutellum overvejende sorte eller meget mørkebrune, undertiden med lysere tegninger ..... 3.
- Pronotum og scutellum lysere, brunlige, rødlig, gullige eller grønne ..... 16.
3. Pronotum sort eller sortbrunt med $\pm$ udbredt lysere brune eller gullige partier ..... 4.
- Pronotum og scutellum ensfarvet sort eller brunt .... 6.

4. Antenner, hoved og scutellum overvejende sortbrunt. Pronotum sortbrunt hos ♂, brunt hos ♀. Dækvingerne ensfarvede med pronotum. På bævreasp (*Populus tremula*). Sjælden ..... *Brachyarthrum* p. 197.
- Dækvingerne ikke ensfarvede med pronotum ..... 5.
5. Dækvinger bleggule, oval, 2,5–3,5 mm. På fugtige enge, meget sjælden ..... *Tytthus* p. 212.
- Dækvingerne smukt brunt farvede, langstrakt, 5,5–7,5 mm. På eg (*Quercus*), almindelig .... *Cyllecoris* p. 165.
6. 2. antenneled sort, fortykket og fladt ..... *Heterotoma* p. 154.
- 2. antenneled ikke fladt ..... 7.
7. Oversiden dækket med tilliggende, flade hvide skæl-hår (fig. 1d), som let gnides af ..... *Heterocordylus* p. 166.
- Oversiden med en anden behåring, undertiden med tilliggende, lyse, krumme hår ..... 8.
8. Dækvingerne smukt brune med fine, hvide tværlinier. Hovedet bredt og issen skarpt randet (fig. 8m). På træer og buske, almindelig ..... *Pilophorus* p. 142.
- Dækvingerne uden smalle, hvide tværlinier ..... 9.
9. Antenner meget lange og tynde og helt lysegule eller med mørkere 3. og 4. led ..... 10.
- Antennerne ± mørke, i hvert fald 2. led ..... 11.
10. Hovedet meget bredt og nedadbøjet, issen skarprandet (fig. 8m). Næsten altid brachypter. 2,5–5,3 mm. På snerre (*Galium*), almindelig ..... *Halticus* p. 146.
- Hovedet fremstrakt og issen uden rand. Altid macrop-ter. På hassel (*Corylus avellana*). Almindelig ..... *Phylus coryli* p. 196.
11. Hovedet sort med en stor, gul plet ved hvert øje. Dækvingerne grønlig, navnlig lateralt ..... *Cyrtorhinus* p. 187.
- Hovedet uden stor, lys plet ved hvert øje. Dækvingerne ikke grønlig ..... 12.
12. Macropter. Dækvingerne brune ensfarvede med pronotum og scutellum (hos ♀ lidt lysere). 2,5–3,5 mm. På

- skovfyr (*Pinus silvestris*), sjældnen .. *Plesiodema* p. 198.
- Dækvingerne anderledes farvede end pronotum og scutellum og/eller ♀ brachypter ..... 13.
  - 13. ♀ brachypter med sorte dækvinger. ♂ macropter med ensfarvede brunlige ± gennemsigtige dækvinger ... 14.
    - Dækvingerne ikke ensfarvede, men med brede, hvide eller gule tværbånd ..... 15.
  - 14. Hovedet fremstrakt og clypeus synlig fra oven. På stor nælde (*Urtica dioeca*), almindelig .. *Orthonotus* p. 195.
    - Hovedet meget bredt med store øjne og flad isse. Clypeus ikke synlig fra oven. På urter, almindelig ..... *Mecomma* p. 186.
  - 15. Macropter. Pronotum stærkt indsnøret bag calli og stærkt udvidet bagtil. Oversiden opret behåret. På eg (*Quercus*), almindelig ..... *Dryophilocoris* p. 165.
    - Oftest brachypter. Pronotum moderat indsnøret bag calli og ikke meget udvidet bagtil. Oversiden tilliggende behåret. Ikke almindelig. Bl. a. på krybende pil (*Salix*) ..... *Globiceps* p. 156.
  - 16. Oversiden overvejende grøn eller bleggrøn, undertiden med mørkere aftegn ..... 17.
    - Oversiden overvejende rødlig, gullig, grå eller brun, undertiden grønlig i ringe udstrækning ..... 19.
  - 17. Oversiden grøn. Alle tibier sorte proximalt ..... *Blepharidopterus* p. 156.
    - Tibierne ikke sorte proximalt ..... 18.
  - 18. Oversiden bleggrøn ofte med grønne pletter. Øjnene fjernet fra pronotums forrand. Længde 3-4 mm. 2. antenneled sort proximalt ..... *Malacocoris* p. 155.
    - Oftest ensfarvet grønne. Øjnene ikke fjernet fra pronotums forrand. Over 4 mm. Se under . *Orthotylus* p. 170.
  - 19. Oversiden rødlig, orangefarvet eller varmt gul .... 20.
    - Oversiden lysegul, grålig eller brunlig, eventuelt med lysere eller grønne partier ..... 22.
  - 20. Hovedet fremstrakt og ofte sort, issen urandet. Oversiden gullig til orangefarvet. Se under ... *Phylus* p. 195.

- Hovedet bøjet, ikke sort, men ensfarvet ved oversiden. Issen randet. Oversiden rødlig . . . . . 21.
- 21. Oversiden med lange, lyse oprette hår, længde 4–4,5 mm. På ask (*Fraxinus*), sjælden . . . *Pseudoloxops* p. 169.
  - Oversiden med tilliggende hår. Længde 2,5–3 mm. På saltenge i marsken, endnu ikke fundet herhjemme . . . . . *Orthotylus rubidus* p. 178.
- 22. Oversiden ensfarvet lysegul, hos *Amblytylus* ofte lidt grønlig og med brunlige partier . . . . . 23.
  - Oversiden grå eller brunlig, eventuelt med lysere eller grønlig partier (hos *O. bilineatus*) . . . . . 25.
- 23. Hovedet stærkt fremstrakt og clypeus fremtrædende, set fra oven (fig. 33b). På græsser (*Graminaceae*), almindelig . . . . . *Amblytylus* p. 192.
  - Hovedet normalt nedadbøjet, oversiden ensfarvet bleggul . . . . . 24.
- 24. Kroppen langstrakt med parallelle sider. Længde 4–4,5 mm. På eg, ret almindelig . . . *Orthotylus tenellus* p. 182.
  - Kroppen oval, ofte brachypter. Øjne og antenner sorte. Længde 2,5–3,5 mm. På enge, sjælden . . . . . *Fieberocapsus* p. 170.
- 25. Øjnene noget fjernet fra pronotum, særligt hos ♀. Pronotums bageste del og dækvingerne gråbrune, matte. Oversiden næsten nøgen med spredte, korte hår. Længde 4–5 mm. På græsser (*Graminaceae*), almindelig . . . . . *Lopus* p. 205.
  - Øjnene ikke fjernet fra pronotum. Oversiden tættere behåret med lange hår . . . . . 26.
- 26. Hoved, pronotum og scutellum brunlige med udbredt lys tegning. Clavus brun, dækvinger grønlig lateralt . . . . . *Orthotylus bilineatus* p. 179.
  - Hele oversiden næsten ensfarvet sortbrun (♂) eller rødbrun (♀) . . . . . *Brachyarthrum* p. 197.

GRUPPE 4

1. Oversiden uden tilliggende, lyse, krumme hår, kun med almindelige hår ..... 2.
- Oversiden med tilliggende lyse, krumme hår (undtagen *Sthenarus roseri*). Aldrig grøn ..... 7.
2. Oversiden helt ensfarvet grøn og tæt sorthåret. På regnfang (Tanacetum), ret almindelig ..... *Oncotylus* p. 246.
- Oversiden ikke ensfarvet grøn ..... 3.
3. 6–7 mm, brunlig. På eg (*Quercus*), almindelig .....
..... *Har pocera* p. 219.
- Under 5 mm ..... 4.
4. Tibierne sorte helt proximalt (undtagen hos meget lyse individer ..... *Plagiognathus* p. 250.
- Tibierne ikke sorte proximalt ..... 5.
5. Oversiden ret ensfarvet hvidgrøn til okkergul, højst 3 mm. Endnu ikke fundet her i landet .....
..... *Campylomma* p. 246.
- Oversiden sort og $\pm$ lysttegnet, undertiden brunlig-lys ..... 6.
6. Hovedet næsten så bredt som pronotum. Oversiden skinnende sort. Bagfemora fortykkede. 1. og 2. antenneled $\pm$ sorte, 3. og 4. led lyse. 1,5–3 mm .. *Chlamydatius* p. 207.
- Hovedet ikke nær så bredt. 3. og 4. antenneled i reglen mørke eller ensfarvede med 1. og 2. led .....
..... *Monosynamma* p. 247.
7. Oversiden enten skinnende og næsten nøgen eller med lange krumme lyse tilliggende hår .... *Sthenarus* p. 221.
- Oversiden med korte krumme, lyse tilliggende hår og længere oprette, i reglen mørke hår. På træer og buske .....
..... *Compsidolon* og *Psallus* p. 223.

GRUPPE 5

1. Hovedet meget bredt, enten næsten så bredt som pronotum (ca. 0,9 $\times$) eller som vist fig. 26e ..... 2.
- Hovedet ikke så bredt eller anderledes formet ..... 5.
2. Hovedet som vist fig. 26e. Issen skarprandet. Altid

- macropter. Længde 3,5–4 mm. På urter, almindelig . . . .
 . . . . . *Strongylocoris* p. 148.
- Hovedet anderledes formet. Issen ikke skarprandet . . 3.
3. Størrelse over 4 mm. Ofte brachypter. Oversiden og hovedet ensfarvet sort og kraftig dækket af både tilliggende og oprette hår. På urter, almindelig . . . . .
 . . . . . *Orthocephalus* ♀ p. 150.
- Størrelsen under 4 mm. Oversiden ikke sort og kun svagt behåret . . . . . 4.
4. 2. og 3. antenneled næsten lige lange. Pronotums 4 sider er alle konkave. Altid macropter . . . . .
 . . . . . *Conostethus* p. 216.
- 3. antenneled meget kortere end 2. led. Pronotums sider konvekse. Oftest brachypter . . . . . *Chlamydatus* p. 207.
5. Bagtarsens 1. led mere end 2 × 2. led. Issen med utydelig længdefure og tydeligt tværnedtryk. For- og mellemtibier med sparsomme torne, men med tydelige sorte, stive hår. På græsser (Graminaceae). Almindelig . . . . .
 . . . . . *Megaloceraea* og *Leptopterna* p. 71.
- Bagtarsens 1. led meget kortere. Issen uden længdefure eller tværnedtryk . . . . . 6.
6. Oversiden ensfarvet med en karakteristisk blågrøn farve og tæt sorthåret. På blåhat (Knautia), ret almindelig . . . . .
 . . . . . *Placochilus* p. 216.
- Oversiden ikke blågrøn . . . . . 7.
7. Oversiden helt sort med tilliggende lyse, krumme hår, Kun sjældent med hvidlige aftegn . . . . . 8.
- Oversiden grøn, brungrå, rødlig eller gul uden tilliggende lyse, krumme hår . . . . . 11.
8. Alle tibier klart lysegule, ofte smalt sorte distalt og undertiden også proximalt . . . . . 9.
- Tibierne ± snavsetgule til rødbrune . . . . . 10.
9. Alle antenneled sorte (2. led undertiden rødligt på midten) og stærkt hårede. Over 4,5 mm. På urter, almindelig . . . . .
 . . . . . *Orthocephalus* p. 150.
- Antennerne er ikke nær så hårede. Hos ♀ er 1. og 2. led lyse, hos ♂ er 2. led cylindrisk, sort og krummet

- (hos den danske art). På snerre (*Galium*). Sjælden . . . .
 . . . . . *Criocoris* p. 198.
10. Bagtibierne oftest tydeligt mørkere end for- og mellem-
 tibierne. 2. antenneled altid cylindrisk. På nåletræer
 (*Coniferae*) . . . . . *Phoenicocoris* p. 202.
 – Alle tibier snavsetgule til brunrøde. 2. antenneled ofte
 tenformet opsvulmet. (Se også *Ps. ambiguus*) . . . . .
 . . . . . *Atratotomus* p. 200.
11. Oversiden lysegul eller grønliggrå med hel lys behåring
 . . . . . *Asciodema* p. 218.
 – Oversidens behåring sort eller brun . . . . . 12.
12. Oversidens hår er lysebrune og bløde . . . . .
 . . . . . *Megalocoleus molliculus* p. 215.
 – Oversiden tæt sorthåret . . . . . 13.
13. Clypeus stærkt fremstående, tibierne snavsetgrønne, for-
 og mellemtibier næsten uden torne. Oversiden overvej-
 ende grøn . . . . . *Macrotylus* p. 205.
 – Clypeus ikke fremstående, for- og mellemtibierne med
 tydelige torne. Oversiden overvejende gul eller brun 14.
14. Hovedet ensfarvet. Oversiden oftest næsten ensfarvet
 orangegul. Antenner gule. På regnfang (*Tanacetum*),
 almindelig . . . . . *Megalocoleus pilosus* p. 215.
 – Hovedet med sort tegning. Oversiden spraglet. Anten-
 ner navnlig 3. og 4. led mørke . . . *Hoplomachus* p. 214.

Foretrukne planter for visse mirider

Træer, buske og buskagtige vækster

- Abies* (ædelgran): Phytocoris intricatus, Atractotomus morio, Phoenicocoris dissimilis.
- Alnus* (el): Phytocoris tilia, Blepharidopterus angulatus, Orthotylus flavinervis. Psallus alnicola.
- Betula* (birk): Lygus contaminatus, Psallus betuleti, Psallus falleni. På polarbirk Psallus graminicola og Globiceps salicicola.
- Conifera* (nåletræer): Exolygusarter, Stenodemaarter (overvintrende). Se endvidere Pinus, Abies og Picea.
- Corylus* (hassel): Malacocoris chlorizans, Compsidolon salicellum, Phylus coryli, Pantilius tunicatus.
- Crataegus* (hvidtjørn): Atractotomus mali, Miris striatus, Deraeocoris trifasciatus og olivaceus.
- Erica* (klokkelyng): Orthotylus ericetorum, Deraeocoris scutellaris.
- Frangula* (tørstetræ): Lygus rhamnocola.
- Fraxinus* (ask): Campyloneura virgula, Pseudoloxops coccinea, Orthotylus tenellus, Psallus lepidus, Psallus flavellus.
- Genistae* (visse): Heterocordylus genistae, Heterocordylus leptocerus.
- Juniperus* (ene): Zygimus nigriceps.
- Larix* (lærk): Plagiognathus vitellinus, Psallus luridus, Deraeocoris annulipes.
- Malus* (æble): Phytocoris dimidiatus, Phytocoris reuteri, Phytocoris tilia.
- Picea* (gran): Exolygusarter, Stenodemaarter (overvintrende), Orthops rubricatus, Orthops atomarius, Dichrooscytus rufipennis, Dichrooscytus intermedius, Phytocoris intricatus, Atractotomus magnicornis, Plagiognathus vitellinus, Psallus kolenatii, Psallus picea, Psallus lapponicus.
- Pinus* (fyr): Camptozygum aequale, Pilophorus cinnamopterus, Psallus kolenatii, Phoenicocoris obscurellus, Phoenicocoris modestus, Alloetomus gothicus, Alloetomus germanicus, Phytocoris pini, Megacoelum beckeri, Orthotylus fuscescens, Plesiodema pinetellum.
- Populus* (poppel): Phytocoris populi, Pilophorus confusus. På Populus tremula (bævreasp): Brachyarthrum limitatum, Orthotylus bilineatum. På Populus alba (sølvpoppel): Sthenarus rotermundi.

Prunus (slåen): *Heterocordylus tumidicornis*.

Quercus (eg): *Harpocera thoracica*, *Calocoris striatellus*, *Dryophilocoris quadrimaculatus*, *Cyllecoris histrionicus*, *Phylus melanocephalus*, *Psallus quercus*, *Psallus variabilis*, *Psallus perrisi*, *Psallus wagneri*, *Psallus diminutus*, *Psallus varians*, *Psallus mollis*, *Psallus albicinctus*, *Orthotylus tenellus*, *Orthotylus nassutus*, *Pilophorus perplexus*, *Megacoelum infusum*, *Phytocoris dimidiatus*, *Phytocoris hirsutulus*, *Phylus palliceps*.

Salix (pil): *Agnocoris rubicundus*, *Lygus limbatus*, *Plesiocoris rugicollis*, *Pilophorus confusus*, *Pilophorus clavatus*, *Blepharidopterus angulatus*, *Orthotylus marginalis*, *Orthotylus diaphanus*, *Orthotylus boreellus*, *Sthenarus roseri*, *Campylomma annulicornis*, *Psallus haematodes*, *Psallus aethiops*. *Monosynamma sabulicola*, *Monosynamma bohemani*. På *Salix repens* (krybende pil): *Monosynamma maritima*, *Monosynamma nigritula*, *Globiceps fulvicollis cruciatus*.

Sarothamnus (gyvel): *Heterocordylus tibialis*, *Heterocordylus leptocerus*, *Orthotylus virescens*, *Orthotylus concolor*, *Orthotylus adenocarpus*. *Deraeocoris cordiger*, *Asciodema obsoletum*.

Thymus (timian): *Deraeocoris morio*.

Tilia (lind): *Orthops cervinus*, *Lygus viridis*, *Orthotylus nassutus*, *Phytocoris tilia*, *Megacoelum infusum*.

Ulmus (ælm): *Malacocoris chlorizans*, *Orthotylus viridineris*, *Orthotylus prasinus*, *Asciodema fieberi*, *Phytocoris tilia*, *Phytocoris longipennis*, *Blepharidopterus angulatus*.

Vaccinium (bølle): *Calocoris biclavatus*.

Urter

Achillea (Røllike): *Phytocoris varipes*, *Calocoris roseomaculatus*, *Exolygusarter*, *Megalocoleus molliculus*.

Artemisia (bynke): *Exolygusarter*. *Lygus spinolai*, *Lygus lucorum*, *Chlamydatus pulicarius*, *Plagiognathus albipennisgruppen*.

Atriplex (melde): *Orthotylus flavosparsus*.

Atropa (galnebær): *Dicyphus hyalinipennis*.

Calamagrostis (rørhvene): *Capsus wagneri*.

Campanula (klokke): *Strongylocoris leucocephalus*.

Carex (star): *Teratocoris palludum*, *Teratocoris saundersi*, *Cyrtorhinus caricis*.

Chenopodium (gåsefod): *Orthotylus flavosparsus*.

Chrysanthemum (okseøje): *Calocoris roseomaculatus*, *Orthocephalus vittipennis*.

- Corynephorus (sandskæg)*: *Trigonotylus pulchellus*.
Digitalis (fingerbøl): *Dicyphus pallicornis*.
Echium (slangehoved): *Plagiognathus fulvipennis*.
Elymus (marehalm): *Trigonotylus elymi*.
Epilobium hirsutum (lodden dueurt): *Dicyphus epilobii*.
Euphorbia (vortemælk): *Calocoris pilicornis*.
Filices (bregner): *Bryocoris*, *Monalocoris*.
Galium (snerre): *Charagochilus gyllenhali*, *Polymerus nigritus*, *Polymerus brevicornis*, *Polymerus unifasciatus*, *Polymerus microphthalmus*, *Polymerus palustris*, *Halticus apterus*, *Criocoris crassicornis*.
Graminaceae (græsser): *Myrmecoris gracilis*, *Pithanus maerkeli*, *Stenodeminiarter*, *Megaloceraea reticornis*, *Notostira elongata*, *Trigonotylusarter*, *Leptopternaarter*, *Amblytylusarter*, *Lopus decolor*.
Hieraceum pilosella (håret høgeurt): *Hoplomachus thunbergi*, *Orthocephalus saltator*.
Jasione montana (blåmunke): *Strongylocoris luridus*.
Juncus (siv): *Teratocoris saundersi*, *Cyrtorhinus caricis*, *Fieberocapsus flaveolus*, *Tytthusarter*.
Knautia arvensis (blåhat): *Placochilus seladonicus*.
Lychnis (trevelekrone): *Dicyphus globulifer*.
Matricaria (kamille): *Phytocoris varipes*.
Melandrium (pragtstjerne): *Dicyphus globulifer*.
Molinia coerulea (blåtop): *Capsus pilifer*.
Ononis (krageklo): *Macrotylus paykulli*.
Papilionaceae (ærteblomstrede): *Adelphocorisarter*.
Phleum pratensis (engrottehale): *Stenotus binotatus*.
Puccinella retroflexa (slap annelgræs): *Conostethus friscus*.
Salsola (sodaurt): *Polymerus cognatus*, *Orthotylus rubidus*.
Salvia (salvie): *Dicyphus constrictus*.
Schrophularia nudosa (knoldet brunrod): *Dicyphus errans*.
Scirpus maritimus (strandkogleaks): *Teratocoris antennatus*.
Sedum (stenurt): *Chlamydatum evanescens*.
Solanum tuberosum (kartoffel): *Lygus pabulinus*.
Stachys silvatica (skovgaltetand): *Dicyphus stachydis*, *Dicyphus pallidus*, *Dicyphus constrictus*, *Macrolophus nubilus*, *Macrotylus solitarius*.
Tanacetum (regnfang): *Megalocoleus pilosus*, *Oncotylus punctipes*.
Umbiliferae (skærmbloomstrede): *Liocoris tripustulatus*, *Orthops campestris*, *Orthops kalmi*, *Orthops basalis*.
Urtica dioeca (stor nælde): *Calocoris affinis*, *Calocoris alpestris*, *Calocoris sexguttatus*, *Liocoris tripustulatus*, *Heterotoma planicornis*, *Plagiognathus arbustorum*.

Litteraturfortegnelse

Ved udarbejdelsen af bogen er benyttet følgende systematiske værker:

- Kerzhner, I. M.*: Heteroptera Miridae. Opredeliteli nase komych. europeiskoi tjasti. SSSR I 1964.
- Kloet and Hincks*: A check list of British insects. 2. ed. 1964.
- Linnavuori, R.*: Suomen elaimet 10, Hemiptera I, Helsingfors 1966.
- Reuter, O. M.*: Hemiptera Gymnocerata Europae. Acta Soc. Scient. Fenn. 13 og 23, 1878–1896.
- Rostrup-Jørgensen*: Den danske flora. 19. udgave. Gyldendal 1969.
- Southwood and Leston*: Land and Waterbugs of the British Isles. Frederick Warne and Co., 1959.
- Stichel, W.*: Illustrierte Bestimmungstabelle der Wanzen, Vol. 2. Berlin-Helmsdorff 1955–1960.
- Wagner, E.*: Blindwanzen oder Miriden. Die Tierwelt Deutschlands, 41. Teil. Gust. Fischer Verlag, Jena 1952, og 55. Teil, Jena 1967.
- Heteroptera-Hemiptera, Die Tierwelt Mitteleuropas, IV Band. Quelle und Meyer, Leipzig 1961.
- Wagner et Weber*: Faune de France 67, Hétéroptères Miridae. Federation française d. soc. d. sc. naturelles, 1964.

Endvidere er blandt andre følgende artikler og værker anvendt. I disse findes talrige litteraturhenvisninger, som også er anvendt:

- Cobben, R. H.*: Biôtaxonomische Einzelheiten über niederländische Wanzen. Tijdschrift voor Entomologi. Deel 101, Afl. 1, 1958.
- Carvalho, J. C. M.*: Chaves para os generos de Mirideos do mundo. Bol. Mus. Paraense Em. Goeldi 11, 1955.
- Gyllensvärd, N.*: Någrå for Sverige nya eller sällsynta Hemiptera, I–V i Opusc. Entomologica, 1961–1969.
- Kelton, L.*: Review of the Spec. of Teratocoris. Canadian Entomologist Volumen 98, 1966.
- Kerzhner, I. M.*: Zur Nomenklatur einiger europäischer Blindwanzen. Acta Ent. Mus. Nation. Pragae. 1969.
- Kullenberg, B.*: Studien über die Biologi der Capsiden. Almqvist och Wiksells, Uppsala 1944.

- Über Morphologi und Funktion des Kopulationsapparats der Capsiden und Nabiden, Almquist och Wiksells, Uppsala 1947.
- Ossiannilsson, F.*: Heteroptera Sueciae, Opusc. Entomol. Lund 1947.
- Catalog. Ins. Suec. Additamenta VII, Opusc. Ent. Bd. 18, 1953.
- Hemipterfynd i Norge 1960. Norsk Ent. Tidsskrift vol. XII, 1962.
- The Hemiptera of the Tromsø Museum. Tromsø Museum Årshefte, Vol. 65, 1942.
- On the lectotypes of *Ps. lapponicus* R. and *Ps. picea* R. Entom. Tidsskrift, årgang 88, 1967.
- Making permanent fluid mounts of minute arthropods. Entomol. Tidsskrift, årgang 87, 1966.
- Southwood, T. R. E.*: The morphology and taxonomy of the genus *Orthotylus* F, m. m. Trans. Roy. Ent. Soc. London 104, 1953.
- Southwood and Woodroffe.*: On the systematic position of *Cyllecoris dispar* Boheman. Proc. R. Ent. Soc. London (B) 26. 1957.
- Taksdal, G.*: Hemiptera collected on ornamental trees m. m. Norsk Ent. Tidsskrift, Vol. XIII, 1965.
- Tamanini, L.*: Valore sistematico del *Lygos basalis* Costa. Ann. Ist. Mus. Zool. Napoli 3, 1951.
- Wagner, E.*: Zur Systematik der Gattung *Orthotylus* Fieb. Mitt. Deutsch. ent. Ges. II, 1942.
- Über *Teratocoris* Fieb. Notul. Ent. XLV. Helsinki 1965.
- Beitrag zur Systematik der Gattung *Globiceps* Lep. et Serv. Soc. Scien. Fenn. Comm. Biol. 23, 1960.
- Phylidea und *Psallus*. Reichenbachia, Bd. 8. nr. 2, Dresden 1966.
- Wagner und Weber*: Die Heteropterenfauna Nordwestdeutschlands. Schriften des naturwissenschaftl. Vereins für Sleswig-Holstein, Bd. 37, 1967.
- Woodroffe, G. E.*: The *Lygos pratensis* complex in Britain. The Entomologist, aug. 1966.
- The identity of the British *Monosynamma* Sc. The Entomologist, sept. 1967.
- The British *Teratocoris*. The Entomologist, sept. 1967.

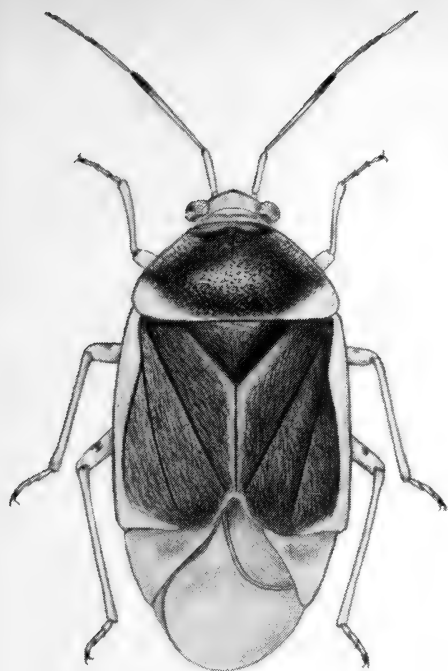

Fig. 39. *Monalocoris filicis*
(Linné)

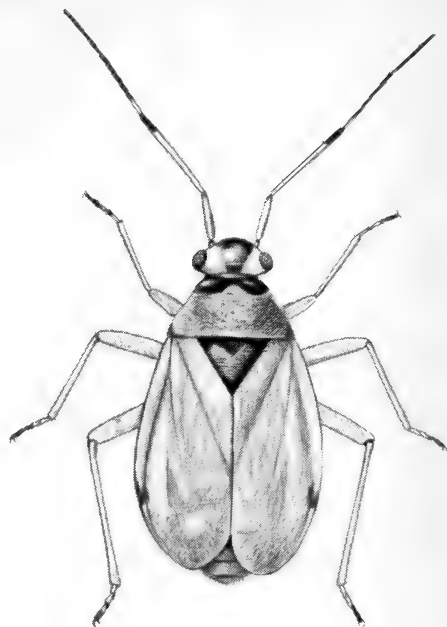

Fig. 40. *Bryocoris pteridis*
(Fallén)

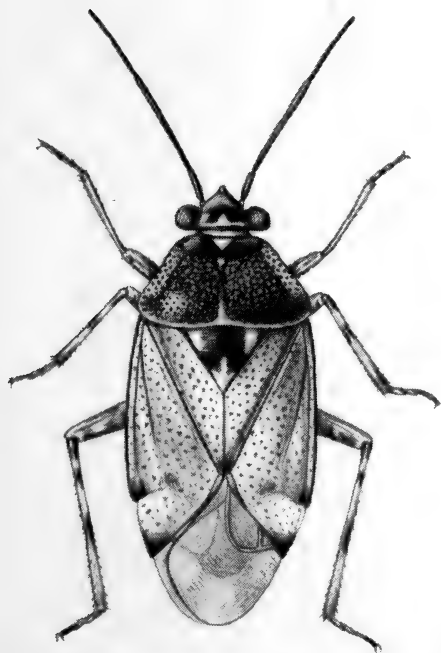

Fig. 41. *Deraeocoris punctulatus*
(Fallén)

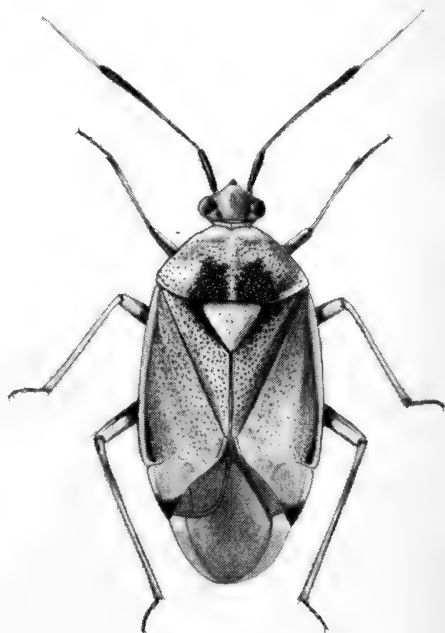

Fig. 42. *Deraeocoris ruber*
(Linné)

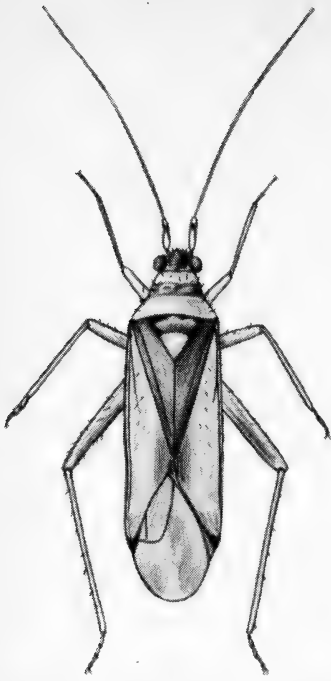

Fig. 43. *Campyloneura virgula*
(Herrich-Schaeffer)

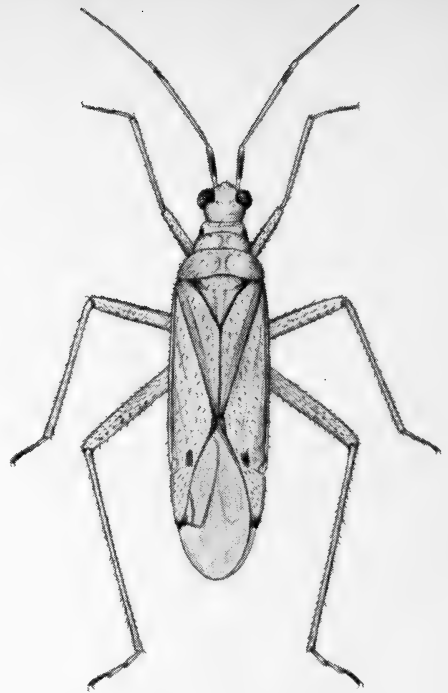

Fig. 44. *Dichyphus epilobii*
Reuter

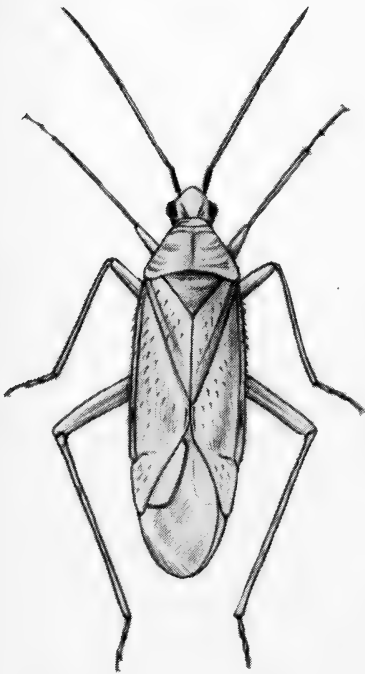

Fig. 45. *Macrolophus nubilus*
(Herrich-Schaeffer)

Fig. 46. *Myrmecoris gracilis*
(Sahlberg).

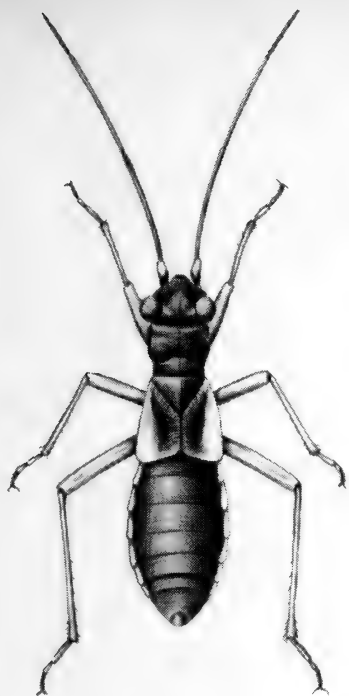

Fig. 47. *Pithanus maerkeli*
(Herrich-Schaeffer)

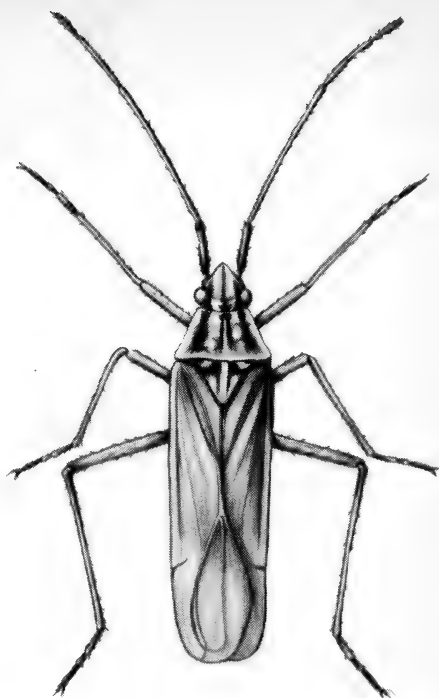

Fig. 48. *Acetropis gimmerthali*
(Flor). ♂

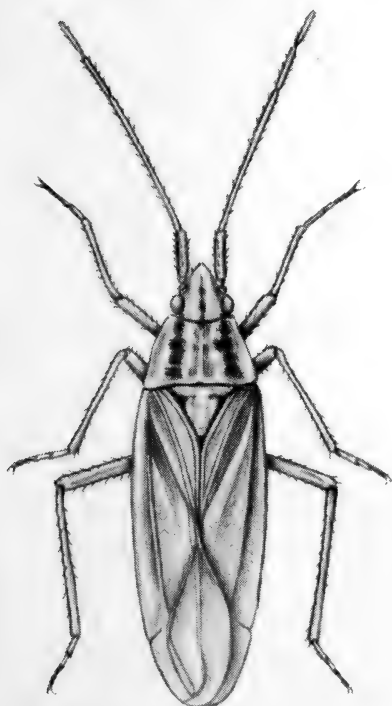

Fig. 49. *Acetropis gimmerthali*
(Flor). ♀

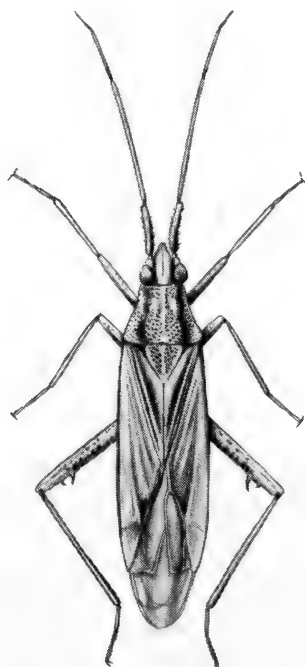

Fig. 50. *Stenodema calcaratum*
(Fallén)

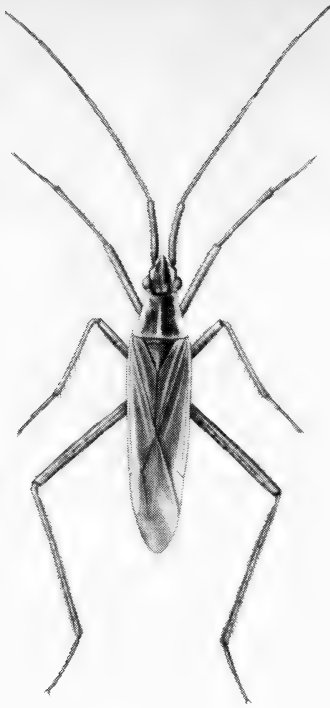

Fig. 51. *Notostira elongata*
(Geoffroy). ♂

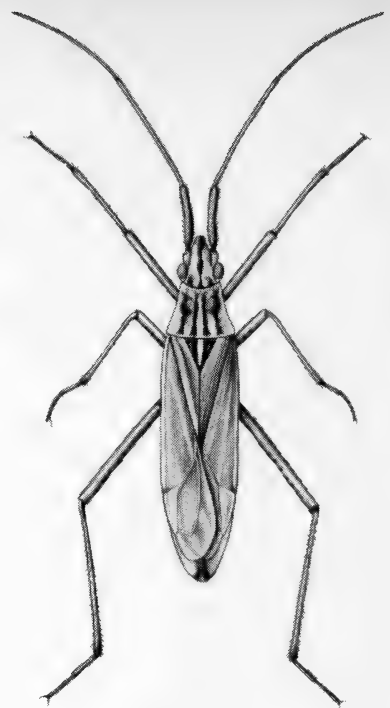

Fig. 52. *Notostira elongata*
(Geoffroy). ♀

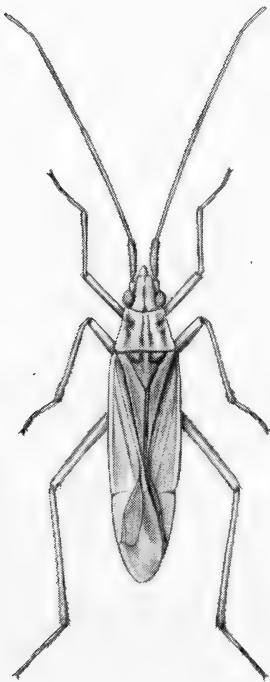

Fig. 53. *Trigonotylus ruficornis*
(Geoffroy)

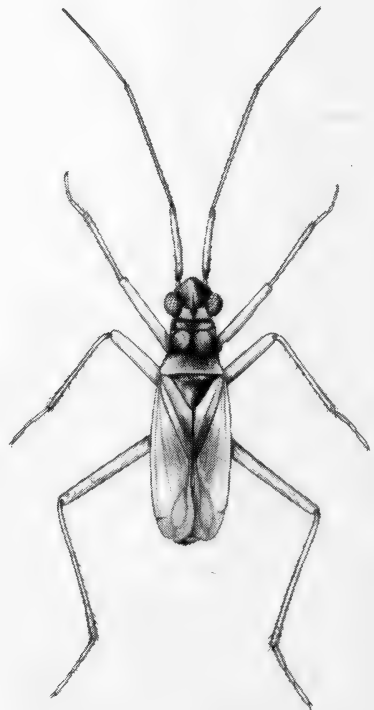

Fig. 54. *Teratocoris antennatus*
(Boheman)

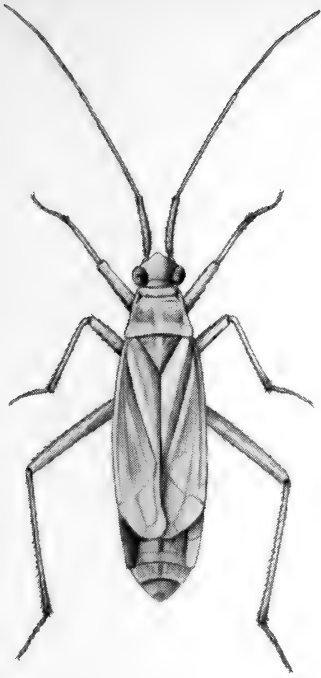

Fig. 55. *Teratocoris saundersi*
Douglas et Scott. ♀

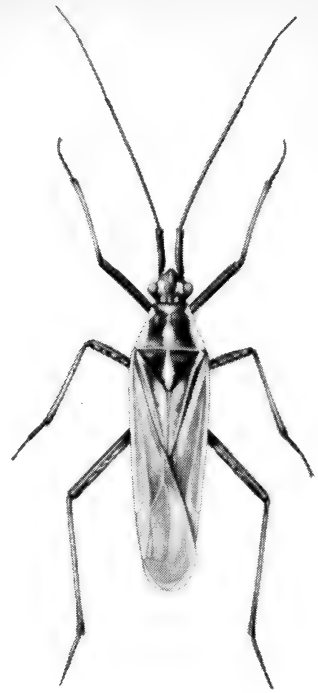

Fig. 56. *Leptopterna dolabrata*
(Linné). ♂

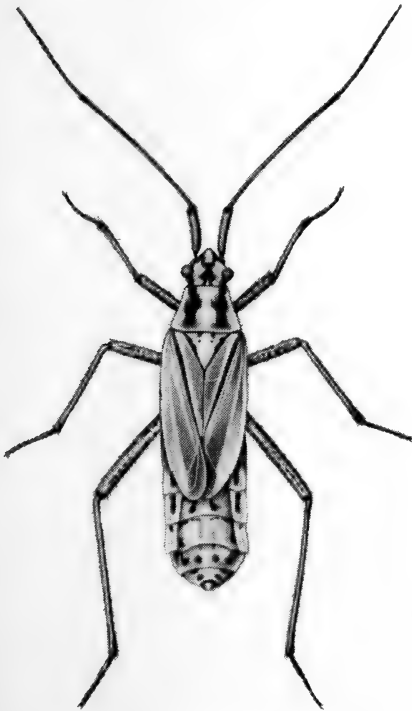

Fig. 57. *Leptopterna dolabrata*
(Linné). ♀

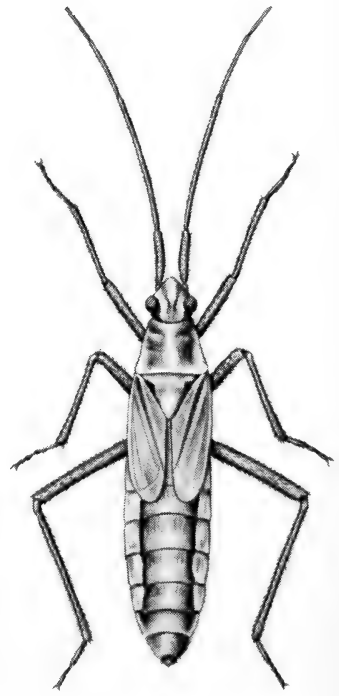

Fig. 58. *Leptopterna ferrugata*
(Fallén). ♀

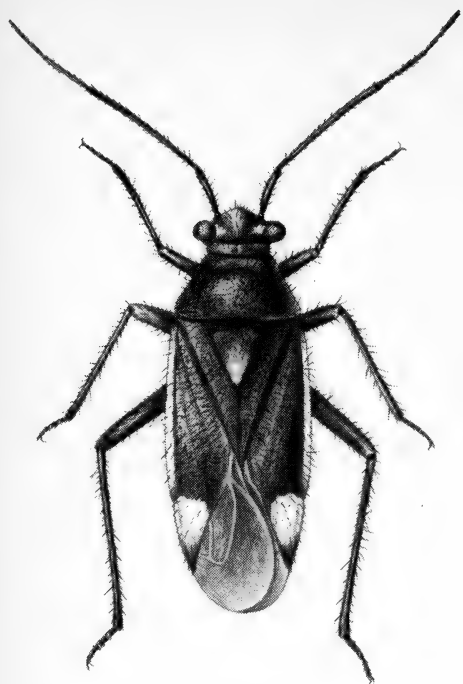

Fig. 59. *Capsodes gothicus*
(Linné)

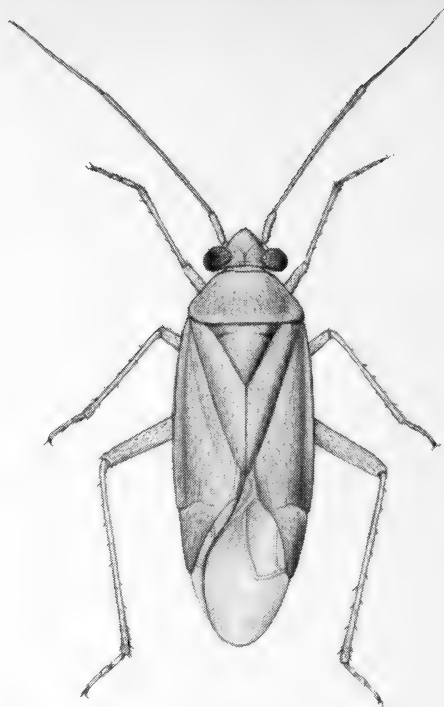

Fig. 60. *Dichroscytus rufipennis*
(Fallén)

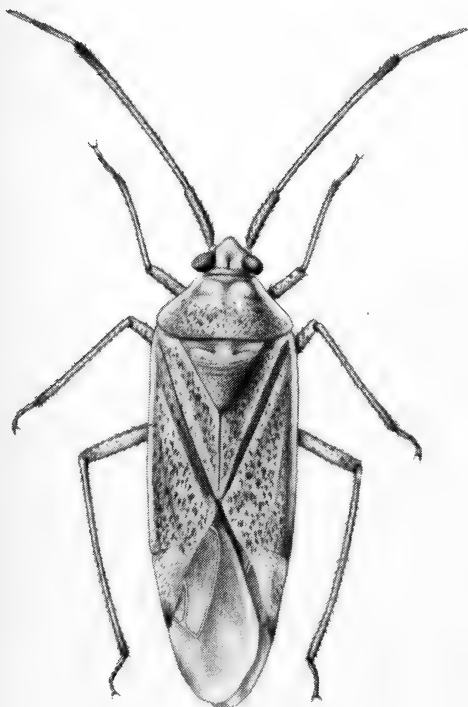

Fig. 61. *Pantilius tunicatus*
(Fabricius)

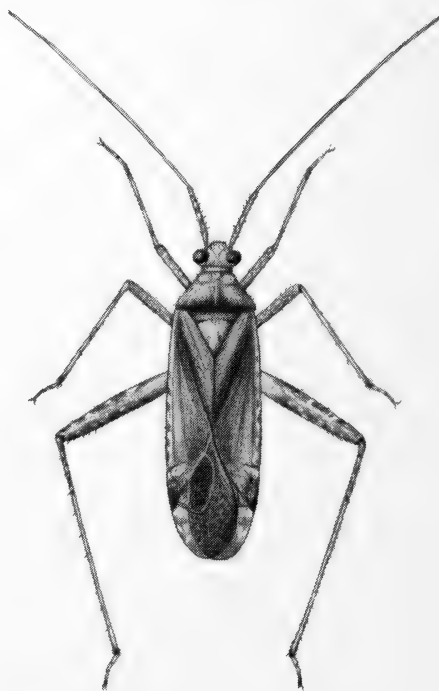

Fig. 62. *Phytocoris ulmi*
(Linné)

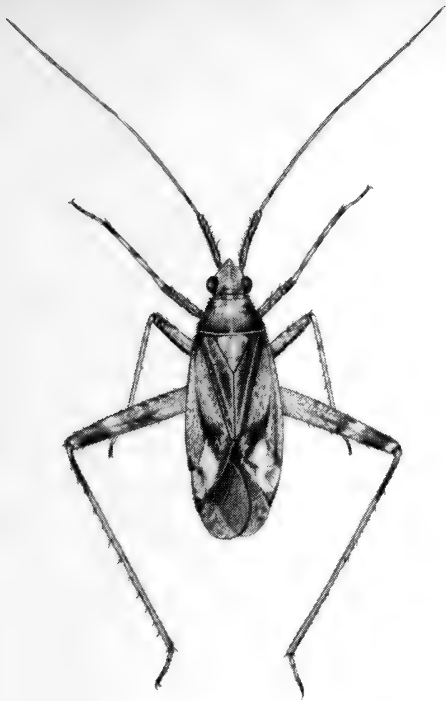

Fig. 63. *Phytocoris varipes*
Boheman. ♀

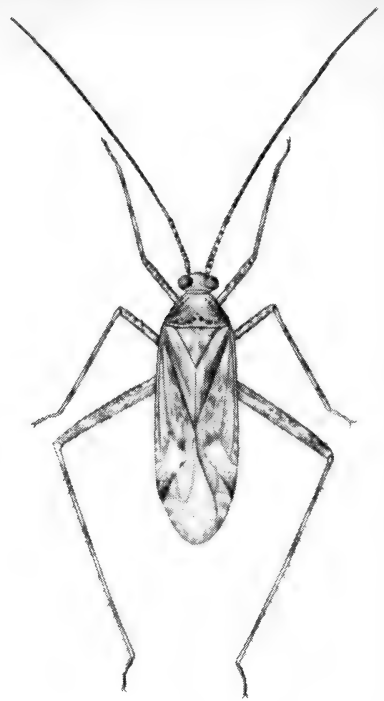

Fig. 64. *Phytocoris longipennis*
Flor. ♂

Fig. 65. *Phytocoris intricatus*
Flor

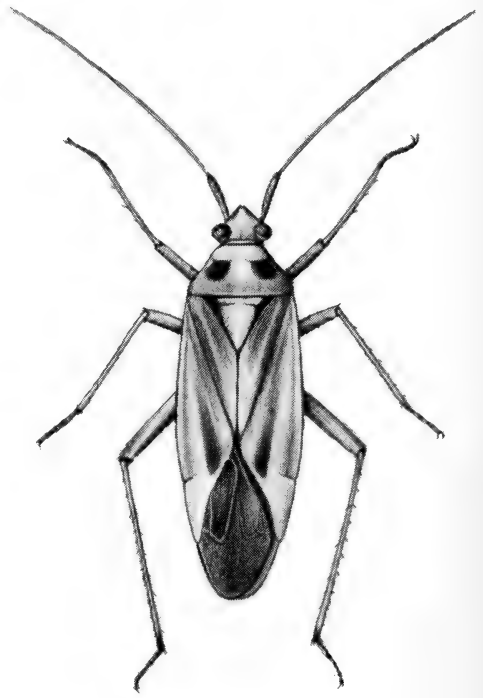

Fig. 66. *Stenotus binotatus*
(Fabricius)

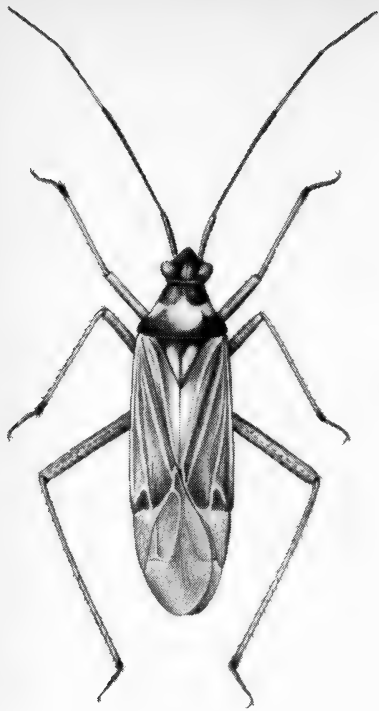

Fig. 67. *Miris striatus*
(Linné)

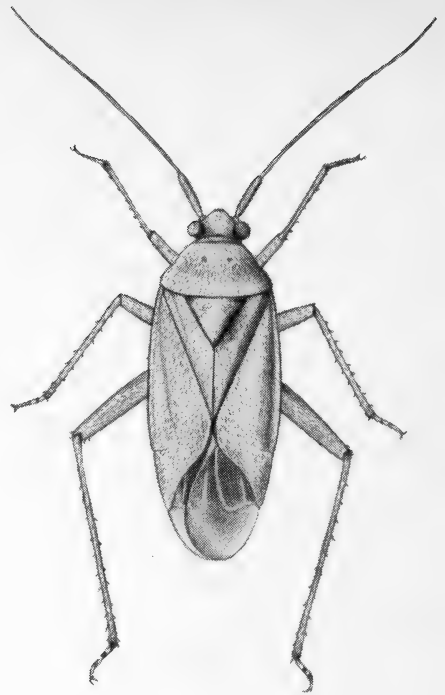

Fig. 68. *Calocoris norvegicus*
(Gmelin)

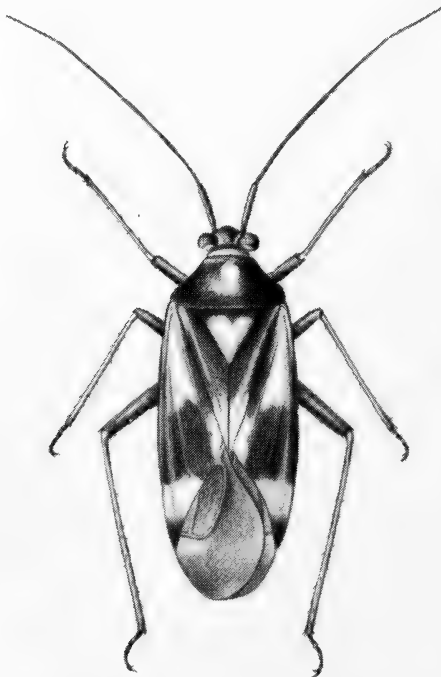

Fig. 69. *Calocoris sexguttatus*
(Fabricius)

Fig. 70. *Calocoris biclavatus*
(Herrich-Schaeffer)

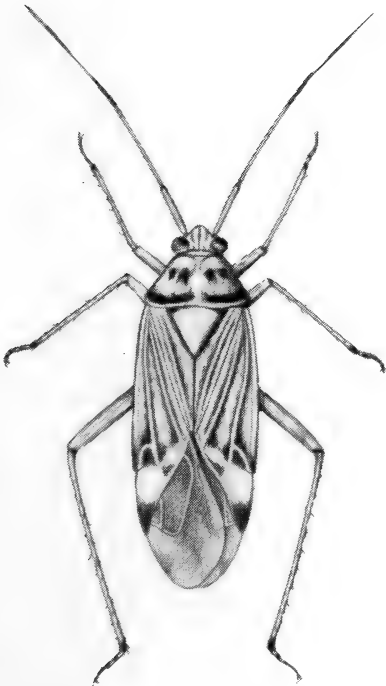

Fig. 71. *Calocoris striatellus*
(Fabricius)

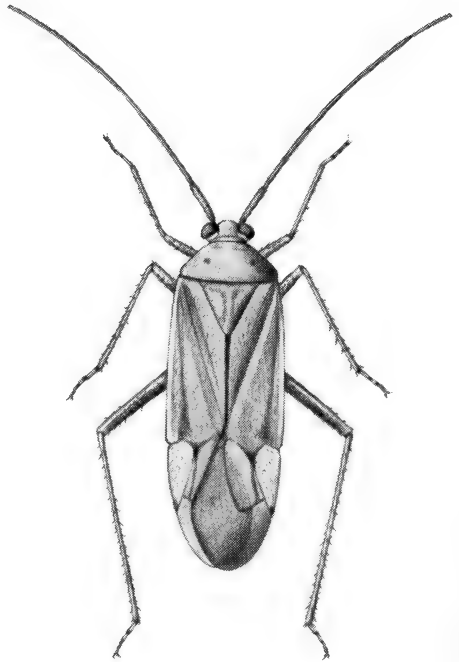

Fig. 72. *Adelpocoris lineolatus*
(Goeze). ♂

Fig. 73. *Adelphocoris seticornis*
(Fabricius). ♀

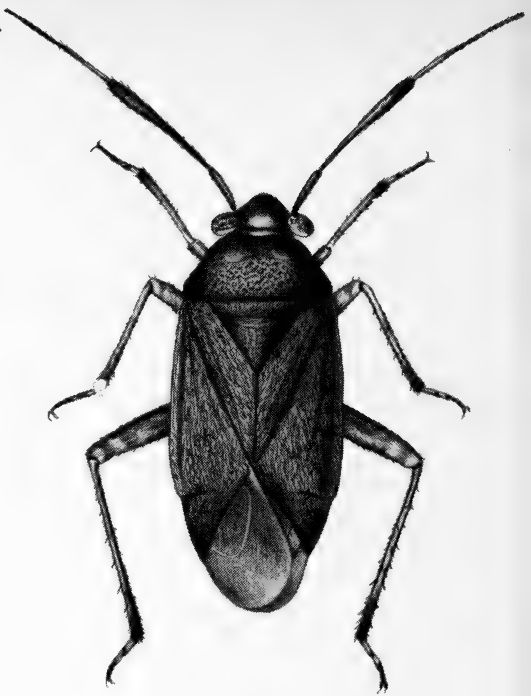

Fig. 74. *Capsus ater*
(Linné)

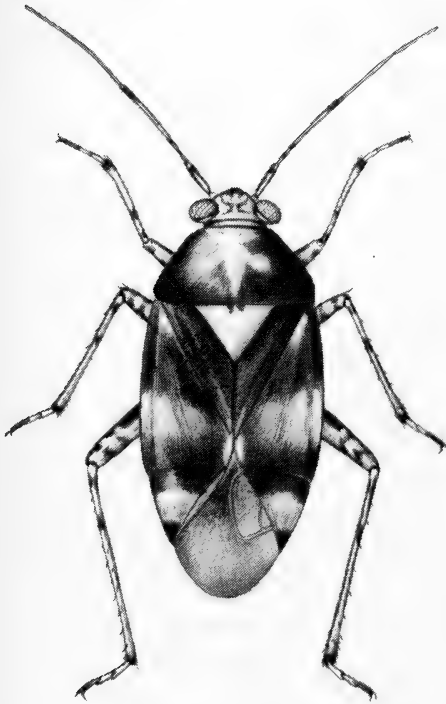

Fig. 75. *Liocoris tripustulatus*
(Fabricius)

Fig. 76. *Charagochilus gyllenhali*
(Fallén)

Fig. 77. *Polymerus nigrinus*
(Fallén)

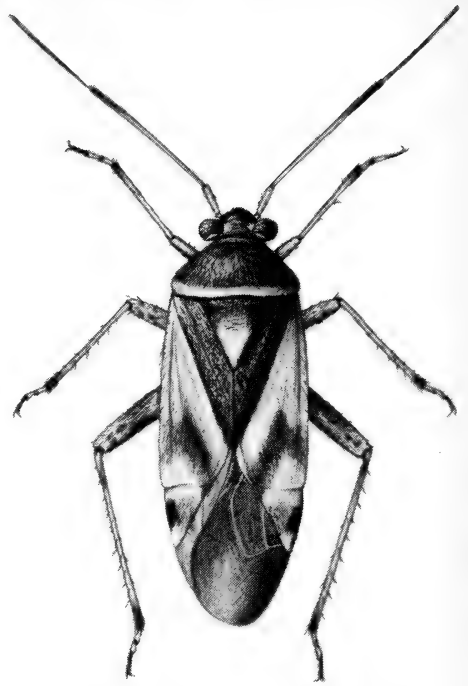

Fig. 78. *Polymerus unifasciatus*
(Fabricius)

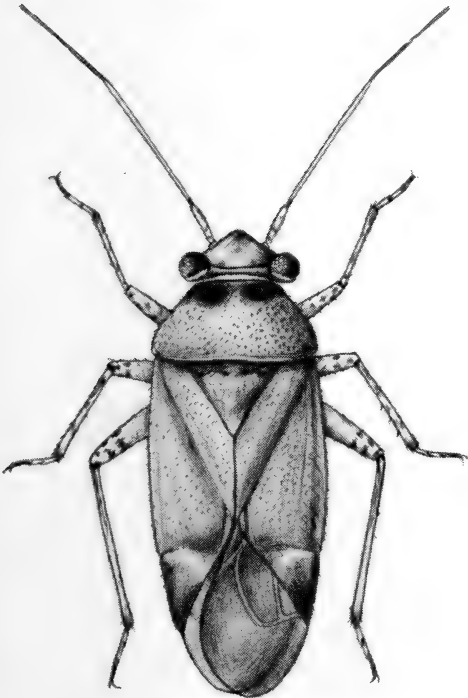

Fig. 79. *Camptozygum aequale*
(Villars)

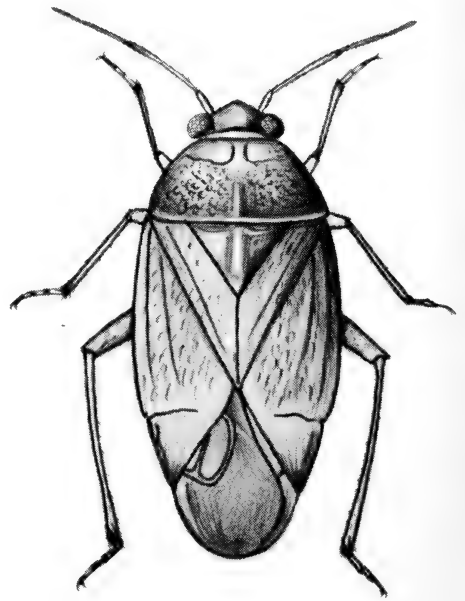

Fig. 80. *Agnocoris rubicundus*
(Fallén)

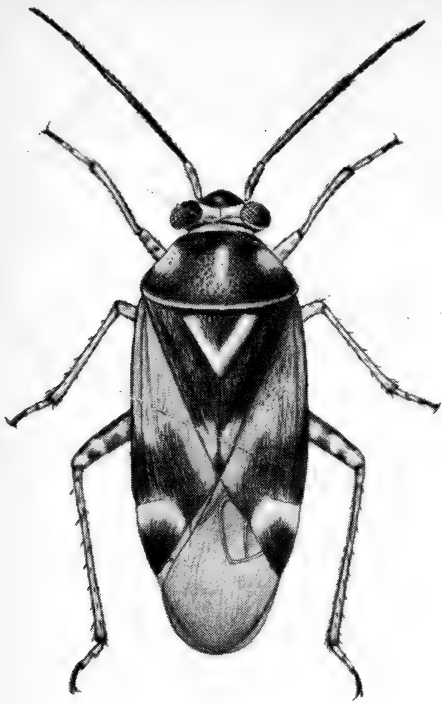

Fig. 81. *Orthops kalmi*
(Linné)

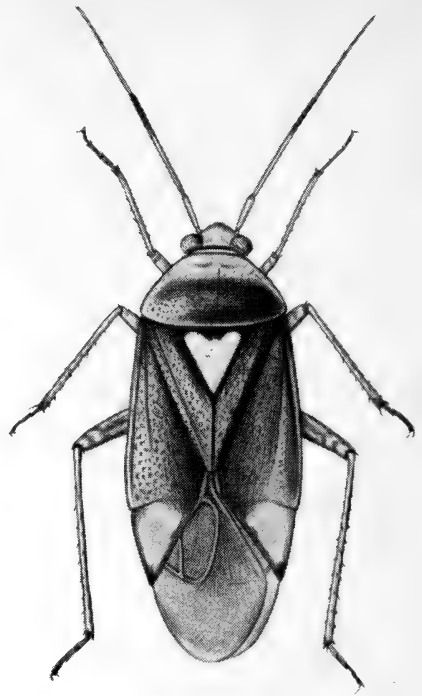

Fig. 82. *Exolygus pratensis*
(Linné)

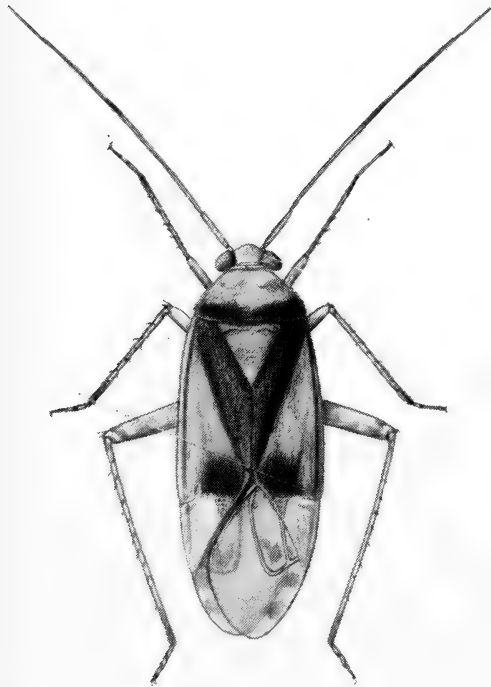

Fig. 83. *Lygus viridis*
(Fallén)

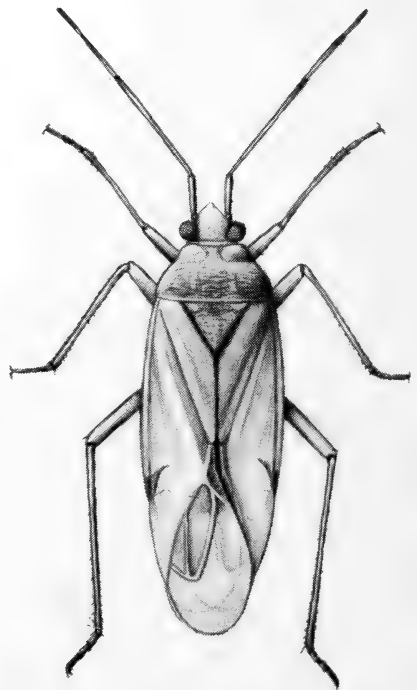

Fig. 84. *Plesiocoris rugicollis*
(Fallén)

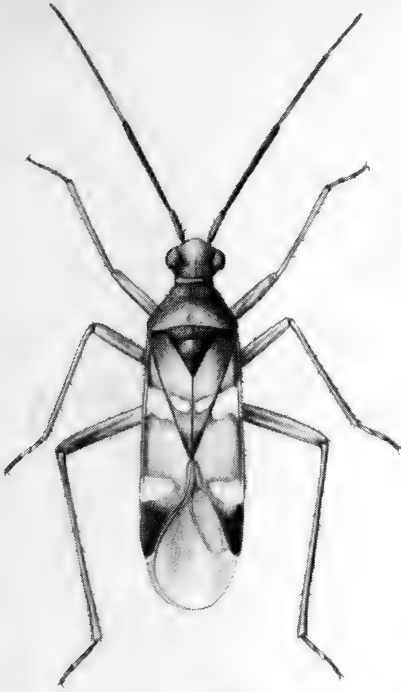

Fig. 85. *Systellonotus triguttatus*
(Linné)

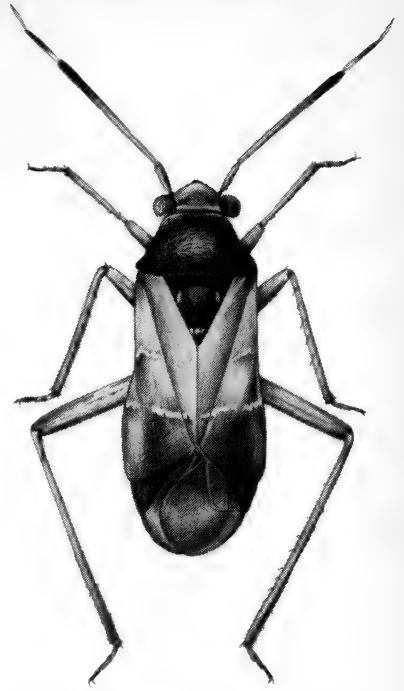

Fig. 86. *Pilophorus cinnamopterus*
(Kirschbaum)

Fig. 87. *Halticus apterus*
(Linné)

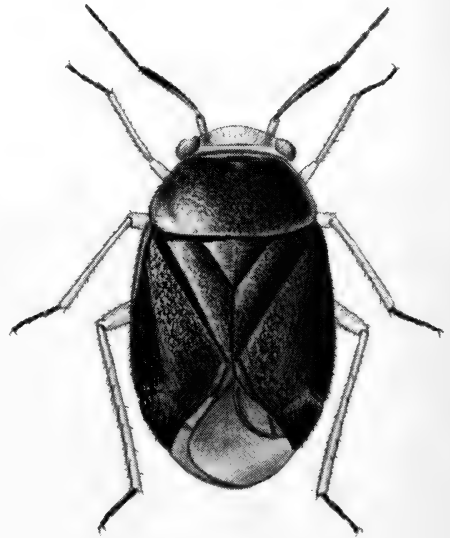

Fig. 88. *Strongylocoris leucocephalus*
(Linné)

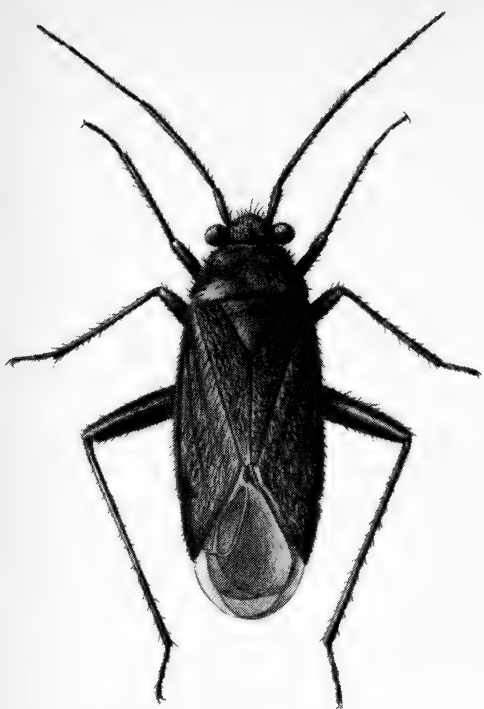

Fig. 89. *Orthocephalus coriaceus*
(Fabricius). ♂

Fig. 90. *Orthocephalus coriaceus*
(Fabricius). ♀

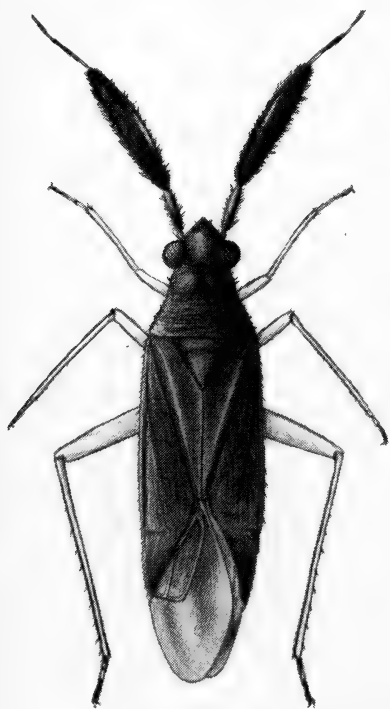

Fig. 91. *Heterotoma planicornis*
(Pallas)

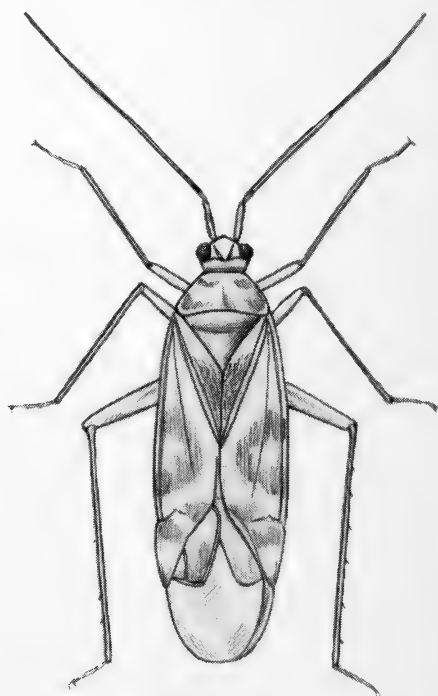

Fig. 92. *Malacocoris chlorizans*
(Panzer)

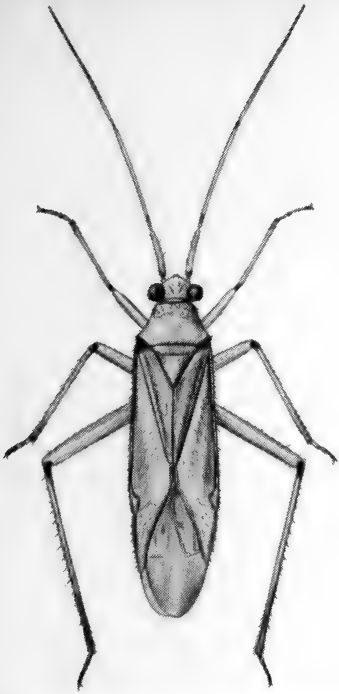

Fig. 93. *Blepharidopterus angulatus*
(Fallén)

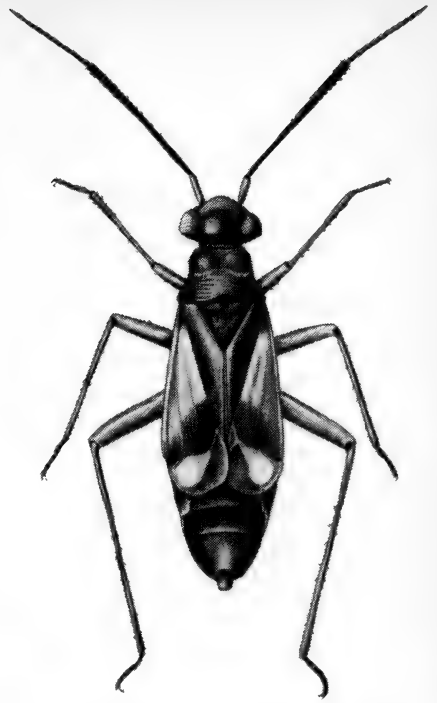

Fig. 94. *Globiceps flavomaculatus*
(Fabricius). ♀

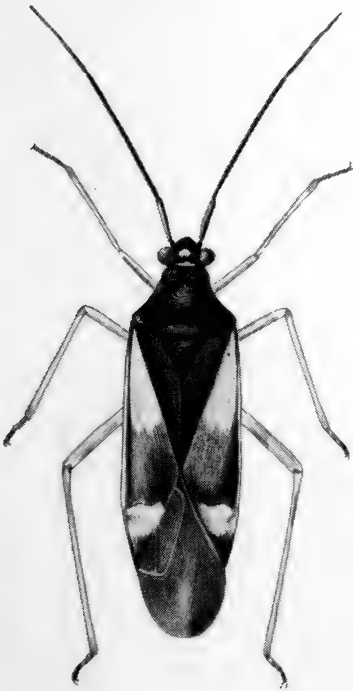

Fig. 95. *Dryophilocoris flavoquadromaculatus*
(De Geer)

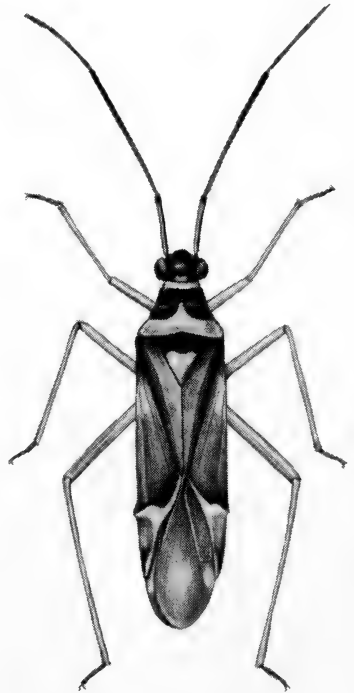

Fig. 96. *Cyllecoris histrionicus*
(Linné)

Fig. 97. *Heterocordylus leptocerus*
(Kirschbaum)

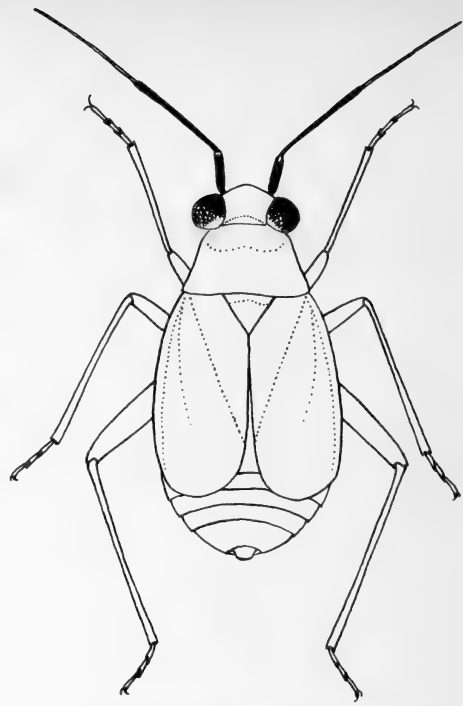

Fig. 98. *Fieberocapsus flaveolus*
(Reuter)

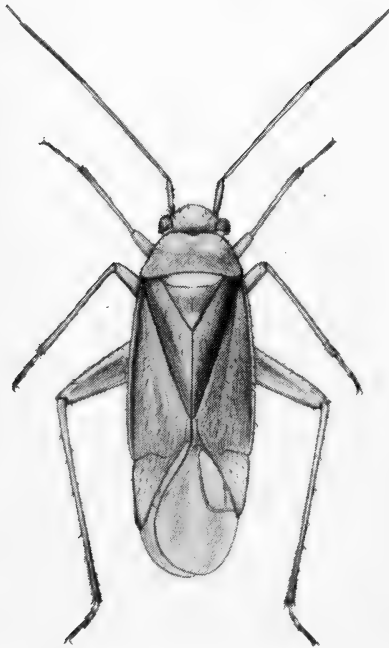

Fig. 99. *Orthotylus ericetorum*
(Fallén)

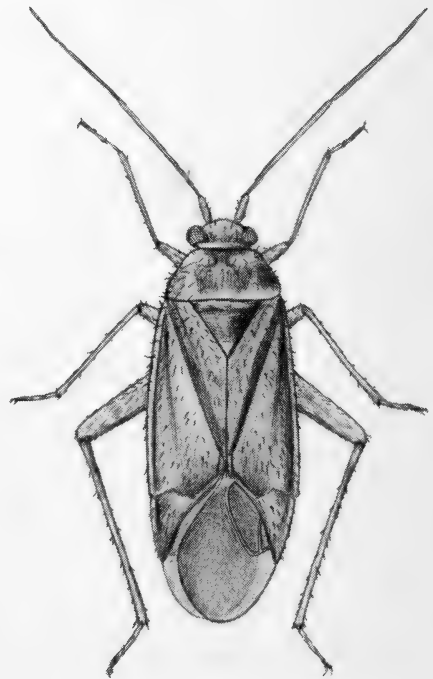

Fig. 100. *Orthotylus virescens*
(Douglas et Scott)

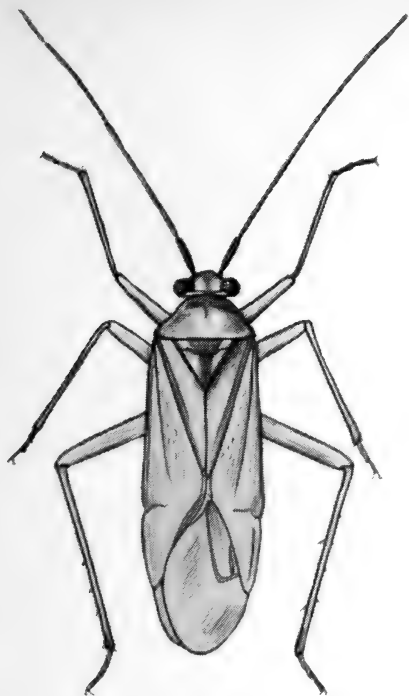

Fig. 101. *Orthotylus bilineatus*
(Fallén)

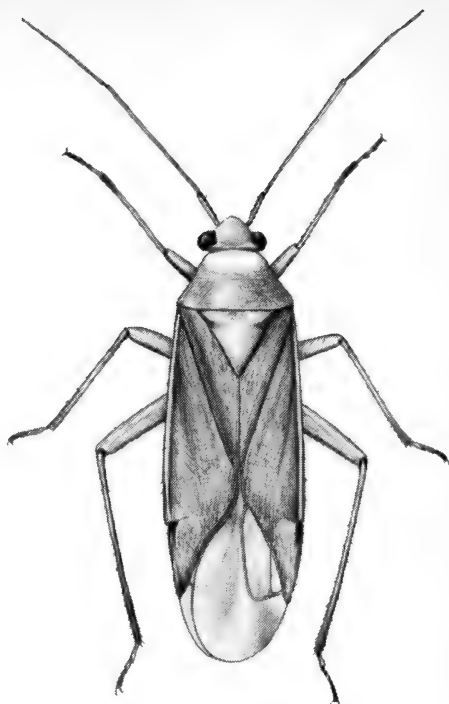

Fig. 102. *Orthotylus marginalis*
Reuter

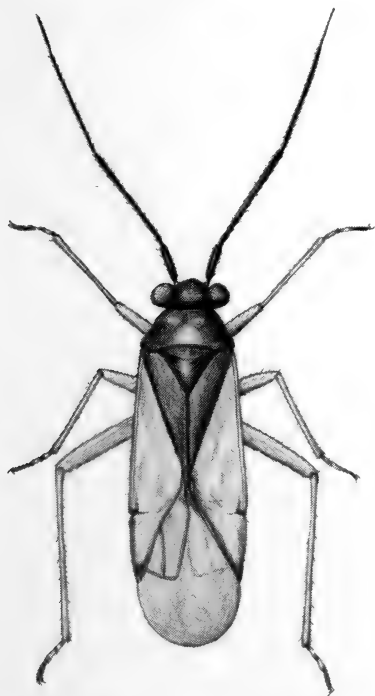

Fig. 103. *Mecomma ambulans*
(Fallén). ♂

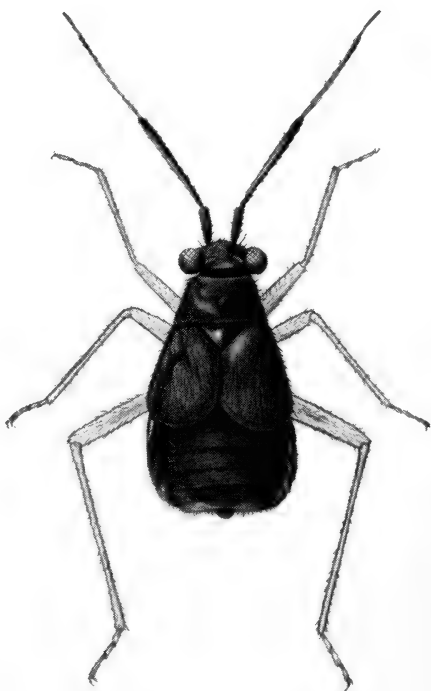

Fig. 104. *Mecomma ambulans*
(Fallén). ♀

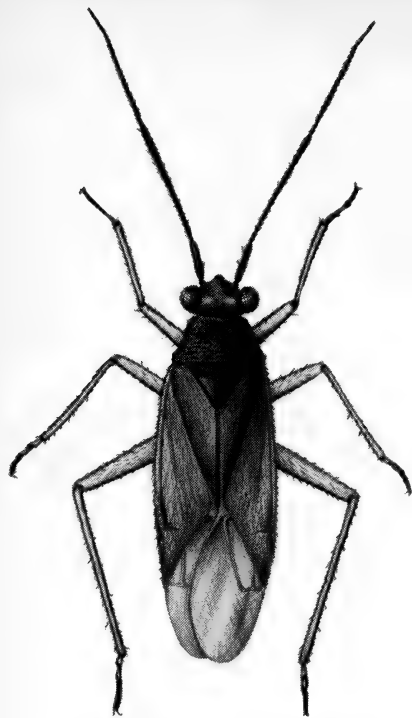

Fig. 105. *Cyrtorhinus caricis*
(Fallén)

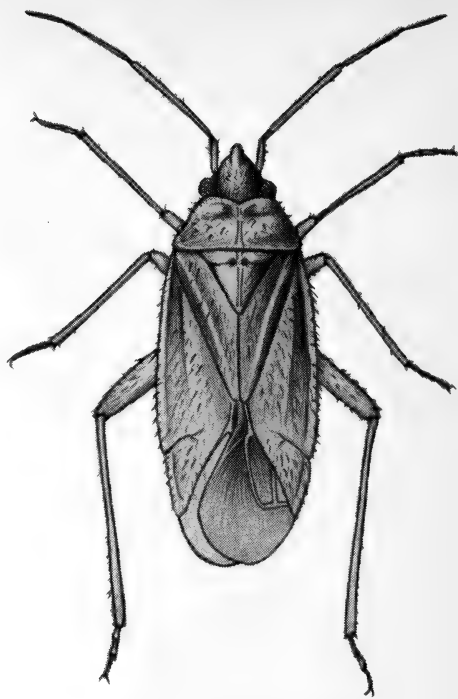

Fig. 106. *Amblytylus nasutus*
(Kirschbaum)

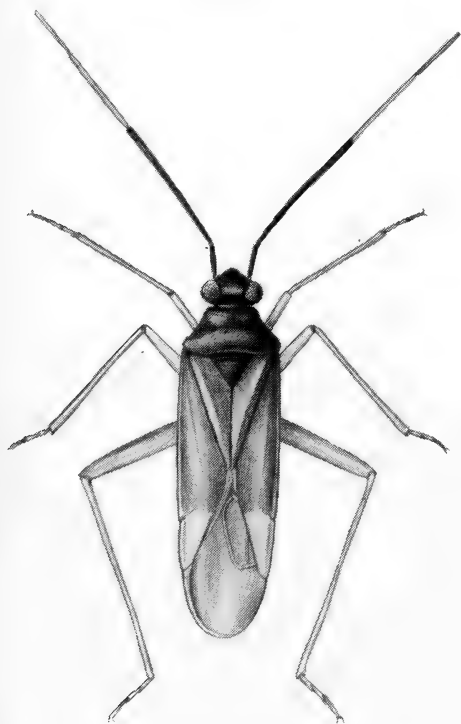

Fig. 107. *Orthonotus rufifrons*
(Fallén). ♂

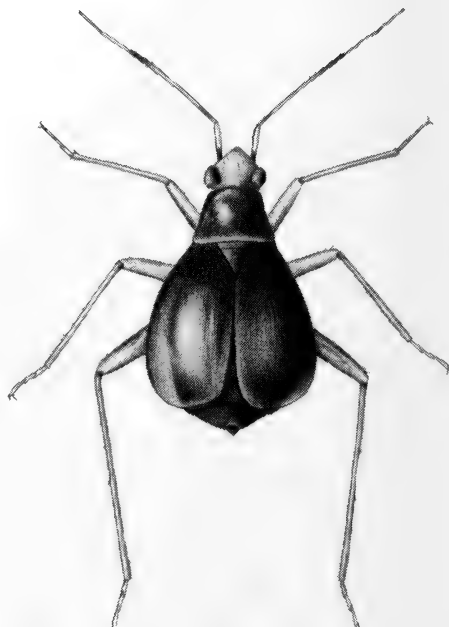

Fig. 108. *Orthonotus rufifrons*
(Fallén). ♀

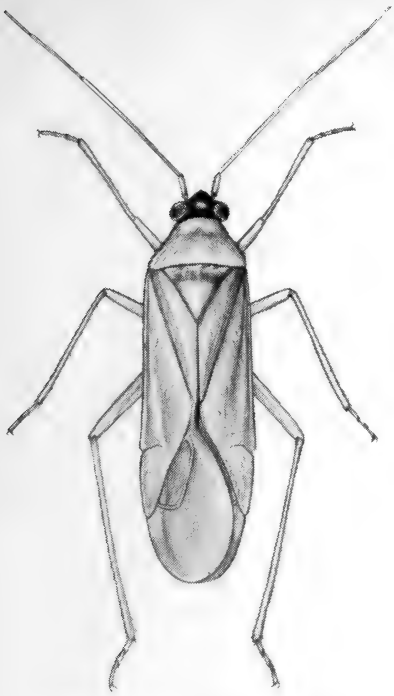

Fig. 109. *Phylus melanocephalus*
(Linné)

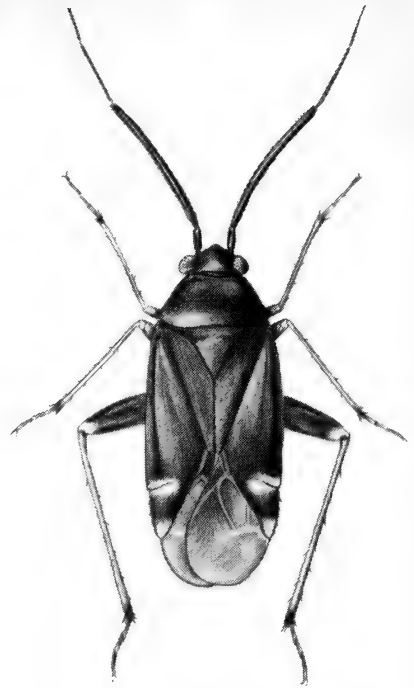

Fig. 110. *Criocoris crassicornis*
(Hahn). ♂

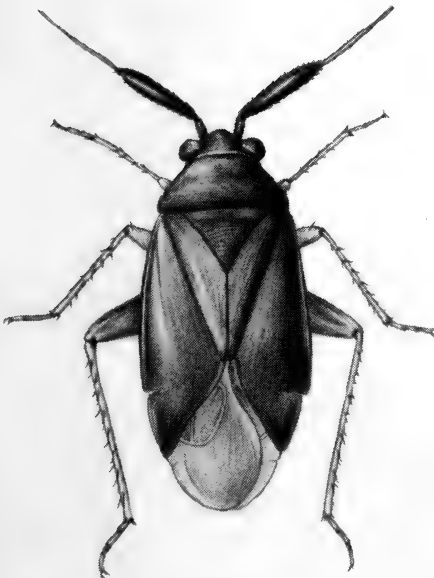

Fig. 111. *Atractotomus magnicornis*
(Fallén). ♀

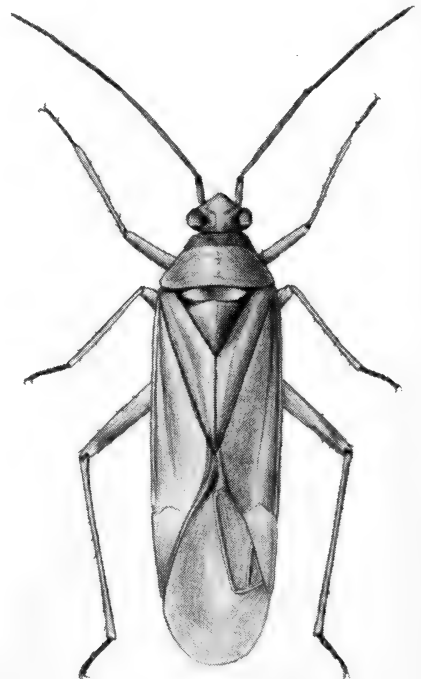

Fig. 112. *Lopus decolor*
(Fallén). ♂

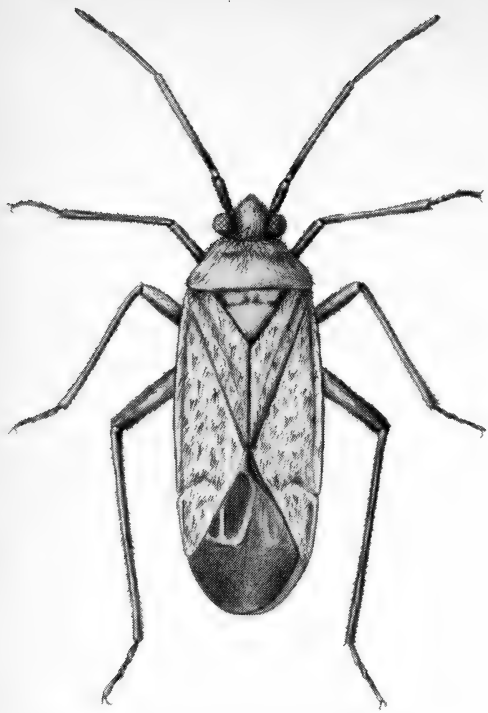

Fig. 113. *Macrotylus paykulli*
(Fallén)

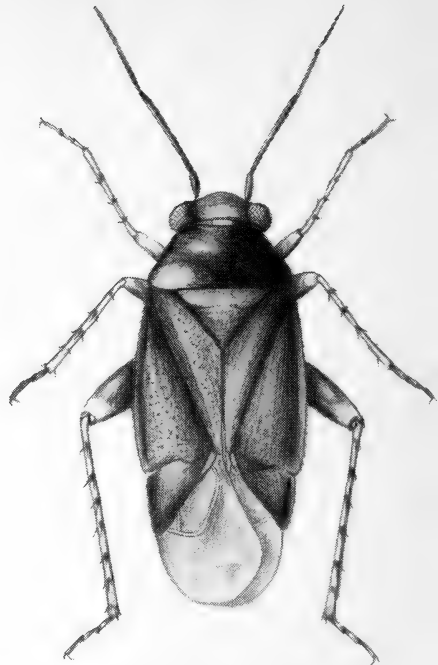

Fig. 114. *Chlamydatus pullus*
(Reuter)

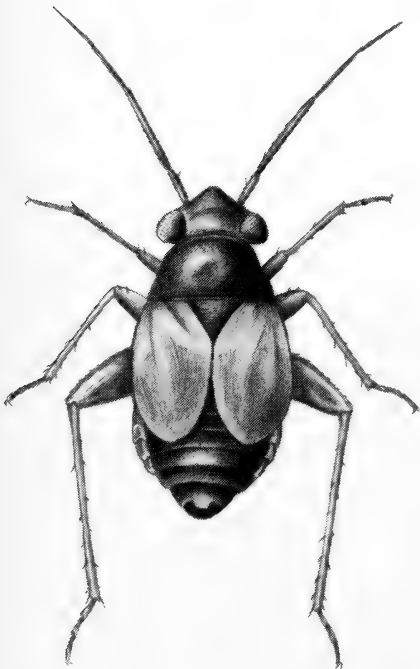

Fig. 115. *Chlamydatus saltitans*
(Fallén)

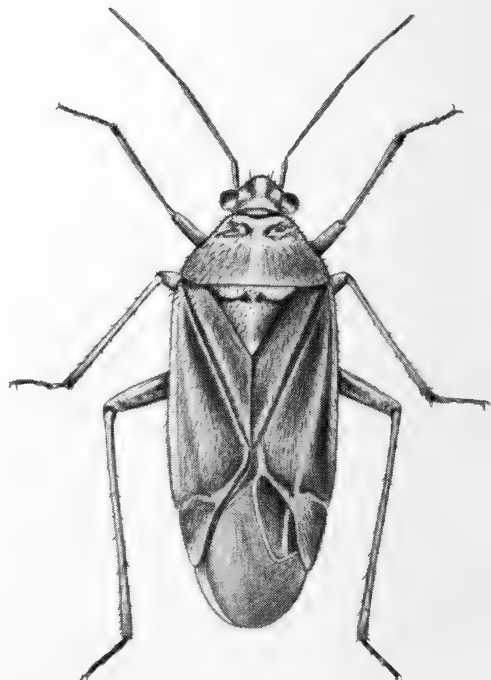

Fig. 116. *Hoplomachus thunbergi*
(Fallén)

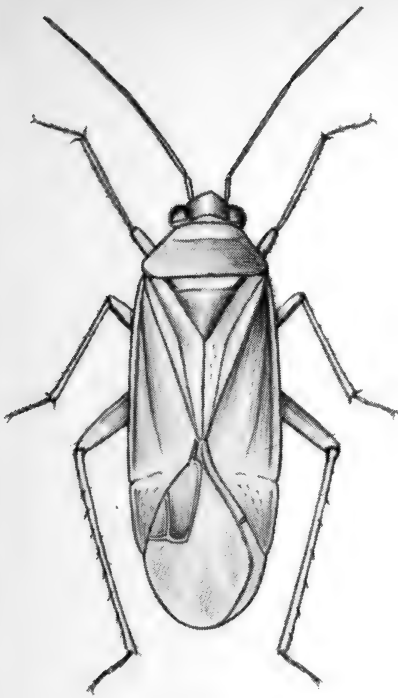

Fig. 117. *Megalocoleus molliculus*
(Fallén)

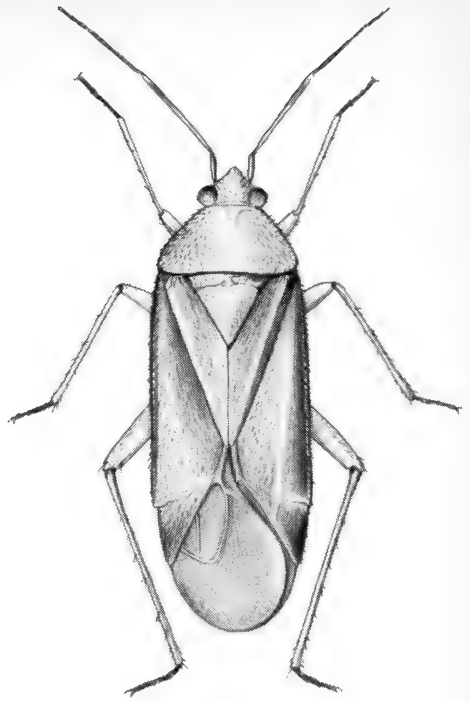

Fig. 118. *Placochilus seladonicus*
(Fallén)

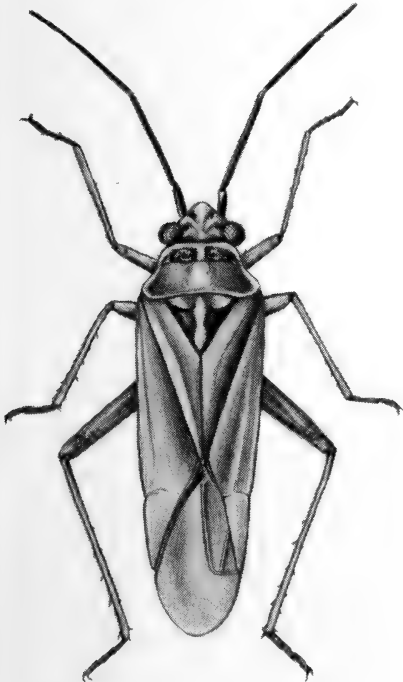

Fig. 119. *Conostethus roseus*
(Fallén)

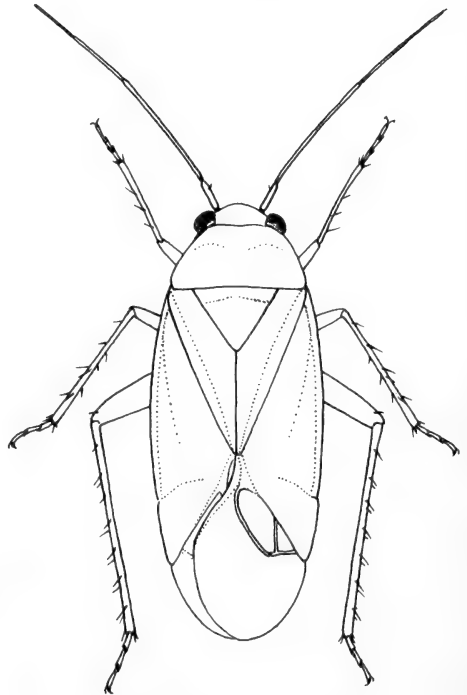

Fig. 120. *Asciodema fieberi*
(Douglas et Scott)

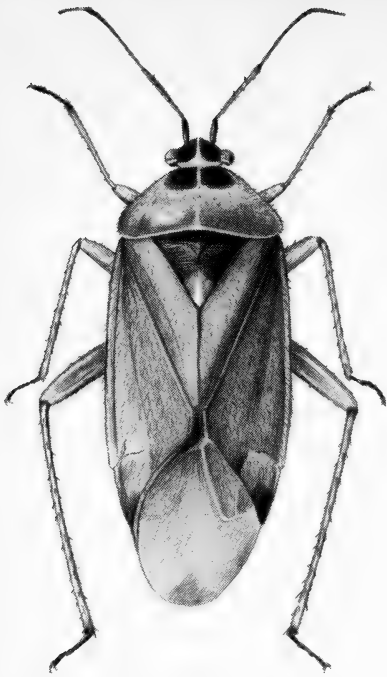

Fig. 121. *Harpocera thoracica*
(Fallén). ♀

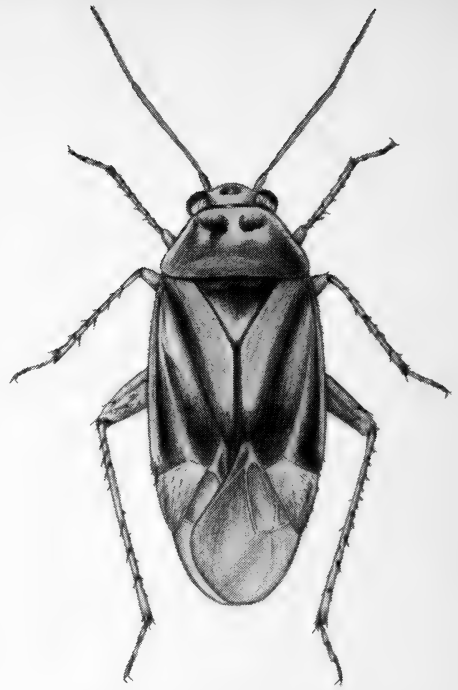

Fig. 122. *Sthenarus rotermundi*
(Scholz)

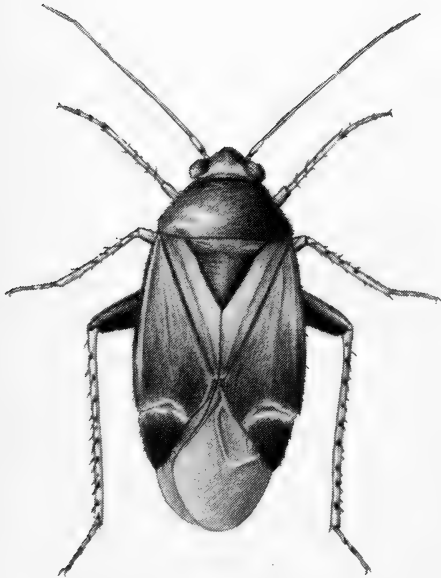

Fig. 123. *Psallus variabilis*
(Fallén)

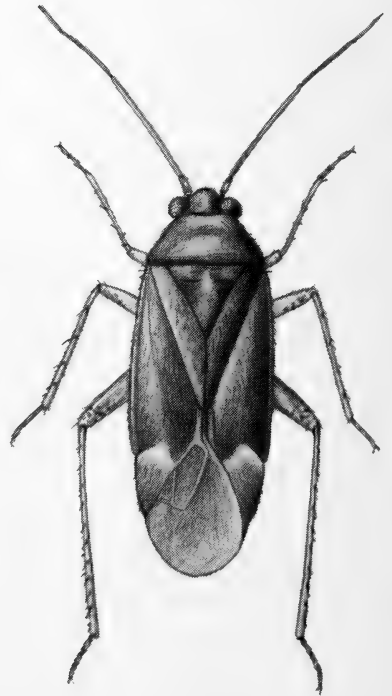

Fig. 124. *Psallus varians*
(Herrich-Schaeffer)

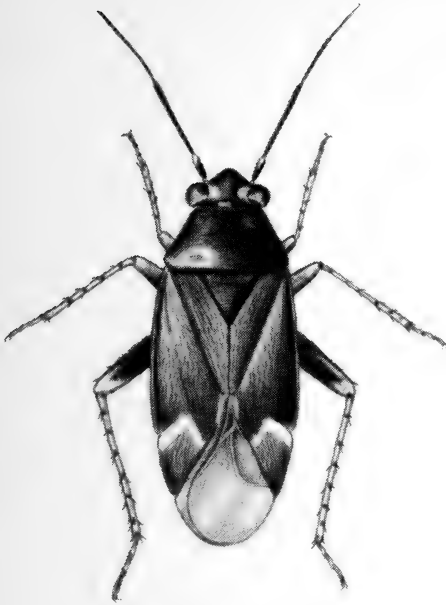

Fig. 125. *Monosynamma bohemani*
(Fallén)

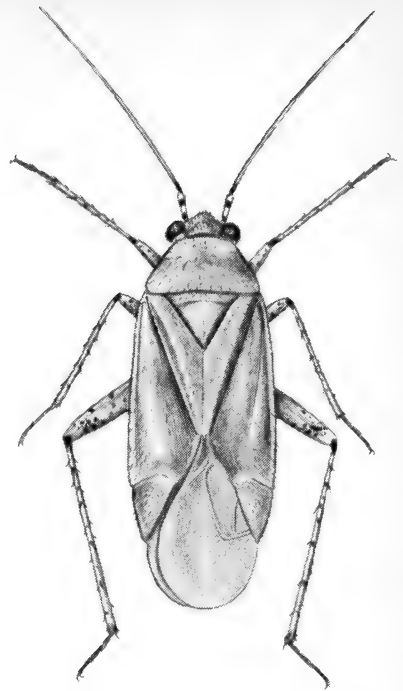

Fig. 126. *Plagiognathus chrysanthemi*
(Wolff)

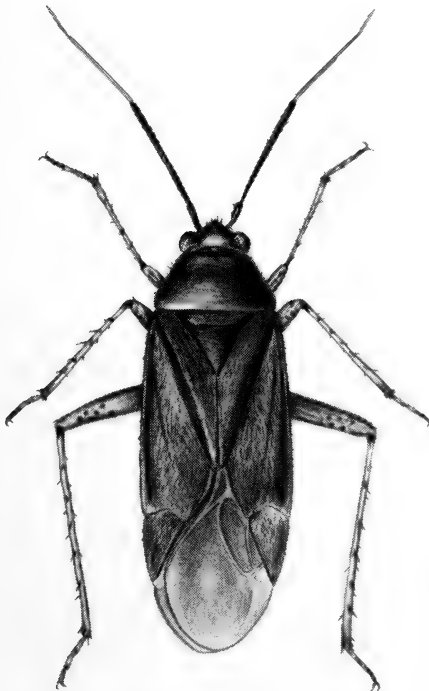

Fig. 127. *Plagiognathus arbustorum*
(Fabricius)

Navnefortegnelse

	Pag.		Pag.
A			
Acetropis	55	arenicola	255
acanthioides	211	Asciodema	218
Actitocoris	54	ater	106
Adelphocoris	99	atomarius	119
adenocarpi	176	Atractotomus	200
aethiops	228	Attus	208
aequale	115	avellanae	196
Aetorhinus	156	B	
affinis	94	basalis	124
Agnocoris	116	beckeri	103
albicinctus	240	betuleti	226
albidus	193	biclavatus	97
albipennis	256	bilineatus	179
albolineatus	139	binotatus	89
albo-ornatus	152	Blepharidopterus	156
Allodapus	139	bohemani	249
Alloeotomus	38	boreelus	180
alni	237	Bothynotus	30
alnicola	242	brevis	151
alpestris	94	brevicollis	194
ambiguus	226	brevicornis	113
Amblytylus	192	Brachyarthrum	197
ambulans	186	Brachyceraea	42
angulatus	156	Brachytropis	57
annulatus	45	Bryocorinae	28
annulicornis (Adelph.)	100	Bryocoris	29
annulicornis (Campyl.)	247	Byrsoptera	195
annulipes	36	C	
antennatus	68	calcaratum	57
Apocremnus	224	Calocoris	92
Apolygus	131	campestris	122
apterus	147	Camptobrochis	31
arbustorum	254		

	Pag.		Pag.
Camptozygum	115	coryli	196
Campyloma	246	crassicornis	199
Campyloneura	41	Cremnocephalus	139
Capsaria	104	Criocoris	198
Capsidae	26	cruciatus (Globiceps) .	161
Capsodaria	73	cruciatus (Macrotylus)	206
Capsodes	73	Cyllecoris	165
Capsus (Deraeocoris) .	31	cyrtopeltis	42
Capsus	105	Cyrtorhinus	187
caricis (Teratoc.)	70		
caricis (Cyrtorh.)	188	D	
carinata	56	decolor	205
cervinus	121	delicatus	194
Charagochilus	109	Deraeocorinae	29
Chlamydatus	207	Deraeocorini	30
chlorizans	155	Deraeocoris	31
chloropterus	175	diaphanus	185
chrysanthemi	252	Dichrooscytus	77
cingulatus	74	Dicyphinae	40
cinnamopterus	144	Dicyphus	42
clavatus	143	dimidiatus	86
Clivenemini	30	diminutus	245
Closterotomus	93	dispar	160
coccineus	169	dissimilis	204
coelestialium	66	dolabrata	72
cognatus	111	Dryophilocoris	165
collinus	255		
Compsidolon	220	E	
concolor	175	elegans	70
confusus	143	elongata	61
Coniortodes	220	elymi	64
Conostethus	216	epilobii	48
constrictus	47	ericetorum	174
contaminatus	133	errans	47
cordiger	36	erratica (Notostira) ..	62
coriaceus	151	erratica (Megaloc.) ..	61

	Pag.
Euryomerocoris	208
Euryopicoris	148
evanescens	212
Exolygus	125

F

falleni	243
fennicus	148
ferrarii	151
ferrugata	72
fieberi	219
Fieberocapsus	170
filicis	28
flavellus	244
flaveolus	170
flavinervis	182
flavomaculatus	161
flavonotatus	165
flavoquadrimaculatus	165
flavosparsus	176
friscus	217
fulvicollis cruciatus	161
fulvipennis	255
fulvomaculatus	97
fuscescens	174

G

gemellatus	129
geminus	213
genistae	168
germanicus	39
gimmerthali	55
Globicellus	157
Globiceps	156
globulifer	44
gothicus (Capsus)	74

	Pag.
gothicus (Alloeotomus)	39
gracilis	51
graminicola	228
griseus	218
gyllenhali	109

H

Hadrodemus	91
haematodes	237
Hallodapinae	138
Hallodapus	139
Halticini	145
Halticus	146
Harpocera	219
herbaticus	69
Heterocordylus	166
Heterotoma	154
hirsutulus	86
histrionicus	165
holsatum	60
Hoplomachus	214
Horistus	74
hrabei	53
hyalinipennis	46
Hylopsallus	231

I

Idolocoris	43
infusum	103
innotatus	100
insignis	82
intermedius	77
intricatus	87

K

kalmi	123
Knighthocapsus	31

	Pag.
kolenatii	225
Ktenocoris	79

L

Labops	146
laevigatum	60
lapponicus	230
lepidus	242
Leptopterna	71
leptocerus	167
leucocephalus	149
limbatus	134
limitatus	197
linearis	63
lineatus	70
lineolatus	99
Liocoris	108
Litocoris	171
litoralis	257
longipennis	83
Lophyromiris	93
Lopus (Capsodes)	73
Lopus	205
Loxops	169
lucorum	136
luctuosus	38
luridus (Psallus)	230
luridus (Strongyl.)	149
luteicollis	146
lutescens	32
Lygocoris	131
Lygus	131

M

Macrolophus	48
Macrotylus	205

	Pag.
maerkeli	52
magnicornis	201
major (Halticus)	147
major (Calocoris)	94
Malacocoris	155
mali	201
marginalis	180
maritima (Monosynamma)	249
maritima (Exolygus)	130
massei	245
Mecomma	186
Megacoelum	102
Megaloceraea	63
Megalocoleus	214
melanocephalus	196
Melanotrichus	172
meriopterum	155
m-flavum	91
microphthalmus	113
Microsynamma	247
minor (Psallus)	244
minor (Plesiocoris)	138
Miraria	75
Miridae	5
Mirinae	50
Mirini	73
Miris	90
modestus	202
molliculus	215
mollis	245
Monalocoris	28
moncreaffi	179
Monosynamma	247
montanus	120
morio (Atractotomus)	201

	Pag.
morio (<i>Deraeocoris</i>) ..	38
mutabilis	151
Myrmecophyes	152
Myrmecoris	51

N

nassatus	183
nasutus	193
Neocoris	247
Neolygus	131
Neomecomma	173
Neopachylops	172
niger	149
nigriceps	137
nigritula	250
nigritus	110
nitidus	148
norvegicus	95
Notostira	60
nubilus	50

O

obscorellus	204
obsoletum	219
ochroleucus	215
ochromelas	98
olivaceus	34
Oncotylus	246
opacus	211
Orthocephalus	150
Orthonotus	195
Orthops	118
Orthotylinae	141
Orthotylini	153
Orthotylus	170

P

	Pag.
pabulinus	132
palliceps	197
pallicornis	44
pallidicornis	44
pallidus	46
paludum	69
palustris	114
Pantilius	78
Paraglobiceps	157
Parapsallus	251
parvulus	202
paykulli	206
perplexus	144
perrisi	234
Phoenicocoris	202
Phylinae	188
Phylini	188
Phylus	195
Phytocoris	78
picea	230
pilicornis	93
pilifer	106
Pilophorini	142
Pilophorus	142
pilosus (<i>Bothynotus</i>) .	30
pilosus (<i>Megalocoleus</i>)	215
pinastri	115
pinetellum	198
pini	88
Pinocapsus	171
Pithanini	51
Pithanus	52
Pityopsallus	229
Placochilus	216
Plagiognathinae	188

	Pag.
Plagiognathus	250
planicornis	155
Plesiocoris	137
Plesiodema	198
Poeciloscytus	110
Poliopterus	251
Polymerus	110
populi (Phytocoris) ..	85
populi (Lygus)	133
prasinus	185
pratensis	128
Psallus	223
psammaecolor	64
Pseudoloxops	169
pseudopini	89
pteridis	29
pubescens	127
pulchellus	65
pulicarius	208
pullus	209
punctatus	127
punctipes	246
punctulatus	32
pusillus	144
Pycnopterna	90
pygmaeus	213

Q

quadrimaculatus	199
quadripunctatus	
(Calocor.)	98
quadripunctatus	
(Adelphoc.)	100
quercus	232

R

	Pag.
reclairei	118
recticornis	63
reicheli	102
reuteri	87
rhamnicola	135
Rhopalotomus	105
roseomaculatus	95
roseri	222
roseus (Conostethus) .	217
roseus (Psallus)	237
rotermundi	222
ruber	33
rubi	50
rubicundus	116
rubidus	178
rubricatus	120
rufescens	140
ruficornis	65
rufifrons	195
rufipennis	77
rugulicollis	137
rugulipennis	127
rutilans	129

S

sabulicola	248
sahlbergi	146
Salicarus	221
salicellus	220
salicicola	163
salinus	218
saltator	152
saltitans	210
saundersi	70

	Pag.
<i>schmidti</i>	93
<i>scholtzi</i>	241
<i>scutellaris</i>	37
<i>seguisinus</i>	33
<i>selectus</i>	161
<i>seladonicus</i>	216
<i>seticornis</i>	101
<i>sexguttatus</i>	93
<i>signatus</i> (<i>Actitocoris</i>) .	54
<i>signatus</i> (<i>Chlamydatus</i>)	211
<i>solitarius</i>	207
<i>sphagiformis</i>	160
<i>spinolai</i>	136
<i>stachydis</i>	45
<i>steganoides</i>	149
<i>Stenodema</i>	56
<i>Stenodemini</i>	53
<i>Stenopsallus</i>	202
<i>Stenotus</i>	89
<i>Sthenarus</i>	221
<i>Stethoconus</i>	41
<i>striatellus</i>	98
<i>striatus</i>	90
<i>Strongylocoris</i>	148
<i>Systellonotus</i>	140

T

<i>tenellus</i>	182
<i>Teratocoris</i>	66
<i>thoracica</i>	219
<i>thunbergi</i>	214
<i>tibialis</i>	167
<i>ticinensis</i>	102
<i>tilia</i>	82
<i>Tricocalocoris</i>	92

	Pag.
<i>trifasciatus</i>	35
<i>Trigonotylus</i>	63
<i>triguttatus</i>	140
<i>tripustulatus</i>	108
<i>trispinosum</i>	58
<i>tumidicornis</i>	166
<i>tunicatus</i>	78
<i>Tytthus</i>	212

U

<i>ulmi</i>	81
<i>unifasciatus</i>	114

V

<i>variabilis</i>	233
<i>varians</i>	238
<i>varipes</i>	81
<i>verbasci</i>	247
<i>virens</i> (<i>Orthotylus</i>) ..	181
<i>virens</i> (<i>Stenodema</i>) ..	58
<i>virescens</i>	175
<i>virgula</i>	41
<i>viridinervis</i>	184
<i>viridis</i> (<i>Teratocoris</i>) ..	70
<i>viridis</i> (<i>Lygus</i>)	134
<i>vitellinus</i>	252
<i>vittipennis</i>	152
<i>vulneratus</i>	112
<i>wagneri</i> (<i>Capsus</i>)	108
<i>wagneri</i> (<i>Psallus</i>) ...	234
<i>wagneri</i> (<i>Exolygus</i>) ..	128
<i>wilkinsoni</i>	211
<i>woodroffei</i>	164

Z

<i>Zygimus</i>	137
----------------------	-----

